

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ОПШТИНЕ РАЖАЊ

ГОДИНА	2025
БРОЈ	15
ИЗДАВАЧ	СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ
РЕДАКЦИЈА	Општинска управа општине Ражањ
РАЖАЊ, 28.11.2025.године	

Службени лист општине Ражањ Број 15, 28.11.2025.г.

На основу члана 43. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", број 54/09,73/10,101/10101/11,93/12,62/13,63/13,108/13,142/14,68/15,103/15,99/16,113/17,95/18,31/19,72/19,149/2020, 118/21,138/22,92/23,94/24), чл.32, ст.1 тач. 2. Закон о лок. самоуправи ("Сл. гласник РС" број 129/07,83/14,101/16,47/18 и 111/21) и члана 40. ст.1 тачка 2. Статута општине Ражањ(Сл. лист општине Ражањ"број 1/19), Скупштина општине Ражањ на седници одржаној дана 28.новембра 2025.године, доноси

ОДЛУКУ О БУЏЕТУ ОПШТИНЕ РАЖАЊ ЗА 2026. ГОДИНУ

1. ОПШТИ ДЕО

Члан 1.

Приходи и примања, расходи и издаци буџета општине Ражањ за 2026 (у даљем тексту: буџет) састоји се од:

А. РАЧУН ПРИХОДА И ПРИМАЊА, РАСХОДА И ИЗДАТАКА		Износ у динарима
1.Укупни приходи и примања од продаје нефинансијске имовине		377.768.000
1.1. ТЕКУЋИ ПРИХОДИ		
у чему:		377.616.000
- буџетска средства		377.316.000
- сопствени приходи		300.000
- донације		0
1.2. ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ		152.000
2. Укупни расходи и издаци за набавку нефинансијске имовине		437.926.000
2.1. ТЕКУЋИ РАСХОДИ		
у чему:		380.211.000
- текући буџетски расходи		377.678.000
- расходи из сопствених прихода		300.000
- донације		2.233.000
2.2. ИЗДАЦИ ЗА НАБАВКУ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ		
у чему:		57.715.000
- текући буџетски издаци		57.715.000
- издаци из сопствених прихода		0
- донације		0
2.3. ИЗДАЦИ ЗА НАБАВКУ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ (6219)		
БУЏЕСКИ СУФИЦИТ/ДЕФИЦИТ (кл.7+кл.8)-(кл.4+кл.5)		-60.158.000
Издаци за набавку финансијске имовине		
УКУПАН ФИСКАЛНИ СУФИЦИТ/ДЕФИЦИТ		-60.158.000
Б. РАЧУН ФИНАНСИРАЊА		
Примања од продаје финансијске имовине		
Примања од задуживања		
Суфицит из претходних година или неутрошена средства из претх. година		60.158.000
Издаци за отплату главнице дуга		
НЕТО ФИНАНСИРАЊЕ		60.158.000

Приходи и примања, расходи и издаци буџета утврђени су у следећим износима:

у динарима

ОПИС	Економ.класификац.	Средства из буџета
1	2	3
УКУПНИ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ		377.768.000
1. Порески приходи	71	165.153.000
1.1. Порез на доходак, добит и капит. добит. (ос.самод.)	711	120.253.000
1.2. Самодопринос	711180	1.000
1.3. Порез на имовину	713	23.920.000
1.4. Порез на добра и услуге (осим наканда које се користе преко Буџетског фонда) у че. поједине врсте прихода са одређеном наменом (нам.пр.)	714	6.980.000

1.5. Остали порески приходи	716	14.000.000
2. Непорески приходи у чему:	74	11.463.000
поједине врсте накнада са одређеном наменом (нам.пр.)		
приходи од продаје добара и услуга		
3. Донације	731+732	0
4. Трансфери	733	201.000.000
5. Примања од продаје нефинансијске имовине	8	152.000
УКУПНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ ЗА НАБАВКУ НЕФИНАНСИЈАКЕ И ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ		437.926.000
1.ТЕКУЋИ РАСХОДИ	4	380.211.000
1.1.Расходи за запослене	41	114.544.000
1.2. Коришћење роба и услуга	42	126.604.000
1.3. Отплата камата	44	0
1.4. Субвенције	45	6.260.000
1.5. Издаци за социјалну заштиту	47	19.124.000
1.6. Остали расходи	48	17.573.000
1.7. Текућа буџетска резерва	49	4.000.000
1.8 Стална буџетска резерва	49	1.000.000
2.1 Трансфери	46	91.106.000
3. Издаци за набавку нефинансијске имовине	5	57.715.000
4. Издаци за набавку финансиске имовине (осим 6211)	62	0
ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ЗАДУЖИВАЊА		
1.Примања по основу отплате кредита и продаје финансијске имовине	92	0
2. Задуживање	91	0
2.1 Задуживање код домаћих кредитора	911	0
2.2. Задуживање код страних кредитора	912	0
ОТПЛАТА ДУГА И НАБАВКА ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ		
3. Отплата дуга	61	0
3.1. Отплата дуга домаћим кредиторима	611	0
3.2. Отплата дуга страним кредиторима	612	0
3.3. Отплата дуга по гаранцијама	613	0
4.Набавка финансијске имовине	621	0
НЕРАСПОРЕЂЕНИ ВИШАК ПРИХОДА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА (класа 3, извор финансирања 13,15 и 17)	3	60.158.000

НЕУТРОШЕНА СРЕДСТВА ИЗ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ ИЗ ПРЕТХОДНИХ ГОДИНА (класа 3, извор финансир. 14)	3	0
--	---	---

Члан 2.

Буџет за 2026. годину састоји се од:

1) Укупних прихода и примања у износу од

377.768.000 RSD

2) Укупних расхода и издатака у износу од

437.926.000 RSD

Потребна средства за финансирање буџетског дефицита из члана 1. ове одлуке у износу од

60.158.000 динара, обезбедиће се из нераспоређеног вишка прихода из ранијих година и неутрошених средстава трансфера од других нивоа власти из претходних година.

члан 3.

ПРИХОДИ И ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ БУЏЕТА ОПШТИНЕ ПО ВРСТАМА
ОДНОСНО ЕКОНОМСКИМ КЛАСИФИКАЦИЈАМА

класа/категорија/ група	конто	врсте прихода и примања	план за 2026			укупна јавна средства
			сред.буџ.	структура прихода/примања	сред.из осталих извора	
		пренета средства из претходне године	27.825.000,00		32.333.000,00	60.158.000,00
700000		текући приходи	376.316.000,00	99,99	1.300.000,00	377.616.000,00
710000		порези	165.153.000,00	43,87	0,00	165.153.000,00
711000		Порез на доходак, добит и капиталне добитке	120.253.000,00	31,94		120.253.000,00
	711111	Порез на зараде	106.491.000,00	28,30		106.491.000,00
	711120	Порез на самосталне делатности	9.000.000,00	2,39		9.000.000,00
	711140	Порез на приходе од имовине	561.000,00	0,15		561.000,00
		а) покретност (закуп)	550.000,00	0,15		550.000,00
		б) пољопривреда и шумарство	1.000,00	0,00		1.000,00
		ц) земљиште	10.000,00	0,00		10.000,00
	711180	Самодопринос	1.000,00			1.000,00
	711193	Порез на дуге приходе по чл. 85 Закона о поре.на ДГ	200.000,00	0,05		200.000,00
	711191	Порез на друге приходе	4.000.000,00	1,06		4.000.000,00
713000		Порез на имовину	23.920.000,00	6,36	0,00	23.920.000,00
	713120	Порез на имовину физичких и правних лица	19.500.000,00	5,18		19.500.000,00
	713310	Порез на наслеђе и поклон	700.000,00	0,19		700.000,00
	713400	Порез на капиталне трансакције	3.720.000,00	0,99		3.720.000,00
	713421	а) порез на пренос апсолутних права (неп.)	1.200.000,00	0,32		1.200.000,00
	713423	б) порез на пренос апсолутних права (моторна возила)	20.000,00	0,01		20.000,00
	713427	ц) порез на пренос апсолутних права (употребљ.возила)	2.500.000,00			2.500.000,00
	713600	Порез на акције на име и уделе	0,00			0,00
714000		Порез на добра и услуге	6.980.000,00	1,85		6.980.000,00
	714510	Такса на друмска моторна возила	4.800.000,00	1,28		4.800.000,00
	714543	Промена намене пољопривредног земљишта	30.000,00	0,01		30.000,00
	714553	Боравишна такса	50.000,00			
	714562	Накнада за заштиту животне средине	2.000.000,00	0,53		2.000.000,00
	714565	Накнада за коришћење јавне површине у пословне сврхе	100.000,00			100.000,00
716000		Други порези	14.000.000,00	3,72		14.000.000,00
	716111	Ком.такса за истицање фирме на пословном простору	14.000.000,00	3,72		14.000.000,00
730000		донације и трансфери	200.000.000,00	53,15	1.000.000,00	201.000.000,00

731+732		Донације		0,00		0,00
733000		Трансфери од других нивоа власти	200.000.000,00	53,15	1.000.000,00	201.000.000,00
740000		Други приходи	11.163.000,00	2,97	300.000,00	11.463.000,00
741000		Приходи од имовине	4.423.000,00	1,18		4.423.000,00
	741511	накнада за коришћење минералних сировина	1.800.000,00			
	741531	Ком.такса за кориш. Простора на јавним површинама	60.000,00	0,02		60.000,00
	741534	Накнада за коришћење грађ. Земљишта	63.000,00	0,02		63.000,00
	741535	Ком. Такса за заузеће повр. Грађ. Материјалом	50.000,00	0,01		50.000,00
	741522	Закуп пољопривредног земљишта	600.000,00	0,16		600.000,00
	741538	Допринос за уређивање грађевинског земљишта	100.000,00	0,06		100.000,00
	741526	накнада за коришћење шума		0,00		0,00
	741596	Накнада за коришћење дрвета	1.750.000,00	0,47		1.750.000,00
742000		Приходи од продаје добара и услуга	5.290.000,00	1,26	300.000,00	5.590.000,00
	742253	Накнада за уређење грађевинског земљишта		0,00		0,00
	742153	Приход од закупн. за грађ.земљиште у корист општина	20.000,00			
	742351	Приходи органа управе	320.000,00	0,09		320.000,00
	742251	Општинска административна такса	30.000,00	0,01		30.000,00
	742152	Закуп непокрет. У државној својини	800.000,00	0,21		800.000,00
	742156	Приходи остварени по основу пружања услуге боравка деце у ПУ	3.600.000,00	0,96		3.600.000,00
	742378	Родитељски динар за ваннаставне активности		0,00	300.000,00	300.000,00
	742155	Приходи од давања у закуп	280.000,00	0,23		
	742255	Такса за озакоњење објеката	240.000,00	0,23		
743000		Новчане казне	150.000,00	0,04		150.000,00
	743351	По општинским одлукама	150.000,00	0,04		150.000,00
744000		Добровољни трансф. од физичких и правних лица	1.200.000,00			1.200.000,00
	744150	Текући добр.трансф. Од физ. И прав. Лица у корист нивоа општина	1.200.000,00		0,00	1.200.000,00
745000		Мешовити и неодређени приходи	100.000,00	0,03	0,00	100.000,00
	745100	Мешовити и неодређени приходи	100.000,00	0,03		100.000,00

800000		Примања од продаје нефинансијске имовине	152.000,00			
811000		Примања од продаје непокретности	1.000,00			
	811150	Примања од продаје непокрет.у корист нивоа општина	1.000,00			
812000		Примања од продаје покретне имовине	1.000,00			
	812151	Примања од продаје покретних ствари у корист нивоа општина	1.000,00			
841000		Примања од продаје земљишта	150.000,00	98,68		
	841151	Примања од продаје земљишта у корист нивоа општина	150.000,00	98,68		

		УКУПНИ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА:	376.468.000,00		1.300.000,00	
--	--	----------------------------------	-----------------------	--	---------------------	--

члан 4.

ОПШТИ ДЕО - ПРОГРАМСКА КЛАСИФИКАЦИЈА РАСХОДА

Шифра		Назив	Средства из буџета	Сопствени и други приходи	Укупна средства	Надлежан орган/особа
Програм	Програмска активност/Пројекат					
1	2	3	4	6	7	8
1101		Програм 1. Становање, урбанизам и просторно планирање	0	1.500.000	1.500.000	
	1101-0001	Просторно и урбанистичко планирање	0	500.000	500.000	Одсек за планирање, урбан., изградњу
	1101-0003	Управљање грађевинским земљиштем	0	1.000.000	1.000.000	Одсек за планирање, урбан., изградњу
1102		Програм 2. Комунална делатност	27.420.000	0	27.420.000	
	1102-0001	Управљање-одржавање јавним осветљењем	10.720.000	0	10.720.000	ЈП "Путеви Ражањ"
	1102-0003	Одржавање чистоће на површинама јавне намене	15.100.000	0	15.100.000	ЈКП "Комуналац" Ражањ
	1102-0008	Управљање и одрж. водов. инфраструкт. и снабдевање водом за пиће	1.600.000	0	1.600.000	ЈКП "Комуналац" Ражањ
1502		Програм 4. Развој туризма	4.717.000	0	4.717.000	
	1502-0001	Управљање развојем туризма	4.717.000	0	4.717.000	директор туристичке организације
0101		Програм 5. Пољопривредни и рурални развој	4.200.000	0	4.200.000	
	0101-0001	подршка за спровођење пољопривредне политике у локалној заједници	4.200.000	0	4.200.000	Одељење за привреду и финансије
0401		Програм 6. Заштита животне средине	3.770.000	37.940.000	41.710.000	
	0401-0001	Управљање заштитом животне средине	1.810.000	0	1.810.000	Фонд за ЗЖС-Комисија за ЗЖС
	0401-0003	Заштита природе	1.960.000	50.000	2.010.000	Начелник општинске управе Ражањ
	0401-0005	Изградња рециклажног дворишта са компостаном у Ражњу	0	37.495.000	37.495.000	Начелник ОУ, координатори пројекта
	0401-4001	Од отпада до ресурса: Одрживо управљање отпада у Ражњу	0	395.000	395.000	Начелник ОУ, координатори пројекта
0701		Програм 7. Орган. саобраћаја и саобраћајна инфраструкт.	38.000.000	0	38.000.000	
	0701-0002	Управљање и оджавање саобраћајне инфраструктуре	38.000.000	0	38.000.000	ЈП "Путеви Ражањ"
2002		Програм 8. Предшколско васпитање	49.343.000	1.300.000	50.643.000	
	2002-0002	Функционисање и остваривање пред. васпитања и образовања	49.343.000	1.300.000	50.643.000	Дечији вртић "Лептирић"-директор
2003		Програм 9. Основно образовање	53.370.000	0	53.370.000	
	2003-0001	Реализација делатности основног образовања	53.370.000	0	53.370.000	Директори основних школа
0902		Програм 11. Социјална и дечја заштита	37.908.000	4.418.000	42.326.000	
	0902-0001	једнократне помоћи и други облици помоћи	15.000.000	0	15.000.000	Центар за соц. рад-директор
	0902-0005	обављање делатности установа социјалне заштите	5.980.000		5.980.000	Центар за соц. рад-директор
	0902-0018	Подршка реализацији програма Црвеног крста	1.600.000	0	1.600.000	председник Црвеног крста Ражањ
	0902-0019	Подршка деци и породица са децом	2.700.000	0	2.700.000	Начелник ОУ, служба друшт. делатности
	0902-0016	Дневне услуге у заједници	11.500.000	2.500.000	14.000.000	Начелник ОУ, служба друшт. делатности
	0902-4001	Услуге социјалне заштите: превазилажење дистанце и сиромаштва	1.128.000	1.918.000	3.046.000	Координатор на пројекту
1801		Програм 12. Здравствена заштита	13.156.000	0	13.156.000	
	1801-0001	Функционисање установа примарне здравствене заштите	13.156.000	0	13.156.000	Дом здравља Ражањ-директор
1201		Програм 13. Развој културе и информисања	9.564.000	0	9.564.000	
	1201-0001	Функционисање локалних установа културе	6.564.000	0	6.564.000	Дом културе Ражањ-директор
	1201-0003	Унапређење система очувања и представљања културно-историјског наслеђа	3.000.000	0	3.000.000	Црквене општине
1301		Програм 14. Развој спорта и омладине	6.435.000	0	6.435.000	

Службени лист општине Ражањ Број 15, 28.11.2025.г.

	1301-0001	Подршка локалним спортским организацијама, удружењима и савезима	6.000.000	0	6.000.000	Спортски савез-председник
	1301-0005	Спровођење омладинске политике-КЗМ	435.000	0	435.000	канцеларија за младе општине Ражањ
0602		Програм 15. Опште услуге локалне самоуправе	114.843.000	1.300.000	116.143.000	
	0602-0001	Функционисање локалне самоуправе и градских општина	104.033.000	1.300.000	105.333.000	Начелник општинске управе Ражањ
	0602-0002	Функционисање месних заједница	3.110.000	0	3.110.000	Начелник општинске управе Ражањ
	0602-0009	Текућа буџетска резерва	4.000.000		4.000.000	Општинско веће општине Ражањ
	0602-0010	Стална буџетска резерва	1.000.000		1.000.000	Општинско веће општине Ражањ
	0602-0014	Управљање у ванредним ситуацијама	2.700.000		2.700.000	послови планирања одбране
2101		Програм 16. Политички систем локалне самоуправе	13.742.000	0	13.742.000	
	2101-0001	Функционисање скупштине	6.622.000	0	6.622.000	Председник скупштине општине Ражањ
	2101-0002	Функционисање извршних органа	7.120.000	0	7.120.000	Председник општине Ражањ
0.501		Програм 17. Енергетска ефикасност и обновљиви извори енерг.		15.000.000	15.000.000	
	0501-5001	Унапређење енергетске ефикасности зграде ОШ "Вук Караџић" Витошевац, издвојено одељење у Скорици		15.000.000	15.000.000	
УКУПНИ ПРОГРАМСКИ ЈАВНИ РАСХОДИ			376.468.000	61.458.000	437.926.000	

члан 5.
Преглед расхода по економским класификацијама

	конто	извор 01	извор 04	ост. извори	укупно	учешће у укупним расходима
плате	411	91.666.000,00	0,00	0,00	91.666.000,00	20,93
плате	412	13.888.000,00	0,00	0,00	13.888.000,00	3,17
накнаде за запослене	413	360.000,00	0,00	0,00	360.000,00	0,08
накнаде за запослене	414	1.900.000,00	0,00	0,00	1.900.000,00	0,43
накнаде за запослене	415	5.055.000,00	0,00	0,00	5.055.000,00	1,15
накнаде за запослене	416	1.675.000,00	0,00	0,00	1.675.000,00	0,38
стални трошкови	421	40.929.000,00	0,00	500.000,00	41.429.000,00	9,46
трошкови путовања	422	815.000,00	0,00	0,00	815.000,00	0,19
услуге по уговору	423	19.363.000,00	0,00	695.000,00	20.058.000,00	4,58
специјализоване услуге	424	3.185.000,00	0,00	1.000.000,00	4.185.000,00	0,96
текуће поправке и одржавање	425	48.420.000,00	0,00	0,00	48.420.000,00	11,06
материјал	426	11.050.000,00	0,00	647.000,00	11.697.000,00	2,67
отплате домаћих камата	441	0,00	0,00	0,00	0,00	
субвенције	451	2.160.000,00	0,00	0,00	2.160.000,00	0,49
субвенције	454	4.100.000,00		0,00	4.100.000,00	0,94
трансфери	463	74.350.000,00	0,00	0,00	74.350.000,00	16,98
трансфери	464	16.756.000,00	0,00	0,00	16.756.000,00	3,83
трансфери	465	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
социјална давања	472	14.853.000,00	0,00	4.271.000,00	19.124.000,00	4,37
дотације	481	15.053.000,00	0,00	0,00	15.053.000,00	3,44
таксе и порези	482	1.170.000,00	0,00	0,00	1.170.000,00	0,27
таксе и порези	483	350.000,00	0,00	0,00	350.000,00	0,08
таксе и порези	485	1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00	0,23
резерве	499	5.000.000,00	0,00	0,00	5.000.000,00	1,14
зграде и објекти	511	0,00	0,00	45.802.000,00	45.802.000,00	10,46
машине	512	3.070.000,00	0,00	7.993.000,00	11.063.000,00	2,53
	513	0,00	0,00	0,00	0,00	
нем.имовина	515	300.000,00	0,00	500.000,00	800.000,00	0,18
земљиште	541	0,00	0,00	50.000,00	50.000,00	0,01
отплате главнице	611	0,00			0,00	
набавка финансијске имовине	621	0,00			0,00	0,00
	Укупно	376.468.000,00	0,00	61.458.000,00	437.926.000,00	100,00

Члан 6.

Планирани капитални издаци буџтских корисника за 2026. годину и наредне две године
искажују се у следећем прегледу:

Ек. клас.	Ред. број	Опис	Износ у динарима			
			2025	2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7
		А. КАПИТАЛНИ ПРОЈЕКТИ				
511		Зграде и грађевински објекти				
	1.	Унапређење енергетске ефикасности зграде ОШ "Вук Караџић" Витошевац, издвојено одељење у Скорици	2.956.000	15.000.000		
		Година почетка финанс. пројекта: 2025				
		Година завршетка фин. пројекта: 2026				
		Укупна вредност пројекта: 17.956.000				
		Извори финансирања:				
		Из вишкова средстава (13)		7.507.000		
		Неутрошени трансфери виших органа власти (17)	2.956.000	7.493.000		
	2.	Изградња рециклажног дворишта са компостаном у Ражњу	24.390.000	37.495.000	0	0
		година почетка финан.пројекта: 2025				
		година завршетка фин. Пројекта: 2026				
		Укупна вредност пројекта: 61.885.000		37.495.000		
		Извори финансирања:				
		Из вишкова средстава (13)		14.888.000		
		Неутрошени трансфери виших органа власти (17)	24.390.000	22.607.000		
УКУПНО:			27.346.000	52.495.000	0	0

2. ПОСЕБАН ДЕО

Члан 7.

Средства буџета у износу од 377.468.000 динара, вишак прихода из ранијих година у износу од 60.158.000,

сопствених прихода у износу од 300.000 динара, распоређују се по корисницима и врстама расхода и издатака, и то:

Раздео	Глава	Програмска класифик.	Функција	Економска класифик.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора (13 и ост.)	Укупна средства
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1

**СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ
ПРОГРАМ 16: ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ
САМОУПРАВЕ**

2101

2101-0001

Функционисање Скупштине

110

Извршни и законодавни органи

411	Плате, додаци и накнаде запослених	1.970.000			1.970.000
412	Социјални допр. на терет послодавца	299.000			299.000
415	Накнаде за запослене	205.000			205.000
422	Трошкови путовања	15.000			15.000
423	Услуге по уговору	3.960.000			3.960.000
481	Финансирање политичких странака	173.000			173.000

Извори финансирања за функцију 110:

01	Приходи из буџета	6.622.000			
	Функција 110:	6.622.000	0	0	6.622.000

Извори финанс. за прог. активн. 2101-0001:

01	Приходи из буџета	6.622.000			
	Свега за програмску активност 2101-0001:	6.622.000	0	0	6.622.000

Извори финансирања за програм 16:

01	Приходи из буџета	6.622.000			
	Свега за програм 16:	6.622.000	0	0	6.622.000

Извори финансирања за раздео 1:

01	Приходи из буџета	6.622.000			
	Свега за раздео 1:	6.622.000	0	0	6.622.000

2

**ОПШТИНСКО ВЕЋЕ И ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ
ПРОГРАМ 16: ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ
САМОУПРАВЕ**

2101

2101-0002

Функционисање извршних органа

111

Извршни и законодавни органи

411	Плате, додаци и накнаде запослених	5.019.000			5.019.000
412	Социјални допр. на терет послодавца	761.000			761.000
413	Накнаде у натури	0			0
414	Социјална давања запосленима	400.000			400.000
415	Накнаде за запослене	0			0
416	Награде, бонуси и ост. посебни расх.	410.000			410.000
422	Трошкови путовања	180.000			180.000
423	Услуге по уговору	350.000			350.000

Извори финансирања за функцију 111:

01	Приходи из буџета	7.120.000			7.120.000
	Функција 111:	7.120.000	0	0	7.120.000

Извори финанс. за прог. активн. 2101-0002:

01	Приходи из буџета	7.120.000			
----	-------------------	-----------	--	--	--

Свега за програмску активност 2101-0002:	7.120.000	0	0	7.120.000
---	------------------	----------	----------	------------------

Извори финансирања за програм 16:

01	Приходи из буџета	7.120.000		
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	
Свега за програм 16:		7.120.000	0	7.120.000

Извори финансирања за раздео 2:

01	Приходи из буџета			
Свега за раздео 2:		7.120.000	0	7.120.000

**ОПШТИНСКА УПРАВА
ПРОГРАМ 15: ОПШТЕ УСЛУГЕ ЛОКАЛНЕ
САМОУПРАВЕ
Функционисање локалне самоуправе и
градских општина**

Опште услуге

411	Плате, додаци и накнаде запослених	50.956.000		50.956.000
412	Социјални допр. на терет послодавца	7.719.000		7.719.000
413	Накнаде у натури	200.000		200.000
414	Социјална давања запосленима	400.000		400.000
415	Накнаде за запослене	3.000.000		3.000.000
416	Награде, бонуси и остали пос. расх.	815.000		815.000
421	Стални трошкови	11.853.000		11.853.000
422	Трошкови путовања	200.000		200.000
423	Услуге по уговору	8.230.000		8.230.000
424	Специјализоване услуге	1.550.000		1.550.000
425	Текуће поправке и одржавање	3.800.000		3.800.000
426	Материјал	4.700.000		4.700.000
441	Отплате домаћих камата			0
451	субвенције јавним нефинансијским предузећима	560.000		560.000
454	субвенције приватним предузећима	300.000		300.000
464	Трансфери нац. Служби за запошљавање	3.600.000		3.600.000
465	Остале дотације и трансфери			0
472	Накнаде за социјалну зашт. из буџета	80.000		80.000
481	Дотације невладиним организацијама	3.720.000		3.720.000
482	Порези, обавезне таксе и казне	1.000.000		1.000.000
483	Новч. казне и пенали по реш. судова	350.000		350.000
	Накн. штете за повреде или штет. нан.			
485	од стр. државних органа	1.000.000		1.000.000
511	Зграде и грађевински објекти		800.000	800.000
512	Машине и опрема		500.000	500.000

Извори финансирања за функцију 130:

01	Приходи из буџета	104.033.000		104.033.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		1.300.000	1.300.000
Функција 130:		104.033.000	1.300.000	105.333.000

Извори финанс. за прог. активн. 0602-0001:

01	Приходи из буџета	104.033.000		104.033.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		1.300.000	
Свега за програмску активност 0602-0001:		104.033.000	0	105.333.000

0602-0014 **Управљање у ванредним ситуацијама**

220 *Цивилна одбрана*

425	Текуће поправке и одржавање	2.200.000		2.200.000
426	Материјал	0		0
481	Дотације невладиним организацијама	500.000		500.000
512	Машине и опрема	0		0

Извори финансирања за функцију 220:

01	Приходи из буџета	2.700.000		2.700.000
Функција 220:		2.700.000	0	2.700.000

Извори финанс. за прог. активн. 0602-0014:

01	Приходи из буџета	2.700.000		2.700.000
----	-------------------	-----------	--	-----------

Свега за програмску активност 0602-0014:		2.700.000	0	0	2.700.000
0602-0009	Текућа буџетска резерва				
160	<i>Опште јавне услуге некласификоване на другом месту</i>				
499	Текућа буџетска резерва	4.000.000			4.000.000
	Извори финансирања за функцију 160:				
01	Приходи из буџета	4.000.000			4.000.000
	Функција 160:	4.000.000		0	4.000.000
	Извори финанс. за прог. активн. 0602-0009:				
01	Приходи из буџета	4.000.000			4.000.000
	Свега за програмску активност 0602-0009:	4.000.000	0	0	4.000.000
0602-0010	Стална буџетска резерва				
160	<i>Опште јавне услуге некласификоване на другом месту</i>				
499	Стална буџетска резерва	1.000.000			1.000.000
	Извори финансирања за функцију 160:				
01	Приходи из буџета	1.000.000	0	0	1.000.000
	Функција 160:	1.000.000	0	0	1.000.000
	Извори финанс. за прог. активн. 0602-0010:				
01	Приходи из буџета	1.000.000			
	Свега за програмску активност 0602-0010:	1.000.000			1.000.000
	Извори финансирања за програм 15:				
01	Приходи из буџета	111.733.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			1.300.000	
	Свега за програм 15:	111.733.000	0	1.300.000	113.033.000
1201	ПРОГРАМ 13:РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА				
1201-0003	Унапређење система очувања и представљања				
840	културно историјског наслеђа				
	<i>Верске и остале услуге заједнице</i>				
481	Дотације невладиним организацијама	3.000.000			3.000.000
	Извори финансирања за функцију 840:				
01	Приходи из буџета	3.000.000			3.000.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година				
	Функција 840:	3.000.000			3.000.000
	Извори финанс. за прог. активн. 1201-0003:				
01	Приходи из буџета	3.000.000			3.000.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	0
	Свега за програмску активност 1201-0003:	3.000.000		0	3.000.000
	Извори финансирања за програм 13:				
01	Приходи из буџета	3.000.000			3.000.000
	Свега за програм 13:	3.000.000		0	3.000.000
1101	ПРОГРАМ 1:СТАНОВАЊЕ, УРБАНИЗАМ И				
1101-0001	ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ				
	Просторно и урбанистичко планирање				
620	<i>Развој заједнице</i>				
515	Нематеријална имовина			500.000	500.000
	Извори финансирања за функцију 620:				
01	Приходи из буџета	0			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			500.000	500.000
	Функција 620:	0		500.000	500.000
	Извори финанс. за прог. активн. 1101-0001:				
01	Приходи из буџета	0			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			500.000	
	Свега за програмску активност 1101-0001:	0		500.000	500.000
1101-0003	Управљање грађевинским земљиштем				
620	<i>Развој заједнице</i>				

424	Специјализоване услуге		1.000.000		1.000.000
511	Зграде и грађевински објекти				0
Извори финансирања за функцију 620:					
01	Приходи из буџета	0			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		1.000.000		1.000.000
Функција 620:		0	1.000.000		1.000.000
Извори финанс. за прог. активн. 1101-0003:					
01	Приходи из буџета	0			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		1.000.000		1.000.000
Свега за програмску активност 1101-0003:		0	1.000.000		1.000.000
Извори финансирања за програм 1:					
01	Приходи из буџета	0			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		1.500.000		1.500.000
Свега за програм 1:		0	1.500.000		1.500.000
ФИЗИЧКА КУЛТУРА					
ПРОГРАМ 14: РАЗВОЈ СПОРТА И ОМЛАДИНЕ					
спровођење омладинске политике					
Опште јавне услуге - истраживање и развој					
423	Услуге по уговору	85.000			85.000
426	Материјал	170.000			170.000
512	Машине и опрема	180.000			180.000
Извори финансирања за функцију 150:					
01	Приходи из буџета	435.000			435.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0		
Функција 150:		435.000	0		435.000
Извори финанс. за прог. активн. 1301-0005:					
01	Приходи из буџета	435.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0		
Свега за програмску активност 1301-0005:		435.000	0	0	435.000
Подршка локалним спортским организацијама, удружењима и савезима					
Услуге рекреације и спорта-Спортски савез					
481	Дотације спортским и омладинским организацијама	6.000.000	0	0	6.000.000
Извори финансирања за функцију 810:					
01	Приходи из буџета	6.000.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0	
Функција 810:		6.000.000	0	0	6.000.000
Извори финанс. за прог. активн. 1301-0001:					
01	Приходи из буџета	6.000.000			
Свега за програмску активност 1301-0001:		6.000.000	0	0	6.000.000
Извори финансирања за програм 14:					
01	Приходи из буџета	6.435.000			
06	донације од међународних организација			0	
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0	
15	Неутрошена средства донација из ранијих година			0	
Свега за програм 14:		6.435.000	0	0	6.435.000
ПРОГРАМ 11: СОЦИЈАЛНА И ДЕЧИЈА ЗАШТИТА					
Дневне услуге у заједници					
Старост					
472	Накнаде за социјалну заштиту из буџета	11.500.000	2.500.000		14.000.000
Извори финансирања за функцију 020:					
01	Приходи из буџета	11.500.000			
07	трансфери од других нивоа власти				
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		2.500.000		
Функција 020:		11.500.000	2.500.000		14.000.000

Извори финанс. за прог. активн. 0901-0003:				
01	Приходи из буџета	11.500.000		
07	трансфери од других нивоа власти		0	
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		2.500.000	
Свега за програмску активност 0901-0003:		11.500.000	0	2.500.000
Услуге социјалне заштите: превазилажење				
0902-4001				
020				
дистанце и сиромаштва				
<i>Старост</i>				
423	услуге по уговору	330.000		330.000
426	Материјал	165.000	147.000	312.000
472	Накнаде за социјалну заштиту из буџета	573.000	1.771.000	2.344.000
482	Порези, обавезне таксе, казне и пенали	60.000		60.000
Извори финансирања за функцију 020:				
01	Приходи из буџета	1.128.000		1.128.000
06	донације од међународних организација			0
13	нераспоређени вишак прихода из ранијих година			0
15	Неутрошена средства донација из ранијих година		1.918.000	1.918.000
56	финансијска помоћ европске уније			0
Функција 020:		1.128.000	0	1.918.000
Извори финансирања за пројекат 0902-4001				
01	Приходи из буџета	1.128.000	0	1.128.000
06	донације од међународних организација	0	0	0
13	нераспоређени вишак прихода из ранијих година		0	0
15	Неутрошена средства донација из ранијих година	0	1.918.000	1.918.000
56	финансијска помоћ европске уније		0	0
Свега за пројекат 0902-4001		1.128.000	0	1.918.000
0902-0019				
040				
Подршка деци и породицама са децом				
<i>Породица и деца</i>				
472	Накнаде за социјалну заштиту из буџета	2.700.000		2.700.000
Извори финансирања за функцију 040:				
01	Приходи из буџета	2.700.000		2.700.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0
Функција 040:		2.700.000		2.700.000
Извори финанс. за прог. активн. 0901-0006:				
01	Приходи из буџета	2.700.000		2.700.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0
Свега за програмску активност 0901-0006:		2.700.000		2.700.000
0902-0018				
090				
Подршка реализацији програма Црвеног крста				
<i>Социјална заштита неклас. на другом месту</i>				
481	Дотације невладиним организацијама	1.600.000		1.600.000
Извори финансирања за функцију 090:				
01	Приходи из буџета	1.600.000		
Функција 090:		1.600.000	0	1.600.000
Извори финанс. за прог. активн. 0901-0005:				
01	Приходи из буџета	1.600.000		
Свега за програмску активност 0901-0005:		1.600.000	0	1.600.000
Извори финансирања за програм 11				
01	Приходи из буџета	16.928.000		16.928.000
06	донације од међународних организација		0	0
07	трансфери од других нивоа власти		0	
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		2.500.000	2.500.000
15	неутрошена средства донације из ранијих година		1.918.000	
56	финансијска помоћ европске уније		0	
Свега за програм 11:		16.928.000	0	4.418.000
0401				
0401-0003				
540				
ПРОГРАМ 6: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ				
Заштита природе				
<i>Заштита биљног и живот. света и крајолика</i>				

423	Услуге по уговору	630.000		630.000
424	Специјализоване услуге	1.330.000		1.330.000
541	Земљиште		50.000	50.000
Извори финансирања за ф-ју 540				
01	Приходи из буџета	1.960.000		1.960.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		50.000	
Функција 540:		1.960.000	50.000	2.010.000
Извори финанс. за прог. активн. 0401-0003:				
01	Приходи из буџета	1.960.000		
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		50.000	
Свега за програмску активност 0401-0003:		1.960.000	0	50.000
			50.000	2.010.000

0401-5001

Изградња рециклажног дворишта са компостаном у Ражњу

510	Управљање отпадом			
511	Зграде и грађевински објекти		37.495.000	37.495.000
Извори финансирања за ф-ју 510				
01	Приходи из буџета	0		
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		14.888.000	14.888.000
17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти		22.607.000	22.607.000
Функција 510:		0	37.495.000	37.495.000
Извори финанс. за пројекат 0401-5001:				
01	Приходи из буџета	0	0	
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		14.888.000	14.888.000
17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти		22.607.000	22.607.000
Свега за програмску активност 0401-5001:		0	37.495.000	37.495.000

0401-4001

Од отпада до ресурса: Одрживо управљање отпадом у општини Ражањ

510	Управљање отпадом			
423	услуге по уговору		395.000	395.000
Извори финансирања за ф-ју 510				
01	Приходи из буџета	0		0
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		80.000	80.000
15	неутрошена средст. донација, помоћи и трансф.ранијих година		315.000	315.000
Функција 510:		0	395.000	315.000
Извори финанс. за пројекат 0401-4001:				
01	Приходи из буџета	0		0
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		80.000	
15	неутрошена средст. донација, помоћи и трансф.ранијих година		315.000	315.000
Свега за пројекат 0401-4001:		0	395.000	315.000

Извори финансирања за програм 6:

01	Приходи из буџета	1.960.000		
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		15.018.000	
17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти		22.607.000	
15	неутрошена средст. донација, помоћи и трансф.ранијих година		315.000	
Свега за програм 6:		1.960.000	0	37.940.000
				39.900.000

1102

ПРОГРАМ 2: КОМУНАЛНА ДЕЛАТНОСТ

1102-0008

Управљање и одржавање водоводне инфраструктуре и снабдевање водом за пиће
Водоснабдевање

630				
451	Субв. јавн. нефинанси. предуз. и орг.	1.600.000	0	1.600.000
Извори финансирања за функцију 630:				
01	Приходи из буџета	1.600.000	0	
13	нераспоређени вишак прих. Из ран.година		0	
Функција 630:		1.600.000	0	1.600.000

Извори финанс. за прог. активн. 1102-0008:					
01	Приходи из буџета	1.600.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Свега за програмску активност 1102-0008:		1.600.000	0	0	1.600.000
Одржавање чистоће на површинама јавне намене					
1102-0003					
660					
<i>Послови становања и заједнице</i>					
421	Стални трошкови	15.100.000	0	0	15.100.000
Извори финансирања за функцију 660:					
01	Приходи из буџета	15.100.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година	0	0	0	
Функција 660:		15.100.000	0	0	15.100.000
Извори финанс. за прог. активн.1102-0003:					
01	Приходи из буџета	15.100.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година				
Свега за програмску активност 1102-0003:		15.100.000	0	0	15.100.000
Управљање/одржавање јавним осветљењем					
1102-0001					
640					
<i>Улична расвета</i>					
421	Стални трошкови	9.920.000	0	0	9.920.000
425	Текуће поправке и одржавање	800.000			800.000
Извори финансирања за функцију 640:					
01	Приходи из буџета	10.720.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0	0
Функција 640:		10.720.000	0	0	10.720.000
Извори финанс. за прог. активн. 1102-0001:					
01	Приходи из буџета	10.720.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0	
Свега за програмску активност 1102-0001:		10.720.000	0	0	10.720.000
Извори финансирања за програм 2:					
01	Приходи из буџета	27.420.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Свега за програм 2:		27.420.000	0	0	27.420.000
ПРОГРАМ 7: ОРГАНИЗАЦИЈА САОБАЋАЈА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА					
0701					
Управљање и одржавање саобраћајне инфраструктуре					
0701-0002					
451					
<i>Друмски саобраћај</i>					
424	специјализоване услуге				0
425	Текуће поправке и одржавање	38.000.000	0		38.000.000
511	зграде и грађевински објекти				0
512	машине и опрема	0			0
Извори финансирања за функцију 451:					
01	Приходи из буџета	38.000.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Функција 451:		38.000.000	0	0	38.000.000
Извори финанс. за прог. активн. 0701-0002:					
01	Приходи из буџета	38.000.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Свега за програмску активност 0701-0002:		38.000.000	0	0	38.000.000
Извори финансирања за програм 7:					
01	Приходи из буџета	38.000.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти			0	
Свега за програм 7:		38.000.000	0	0	38.000.000
ПРОГРАМ 17: ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ					
0501					

0501-5001	Унапређење енергетске ефикасности зграде ОШ "Вук Караџић" Витошевац, издвојено одељење у Скорици				
	530	Смањење загађености			
	511	Зграде и грађевински објекти		7.507.000	7.507.000
	512	машина и опрема		7.493.000	7.493.000
	Извори финансирања за функцију 530:				
	01	Приходи из буџета	0		
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година	0	7.507.000	7.507.000
	17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти		7.493.000	7.493.000
	Функција 530:			0	15.000.000
	Извори финанс. за пројекат 0501-П1:				
	01	Приходи из буџета	0		0
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година	0	7.507.000	7.507.000
	17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти		7.493.000	7.493.000
	Свега за пројекат 0501-П1:			0	15.000.000
	Извори финансирања за програм 17:				
	01	Приходи из буџета	0		
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година	0	7.507.000	7.507.000
	17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти		7.493.000	7.493.000
	Свега за програм 17:			0	15.000.000

0101	ПРОГРАМ 5: ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ				
	ПОДРШКА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ				
	0101-0001	Пољопривреда			
	421				
	423	Услуге по уговору	400.000		400.000
	454	субвенције приватним предузећима	3.800.000		3.800.000
	Извори финансирања за функцију 421:				
	01	Приходи из буџета	4.200.000		
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0
	Функција 421:				
	Извори финанс. за прог. активн. 0101-0001:				
	01	Приходи из буџета	4.200.000		
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0
	Свега за програмску активност 0101-0001:			4.200.000	4.200.000
	Извори финансирања за програм 5:				
	01	Приходи из буџета	4.200.000		
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0
	Свега за програм 5:			4.200.000	4.200.000

Извори финансирања за Главу 3.0				
01	Приходи из буџета	209.676.000		209.676.000
06	донације од међународних организација		0	0
07	трансфери од других нивоа власти		0	0
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		27.825.000	27.825.000
15	Неутрошена средства донација из ранијих година		2.233.000	2.233.000
17	неутрошена средства трансфера од других нивоа власти		30.100.000	30.100.000
56	Финансијска помоћ Европске уније		0	0
Свега за главу 3.0:			209.676.000	269.834.000

0401	БУЏЕТСКИ ФОНД ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ				
	ПРОГРАМ 6: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ				
	Управљање заштитом животне средине				
	0401-0001	Заштита животне средине			
	560				
	423	Услуге по уговору	200.000		200.000
	481	Дотације невладиним организацијама	60.000		60.000
	512	Машине и опрема	1.550.000		1.550.000
	Извори финансирања за функцију 560:				
	01	Приходи из буџета	1.810.000		1.810.000
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	
	Функција 560:			1.810.000	1.810.000

		Извори финанс. за прог. активн. 0401-0001:			
01	Приходи из буџета	1.810.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Свега за програмску активност 0401-0001:		1.810.000	0	0	1.810.000
		Извори финансирања за програм 6:			
01	Приходи из буџета	1.810.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Свега за програм 6:		1.810.000	0	0	1.810.000
		ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ			
		ПРОГРАМ 9: ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ			
		Реализација делатности основног образовања			
		<i>Основно образовање</i>			
		О.Ш. "Иван Вушовић" Ражањ			
463	Трансфери осталим нивоима власти	27.000.000			27.000.000
		О.Ш. "Вук Караџић" Витошевац			
463	Трансфери осталим нивоима власти	25.420.000			25.420.000
		ШОМО "Владимир Ђорђевић" Алексинац			
463	Трансфери осталим нивоима власти	950.000			950.000
		Извори финансирања за функцију 912:			
01	Приходи из буџета	53.370.000			53.370.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	0
Функција 912:		53.370.000	0	0	53.370.000
		Извори финанс. за прог. активн. 2002-0001:			
01	Приходи из буџета	53.370.000			53.370.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	0
Свега за програмску активност 2002-0001:		53.370.000		0	53.370.000
		Извори финансирања за програм 9:			
01	Приходи из буџета	53.370.000			53.370.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	0
Свега за програм 9:		53.370.000		0	53.370.000
		ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД РАЖАЊ			
		ПРОГРАМ 11: СОЦИЈАЛНА И ДЕЧИЈА ЗАШТИТА			
		Обављање делатности установа социјалне заштите			
		<i>Социјална помоћ угроженом становништву</i>			
		<i>некласификована на другом месту</i>			
463	Трансфери осталим нивоима власти	5.980.000			5.980.000
		Извори финансирања за функцију 070:			
01	Приходи из буџета	5.980.000			5.980.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Функција 070:		5.980.000		0	5.980.000
		Извори финанс. за прог. активн. 0902-0005:			
01	Приходи из буџета	5.980.000			5.980.000
Свега за програмску активност 0902-0005:		5.980.000			5.980.000
		Једнократне помоћи и други облици помоћи			
		<i>Социјална заштита некласиф. на другом месту</i>			
463	Трансфери осталим нивоима власти	15.000.000			15.000.000
		Извори финансирања за функцију 090:			
01	Приходи из буџета	15.000.000			15.000.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Функција 090:		15.000.000		0	15.000.000

		Извори финанс. за прог. активн. 0902-0001:			
01	Приходи из буџета	15.000.000			
	Свега за програмску активност 0902-0001:	15.000.000	0	0	15.000.000
		Извори финансирања за програм 11:			
01	Приходи из буџета	20.980.000			20.980.000
	Свега за програм 11:	20.980.000	0	0	20.980.000
1801	ДОМ ЗДРАВЉА "ДР МИЛОРАД МИХАЈЛОВИЋ"				
1801-0001	ПРОГРАМ 12: ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА				
	Функционисање установа примарне				
	здравствене заштите				
721	<i>Опште медицинске услуге</i>				
464	Дотације здравственим организацијама	13.156.000			13.156.000
	Извори финансирања за функцију 721:				
01	Приходи из буџета	13.156.000			13.156.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
	Функција 721:	13.156.000		0	13.156.000
		Извори финанс. за прог. активн. 1801-0001:			
01	Приходи из буџета	13.156.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
	Свега за програмску активност 1801-0001:	13.156.000	0	0	13.156.000
		Извори финансирања за програм 12:			
01	Приходи из буџета	13.156.000			13.156.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	0
	Свега за програм 12:	13.156.000		0	13.156.000
3.1.	КУЛТУРА				
	ДОМ КУЛТУРЕ РАЖАЊ				
1201	ПРОГРАМ 13: РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И				
1201-0001	ИНФОРМИСАЊА				
	Функционисање локалних установа културе				
820	<i>Услуге културе</i>				
411	Плате, додаци и накнаде запослених	1.610.000			1.610.000
412	Социјални допр. на терет послодавца	244.000			244.000
414	Социјална давања запосленима				0
415	Накнаде за запослене	50.000			50.000
421	Стални трошкови	1.040.000			1.040.000
422	Трошкови путовања				0
423	Услуге по уговору	1.880.000			1.880.000
425	Текуће поправке и одржавање	600.000			600.000
426	Материјал	390.000			390.000
482	Порези, обавезне таксе и казне	40.000			40.000
512	Машине и опрема	410.000			410.000
515	Нематеријална имовина	300.000			300.000
	Извори финансирања за функцију 820:				
01	Приходи из буџета	6.564.000			6.564.000
04	Сопствени приходи		0		
07	Трансфери од других нивоа власти				
	Функција 820:	6.564.000	0	0	6.564.000
		Извори финанс. за прог. активн. 1201-0001:			
01	Приходи из буџета	6.564.000			
04	Сопствени приходи		0		
07	Трансфери од других нивоа власти			0	
	Свега за програмску активност 1201-0001:	6.564.000	0	0	6.564.000
		Извори финансирања за програм 13:			
01	Приходи из буџета	6.564.000			
04	Сопствени приходи		0		
07	Трансфери од других нивоа власти			0	
	Свега за програм 13:	6.564.000	0	0	6.564.000

Извори финансирања за Главу 3.1;				
01	Приходи из буџета	6.564.000		
04	Сопствени приходи		0	
07	Трансфери од других нивоа власти			0
Свега за Главу 3.1:		6.564.000	0	0
				6.564.000

3.2.

**ДРУШТВЕНА БРИГА О ДЕЦИ
П.У. "ЛЕПТИРИЋИ" РАЖАЊ**

2002

**ПРОГРАМ 8: ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ
Функционисање и остваривање предшколског
васпитања и образовања**

2002-0002

911

Предшколско образовање

411	Плате, додаци и накнаде запослених	30.506.000			30.506.000
412	Социјалн допр. на терет послодавца	4.622.000			4.622.000
413	Накнаде у натури	160.000		0	160.000
414	Социјална давања запосленима	1.100.000			1.100.000
415	Накнаде за запослене	1.600.000			1.600.000
416	Награде, бонуси и ост .пос.расходи	450.000			450.000
421	Стални трошкови	2.010.000	500.000		2.510.000
422	Трошкови путовања	300.000			300.000
423	Услуге по уговору	1.450.000	300.000		1.750.000
424	Специјализоване услуге	305.000			305.000
425	Текуће поправке и одржавање	1.000.000			1.000.000
426	Материјал	5.240.000	500.000		5.740.000
482	Порези, обавезне таксе и казне	50.000	0		50.000
511	Зграде и грађевински објекти				0
512	Машине и опрема	550.000			550.000

Извори финансирања за функцију 911:

01	Приходи из буџета	49.343.000			49.343.000
07	Трансфери од других нивоа власти		1.000.000		1.000.000
16	родитељски динар за ваннаставне активности		300.000		300.000

Функција 911:	49.343.000	0	1.300.000	50.643.000
----------------------	-------------------	----------	------------------	-------------------

Извори финанс. за прог. активн. 2001-0001:

01	Приходи из буџета	49.343.000			49.343.000
07	Трансфери од других нивоа власти		1.000.000		1.000.000
16	родитељски динар за ваннаставне активности		300.000		300.000

Свега за програмску активност 2001-0001:	49.343.000	0	1.300.000	50.643.000
---	-------------------	----------	------------------	-------------------

Извори финансирања за програм 8:

01	Приходи из буџета	49.343.000			49.343.000
07	Трансфери од других нивоа власти		1.000.000		1.000.000
16	родитељски динар за ваннаставне активности		300.000		300.000

Свега за програм 8:	49.343.000	0	1.300.000	50.643.000
----------------------------	-------------------	----------	------------------	-------------------

Извори финансирања за Главу 3.2;

01	Приходи из буџета	49.343.000			49.343.000
07	Трансфери од других нивоа власти		1.000.000		1.000.000
16	родитељски динар за ваннаставне активности		300.000		300.000

Свега за Главу 3.2:	49.343.000	0	1.300.000	50.643.000
----------------------------	-------------------	----------	------------------	-------------------

3.3.

0602

0602-0002

МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

ПРОГРАМ 15: ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Функционисање месних заједница

160

Опште јавне услуге некласиф. на другом месту

421	Стални трошкови	750.000			750.000
423	Услуге по уговору	60.000			60.000
425	Текуће поправке и одржавање	2.000.000			2.000.000
426	Материјал	0			0
512	Машине и опрема	300.000			300.000

Извори финансирања за функцију 160:

01	Приходи из буџета	3.110.000			3.110.000
04	Сопствени приходи		0		0
07	Трансфери од других нивоа власти			0	0
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	0

Функција 160:		3.110.000	0	0	3.110.000
Извори финанс. за прог. активн. 0602-0002:					
01	Приходи из буџета	3.110.000			3.110.000
04	Сопствени приходи		0		0
07	Трансфери од других нивоа власти			0	0
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	0
Свега за програмску активност 0602-0002:		3.110.000	0	0	3.110.000
Извори финансирања за програм 15:					
01	Приходи из буџета	3.110.000			3.110.000
04	Сопствени приходи		0		0
07	Трансфери од других нивоа власти			0	0
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	0
Свега за програм 15:		3.110.000	0	0	3.110.000
Извори финансирања за Главу 3.3;					
01	Приходи из буџета	3.110.000			3.110.000
04	Сопствени приходи		0		0
07	Трансфери од других нивоа власти			0	0
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	0
Свега за Главу 3.3:		3.110.000	0	0	3.110.000

3.4.

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА

1502

ПРОГРАМ 4: РАЗВОЈ ТУРИЗМА

1502-0001

Управљање развојем туризма

473

Туризам

411	Плате, додаци и накнаде запослених	1.605.000			1.605.000
412	Социјални допр. на терет послодавца	243.000			243.000
415	накнаде за запослене	200.000			200.000
421	Стални трошкови	256.000			256.000
422	Трошкови путовања	120.000			120.000
423	Услуге по уговору	1.788.000		0	1.788.000
425	Текуће поправке и одржавање	20.000			20.000
426	Материјал	385.000			385.000
482	порези, обавезне таксе и казне	20.000			20.000
512	Машине и опрема	80.000			80.000
Извори финансирања за функцију 473:					
01	Приходи из буџета	4.717.000			4.717.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0	
Функција 473:		4.717.000	0	0	4.717.000
Извори финанс. за прог. активн. 1502-0001:					
01	Приходи из буџета	4.717.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Свега за програмску активност 1502-0001:		4.717.000	0	0	4.717.000
Извори финансирања за програм 4:					
01	Приходи из буџета	4.717.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Свега за програм 4:		4.717.000	0	0	4.717.000
Извори финансирања за Главу 3.4;					
01	Приходи из буџета	4.717.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Свега за Главу 3.4:		4.717.000	0	0	4.717.000

УКУПНО ЗА РАЗДЕО 3. 362.726.000 0 61.458.000 424.184.000

УКУПНО РАСХОДИ И ИЗДАЦИ 376.468.000 0 61.458.000 437.926.000

III ИЗВРШЕЊЕ БУЏЕТА

Члан 8.

У складу са упутством Министарства финансија, локална власт у 2026. години планира укупна средства потребна за исплату плата запослених на бази броја запослених који раде, и то:

- председника општине и његовог заменика, секретара скупштине општине
- 31 запослених у Општинској управи на неодређено време
- 6 запослених у Општини на одређено време
- 1 запосленог у Туристичкој организације општине Ражањ на одређено време
- 19 запослена радника у предшколским установама на неодређено време и 3 на одређено време
- 1 запосленог у установама културе на одређено време

Члан 9:

За извршавање ове одлуке одговоран је председник општине Ражањ.
Наредбодавац за извршење буџета општине Ражањ је председник општине.

Члан 10.

Наредбодавац директних и индиректних корисника буџетских средстава је функционер, односно лице које је одговорно за управљање средствима, преузимање обавеза, издавање налога за плаћање који се извршавају из средстава органа, као и за издавање налога за уплату средстава која припадају буџету.

Члан 11.

За законито и наменско коришћење средстава распоређених овом Одлуком, поред функционера односно руководиоца директних и индиректних корисника буџетских средстава, одговоран је начелник општинске управе.

Члан 12.

Орган управе надлежан за финансије обавезан је да редовно прати извршење буџета и најмање два пута годишње информисе општинско веће, а обавезно у року од петнаест дана по истеку шестомесечног, односно деветомесечног периода.

У року од петнаест дана по подношењу извештаја из става 1. овог члана, општинско веће усваја и доставља извештај Скупштини општине.

Извештај садржи и одступања између усвојеног буџета и извршења и образложење великих одступања.

Члан 13.

Одлуку о промени апропријације и преносу апропријације у текућу буџетску резерву, у складу са чланом 61. Закона о буџетском систему доноси извршни орган власти
Сагласно члану 69. и 70. Закона о буџетском систему Р.Србије, и члана 69. став 1. тачка 10. Статута Општине Ражањ, Општинско веће одлучује о употреби средстава текуће и сталне буџетске резерве, на предлог Одељења за привреду и финансије општине Ражањ.

Члан 14

Одлуку о отварању буџетског фонда у складу са чланом 64. Закона о буџетском систему доноси општинско веће

Члан 15.

Општинско веће одговорно је за спровођење фискалне политике и управљање јавном имовином, приходима и примањима и расходима и издацима на начин који је у складу са Законом о буџетском систему.

Председник општине, у складу са чланом 27ж Закона о буџетском систему, може поднети захтев Министарству финансија за одобрење фискалног дефицита изнад утврђеног дефицита од 10%, уколико је резултат реализације јавних инвестиција.

Члан 16.

Новчана средства буџета општине, директних и индиректних корисника средстава тог буџета, као и других корисника јавних средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора општине, воде се и депонују на консолидованом рачуну трезора.

Члан 17.

Распоред и коришћење средстава вршиће се у 2026. години по посебном акту (решење) који доноси председник општине, на основу одлуке општинског већа и предлога комисије за доделу средстава, у оквиру следећих раздела:

Раздео 3. Програм 15; прог. активност 0602-0001; економска класификација 481, осим трошкова чланарина

Раздео 3. Програм 13; прог. активност 1201-0003; економска класификација 481
Раздео 3. Програм 14; прог. активност 1301-0001; економска класификација 481
Раздео 3. Програм 2; прог. активност 1102-0008; економска класификација 451
Раздео 3. Програм 5; прог. активност 0101-0001; економска класификација 481 и 451
Раздео 3. Програм 6; прог. активност 0401-0001; економска класификација 481
Глава 3.3 Програм 15; прог. активност 0602-0002-Месне заједнице- економска класификација 421

Распоред и коришћење средстава у 2026. години на осталим економским класификацијама у оквиру Главе 3.3 програма 15, програмске активности 0602-0002-Месне заједнице, вршиће се по посебном акту (решењу) општинског већа

Распоред и коришћење средстава вршиће се у 2026. години по посебном акту (решење) који доноси

Председник скупштине општине у оквиру следећих раздела:

Раздео 1. Програм 16; програм. активност 2101-0001; економска класификација 481.

Члан 18.

Обавезе које преузимају директни и индиректни корисници буџетских средстава морају одговарати апропријацији која им је за ту намену овом одлуком одобрена и пренета.

Изузетно корисници из става 1. овог члана, у складу са чланом 54. Закона о буџетском систему, могу преузети обавезе по уговору који се односи на капиталне издатке и захтева плаћање у више година, уз сагласност општинског већа, а највише до износа исказаних у плану капиталних издатака из члана 6. ове одлуке.

Корисници буџетских средстава су обавезни, да пре покретања поступка јавне набавке за преузимање обавеза по уговору за капиталне пројекте прибаве сагласност надлежног извршног органа локалне власти.

Корисник буџетских средстава, који одређени расход извршава из средстава буџета и из других прихода, обавезан је да измирење тог расхода прво врши из прихода из тих других извора.

Обавезе преузете у 2025. години у складу са одобреним апропријацијама у 2025 години, а не извршене у току 2025. године, преносе се у 2026. годину и имају статус преузетих обавеза и извршавају се на терет одобрених апропријација овом одлуком.

Члан 19.

Преузете обавезе и све финансијске обавезе морају бити извршене искључиво на принципу готовинске основе са консолидованог рачуна трезора, осим ако је законом, односно актом Владе предвиђен другачији метод.

Члан 20.

Корисници буџетских средстава преузимају обавезе само на основу писаног уговора или другог правног акта, уколико законом није другачије прописано.

Плаћање из буџета неће се извршити уколико нису поштоване процедуре утврђене чланом 56. став 3. Закона о буџетском систему.

Члан 21.

Набавка добара, радова и услуга корисника буџета вршиће се у складу са Законом о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 91/2019 и 92/2023).

Прагови до који се закон не примењује дефинисани су чланом 27. Закона о јавним набавкама.

Члан 22.

Обавезе према корисницима буџетских средстава извршавају се сразмерно оствареним приходима и примањима буџета. Ако се у току године примања и приходи смање, издаци и расходи буџета извршаваће се по приоритетима и то: обавезе утврђене законским прописима на постојећем нивоу и минимални стални трошкови неопходни за несметано функционисање корисника буџетских средстава.

Члан 23.

Средства распоређена за финансирање расхода и издатака корисника буџета, преносе се на основу њихових захтева и у складу са одобреним квотама у месечним плановима буџета.

Уз захтев, корисници су дужни да доставе комплетну документацију за плаћање (копије).

Члан 24.

Новчана средства на консолидованом рачуну трезора могу се инвестирати у 2026. години само у складу са чланом 10. Закона о буџетском систему, при чему су, у складу са истим чланом Закона, председник општине, односно лице које он овласти, одговорни за ефикасност и сигурност тог инвестирања.

Члан 25.

Корисник буџетских средстава не може, засновати радни однос са новим лицима до краја 2026. године, уколико средства потребна за исплату плата тих лица нису обезбеђена у оквиру износа средстава која су у складу са овом Одлуком, предвиђена за плате том буџетском кориснику.

Члан 26.

Директни и индиректни корисници буџетских средстава у 2026. години обрачунату исправку вредности нефинансијске имовине исказују на терет капитала, односно не исказују расход амортизације и употребе средстава за рад.

Члан 27.

За финансирање дефицита текуће ликвидности, који може да настане услед неуравнотежености кретања у приходима и расходима буџета, Скупштина општине може се задужити у складу са одредбама члана 35. Закона о јавном дугу ("Службени гласник РС", број 61/2005, 107/2009, 78/2011, 68/2015, 95/2018, 91/2019 и 149/2020).

Члан 28.

Корисници буџетских средстава пренеће на рачун извршења буџета до 31. децембра 2025. године, средства која нису утрошена за финансирање расхода у 2025. години, која су овим корисницима пренета у складу са Одлуком о буџету општине Ражањ за 2025. годину.

Члан 29.

Изузетно, у случају да се буџету општине Ражањ из другог буџета (Републике, Покрајине, друге општине) одреде актом наменска трансферна средства, укључујући и наменска трансферна средства за надокнаду штета услед елементарних непогода, као и у случају уговарања донације, чији износи нису могли бити познати и поступку доношења ове одлуке, орган управе надлежан за финансије на основу тог акта отвара или увећава одговарајуће апропријације за извршење расхода по том основу, у складу са чланом 5. Закона о буџетском систему.

Члан 30.

Плаћање са консолидованог рачуна трезора за реализацију обавеза других корисника јавних средстава у смислу Закона о буџетском систему који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора неће се вршити уколико ови корисници нису добили сагласност на финансијски план на начин прописан законом, односно актом Скупштине општине и уколико тај план нису доставили Управи за трезор.

Члан 31.

У буџетској 2026. години неће се вршити обрачун и исплата божићних, годишњих и других врста накнада и бонуса предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике буџета, осим јубиларних награда за запослене који су то право стекли у 2026. години.

Члан 32.

Корисник буџетских средстава, који одређени расход и издатак извршава из других извора прихода и примања, који нису општи приход буџета (извор 01 - Приходи из буџета), обавезе може преузимати само до нивоа остварења тих приход или примања, уколико је ниво остварених прихода и примања мањи од одобрених апропријација.

Корисник буџетских средстава код кога у току године дође до умањења одобрених апропријација из разлога извршења принудне наплате, за износ умањења предузеће одговарајуће мере у циљу прилагођавања преузете обавезе, тако што ће предложити умањење обавезе, односно продужење уговореног рока за плаћање или отказати уговор.

Члан 33.

Приоритет у извршењу расхода за робе и услуге корисника буџетских средстава имају расходи за сталне трошкове, трошкове текуће поправке и одржавања и материјал.

Корисници буџетских средстава дужни су да обавезе настале по основу сталних трошкова, трошкова текућих поправки и одржавања, материјала, као и по основу капиталних издатака измире у року утврђеном законом који регулише рокове измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама.

Члан 34.

Јавна предузећа и други облици организовања чији је оснивач општина Ражањ, дужни су да најкасније до 31. октобра текуће буџетске године део од најмање 5% добити, односно вишка прихода над расходима по завршном рачуну за 2025. годину, уплате у буџет Општине Ражањ

Члан 35.

Ову одлуку доставити министарству надлежном за послове финансија, објавити у службеном гласилу општине Ражањ и интернет страници општине Ражањ

Члан 36.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу општине Ражањ"
а примењиваће се од 1. јануара 2026.године

Број: 004379275 2025 07013 004

Датум: 28. новембар 2025.године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ

ПРЕДСЕДНИК,
Милан Василић,с.р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

-Општи део –

ПРАВНИ ОСНОВ

Закон о буџетском систему,
Закон о локалној самоуправи,
Закон о финансирању локалне самоуправе,
Закон о изменама закона о финансирању локалне самоуправе,
Статут општине Ражањ,
Упутство Министра Министарства финансије за припрему Одлуке о буџету локалне власти за 2026. годину и пројекција за 2027. и 2028. годину и ревидираног Упутства Министра Министарства финансије за припрему Одлуке о буџету локалне власти за 2026. годину и пројекција за 2027. и 2028.
Предлози финансијских планова директних и индиректних корисника за буџетску 2026. годину са пројекцијама за 2027. и 2028. годину.

Одлуком о буџету за 2026. годину исказан је дефицит у износу од 60.158.000 динара, који ће бити покривен из вишка прихода из ранијих година (извор 13-неутрошена средстава буџета из ранијих година, извор 15-неутрошена средства донације из ранијих година и извор 17-неутрошена средства трансфера виших органа власти из ранијих година).

Средства донације нису планирана, и ако је програмом Унапређење социјалне заштите планирана уплата још једне транше донације, али тек пошто се утроше 80% већ одобрених средстава из 2025.године. Реализација активности пројекта врши се у том делу (20% вредности пројекта) кроз предфинансирање, средствима буџета општине Ражањ а у складу са уговором са донатором.

ПРИХОДИ

Укупно планирани порески приходи за 2025. годину износе 165.153.000 динара, а укупни приходи и примања (извор 01-приходи буџета), 376.468.000,00 динара. У односу на планиране приходе и примања из извора 01-приходи буџета, по задњем ребалансу у 2025. години, приходи и примања у 2026. години су планирани на већем нивоу за 11.702.000 динара (3,2% више)

Пројекција номиналног раста бруто друштвеног производа пројектованог за 2026. годину је 6,8%. Имајући у виду наведено, приходе остварене за задњи квартал у 2024. години, дозвољеног повећања обима прихода у 2025. години у односу на 2024. годину (7,5%) и приходе остварене у 2025. години (прва три квартала), извршена је пројекција прихода за 2026. годину.

Структуру прихода и примања буџета чине: изворни приходи, уступљени приходи, трансферна средства и примања од продаје земљишта, примања од продаје покретних и непокретних ствари.

Изворни приходи, се обезбеђују Општинским Одлукама и они су у односу на планиране приходе у 2025. години већи за 7,3% (3.531.000).

У структури укупно планираних прихода за 2026. годину, изворни приходи чине 13,6 % укупно планираних прихода.

Уступљени приходи се обезбеђују Републичким прописима – Законима и они се у одређеном проценту уступају градовима и локалним самоуправама.

Најзначајнији извор уступљених прихода је порез на зараде.

У 2026. години очекује се да приходи по овом основу буду већи за 8,7 % у односу на остварене приходе у 2025. години (повећање од 8.545.000). Очекује се повећање минималне цене рада при чему би требало да се повећају и приходи по основу пореза на зараде. Иначе у структури укупних прихода порез на зараде чини 28,2 % укупно планираних прихода за 2026. годину

Трансферна средства, у структури укупних прихода заузимају највећи проценат (53,1%).

Према Закону о буџету Републике Србије за 2025. годину износ ненаменских трансфера износе **184.009.348** динара и овај износ се неће мењати ни у 2026. години.

Канцеларија за локално економски развој, пројектима из области инфраструктуре и заштите животне средине, социјалне заштите и области енергетске ефикасности, конкурисањем код ресорних министарстава, фондова и невладиних организација, обезбедиће додатна средства на име текућих наменских трансфера као и захтевима за додатним средствима ненаменских трансфера.

Детаљан преглед прихода по врстама дат је у члану 3. Одлуке о буџету општине Ражањ за 2026. годину

РАСХОДИ

Расходи и издаци планирани су у висини од 437.926.000,00 динара. У односу на расходе и издатке планиране Одлуком о буџету за 2025. годину ови расходи су мањи за 77.730.000 динара (по ребалансу од 13.10.2025. године). Разлог је тај што су Одлуком о буџету за 2025. годину обухваћени расходи и издаци по основу одобрених пројеката који су се финансирани из наменских трансфера виших органа власти и средстава донације у износу од 73.096.000 динара. Општина Ражањ ће у току године у складу са одобреним пројектима за финансирање из других извора вршити прилагођавање Одлуке о буџету за 2026. годину.

Пројекти који су започети крајем 2025. године по Одлуци о буџету за 2025. годину, а који нису реализовани до краја, финансираће се из неутрошених вишкова средстава из ранијих година и имају третман преузетих обавеза.

Раст плата - Маса средстава за плате у 2026. години опредељена је према инструкцијама датим Упутством Министарства финансија за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2026. годину и пројекција за 2027. и 2028. годину као и ревидираном Упутству Министарства финансија за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2026. годину са пројекцијама за 2027. и 2028. годину (у даљем тексту: Упутство). Приликом планирања укупне масе средстава за плате, индексација увећања од 5,1% примењује се на 11 месечних плата у 2026. години, где се обрачун врши полазећи од исплате зарада за септембар месец 2025. године, и тој суми додаје се износ исплате зарада извршен у септембру месецу 2025. године.

У 2026. години не планира се обрачун и исплата поклона у новцу, божићних, годишњих и других врста награда, бонуса и примања запослених ради побољшања материјалног положаја и побољшања услова рада предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике буџетских средстава локалне власти, као и друга примања из члана 120. став 1. тачка 4. Закона о раду, осим јубиларних награда за запослене који то право стичу у 2026. години.

Расходи за запослене чине 26,15 % укупних расхода и издатака, док је за плате радника издвојено 24,1% укупних трошкова предвиђених Одлуком о буџету за 2026. годину, односно 27,9% планираних прихода за 2026. годину.

Број запослених по корисницима исказан је у члану 8. – III – ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ.

Коришћење роба и услуга - расходи за ове намене у оквиру групе конта 42 су на нешто нижем нивоу у односу на средства предвиђена за ове намене опредељена задњом одлуком о ребалансу буџета у 2025. години од 13.10.2024. године (мања су за 6.283.000, односно 4,7 %), разлог је што се у 2025. години финансирао и део пројекта из донација и из других наменских трансфера преко ових апропријација, а одређени трошкови (чланарине, за регионалну развојну агенцију, трошкови финансирања медија, трошкови чланарине НАЛЕД-у и СКГО) који су били евидентирани на контима групе 42, због правилне евиденције планирања и реализације према важећем контном плану и смерницама Државне ревизорске институције, планиране су на контима групе 45 и 48. Средства су планирана на реалном нивоу према потребама за 2026. годину. Раст цена енергената (гориво, струја, гас) као и поскупљење других производа определили је износе средстава на овим позицијама.

Субвенције – су планиране крајње рестриктивно и са циљем обезбеђења несметаног функционисања ЈКП Комуналац Ражањ, а ради обезбеђења водоснабдевања становништва у износу од 1,6 милиона динара, као и за подстицај и развој у области пољопривреде (3,8 милиона динара). За финансирање чланарине Регионалној развојној агенцији ЈУГ, на економској класификацији 451-субвенције јавним нефинансијским предузећима, издвојено је

560.000 динара, док је за финансирање медија издвојено 300.000 динара на економској класификацији 454-субвенције приватним предузећима.

Јавном комуналном предузећу „Комуналац“ Ражањ, као кориснику јавних средстава на име субвенција отворен је подрачун код Управе за трезор за коришћење ових средстава. Субвенционира се разлика у економској и цени воде која се фактурише грађанству.

Додељивање средстава на име субвенција у области пољопривреде вршиће се према посебном програму мера на који се даје претходна сагласност од стране Министарства пољопривреде.

Дотације ће бити коришћене за финансирање невладиних организација-удружења грађана и удружења у области културе, верских организација, спортских организација, лова и политичких странака (по препоруци у одлуци је посебно издвојен износ за финансирање политичких странака код корисника Скупштина општине) као и удружења у области пољопривреде и заштите животне средине. Део средстава дотација издвојен је за финансирање добровољног ватрогасног друштва. Такође су на економској класификацији 481 издвојена средства за финансирање чланарине НАЛЕД-у и СКГО.

Невладине организације, удружења у области културе, верска удружења, ловачка удружења, удружења из области пољопривреде и заштите животне средине конкуришу за доделу средстава а Општинско веће доноси коначну Одлуку о расподели средстава на предлог Комисије која је формирана од стране Општинског већа.

Средства дотације за Црвени крст општине Ражањ, преносе се према посебном програму који доноси ова организација а усваја Скупштина општине Ражањ, без спровођења конкурса, у складу са законом о Црвеном крсту Србије.

Средства опредељена за спортска удружења преносе се према усвојеним програмима рада спортских удружења, а у складу са правилником који је усвојило Општинско веће Општине Ражањ. Пренос средстава врши се на основу решења Председника општине.

Председник општине, решењем врши пренос средстава намењених за дотације НВО и удружењима грађана по претходно донетим одлукама од стране општинског већа сагласно члану 17. Одлуке о буџету општине Ражањ за 2026. годину. У 2026. години, средства за ове намене увећана су због повећаног издвајања за финансирање политичких странака у складу са Законом о финансирању политичких активности и повећања средстава за рад Црвеног крста општине Ражањ, као и промене начина планирања, реализације и евидентирања трошкова чланарине према СКГО и НАЛЕД-а.

Социјална заштита – Преко Центра за социјални рад финансира се део редовних активности ове установе, трошкови радног ангажовања, једнократне новчане помоћи и др. Општина Ражањ директно плаћа трошкове боравка трећег и сваког наредног детета у вртићу, помоћ породицама са децом кроз финансирање сваке новорођене бебе, помоћ деци са сметњама у развоју (трошкови боравка у специјализованим установама), трошкове превоза деце ометене у развоју и њихових старатеља до школе и назад, финансира се услуга личног пратиоца деце (присуство у школи), додељују се ученичке награде и финансирају се трошкови пружања дневних услуга у заједници (старим и изнемоглим лицима и деци са сметњама у развоју).

КАПИТАЛНА ИЗДАЦИ - У складу са Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему, издаци за капиталне пројекте исказују се за три године. У општем делу Одлуке о буџету, у члану 6. исказани су капитални пројекти. Капитални пројекти су део Плана развоја општине Ражањ, Средњорочног плана општине Ражањ и Стратегије одрживог развоја Општине Ражањ

Након утврђивања реалног вишка прихода почетком 2026. године, у складу са одобреним дефицитом од стране Министарства финансија, извршиће се по предлогу корисника, приоритетима, сагласно постављеним циљевима у Стратегији одрживог развоја општине Ражањ и Средњорочним планом развоја општине Ражањ расподела нераспоређеног вишка прихода из ранијих година за нове капиталне пројекте за које не могу да се обезбеде додатна средства из других фондова и извора.

Преглед капиталних улагања дат је у наставку:

За измену плана генералне регулације и израду планова детаљне регулације издвојено је 500.000 динара

За набавку земљишта у спроведеном поступку експропријације (накнадна исплата власницима земљишта) у селу Прасковчу, издвојено је 50.000 динара

За суфинансирање изградње рециклажног дворишта са компостаном издвојено је 37.495.000 динара. Ради се о преузетој обавези из претходне године. Плаћен је аванс у 2025. години и привремена ситуацији. Преостали део преноси се у 2026. години.

За унапређење енергетске ефикасности зграде ОШ "Вук Караџић" Витошевац, издвојено одељење у Скорици, опредељено је 15.000.000 динара, колико се очекује да буде преузета обавеза за поменуте радове

За капитално одржавање зграда општинске управе опредељено је 800.000 динара.

Код Буџетског фонда за заштиту животне средине издвојено је 1.550.000 динара за набавку опреме (контејнери и слично), неопходне за проширење активности прикупљања комуналног отпада на већи број насељених места.

Капитална улагања у 2026. години, у великој мери зависе од одобрених пројеката које ће општина Ражањ кандидовати по конкурсима надлежних министарстава, страних донатора и европских фондова и расположивих вишкова средстава.

-ПРОГРАМСКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ-

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ –функција 110, треба да својим функционисањем, усвајањем одлука, правилника, формирањем комисија и друго омогући адекватно функционисање локалних самоуправа. С тога је као циљ постављено Ефикасно и ефективно функционисање органа политичког система локалне самоуправе. Како се ради о административним поступцима, не дефинишу се циљеви и индикатори за овај програм.

Средства за плате код овог корисника обезбеђена су у износу од 2.269.000 динара за једног извршиоца, планиране су према Закону о платама у државним органима и јавним службама („Сл. гласник Р. Србије“, број 34/2001....21/2016), Одлуке о радно правном статусу и коефицијентима за обрачун и исплату плата изабраних и постављених лица („Сл. лист општине Ражањ“, број 4/18, 17/19), Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима („Сл. гласник Р. Србије“, број 44/08-пречишћен текст и 2/2012....123/21 и др. закони), и ревидираним Упутством Министарства финансија. Оквир масе за плате повећан је за 5,1% за 11 месечних зарада.

Нису планиране друге награде за запослене, сагласно Упутству Министарства финансија.

Текући издаци-накнаде опредељене су у износу од 205.000 динара у складу са пројектованим трошковима (цена месечних карти) бројем радника који испуњавају услове за одређеним накнадама.

Коришћење роба и услуга -Утврђивање средстава за ове намене опредељено је за трошкове репрезентације, плаћање одборничког додатка за председника и потпредседника скупштине, дневнице за одборнике и друге комисије формиране од стране скупштине општине, а на основу пројекције броја седница комисија и заседања скупштине општине Ражањ, Одлуке о висини дневница и путних трошкова одборника СО Ражањ и чланова општинског већа Општине Ражањ и Одлуке о радно правном статусу и коефицијенту за обрачун и исплату плата изабраних и постављених лица. Укупно опредељена средства за ове намене су 3.960.000

Усклађивање осталих расхода на име коришћења роба и услуга вршено је у складу са Упутством, те су ови трошкови остали на приближно истом нивоу као у претходној години (Трошкови путовања, трошкови оглашавања, информисања, трошкови угоститељских услуга и репрезентације). Набавка канцеларијског и другог материјала вршиће се преко раздела општинске управе.

Дотације-економска класификација 481, средства су опредељена за финансирање редовног рада политичких странака. Планирају се у износу од 173.000 динара за 2026. годину у складу са Законом о финансирању политичких активности (0,105% пореских прихода).

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ

Плате запослених за председника и заменика председника општине, планиране су на основу Закона о платама у државним органима и јавним службама, Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима, Одлуке о радноправном статусу и коефицијентима за обрачун и исплату плата изабраних и

постављених лица и),ревидираног Упутства Министарства финансија уз повећање од 5,1% зараде за 11 месеци, плус увећање по основу минулог рада (0,4%). Средства за плате и доприносе код овог буџетског корсника издвојена су у укупном износу од 5.780.000 динара.

Нису планиране друге награде за запослене, сагласно Упутству Министарства финансија, као ни јубиларне награде јер нема лица која су остварила право на јубиларну награду у 2026. години, а да се воде на овом разделу. Издвојено је 400.000 динара на име трошкова отпремнине, обзиром да председник општине испуњава услове у 2026. години за одлазак у пензију.

Коришћење роба и услуга-Трошкови путовања-утврђивање средстава за ове намене опредељено је за трошкове путовања у земљи и иностранству на основу кретања трошкова у ранијим годинама.Ови трошкови планирани су на нивоу од 180.000 динара

Услуге по уговору опредељене су за трошкове репрезентације и трошкове угоститељских услуга, трошкове набавке поклона. Опредељено је за ове намене 350.000 динара.

ОПШТИНСКО ВЕЋЕ радом општинског већа благовремено ће се решавати по питањима из њихове надлежности. Циљ је да се обезбеди континуирано функционисање органа општинског већа, а као индикатор узима се број одржаних седница,усвојених одлука,решених питања.

За потребе рада општинског већа,на економској класификацији 416-Награде,бонуси и и остали расходи, обезбеђено је 410.000 динара. Средства са ове позиције намењена су за плаћање дневница и путних трошкова чланова општинског већа и комисија формираних од стране општинског већа, а на основу очекиваног броја седница комисија и заседања Општинског већа општине Ражањ и Одлуке о висини дневница и путних трошкова одборника СО Ражањ и чланова општинског већа Општине Ражањ.

Обзиром да средства опредељена код програм 16. Представљају административне програме, ни за председника општине, нити за општинског веће,нису дефинисани циљеви и индикатори.

- ОПШТИНСКА УПРАВА

ПРОГРАМ 1. Урбанизам и просторно планирање:

ПА: 1101-0001-Просторно и урбанистичко планирање
Функција 620-Развој заједнице

У оквиру овог програма издвојено је на економској класификацији 515-нематеријална имовина, 500.000 динара за израду пројеката препарцелације и процедуре измене плана генералне регулације Ражња.

Циљ је да се формирају парцеле јавне намене, а индикатор показатеља су број усвојених пројеката препарцелације. Вредност индикатора за 2026. годину јесу 2 пројекта. Верификација се врши на основу извештаја службе за урбанизам и изградњу.

ПА: 1101-0003-Управљање грађевинским земљиштем
Функција 620-Развој заједнице

Код ове програмске активности издвојено је 1.000.000 динара, при чему 940.000 за трошкове рушења објеката у насељеном месту Ражањ, а 60.000 је издвојено за трошкове надзора на рушењу овог објекта у центру Ражња. Средства су опредељена за фазу у реализацији ових активности на локацији улице Партизанска у Ражњу.

Циљ програмске активности јесте уређење јавних површина, мери се бројем срушених дотрајалих објеката. Верификација се врши на основу испостављене окончане ситуације, уредно оверене од стране надзора, на рушењу објекта. Очекује се уклањање 5 објеката на поменутој локацији.

ПРОГРАМ 2: КОМУНАЛНА ДЕЛАТНОСТ

ПА: 1102-0001- Управљање/одржавање јавним осветљењем
Функција 640-Улична расвета

Код ове програмске активности на економској класификацији 421-Стални трошкови, опредељена су средства за енергетске услуге-утрошена електрична енергија, износ 9.920.000 динара на основу утрошака електричне енергије у ранијим годинама и просечне цене по утрошеном кв. У укупном износу средства за електричну енергију у 2026. години су незнатно већа (за 200.000 динара-2%) у односу на 2025. години.. Средства текућих поправки и одржавања на економској класификацији 425 издвојена су у износу од 800.000 и намењена су куповини и замени неисправних сијалица у износу од 300.000, а у износу од 500.000 динара намењена су контроли исправности рада постављене јавне расвете.

Циљ ове програмске активности је Ефикасно и рационално спровођење јавног осветљења и минималан негативан утицај на животну средину, мери се уделом енергетски ефикасних сијалица у укупном броју сијалица, и вредност овог индикатора је 100% у 2025 . години колико се очекује и у наредним годинама. Извор верификације јесу извештаји ЈП Путеви Ражањ о извршеној контроли јавне расвете.

ПА: 1102-0003-Одржавање чистоће на површинама јавне намене
Функција 660-Послови становања и заједнице

У оквиру ове програмске активности средства су опредељена на економској класификацији 421-Стални трошкови у износу од 15.100.000 динара. Поред одржавања јавне чистоће у насељеном месту Ражањ, средства су издвојена и за одржавање чистоће на новом дечијем игралишту које се налази у центру Ражања. Износ ових трошкова повећан је за 1.700.000 динара на годишњем нивоу.

Циљ је максимална могућа покривеност насеља и територије услугама одржавања чистоће јавних површина, а главни индикатор степен покривености територије насељеног места Ражањ овом услугом. Очекивано је да у 2025. години овај параметар буде 100% територије, и да се на том нивоу задржи и током 2026. и наредне две године. Извор верификације јесу извештаји ЈКП „Комуналац“ Ражањ о спроведеним активностима на одржавању послова јавне чистоће, које проверава служба за комуналне послове општине Ражањ.

У оквиру програма 2. постављен је циљ: Повећање покривености територије комуналним делатностима одржавања јавних зелених површина, одржавања чистоће на површинама јавне намене и зоохигијене. Покривена је само територија града Ражања по питању одржавања зелених површина, одржавања чистоће на површинама јавне намене али не и зоохигијене. Индикатор је: Број метара квадратних јавних зелених површина на којима се уређује и одржава зеленило, у односу на укупан број јавних зелених површина, вредност индикатора је 100% у 2024. години колико је и очекивана вредност у 2025. години. Вредности ових параметара не би требало да се мењају ни током 2026. 2027. и 2028. године.

ПА: 1102-0008-Управљање и снабдевање водом за пиће
Функција 630- Водоснабдевање

У 2026. години опредељено је финансијским планом 1.600.000 динара за субвенције ЈКП „Комуналац“ Ражањ која ће се доделити по израђеном програму за субвенције јавног предузећа. На економској класификацији 511-Зграде и грађевински објекти за потребе изградње и унапређење система водоснабдевања средства ће се билансирати по потреби, тј. Општина Ражањ ће конкурисати код домаћих и страних донатора као и код надлежних министарстава и фондова и у складу са добијеним средствима определи ће и средства буџетом. У складу са средњорочним планом за 2026. годину и наредне две године, предвиђена је аутоматизација водоводног система Ражањ, реконструкција водоводне мреже у Ражању, изградња резервоара за воду Ражањ, реконструкција система водоснабдевања Ражања са акумулације „Бован“. Обзиром да су у питању више милионски пројекти, из буџета општине Ражањ је немогуће финансирати ове пројекте, те се општина ослања на донације, фондове и програме министарстава.

Циљ програмске активности је да се обезбеди квалитетна услуга водоснабдевања, а индикатор је број кварова по км главне водоводне мреже. Вредности индикатора по годинама: у 2024.г није било кварова, очекивано је да 2025. године буде 1 квар на главној водоводној

мрежи, циљана вредност у 2026. години као и за наредне две године јесте по један квар. Извор верификације јесу извештаји ЈКП „Комуналац“ Ражањ о интервенцијама на водоводној мрежи.

У оквиру програма 2, а везано за проблем водоснабдевања постављен је циљ: Повећање покривености корисника и територије квалитетним услугама водоснабдевања. У насељеним местима Мађере,Црни Као и Нови Брачин ЈП „Комуналац“ Ражањ преузело је управљање водоводом, поред постојећих места који су покривени системом водоснабдевања са изворишта Брачин (Ражањ, Шетка, Варош и ЧУбура).Индикатор је: Број насељених места обухваћен услугама водоснабдевања у односу на укупан број насељених места: Вредност овог индикатора у 2024. години је 30,43 (укупно 7 насељених места). У 2025. години по питању водоснабдевања требало би да се додају још два места (Скорица и Смиловац) - ЈП „Комуналац“ управљало водоснабдевањем у 9 насељених места (39,13% вредност индикатора).

ПРОГРАМ 5: ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ

ПА-0101-0001-Подршка за спровођење пољопривредне политике у локалној заједници
Функција 421-Пољопривреда

Средства код ове програмске активности троше се на основу Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Ражањ,на који сагласност даје Министарство пољопривреде. Код услуга по уговору на економској класификацији 423, опредељено је 400.000 динара, углавном за финансирање трошкова превоза пољопривредних произвођача на пољопривредном сајму у Новом Саду. Делом средства се користе за разне услуге узорковања, анализе и испитивања земљишта као и за едукације у области пољопривреде.

На економској класификацији 454200-капиталне субвенције приватним предузећима, издвојено је 3.800.000 динара за субвенције пољопривредницима за набавку опреме.

Циљ је стварање услова за унапређење пољопривредне производње, који се мери бројем одржаних едукација које би требале да омогуће пољопривредним произвођачима оптималнију производњу, боље позиционирање на тржишту и лакше коришћење средстава код разних фондова. У 2024 .години није било едукација. Очекивана вредност у 2025. години је 12 едукације, док је вредност индикатора за 2026. и наредне две године годину одређена такође на 12 едукација. Приликом праћења реализације овог циља у наредним годинама, сагледаваће се и учешће жена у појединим едукацијама и вршиће се избор тема које су атрактивније за жене (као што је пластеничка производња, прерада воћа и поврћа, производња јагода и сл.).

За ПРОГРАМ 5 уведено је родно буџетирање, у смислу да је одређен Циљ-Стварање услова за развој и унапређење пољопривредне производње, а главни индикатор, Број корисника субвенција намењених пољопривреди посматра се посебно за жене, посебно за мушкарце. У 2024 години, субвенције користе 51 мушараца и 14 жена, а очекивана вредност за 2025. годину је да субвенције користе 55 мушараца и 18 жена, док је циљна вредност за 2026. годину 56 мушараца и 19 жена. Вредност индикатора у 2027. години је 56 мушараца и 19 жена и 2028. године 56 мушараца и 21 жена. Извор верификације је извештај о датим субвенцијама.

ПРОГРАМ 6: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ПА:0401-0001-Управљање заштитом животне средине-Буџетски фонд за заштиту животне средине
Функција 560-Заштита животне средине

Средства у оквиру ове програмске активности троше се на основу Програма заштите животне средине за општину Ражањ за који сагласност даје надлежно министарство за заштиту животне средине. Дотације у износу од 60.000 динара намењене су удружењима грађана из области заштите животне средине и додељују се по конкурс. Додела ових средстава ближе је одређена Правилником о начину, поступку и критеријумима за избор програма од јавног интереса за доделу средстава из буџета општине Ражањ из области заштите животне средине. Машине и опрема на конту 512- опредељен износ 1.550.000 динара за набавку опреме која ће омогућити квалитетну организацију управљања отпадом као и других обавеза утврђених законом. За услуге по уговору у области заштите животне средине издвојено је 200.000 динара за вршење мониторинга земљишта.

Циљ: Испуњење обавеза у складу са законима у домену постојања стратешких и оперативних планова као и мера заштите, индикатор је Усвојен програм заштите животне средине са акционим планом. Очекује се да ће програм да се усвоји у 2026. години, као што је усвајан сваке године.

ПА:0401-0003-Заштита природе

Функција 540-Заштита биљног и животињског света и крајолика

На економској класификацији 423-услуге по уговору, опредељено је 630.000 динара за ангажовање градобитних стрелаца. На економској класификацији 424-специјализоване услуге, опредељено је 1.330.000 динара и то: за ангажовање служби за хватање и чување паса луталица, за уништавање комараца, глодара и других штеточина на територији општине Ражањ, 330.000 динара за контролу Завода за биоциде и медицинску екологију, и за остале специјализоване услуге. Опредељено је 50.000 за куповину земљишта за изграђене насипе у Прасковчу.

Циљ је да се унапреди заштита природних вредности, а мери се бројем пријављених уједа паса луталица. 2024. године пријављено је и исплаћено по овом основу за 3 уједа, а очекује се да у 2025. години буде пријављено до 9, а циљна вредност у 2026. години је 6, за наредне године очекује се смањење броја уједа због мера које се предузимају у смислу прикупљања паса луталица, тако да је циљна вредност у, а 2027. и 2028. године по 5 пријављених уједа.

Пројекат: 0401-4001-Од отпада до ресурса: Одрживо управљање отпадом у општини Ражањ

Функција 510-управљање отпадом

Средства су планирана у складу са уговором сачињеним између Канцеларије уједињених нација за пројектне услуге (УНОПС) и општине Ражањ, број гранта уговора УНОПС-ПРО-2025-ГРАНТ-031 за реализацију поменутог пројекта у периоду од маја месеца 2025. године до маја месеца 2026. године. Већи део средстава планира се да се утроши у 2025. години, а према буџету пројекта, за 2026. годину издвојена су средства за радионице (едукацију)-105.000 динара, за освежење на радионицама -10.000 динара и за менаџера пројекта (накнада за 5,5 месеци)-200.000 динара. Средства која су настала уштедом за трошкове превоза на студијским посетама у 2025. години, буџетирана су на позицији осталих општих услуга у износу од 80.000 динара у 2026. години (извор финансирања 13-нераспоређени вишкови прихода из ранијих година).

Циљ овог пројекта је да се пружи подршка за активности унапређења управљања отпадом у општини Ражањ кроз едукацију, развој инфраструктуре и ангажовање заједнице, уз промоцију одрживости у партнерству са организацијом „Зелена оаза“.

Пројекат: 0401-5001- Изградња рециклажног дворишта са компостаном

Издвојено је укупно 37.495.000 за завршетак радова на изградњи рециклажног дворишта са компостаном. Очекује се да ће око 40% вредности пројекта да се утроши у 2025. години, а остатак у 2026. години, обзиром на касно закључење уговора и увођење у посао извођача радова почетком септембра 2026. године. Од опредељених средстава 14.888.000 динара су средства из нераспоређених вишкова ранијих година из буџета општине Ражањ, намењена делом за трошкове надзора 600.000 динара, трошкове координатора за безбедност на раду 192.000 динара и остало за извођење радова, док су средства Министарства за заштиту животне средине (извор 17-неутрошена средства трансфера виших органа власти) издвојена за извођење радова у укупном износу од 22.607.000 динара.

Циљ пројекта јесте прикупљање, селекција и даља дистрибуција отпада. Индикатор је изграђени објекат, вредност индикатора је једно успостављено, уређено и изграђено рециклажно двориште са компостаном, а извор верификација јесте окончана ситуација и извршена примопредаја радова.

ПРОГРАМ 7: ОРГАНИЗАЦИЈА САОБРАЋАЈА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

ПА: 0701-0002-Управљање и одржавање саобраћајне инфраструктуре

Функција 451-Друмски саобраћај

На позицији 425-Текуће поправке и одржавање определена су средства за одржавање путне инфраструктуре (зимско и летње одржавање путева) 36.700.000 динара, надзор за зимско и летње одржавање путева 400.000 динара, и 900.000 динара за одржавање пружних прелаза.

Циљ програма је развијеност инфраструктуре у контексту доприноса социо економском развоју. Изградња и реконструкција путева у наредној години зависиће од средстава донација и нераспоређених вишкова који ће се издвојити за те намене у наредној, 2026. години, одобреним фискалним дефицитом као и одобреним задуживањем од стране Министарства финансија. Индикатор за овај циљ је проценат санираних путева од укупне дужине путне инфраструктуре која захтева реконструкцију.

За посматрану програмску активност као главни циљ је Одржавање квалитета путне мреже кроз реконструкцију и редовно одржавање асфалтног покривача, индикатор је проценат санираних путева од укупне дужине путева који захтева санацију. У 2024. години је санирано око 40 процената асфалтираних путева и улица. Очекивана вредност индикатора у 2025. години је 50% а циљана вредност у 2026. години и наредне две године је исто 50%. Извор верификације јесу извештаји ЈП „Путеви“ Ражањ.

ПРОГРАМ 11: СОЦИЈАЛНА И ДЕЧИЈА ЗАШТИТА

ПА: 0901-0003- Дневне услуге у заједници

Функција 020-Старост

Средства су определена на економској класификацији 472-Накнаде за социјалну заштиту из буџета у износу од 14.000.000 динара. Улагање ових средстава усмерено је на ангажовање лиценциране услуге социјалне заштите помоћ у кући старим лицима и младима са инвалидитетом и услуге пратиоца деце са сметњама у развоју.

Циљ свеукупног програма је Унапређење квалитета услуга социјалне и дечије заштите и повећање доступности права и услуга свим грађанима и грађанкама општине Ражањ. Остваривање циља прати се кроз број лиценцираних пружаоца услуге, и тренутно је на нивоу од 100%, што је у плану да тако и остане

Циљ програмске активности је унапређење доступности и ефикасности дневних услуга у заједници за старе особе и особе са инвалидитетом а мери се бројем корисника услуга. Обзиром да је планом извршено **увођење родног буџетирања** за ову програмску активност прати се посебно за кориснике услуга женског, посебно за кориснике услуга мушког пола. Према евиденцији и извештају пружаоца услуге, у 2024. години услугу је добило 22 мушкараца и 63 жене, у 2025. години очекује се да услугом буде покривено 76 корисника, од тога 20 мушкараца и 56 жена. Циљ је да у 2026. години услугом буде покривено 58 жена и 24 мушкараца, циљне вредности за 2027. годину су 58 жена и 24 мушкарца, а за 2028. годину 60 жена и 25 мушкараца. Извор верификације јесу извештаји геронтодомаћица и пружаоца услуге.

Како би се нагласио родни аспект пратиће се и број запослених георонтодомаћица и стручних лица. У 2025. години радило је 11 неговатељица и један стручни радник. Све ангазоване особе су женског пола.

ПА:0901-0006-Подршка реализацији програма Црвеног крста

Функција 090-Социјална заштита неklasификована на другом месту

На економској класификацији 481-Дотације невладиним организацијама определено је за финансирање Црвеног крста општине Ражањ 1.600.000 динара. Циљ је да се обезбеди социјално деловање - олакшавање људске патње пружањем неопходне ургентне помоћи лицима у невољи, развијањем солидарности међу људима, организовањем различитих облика помоћи. Оправданост финансирања мериће се бројем акција које спроводи Црвени крст на територији општине Ражањ. ЦК Ражањ ангажује волонтере у својим програмима и води рачуна да волонтери раде посао који одговара њиховим способностима. Најзначајнији програми ЦК су: промоција и масовљење добровољног давања крви, здравствено превентивна деланост, социјална делатност, подмладак и омладина, деловање у несрећама, служба тражења,

организација и развој и ширење знања о Црвеном крсту. Реализоване су три акције добровољног давања крви, крв је дало 73 давалаца, од тога 27 жена. Први пут је дало крв 10 особа док је 12 особа одбијено. Очекује се да ће у 2025. години имати 62 давања, од чега 17 жена, што су и циљне вредности за наредне три године.

ПА:0901-0006-Подршка деци и породицама са децом
Функција 040-Породица и деца

Средства на економској класификацији 472-Накнада за социјалну заштиту из буџета опредељена су за следеће: За ученичке награде и награде ученицима за достигнућа на републичким такмичењима, за ђаке прваке и предшколце, за новорођене бебе, финансирање боравка трећег и сваког наредног детета у предшколској установи и за финансирање школовања деце са сметњама у развоју, покриће трошкова родитељима деце са сметњама у развоју, издвојено је укупно 2.700.000 динара.

Циљ је да се унапреди популациона политика а оцењује се бројем мера које се примењују у реализацији ове политике. Тренутно се примењују 5 мера које смо набројали да се финансирају, и тај број мера је постављен као циљ и за наредне три године. Извор верификације јесте извештај службе за друштвене делатности и извештај о утрошеним средствима по појединим програмима.

Пројекат 0902-4001-Услуге социјалне заштите: превазилажење дистанце и сиромаштва

Пројекат се финансира средствима донације и врши се предфинансирање дела трошкова средствима буџета општине Ражањ, до тренутка подношења извештаја о минимум 80% утрошених средстава по буџету пројекта, након чега донатор уплаћује и преостала средства. Укупно планирани трошкови за 2026. годину су 3.046.000 динара од чега средства неутрошених донација из ранијих година 1.918.000 и средства буџета (предфинансирање) 1.128.000 динара. Трошкови су намењени за евалуацију самог пројекта (165.000 динара) за непредвиђене-индиректне трошкове (330.000) за порезе и таксе (регистрација возила набављеног за потребе пројекта)-60.000 динара за услугу кућне и медицинске неге -2.344.000 и за трошкове горива 147.000 динара. Очекује се да ће услугу да добија 27 корисника у остваривању циља унапређења услуге социјалне и здравствене заштите на територији општине Ражањ.

ПРОГРАМ 13: РАЗВОЈ КУЛТУРЕ

ПА 1201-0003- Унапређење система очувања и представљања културно историјског наслеђа
Функција 840: Верске и остале услуге

Економска класификација 481-Дотације невладиним организацијама, опредељено је 3 милиона динара за суфинансирање програма верских установа и организација по конкурс.

Циљ ове програмске активности јесте очување културно историјског наслеђа кроз одржавање објеката верских заједница. Индикатор је број програма који се финансирају, а вредност индикатора по претходним годинама је 7, што је и циљна вредност за 2026. годину и наредне две године.

ПРОГРАМ 14: РАЗВОЈ СПОРТА И ОМЛАДИНЕ

ПА 1301-0001- Подршка локалним спортским организацијама удружењима и савезима
Функција 810-Услуге рекреације и спорта

Опредељена су средства у износу од 6 милиона динара на економској класификацији 481- Дотације невладиним организацијама за финансирање спортских клубова и удружења у области спорта. Средства се додељују на основу достављених годишњих програма спортском савезу по унапред одређеним правилима дефинисаним Правилницима Општинског већа за доделу ових средстава.

Циљ програма је обезбеђење услова за бављење спортом свих грађана и грађанки града/општине, индикатор је број спортских организација преко којих се остварује јавни интерес у области спорта. У 2024. години било је 10 организација а очекивана вредност у 2025. години је

9 . Циљна вредност у 2026. години је 10 организација, наредне две године очекује се повећање броја на 11 спортских организација. Извор верификације је евиденција регистрованих спортских организација.

Самом програмском активношћу **за циљ** је постављено унапређење подршке локалним спортским организацијама преко којих се остварује јавни интерес у области спорта,индикатор је број годишњих спортских програма финансираних из буџета општине и он износи 10 у 2024 години,а очекивано је да ће до краја 2025. године да буде 9 програма, обзиром да је планинарско друштво тренутно без председника удружења и не обавља никакве активности. Циљна вредност у 2026. години јесте 10 програма који се финансирају из буџета општине.

У оквиру овог програма врши се и праћење према родности, тачније сагледава се број програма намењених женама и девојчицама, тј. програма у којима су и оне укључене. Прати се број жена и мушкараца ангажованих у свим клубовима. Од укупног броја клубова жене су заступљене у 6 спортских удружења, а уколико дође до пасивног статуса планинарског друштва, број удружења у којима су заступљене жене свешће се на 5 удружења.

У 2024. години било је 163 мушкарац и 51 жена, очекивана вредност до краја 2025. године је 111 мушкараца и 47 жена. Циљ је да се повећа број девојчица у 2026. години на 50 уз присуство 120 мушкараца у спортским клубовима, 2027. године да буду 150 мушкараца и 60 жена, а 2028. године 150 мушкараца и 62 жене.

ПА 1301-0005- Канцеларија за младе
Функција 150-Опште јавне услуге

Средства су опредељена за следеће намене: 423-услуге по уговору, за трошкове репрезентације трошкове информисања (медији, штампа и слично) и друге трошкове у износу од 85.000. На економској класификацији 426-материјал, издвојено је 170.000 за набавку материјала за спорт, образовање и културу и 180.000 динара одвојено је на позицију 512-машине и опрема за набавку спортске опреме.

Циљ: Развој културних, спортских и забавних садржаја

Индикатори су:

-Број реализованих културних,спортских и забавних догађаја, а вредност индикатора за 2026. годину и наредне две године је 5

-Број младих учесника у програмима, вредност индикатора је 40 мушараца и 40 девојчица за наредне три године.

-Број медијских објава је 5.

Извор верификације јесу извештаји канцеларије за младе.

ПРОГРАМ 15: ОПШТЕ ЈАВНЕ УСЛУГЕ УПРАВЕ

Програмска активност (ПА) 0602-0001-Функционисање локалне самоуправе

Функција 130: Опште услуге

І ТЕКУЋИ ИЗДАЦИ ЗА ПЛАТЕ

Ек.класиф.	назив	
		2026
411	Плате за запослене	50.956.000
412	Соц.допр.на терет посл.	7.719.000

О б р а з л о ж е њ е

Плате запослених утврђене су на основу: Акта о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у општинској управи и броја запослених радника који раде, Закона о платама у државним органима и јавним службама, Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима. Маса средстава за плате у 2026. години одређена је према оствареној месечној исплати зараде за месец септембар 2025.године и извршним корекцијама (повећањем од 5,1%) према ревидираном Упутству МИнистарства финаснија од 04.новембра 2025.године.

II ТЕКУЋИ ИЗДАЦИ-НАКНАДЕ

Ек.класиф.	Назив	2026
413	Накнаде у натури	200.000
414	Социјална давања(отпремнине и помоћи)	400.000
415	Накнаде за запосл.	3.000.000
416	Награде запосленима (јубиларне)	815.000

Образложење

Усклађивање ових накнада извршено је у складу са пројектованим трошковима (цене превоза) и очекиваног броја радника који испуњавају услове за одређеним накнадама, као и извештају кадровске службе о броју радника који остварују право на јубиларну награду (2 радник за 10 година и један радник за 30) и пензију (1 радник за одлазак у пензију) у 2026. години.

III КОРИШЋЕЊЕ РОБА И УСЛУГА

Ек.класиф.	назив	2026
421	Стални трошкови	11.853.000
422	Трош.путовања	200.000
423	Услуге по уговору	8.230.000
424	Специјализоване услуге	1.550.000
425	Текуће поп. и одрж.	3.800.000
426	Материјал	4.700.000

Образложење

Усклађивање осталих расхода на име коришћења роба и услуга вршено је у складу трендом раста цена робе и набавке енергената.

Стални трошкови су намењени за финансирање трошкова електричне енергије, комуналних услуга, интернета, телефона, осигурања, трошкова провизије,поштанских и курирских услуга,природни гас, услуге хибридне поште за испоруку решења која доноси локална пореска администрација.

Услуге по уговору су опредељене за услуге одржавања софтвера за писарницу и локалну пореску администрацију,трошкове образовања и усавршавања запослених, услуге информисања, угоститељске услуге и услуге репрезентације,куповину поклона,услуга превоза,штампања, услуге проценитеља и правних услуга,услуге одржавања видеонадзора, пп апарата и одржавање и сервисирање лифта и др.

Специјализоване услуге-средства су опредељена за геодетске и друге услуге које се јављају у пословању општинске управе,услуге уништавања штеточина и дератизације и дезинфекције пословног простора, као и за вршење анализе воде за пиће по сеоским водоводима и интересорне комисије за оцену способности детета. Текуће поправке и одржавање односе се на одржавање опреме канцеларијске, поправку и одржавање рачунара, одржавање возног парка, одржавање пословне зграде и др. Трошкови материјала су намењени за набавку канцеларијског материјала, обуће и одеће за теренске раднике, средства за одржавање хигијене, набавку горива и мазива за возила,стручне литературе за запослене,набавку прописаних образаца за рад матичне службе и др.

Средства су опредељена на основу појединачних просечних цена и очекиваних количина материјала и услуга које би требало да се користе у 2026. години и за којима се укаже потреба у току 2026. године, а на основу остварених утрошака у претходним годинама. Комплетан преглед трошкова по појединим групама дат је у табеларном прегледу програма и програмских активности који је саставни део ове одлуке. Трошкови канцеларијског материјала и набавке тонера за потребе скупштине општине, предвиђена су на економској класификацији 426-материјал, код раздела општинске управе.

На економској класификацији 451-Субвенције јавним нефинансијским предузећима, издвојено је 560.000 динара за финансирање чланарине регионалној развојној агенцији, на економској класификацији 454 субвенције приватним предузећима, издвојено је 300.000 динара за финансирање медија у циљу остваривања јавног интереса.

Текуће дотације организацијама обавезног социјалног осигурања-464- Средства су опредељена за суфинансирање програма радног ангажовања који се реализује сваке године преко Националне службе за запошљавање за спровођење пројекта јавних радова на територији општине Ражањ. Опредељени износ је 3.600.000 динара.

На економској класификацији 472-Накнаде за социјалну заштиту из буџета, опредељена су средства за помоћ избеглим и расељеним лицима пре свега за набавку огревног дрвета за зиму и друга социјална давања у износу од 80.000.

Дотације - економска класификација 481, планирају се средства у укупном износу од 3.720.000 динара, и то:

- 2 милиона динара за удружења из области културе
- 500.000 динара за ловачка удружења
- 1 милион динара за остала НВО и удружења грађана (осим спортских удружења, пољопривредних удружења, удружења у области заштите животне средине, верске заједнице, добровољног ватрогасног друштва, за која су обезбеђена средства у оквиру других програма ,програмских активности и функција).
- 220.000 динара је издвојено за финансирање чланарине НАЛЕД-у (750 еура у динарској противвредности) и остатак за чланарину СКГО (стална конференција градова и општина)

На осталим економским класификацијама у оквиру групе конта 48, опредељена су средства за порезе, таксе, казне, штете нанете трећим лицима, пенале и др. у укупном износу од 2.350.000 динара

У оквиру конта класе 5. Опредељена су средства за административну опрему у износу од 500.000 динара за замену рачунара, штампача, монитора, набавку лап топова, копијар апарата и друге опреме за којом се јави потреба у току године. За капитално одржавање зграда и објеката (замена прозора, врата и сл.) издвојено је 800.000 динара.

Програмска активност (ПА) 0602-0014-Управљање у ванредним ситуацијама

Функција 220: Цивилна одбрана

У оквиру ове функције опредељена су средства за следеће намене, по контима:

425-Текуће поправке и одржавање- за уређење водотокова другог реда (по посебном плану) са трошковима надзорних органа -2.000.000 и 200.000 динара за потребе одржавања и уређивања ратних меморијала у складу са Законом о ратним меморијалима.

На економској класификацији 481-дотације невладиним организацијама издвојено је 500.000 динара за финансирање програма добровољног ватрогасног друштва.

Циљ програма јесте да се обезбеди адекватно функционисање општинске управе, индикатор је проценат попуњености радних места која подразумевају вођење управног поступка. У односу на систематизован број радних места која воде управни поступак попуњено је 85% радних места која воде управни поступак. Циљ је да се овај параметар у 2026. години повећа на 90%, а у наредним годинама да буде скроз употпуњено. Узрок овоме је што су неки од радник отишли у пензију, неки су напустили посао у општинској управи, а ограничења везана за запошљавање условила су овакву ситуацију. Извор верификације је Одлука о систематизацији радних места и евиденција кадровске службе.

Циљ овог програма је и да се створе предуслови за успешну примену родно одговорног буџетирања (РОБ), а главни индикатори су следећи: Формирана радна група за РОБ, израђено упутство за припрему буџета које садржи смернице за примену РОБ-а, Припремљен годишњи извештај о напретку у примени РОБ-а, Грађански водич кроз буџет садржи информације о РОБ-у.

Циљ је и да се утврде приоритети за унапређење родне равноправности у општини Ражањ, а главни индикатор је израђен Локални акциони план за родну равноправност.

Програмска активност (ПА) 0602-0002-Функционисање месних заједница

Функција 160-опште јавне услуге неklasификоване на другом месту

Издвојена су средства у износу од 750.000 динара за покриће сталних трошкова на економској класификацији 421, за вашарске дневнице на економској класификацији 423-услуге по уговору, издвојено је 60.000 динара, за текуће поправке и одржавање по месним заједницама 2.000.000 и 300.000 за набавку машина и опреме.

ПРОГРАМ 17: ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ

Функција 530-смањење загађености

Пројекат: Унапређење енергетске ефикасности зграде ОШ "Вук Караџић" Витошевац, издвојено одељење у Скорици

У току поновљеног процеса набавке вршене су исправке јавног позива и рок за отварање понуда продужен је до 26.09.2025. године. Обзиром на ситуацију да је почео трећи квартал у 2025.години, да постоји ризик од лоших временских услова, реално је очекивати да се у 2025.години утроше средства за авансну ситуацију од 20% уговорене вредности, те да ће у наредној години да се пренесу средства у износу од 15 милиона динара.

180.000 динара су трошкови надзора, енергетског пасоша 100.000 динара и 50.000 динара трошкови координатора безбедности на раду. Преостали део средстава односи се на радове и опрему, како је дато у табеларном делу предлога финансијског плана.

Циљ пројекта јесте да се обезбеди енергетска ефикасност објекта школе и вредност овог индикатора јесте обновљен објекат школе. Верификује се испостављеном окончаном ситуацијом на изведеним радовима.

Резерве су предвиђене као део средстава неопходан за покриће или недостатак средстава код неке апропријације и као стална резерва за потребе реаговања у ванредној ситуацији,сагласно члану 69. и 70. Закона о буџетском систему. Решење о употреби средстава текуће и сталне буџетске резерве доноси Општинско веће.

ПРОГРАМ 9: ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ – потребе основног образовања су реално исказане, а значајна средства одлазе на месечне карте ученика и наставника и за енергетске услуге. Радиће се на побољшању услова рада кроз улагања на санацији пословног простора, као и на уређењу школског простора, изради пројектно техничке документације и набавке опреме.

Циљ је да се унапреди квалитет образовања и васпитања као и услова у основним школама. Главни индикатор за праћење реализације овог циља у ОШ Иван Вушовић у Ражању јесте број ученика по успеху од 2-8 разреда. Вредност индикатора у базној, 2024. години је 4,35, очекивана вредност у 2025. години је 4,40, циљана вредност у 2026. години је 4,40 као и у наредне две године. Извор верификације јесу дневници рада,матичне књиге.

Један од циљева је и унапређење рада продуженог боравка за ученике првог и другог разреда, мери се бројем ученика који похађају боравак, а циљна вредност овог индикатора у 2026. години је 30.Извор верификације је дневник у продуженом боравку.

Побољшање резултата на звршном испиту мери се на основу извештаја о постигнућу ученика, циљна вредност резултата завршног испита у 2026.години је 10.

Циљ унапређења рада ученичке задруге мери се бројем чланова ученичке задруге чија је циљна вредност 100 чланова у 2026.години, а извор верификације јесу чланске карте. Средства код ОШ „Иван Вушовић“ опредељена су у износу од 27.000.000 динара,највећи део, 7.500.000 динара опредељен је за превоз ученика, док је за превоз запослених издвојено 6,5 милиона динара. За набавку енергетских услуга издвојено је 3,2милиона динара.

У ОШ „Вук Караџић“ у Витошевцу **циљ програма је** Унапређење квалитета основног образовања, а прати се као проценат ученика који је учествовао на републичким такмичењима. Вредност индикатора је 6,49% за 2024. годину, очекивана вредност за 2025. годину је 2,7%, а циљне вредности по годинама 2026-8%; 2027-8% и 2028. године-8%. Овај циљ се прати и кроз Број ученика који похађају ваннаставне активности/у односу на укупан број ученика. Вредност индикатора у базној, 2024. години је 85,8%, очекивана вредност у 2025. години је 86%, док су циљане вредности 2026. године-90%; колико се очекује и за наредне две године. Извор верификације јесу матичне евиденције.

Укупан износ средстава опредељен за ову школу је 25.420.000 динара. Према образложењу овог корисника највећи део средстава, 13.500.000 динара издвојен је за трошкове превоза запослени и трошкове превоза ученика због веома честог повећања цена карата (53,1%)

Музичкој школи ОМШ „Владимир Ђорђевић“ према предлогу финансијског плана за 2026. годину опредељено је 950.000 динара, за накнаде трошкова за запослене и за трошкове учешћа на такмичењима (котизације, превоз и дневнице за наставнике, поправка и одржавање инструмената)

ПРОГРАМ 8. ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ –

Изради нацрта предлога финансијског плана за 2026. годину претходио је процес планирања целокупне пословне активности установе за 2026. годину и њихово сагледавање кроз материјалне, кадровске и финансијске потребе. Припрема планских докумената обухватила је израду:

- Годишњег плана рада ПУ „Лептирићи“ за радну 2025/26. годину
- Развојног плана рада 2022-2025.
- План стручног усавршавања за школску 2025/2026.

Циљ ове Установе је да деци обезбеди нормалан физички, интелектуални, социо-емоционални и морални развој, а да при том негује комуникацију и стваралаштво код деце.

Циљ програма је повећање обухвата деце предшколским васпитањем и образовањем. Главни индикатор је проценат уписане деце у односу на број укупно пријављене деце. Вредност у базној, 2024. године је 80%, очекивана вредност у 2025. години је 90%, циљане вредности у 2026. и наредне две године је 95%. Извор верификације је евиденција о броју уписане и пријављене деце предшколског узраста.

Програмска активност 2001-0001-Функционисање предшколских установа

Циљ: Обезбеђени адекватни услови за васпитно образовни рад са децом уз повећан обухват

Индикатор: Просечан број деце у групи (јасле, предшколски припремни предшколски програм/ппп)

Вредност индикатора по годинама: У базној 2024. години је 17, очекивана вредност у 2025. г.-19; циљна вредност по годинама 2026. и наредне две године је 23 деце.

Извор верификације је евиденција о броју уписане и пријављене деце предшколског узраста.

ПРОГРАМ 13: РАЗВОЈ КУЛТУРЕ -

Програмска активност 1201-0001-Функционисање локалних установа културе:

Износ од 1.610.000 динара на економској класификацији 411 и 244.000 динара на економској класификацији 412 опредељен је за плате 1 радника у установи дома културе. Накнаде трошкова за запослене опредељене су у износу од 50.000. Стални трошкови опредељени су у износу од 1.040.000 (трошкови платног промета, електричне енергије, грејања-гас, комуналних услуга, услуга комуникација и трошкова осигурања радника и опреме.

Економска класификација 423-услуге по уговору, износи 1.880.000 динара ради исплате одржавања компјутера и програма, исплате услуге штампања плахата, диплома, захвалница и слично, административних услуга, репрезентације, набавка хране и пића за манифестацију „Дани Саве Јеремића“, ангажовање лица за безбедност и здравље на раду и осталих општих услуга као што су преглед пп апарата, дератизација зграде, прегледи електричне и громобранске инсталације, услуге везане за поменути манифестацију а у вези са фотогографисањем и снимањем, уређењем позорнице, услуге аудио и светлосног опремања, услуге одржавања културних програма-концерти, представе и сл. Економска класификација 425-Текуће поправке и одржавање износи 600.000 динара ради исплате услуге одржавања зграде и опреме. Планирају се молерски радови, уређење позорнице и поправке опреме по потреби. Економска класификација 426-Материјал износи 390.000 динара ради набавке канцеларијског материјала, материјала за културу и образовање, карти корисника, чланских карти, књиге инвентара и уписа за библиотеку као и сликарског материјала за потребе манифестације Дани Саве Јеремића. Економска класификација 482-Порези, обавезне таксе, казне и пенали износи 40.000 динара

Економска класификација 512-машине и опрема износи 410.000 динара, а од тога 300.000 административна опрема од чега се планира набавка полица, канцеларијског намештаја и клима уређаја, а 110.000 за куповину опреме за културу, побољшање аудио и светлосне опреме.

Економска класификација 515-нематеријална имовина, износи 300.000 динара и односи се на набавку књига и часописа за библиотеку. Планира се набавка нових обавезних лектира за децу, популарних наслова романа, дечијих енциклопедија, модерне психологије и стручне литературе.

Циљ програма: Подстицање развоја културе, мери се индикатором: Број реализованих програма на 1000 становника који доприносе остваривању општег интереса у култури, а вредност индикатора у базној 2024. години је 4, очекивана вредност у 2025. години је 6, а циљне вредности за 2026. годину су 7; 2027 годину -7; и 2028. годину 8 реализованих програма. Извор верификације јесу извештаји о раду Дома културе у Ражању.

Циљ програмске активности: Обезбеђење редовног функционисања установа културе
Индикатор: Број запослених у установама културе у односу на укупан број запослених у ЈЛС
Вредност индикатора у базној, 2024. години је 1 радник, у 2025. години очекивана вредност је 2 радник, а циљ је да у 2026. години буду 2 радника, 2027. Години- 2 радника и 2028. години-3 радника.
Извор верификације: решење о именовању.

ПРОГРАМ 4:ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА

Програмска активност 1502-0001 Управљање развојем туризма

Одлуком о буџету обезбеђена су средства за зараде једног запосленог радника за 2025. годину у укупном износу од 1.848.000 динара. Издвојено је за путне трошкове једног радника износ од 200.000 динара, за трошкове електричне енергије, водовода и канализације, као и на банкарске и комуналне услуге, на економској класификацији 421-стални трошкови, опредељено је 256.000 динара. Трошкови путовања за посећивање сајмовима и слично опредељени су на економској класификацији 422 у укупном износу од 120.000 динара. Услуге по уговору на конту 423 опредељено је 1.788.000 динара, а њихова намена је за потребе образовања и усавршавања запослени, штампе, рекламе, репрезентације и превоза. За текуће поправке и одржавање, издвојено је Одлуком о буџету за 2026. годину 20.000 динара, за трошкове материјала 385.000 динара и за опрему и машине 200.000. динара, и за обавезне таксе 20.000 динара. Овде су издвојена додатна средства за реализацију манифестација дани светог Трифуна и Дани купине на територији општине Ражањ и друга студијска путовања и туристичке манифестације.

Циљ 1 је повећање смештајних капацитета туристичке понуде.

Индикатор је број новорегистрованих смештајних и угоститељских објеката, У 2024. Години очекивало се повећање капацитета, 2 нова категорисана објекта са минимум 4 лежаја. Реализовано је 9 нових категорисаних смештајних капацитета, односно сеоских туристичких домаћинстава, укупног капацитета од 39 лежајева. Што се тиче мушкараца и жена као носилаца категоризације, мушкараца је 6 а жена 3. У 2025.години очекивана вредност нових смештајних капацитета је 3 категорисана објекта са 8 лежајева, 2 мушарца и 1 жена.Циљна вредност у 2026.години јесте да се региструје један смештајни капацитет са два лежајева, ово су циљн вредности и за наредне две године.

Циљ 2: Унапређење промоције туристичке понуде општине на циљаним тржиштима

Индикатор-Број догађаја који промовишу туристичку понуду општине у земљи/иностранству на којима учествује ТО Ражањ. Вредност у базној 2024. години је 9 догађаја, очекује се до краја 2025. године да буду укупно 10 догађаја, а циљне вредности за 2026. годину и наредне две године јесу 6 догађаја.

Циљ 3: Повећање квалитета туристичке понуде и услуга

Индикатор 1. Нових догађаја/манифестација/услуга за привлачење туриста, вредност индикатора у 2024. години је 3, очекивана вредност у 2025. години као и за наредне три године је 2.

Циљ 4: Јачање и унапређење кадровских капацитета лица ангажованих у етно туризму

Индикатор: Број одржаних едукација у области етно туризма. Остварена вредност у 2024. години јесу 2 едукације, очекивана вредност у 2025. години је једна едукација, циљне вредности по годинама 2026-1 едукација; 2027-1 едукација; 2028-2 едукације.

Циљ 5: Јачање и оснаживање становника на селу и понуде домаће радности

Индикатор: Број заједничких наступа на сајмовима и сличним догађајима ТО општине ражањ и удружења, задруга, предузетника и физичких лица са територије општине Ражањ.
Вредност индикатора за 2026. годину и наредне две године је 6.

ПРОГРАМ 12: ПРИМАРНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА - Дом здравља Ражањ, у складу са планом финансијских улагања на терет средстава буџета локалне самоуправе за 2025. годину планира да утроши 13.156.000

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД-ПРОГРАМ 11

Програмска активност 0901-0005-обављање делатности установа социјалне заштите

Циљ 3. Унапређење заштите сиромашних

Индикатор: Број корисника који примају једнократну новчану помоћ у односу на укупан број грађана

Вредност индикатора:

Базна година 2024-1200

Очекивања до краја 2025 године -1250

Планске величине по годинама: 2026. г.-1300; 2027. г.-1300; 2028. г.-1350

Извор верификације-Службена евиденција ЦСР

Центар за социјални рад планирао је материјална средства у укупном износу 5.980.000 динара за сталне трошкове (платни промет, водовод, канализација, телефон пошта и осигурање), услуге по уговору (одржавање и поправка рачунара, образовање и усавршавање запослених, угоститељске услуге и репрезентација) специјализоване услуге, услуге текуће поправке и одржавања опреме, зграда и намештаја, трошкове канцеларијског материјала, стручне литературе, бензина, регистрације возила и остале таксе и плате једног радника који се по Одлуци о оснивању ОЈ „Пружања услуге социјалне заштите на локалном нивоу“, финансира директно из буџета општине Ражањ.

Програмска активност 0901-0001-једнократне новчане помоћи

15.000.000 издвојено је за накнаде из буџета у случају смрти, накнаде за становање и живот и једнократне новчане помоћи. Са овог дела се финансира и радно ангажовање социјално угроженог становништва. Средства су увећана у односу на прошлу годину због очекивано повећања минималне цене рада и броја радно ангажованог становништва.

ЗАКЉУЧАК

Највећи део средстава је издвојен за функционисање општинске управе (преглед трошкова по програмској структури). Буџетски корисници су углавном реално исказали своје потребе, имајући у обзир економско финансијско стање привредних субјеката и грађана, а Служба буџета је то унела у Одлуци о буџету за 2026. годину уз извесне корекције предлога финансијских планова.

Извршено је увођење родног буџетирања код програма 11-Социјална и дечија заштита и код програма 5-Пољопривреда и рурални развој, програма 14-Развој спорта и омладине и код програма 4-Развој туризма док је код програма 15 постављени циљеви везани за стварање предуслова за увођење РОБ-а.

У 2026. години, сви корисници буџетских средстава морају се одговорно понашати у трошењу јавних средстава.

У зависности од прилива средстава Служба буџета – Трезора Општинске управе, Одељења за привреду и финансије, ће преносити средства буџетским корисницима, посебно за приоритете, поштујући одобрене квоте буџетским корисницима.

Без обзира на рестриктивне мере Владе републике Србије у области фискалне политике, реално смо сагледали како приходе тако и расходе буџетских корисника, и реално је очекивати остварење планираног буџета Општине Ражањ за 2026. годину од 92,5%.

Скупштина општине Ражањ на седници одржаној дана 28. новембра 2025. године, на основу члана 76., 77. и 78. Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Службени гласник Републике Србије“; број 21/2016, 113/2017, 113/2017-др.закон, 95/2018, 114/2021, 92/23), члана 32 став 1 тачка б) Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број 129/07, 83/14, тачка 101/16 и 47/18) члана 40 став 1 тачка 18 Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“ број 1/19 и 2/21), доноси:

КАДРОВСКИ ПЛАН

Општинске управе општине Ражањ за 2026. годину

I Постојећи број запослених у Општинској управи општине Ражањ, на дан 30. октобар 2025.године је 40 запослених, од чега 1 функционер (секретар Скупштине општине Ражањ), 1 службеник на положају (Вршилац дужности Начелника Општинске управе општине Ражањ), 25 службеника на неодређено време, 5 намештеника на неодређено време и 6 службеника на одређено време.

РАДНА МЕСТА СЛУЖБЕНИКА И НАМЕШТЕНИКА	БРОЈ ИЗВРШИЛАЦА
Приказ броја службеника-извршиоца, према звањима, на неодређено време у Општинској управи општине Ражањ	
Положаји у првој групи (Начелник ОУ)	1
Положаји у другој групи	
Самостални саветник	6
Саветник	12
Млађи саветник	1
Сарадник	4
Млађи сарадник	/
Виши референт	3
Референт	/
Млађи референт	1
Приказ броја намештеника, према врсти радних места, на неодређено време у Општинској управи општине Ражањ је следећи:	
Прва врста радних места	2
Друга врста радних места	/
Трећа врста радних места	/
Четврта врста радних места	/
Пета врста радних места	3
Радни однос на одређено време	Број извршилаца

(повећан обим посла и замена одсутних запослених)	6
	/
Виши саветник	/
Самостални саветник	/
Саветник	1
Млађи саветник	2
Сарадник	1
Млађи сарадник	1
Виши референт	/
Референт	/
Млађи референт	1
 Прва врста радних места	/
Друга врста радних места	/
Трећа врста радних места	/
Четврта врста радних места	/
Пета врста радних места	/
Радни однос на одређено време (у кабинету председника општине)	Број извршилаца
Виши саветник	/
Самостални саветник	/
Саветник	/
Млађи саветник	/
Сарадник	/
Млађи сарадник	/
Виши референт	/
Рефереент	/
Млађи референт	/
 Прва врста радних места	/
Друга врста радних места	/
Трећа врста радних места	/
Четврта врста радних места	/
Пета врста радних места	/
Приправници	Број извршилаца
Висока стручна спрема	/
Виша стручна спрема	/
Средња стручна спрема	/

--	--

II Планирани број запослених за 2026. годину

РАДНА МЕСТА СЛУЖБЕНИКА И НАМЕШТЕНИКА	БРОЈ ИЗВРШИЛАЦА
Положаји у првој групи	1
Положаји у другој групи	/
Виши саветник	/
Самостални саветник	6
Саветник	12
Млађи саветник	1
Сарадник	4
Млађи сарадник	/
Виши референт	3
Референт	/
Млађи референт	1
Прва врста радних места	2
Друга врста радних места	/
Трећа врста радних места	/
Четврта врста радних места	/
Пета врста радних места	3
Радни однос на одређено време (повећан обим посла и замена одсутних запослених)	Број извршилаца 6
Виши саветник	/
Самостални саветник	/
Саветник	1
Млађи саветник	2
Сарадник	1
Млађи сарадник	1
Виши референт	/
Референт	1
Млађи референт	/
Прва врста радних места	/
Друга врста радних места	/

Трећа врста радних места	/
Четврта врста радних места	/
Пета врста радних места	/
Радни однос на одређено време (у кабинету председника општине)	Број извршилаца /
Виши саветник	/
Самостални саветник	/
Саветник	/
Млађи саветник	/
Сарадник	/
Млађи сарадник	/
Виши референт	/
Рефереент	/
Млађи референт	/
Прва врста радних места	/
Друга врста радних места	/
Трећа врста радних места	/
Четврта врста радних места	/
Пета врста радних места	/

ПРИПРАВНИЦИ	БРОЈ ИЗВРШИЛАЦА
ВИСОКА СТРУЧНА СПРЕМА	/
ВИША СТРУЧНА СПРЕМА	/
СРЕДЊА СТРУЧНА СПРЕМА	/

Образложење

Доношење Кадровског плана осим што представља законску обавезу утврђену Законом о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Службени гласник Републике Србије“, број 21/2016, 113/2017, 113/2017-др.закон, 95/2018, 114/21 и 92/23), значајан је и као плански документ у систему управљања људским ресурсима у органима јединице локалне самоуправе. Кадровски план исказује

како постојеће кадровско стање пре доношења Одлуке о буџету тако и кадровске потребе за следећу годину.

Кадровски план састоји се од приказа броја запослених према радним местима и звањима, броја запослених са радним односом на неодређено време који су потребни у години за коју се доноси Кадровски план, број приправника чији се пријем планира и број запослених чији се пријем у радни однос на одређено време планира у кабинету председника општине, или због повећања обима посла (члан 76. став 1. Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Службени гласник Републике Србије“, број 21/2016, 113/2017, 113/2017-др.закон, 95/2018, 114/21 и 92/23).

Нацрт кадровског плана припрема у складу са буџетским календаром, истовремено са нацртом буџета јединице локалне самоуправе, тако да буде усаглашен са средствима обезбеђеним буџетом. Кадровски план у јединици локалне самоуправе усваја скупштина општине, са Одлуком о буџету јединице локалне самоуправе (члан 76. став 1. и 3. Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Службени гласник Републике Србије“, број 21/2016, 113/2017, 113/2017-др.закон, 95/2018, 114/21 и 92/23).

Радно место у органима јединице локалне самоуправе може да се попуни кад се испуне два услова:

да је радно место предвиђено Правилником и да је његово попуњавање предвиђено Кадровским планом за текућу годину (члан 79. став 1. Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Службени гласник Републике Србије“, број 21/2016, 113/2017, 113/2017-др.закон, 95/2018, 114/21 и 92/23). Послови управљања људским ресурсима односе се поред осталог и на припрему предлога Кадровског плана, то јест да предлог Кадровског плана припрема служба, односно службеник за људске ресурсе (члан 189. став 1. тачка 2. Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Службени гласник Републике Србије“, број 21/2016, 113/2017, 113/2017-др.закон, 95/2018, 114/21 и 92/23).

Сагласан:

ВД Начелника Општинске управе општине
Ивана Здравковић,с.р.

Број: 004384853 2025 07013 004 000 113 014 06 005

У Ражању: 28. новембар 2025. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ

Председник
Милан Василић,с.р.

На основу члана 6., 6а. и члана 7а. Закона о порезима на имовину („Службени гласник РС“, број 26/01, „Службени лист СРЈ“, број 42/02- одлука СУС и „Службени гласник РС“, број 80/02-др.закон, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11, 57/12-одлука УС, 47/2013 и 68/14-други закон, 95/2018 и 99/2018 – одлука УС, 144/20, 118/21 и 138/2022, 92/2023 и 94/2024), члана 32, став 1, тачка 3. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, број 129/07, 83/14-др.закон, 101/2016, 47/2018 и 111/2021 – др.закон) и члана 40, став 1, тачка 3. Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 1/19 и 2/21), Скупштина општине Ражањ на седници одржаној дана 28. новембра 2025. године, доноси

О Д Л У К У

О УТВРЂИВАЊУ ПРОСЕЧНИХ ЦЕНА КВАДРАТНОГ МЕТРА ОДГОВАРАЈУЋИХ НЕПОКРЕТНОСТИ ЗА УТВРЂИВАЊЕ ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ ЗА 2026. ГОДИНУ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ РАЖАЊ

Члан 1.

Овом одлуком утврђују се просечне цене **квадратног метра** одговарајућих непокретности за утврђивање пореза на имовину за 2026. годину на територији Општине Ражањ.

Члан 2.

На територији Општине Ражањ одређене су три зоне за утврђивање пореза на имовину, у зависности од комуналне опремљености и опремљености јавним објектима, саобраћајној повезаности са централним деловима Општине Ражањ, односно са радним зонама и другим садржајима у насељу и то: I, II и III зона, с тим да је I зона утврђена за најопремљенију зону.

Просечне цене квадратног метра непокретности за утврђивање пореза на имовину за 2026. годину на територији Општине Ражањ у **I зони** износе:

- 1) грађевинско земљиште.....400 динара
- грађевинско земљиште-намена пољопривредно.....25 динара
- грађевинско земљиште-намена шумско.....25 динара
- 2) пољопривредно земљиште..... 25 динара
- 3) друго земљиште.....15 динара
- 4) станови.....33.000 динара
- 5) куће за становање 33.000 динара
- 6) пословне зграде и други (надземни и подземни) грађевински објекти који служе за обављање делатности.....43.000 динара
- 7) гараже и помоћни објекти.....12.000 динара

Просечне цене квадратног метра непокретности за утврђивање пореза на имовину за 2026. годину на територији општине Ражањ у **II зони** износе:

- 1) грађевинско земљиште.....350 динара
- грађевинско земљиште-намена пољопривредно.....20 динара
- грађевинско земљиште-намена шумско.....12 динара
- 2) пољопривредно земљиште..... 20 динара
- 3) шумско земљиште.....12 динара
- 4) друго земљиште.....12 динара

- 5) станова29.000 динара
6) куће за становање29.000 динара
7) пословне зграда и други (надземни и подземни) грађевинских објекти који служе за обављање делатности..... 32.000 динара
8) гараже и помоћни објекти.....10.000 динара

Просечне цене квадратног метра непокретности за утврђивање пореза на имовину за 2026. годину на територији Општине Ражањ у **III зони** износе:

- 1) грађевинско земљиште300 динара
- грађевинско земљиште-намена пољопривредно.....15 динара
- грађевинско земљиште-намена шумско.....12 динара
2) пољопривредно земљиште15 динара
3) шумско земљиште.....12 динара
4) друго земљиште..... 9 динара
5) станова.....15.000 динара
6) куће за становање.....15.000 динара
7) пословне зграде и други (надземни и подземни) грађевинских објеката који служе за обављање делатности.....19.000 динара
8) гараже и помоћни објекти..... 8.000 динара

Члан 3.

Неизграђено грађевинско земљиште, које се користи искључиво за гајење биљака, односно садног материјала, односно шума, за сврху утврђивања основице пореза на имовину за 2026. годину разврстава се у пољопривредно, односно шумско земљиште.

Члан. 4

За обвезнике који не воде пословне књиге, основица за неизграђено грађевинско земљиште за 2026. годину, за прву, другу и трећу зону, утврђиваће се према ценама које су утврђене за пољопривредно земљиште за одговарајућу зону.

Члан 5.

Ову Одлуку објавити у „Службеном листу општине Ражањ“ и на интернет страни Општине Ражањ.

Члан 6.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу општине Ражањ“ а примењује се од 01. јануара 2026. године.

Број:004482977 2025 07013 004 000 020 271 06 004

У Ражању, 28. новембра 2025.године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ

Председник,
Милан Василић,с.р.

На основу члана 63. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", број 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13, 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/2021 и 138/2022, 92/2023 и 94/24), чл. 32.ст.1.тач. 2. Закон о лок. самоуправи ("Сл. гласник РС" број 129/07, 83/14, 101/16, 47/18 и 111/21) и члана 40. ст. 1 тачка 2. Статута општине Ражањ (Сл. лист општине Ражањ"број 1/19 и 2/21), Скупштина општине Ражањ на седници одржаној дана 28.11.2025. године, доноси

ОДЛУКУ

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ОПШТИНЕ РАЖАЊ ЗА 2025. ГОДИНУ

1. ОПШТИ ДЕО

Члан 1.

Приходи и примања, расходи и издаци буџета општине Ражањ за 2025 (у даљем тексту: буџет) састоји се од:

А. РАЧУН ПРИХОДА И ПРИМАЊА, РАСХОДА И ИЗДАТАКА		Износ у динарима
1.Укупни приходи и примања од продаје нефинансијске имовине		374.426.000
1.1. ТЕКУЋИ ПРИХОДИ		
у чему:		372.412.000
- буџетска средства		371.012.000
- сопствени приходи		300.000
- донације		1.100.000
1.2. ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ		2.014.000
2. Укупни расходи и издаци за набавку нефинансијске имовине		519.016.000
2.1. ТЕКУЋИ РАСХОДИ		
у чему:		389.582.000
- текући буџетски расходи		385.468.000
- расходи из сопствених прихода		300.000
- донације		3.814.000
2.2. ИЗДАЦИ ЗА НАБАВКУ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ		
у чему:		129.434.000
- текући буџетски издаци		127.328.000
- издаци из сопствених прихода		0
- донације		2.106.000
2.3. ИЗДАЦИ ЗА НАБАВКУ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ (6219)		
БУЏЕСКИ СУФИЦИТ/ДЕФИЦИТ (кл.7+кл.8)-(кл.4+кл.5)		-144.590.000
Издаци за набавку финансијске имовине		
УКУПАН ФИСКАЛНИ СУФИЦИТ/ДЕФИЦИТ		-144.590.000
Б. РАЧУН ФИНАНСИРАЊА		
Примања од продаје финансијске имовине		
Примања од задуживања		
Суфицит из претходних година или неутрошена средства из претх. година		144.590.000
Издаци за отплату главнице дуга		
НЕТО ФИНАНСИРАЊЕ		144.590.000

Приходи и примања, расходи и издаци буџета утврђени су у следећим износима:

у динарима

ОПИС	Економ.класификац.	Средства из буџета
1	2	3
УКУПНИ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ		374.426.000
1. Порески приходи	71	160.754.000
1.1. Порез на доходак, добит и капит. добит. (ос.самод.)	711	118.708.000
1.2. Самодопринос	711180	1.000
1.3. Порез на имовину	713	23.380.000
1.4. Порез на добра и услуге (осим наканда које се користе преко Буџетског фонда) у че.	714	6.866.000

поједине врсте прихода са одређеном наменом (нам.пр.)		
1.5. Остали порески приходи	716	11.800.000
2. Непорески приходи у чему:	74	11.246.000
поједине врсте накнада са одређеном наменом (нам.пр.)		
приходи од продаје добара и услуга		
3. Донације	731+732	1.100.000
4. Трансфери	733	199.312.000
5. Примања од продаје нефинансијске имовине	8	2.014.000
УКУПНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ ЗА НАБАВКУ НЕФИНАНСИЈАКЕ И ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ		519.016.000
1.ТЕКУЋИ РАСХОДИ	4	389.582.000
1.1.Расходи за запослене	41	107.678.000
1.2. Коришћење роба и услуга	42	131.627.000
1.3. Отплата камата	44	0
1.4. Субвенције	45	6.100.000
1.5. Издаци за социјалну заштиту	47	21.081.000
1.6. Остали расходи	48	17.990.000
1.7. Текућа буџетска резерва	49	4.000.000
1.8 Стална буџетска резерва	49	1.000.000
2.1 Трансфери	46	100.106.000
3. Издаци за набавку нефинансијске имовине	5	129.434.000
4. Издаци за набавку финансиске имовине (осим 6211)	62	0
ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ЗАДУЖИВАЊА		
1.Примања по основу отплате кредита и продаје финансијске имовине	92	0
2. Задуживање	91	0
2.1 Задуживање код домаћих кредитора	911	0
2.2. Задуживање код страних кредитора	912	0
ОТПЛАТА ДУГА И НАБАВКА ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ		
3. Отплата дуга	61	0
3.1. Отплата дуга домаћим кредиторима	611	0
3.2. Отплата дуга страним кредиторима	612	0
3.3. Отплата дуга по гаранцијама	613	0
4.Набавка финансијске имовине	621	0
НЕРАСПОРЕЂЕНИ ВИШАК ПРИХОДА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА (класа 3, извор финансирања 13 и 17)	3	144.590.000
НЕУТРОШЕНА СРЕДСТВА ИЗ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ ИЗ ПРЕТХОДНИХ ГОДИНА (класа 3, извор финансир. 14)	3	0

Члан 2.

Буџет за 2025. годину састоји се од:

- 1) Укупних прихода и примања у износу од
- 2) Укупних расхода и издатака у износу од

374.426.000 RSD
519.016.000 RSD

Потребна средства за финансирање буџетског дефицита из члана 1. ове одлуке у износу од 144.590.000 динара, обезбедиће се из нераспоређеног вишка прихода из ранијих година и неутрошених средстава трансфера од других нивоа власти из претходних година.

члан 3.

ПРИХОДИ И ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ БУЏЕТА ОПШТИНЕ ПО ВРСТАМА
ОДНОСНО ЕКОНОМСКИМ КЛАСИФИКАЦИЈАМА

класа/категорија/ група	конто	врсте прихода и примања	план за 2025			укупна јавна средства
			сред.буџ.	структура прихода/примања	сред.из осталих извора	
		пренета средства из претходне године	74.454.000,00		70.136.000,00	144.590.000,00
700000		текући приходи	365.812.000,00	99,82	6.600.000,00	372.412.000,00
710000		порези	160.754.000,00	43,77	0,00	160.754.000,00
711000		Порез на доходак, добит и капиталне добитке	118.708.000,00	32,27		118.708.000,00
	711111	Порез на зараде	97.946.000,00	26,77		97.946.000,00
	711120	Порез на самосталне делатности	9.000.000,00	2,46		9.000.000,00
	711140	Порез на приходе од имовине	561.000,00	0,15		561.000,00
		а) покретност (закуп)	550.000,00	0,15		550.000,00
		б) пољопривреда и шумарство	1.000,00	0,00		1.000,00
		ц) земљиште	10.000,00	0,00		10.000,00
	711180	Самодопринос	1.000,00			1.000,00
	711193	Порез на дуге приходе по чл. 85 Закона о поре.на ДГ	200.000,00	0,05		200.000,00
	711191	Порез на друге приходе	11.000.000,00	3,01		11.000.000,00
713000		Порез на имовину	23.380.000,00	6,39	0,00	23.380.000,00
	713120	Порез на имовину физичких и правних лица	18.500.000,00	5,06		18.500.000,00
	713310	Порез на наслеђе и поклон	1.100.000,00	0,30		1.100.000,00
	713400	Порез на капиталне трансакције	3.780.000,00	1,03		3.780.000,00
	713421	а) порез на пренос апсолутних права (неп.)	1.460.000,00	0,40		1.460.000,00
	713423	б) порез на пренос апсолутних права (моторна возила)	20.000,00	0,01		20.000,00
	713427	ц) порез на пренос апсолутних права (употребљ.возила)	2.300.000,00			2.300.000,00
	713600	Порез на акције на име и уделе	0,00			0,00
714000		Порез на добра и услуге	6.866.000,00	1,88		6.866.000,00
	714510	Такса на друмска моторна возила	4.700.000,00	1,28		4.700.000,00
	714543	Промена намене пољопривредног земљишта	30.000,00	0,01		30.000,00
	714553	Боравишна такса	46.000,00			
	714562	Накнада за заштиту животне средине	2.000.000,00	0,55		2.000.000,00
	714565	Накнада за коришћење јавне површине у пословне сврхе	90.000,00			90.000,00
716000		Други порези	11.800.000,00	3,23		11.800.000,00
	716111	Ком.такса за истицање фирме на пословном простору	11.800.000,00	3,23		11.800.000,00
730000		донације и трансфери	194.112.000,00	53,06	6.300.000,00	200.412.000,00

731+732		Донације		0,00	1.100.000,00	1.100.000,00
733000		Трансфери од других нивоа власти	194.112.000,00	53,06	5.200.000,00	199.312.000,00
740000		Други приходи	10.946.000,00	2,99	300.000,00	11.246.000,00
741000		Приходи од имовине	4.396.000,00	1,20		4.396.000,00
	741100	Приходи од камата		0,00		0,00
	741511	накнада за коришћење минералних сировина	1.800.000,00			
	741531	Ком.такса за кориш. Простора на јавним површинама	60.000,00	0,02		60.000,00
	741534	Накнада за коришћење грађ. Земљишта	50.000,00	0,01		50.000,00
	741535	Ком. Такса за заузеће повр. Грађ. Материјалом	50.000,00	0,01		50.000,00
	741522	Закуп пољопривредног земљишта	600.000,00	0,16		600.000,00
	741538	Допринос за уређивање грађевинског земљишта	86.000,00	0,05		86.000,00
	741526	накнада за коришћење шума		0,00		0,00
	741596	Накнада за коришћење дрвета	1.750.000,00	0,48		1.750.000,00
742000		Приходи од продаје добара и услуга	5.290.000,00	1,30	300.000,00	5.590.000,00
	742253	Накнада за уређење грађевинског земљишта		0,00		0,00
	742153	Приход од закупн. за грађ.земљиште у корист општина	20.000,00			
	742351	Приходи органа управе	320.000,00	0,09		320.000,00
	742251	Општинска административна такса	30.000,00	0,01		30.000,00
	742152	Закуп непокрет. У државној својини	800.000,00	0,22		800.000,00
	742156	Приходи остварени по основу пружања услуге боравка деце у ПУ	3.600.000,00	0,98		3.600.000,00
	742378	Родитељски динар за ваннаставне активности		0,00	300.000,00	300.000,00
	742155	Приходи од давања у закуп	280.000,00	0,24		
	742255	Такса за озакоњење објеката	240.000,00	0,25		
743000		Новчане казне	150.000,00	0,04		150.000,00
	743351	По општинским одлукама	150.000,00	0,04		150.000,00
744000		Добровољни трансф. од физичких и правних лица	1.100.000,00			1.100.000,00
	744150	Текући добр.трансф. Од физ. И прав. Лица у корист нивоа општина	1.100.000,00		0,00	1.100.000,00
745000		Мешовити и неодређени приходи	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00
	745100	Мешовити и неодређени приходи	10.000,00	0,00		10.000,00

800000		Примања од продаје нефинансијске имовине	2.014.000,00			
811000		Примања од продаје непокретности	1.000,00			
	811150	Примања од продаје непокрет.у корист нивоа општина	1.000,00			
812000		Примања од продаје покретне имовине	1.423.000,00			
	812151	Примања од продаје покретних ствари у корист нивоа општина	1.423.000,00			
841000		Примања од продаје земљишта	590.000,00	29,29		
	841151	Примања од продаје земљишта у корист нивоа општина	590.000,00	29,29		

		УКУПНИ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА:	367.826.000,00		6.600.000,00	
--	--	----------------------------------	-----------------------	--	---------------------	--

члан 4.

ОПШТИ ДЕО - ПРОГРАМСКА КЛАСИФИКАЦИЈА РАСХОДА

Шифра		Назив	Средства из буџета	Структура %	Сопствени и други приходи	Укупна средства	Надлежан орган/особа
Програм	Програмска активност/Пројекат						
1	2	3	4	5	6	7	8
1101		Програм 1. Становање, урбанизам и просторно планирање	1.600.000	0,4%	4.230.000	5.830.000	
	1101-0001	Просторно и урбанистичко планирање	300.000	0,1%	0	300.000	Начелник општинске управе Ражањ
	1101-0003	Управљање грађевинским земљиштем	0	0,0%	4.230.000	4.230.000	Начелник општинске управе Ражањ
	1101-0004	Стамбена подршка	1.300.000	0,4%	0	1.300.000	Начелник општинске управе Ражањ
1102		Програм 2. Комунална делатност	25.220.000	6,9%	691.000	25.911.000	
	1102-0001	Управљање-одржавање јавним осветљењем	10.220.000	2,8%	691.000	10.911.000	ЛП "Путеви Ражањ"
	1102-0003	Одржавање чистоће на површинама јавне намене	13.400.000	3,6%	0	13.400.000	ЈКП "Комуналац" Ражањ
	1102-0008	Управљање и одрж. водов. инфраструк. и снабдевање водом за пиће	1.600.000	0,4%	0	1.600.000	ЈКП "Комуналац" Ражањ
1502		Програм 4. Развој туризма	3.946.000	1,1%	0	3.946.000	
	1502-0001	Управљање развојем туризма	3.946.000	1,1%	0	3.946.000	директор туристичке организације
0101		Програм 5. Пољопривредни и рурални развој	4.500.000	1,2%	0	4.500.000	
	0101-0001	подршка за спровођење пољопривредне политике у локалној заједници	4.500.000	1,2%	0	4.500.000	Начелник општинске управе Ражањ
0401		Програм 6. Заштита животне средине	3.950.000	1,1%	62.985.000	66.935.000	
	0401-0001	Управљање заштитом животне средине	1.810.000	0,5%	0	1.810.000	Фонд за ЗЖС-Комисија за ЗЖС
	0401-0003	Заштита природе	1.980.000	0,5%	0	1.980.000	ОУ општине Ражањ-Начелник
	0401-0005	Изградња рециклажног дворишта са компостаном у Ражњу	0	0,0%	61.885.000	61.885.000	ЈКП "Комуналац" Ражањ
	0401-4001	Од отпада до ресурса: Одрживо управљање отпада у Ражњу	160.000	0,0%	1.100.000	1.260.000	ОУ општине Ражањ-Начелник
0701		Програм 7. Орган. саобраћаја и саобраћајна инфраструк.	37.080.000	10,1%	29.708.000	66.788.000	
	0701-0002	Управљање и оджавање саобраћајне инфраструктуре	37.080.000	10,1%	29.426.000	66.506.000	Начелник општинске управе Ражањ
	0701-0005	Унапређење безбедности саобраћаја	0	0,0%	282.000	282.000	Начелник општинске управе Ражањ
2002		Програм 8. Предшколско васпитање	45.105.000	12,3%	3.640.000	48.745.000	
	2002-0002	Функционисање и остваривање пред. васпитања и образовања	45.105.000	12,3%	3.640.000	48.745.000	Дечији вртић "Лептирић"-директор
2003		Програм 9. Основно образовање	51.815.000	14,1%	4.150.000	55.965.000	
	2003-0001	Реализација делатности основног образовања	51.815.000	14,1%	4.150.000	55.965.000	Директори основних школа
0902		Програм 11. Социјална и дечја заштита	38.332.000	10,4%	11.129.000	49.461.000	
	0902-0001	једнократне помоћи и други облици помоћи	16.922.000	4,6%	1.994.000	18.916.000	Центар за соц. рад-директор
	0902-0005	обављање делатности установа социјалне заштите	4.195.000	1,1%		4.195.000	
	0902-0018	Подршка реализацији програма Црвеног крста	1.550.000	0,4%	0	1.550.000	председник Црвеног крста Ражањ
	0902-0019	Подршка деци и породица са децом	2.920.000	0,8%	0	2.920.000	Начелник општинске управе Ражањ
	0902-0016	Дневне услуге у заједници	11.500.000	3,1%	3.359.000	14.859.000	Начелник општинске управе Ражањ
	0902-4001	Услуге социјалне заштите: превазилажење дистанце и сиромаштва	1.245.000	0,3%	5.776.000	7.021.000	Начелник општинске управе Ражањ
1801		Програм 12. Здравствена заштита	13.000.000	3,5%	0	13.000.000	
	1801-0001	Функционисање установа примарне здравствене заштите	13.000.000	3,5%	0	13.000.000	Дом здравља Ражањ-директор
1201		Програм 13. Развој културе и информисања	9.550.000	2,6%	7.553.000	17.103.000	
	1201-0001	Функционисање локалних установа културе	6.550.000	1,8%	0	6.550.000	Дом културе Ражањ-директор

Службени лист општине Ражањ Број 15, 28.11.2025.г.

	1201-0003	Унапређење система очувања и представљања културно-историјског наслеђа	3.000.000	0,8%	0	3.000.000	Дом културе Ражањ-директор
	1201-5001	Уређење објекта дома културе у селу Подгорцу	0	0,0%	7.052.000	7.052.000	
	1201-4001	Михољски сусрети села	0	0,0%	501.000	501.000	
1301		Програм 14. Развој спорта и омладине	6.435.000	1,7%	0	6.435.000	
	1301-0001	Подршка локалним спортским организацијама, удружењима и савезима	6.000.000	1,6%	0	6.000.000	Спортски савез-председник
	1301-0005	Спровођење омладинске политике-КЗМ	435.000	0,1%	0	435.000	канцеларија за младе општине Ражањ
0602		Програм 15. Опште услуге локалне самоуправе	113.839.000	30,9%	9.148.000	122.987.000	
	0602-0001	Функционисање локалне самоуправе и градских општина	100.769.000	27,4%	9.148.000	109.917.000	Начелник општинске управе Ражањ
	0602-0002	Функционисање месних заједница	5.040.000	1,4%	0	5.040.000	Начелник општинске управе Ражањ
	0602-0009	Текућа буџетска резерва	4.000.000	1,1%		4.000.000	Председник општине Ражањ
	0602-0010	Стална буџетска резерва	1.000.000	0,3%		1.000.000	Општинско веће општине Ражањ
	0602-0014	Управљање у ванредним ситуацијама	3.030.000	0,8%		3.030.000	
2101		Програм 16. Политички систем локалне самоуправе	13.454.000	3,7%	0	13.454.000	
	2101-0001	Функционисање скупштине	6.892.000	1,9%	0	6.892.000	Председник скупштине општине Ражањ
	2101-0002	Функционисање извршних органа	6.562.000	1,8%	0	6.562.000	Председник општине Ражањ
0.501		Програм 17. Енергетска ефикасност и обновљиви извори енерг.		0,0%	17.956.000	17.956.000	
	0501-5001	Унапређење енергетске ефикасности зграде ОШ "Вук Караџић" Витошевац, издвојено одељење у Скорици		0,0%	17.956.000	17.956.000	
УКУПНИ ПРОГРАМСКИ ЈАВНИ РАСХОДИ			367.826.000	100,0%	151.190.000	519.016.000	

члан 5.
Преглед расхода по економским класификацијама

	конто	извор 01	извор 04	ост. извори	укупно	учешће у укупним расходима
плате	411	86.328.000,00	0,00	0,00	86.328.000,00	16,63
плате	412	13.197.000,00	0,00	0,00	13.197.000,00	2,54
накнаде за запослене	413	400.000,00	0,00	0,00	400.000,00	0,08
накнаде за запослене	414	1.500.000,00	0,00	0,00	1.500.000,00	0,29
накнаде за запослене	415	4.768.000,00	0,00	0,00	4.768.000,00	0,92
накнаде за запослене	416	1.485.000,00	0,00	0,00	1.485.000,00	0,29
стални трошкови	421	37.753.000,00	0,00	500.000,00	38.253.000,00	7,37
трошкови путовања	422	840.000,00	0,00	0,00	840.000,00	0,16
услуге по уговору	423	22.461.000,00	0,00	1.860.000,00	24.321.000,00	4,69
специјализоване услуге	424	3.550.000,00	0,00	900.000,00	4.450.000,00	0,86
текуће поправке и одржавање	425	48.410.000,00	0,00	3.771.000,00	52.181.000,00	10,05
материјал	426	8.177.000,00	0,00	3.405.000,00	11.582.000,00	2,23
отплате домаћих камата	441	0,00	0,00	0,00	0,00	
субвенције	451	1.600.000,00	0,00	0,00	1.600.000,00	0,31
субвенције	454	4.500.000,00		0,00	4.500.000,00	0,87
трансфери	463	72.932.000,00	0,00	6.144.000,00	79.076.000,00	15,24
трансфери	464	16.600.000,00	0,00	0,00	16.600.000,00	3,20
трансфери	465	0,00	0,00	4.430.000,00	4.430.000,00	0,85
социјална давања	472	15.250.000,00	0,00	5.831.000,00	21.081.000,00	4,06
дотације	481	15.470.000,00	0,00	0,00	15.470.000,00	2,98
таксе и порези	482	1.170.000,00	0,00	0,00	1.170.000,00	0,23
таксе и порези	483	350.000,00	0,00	0,00	350.000,00	0,07
таксе и порези	485	1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00	0,19
резерве	499	5.000.000,00	0,00	0,00	5.000.000,00	0,96
зграде и објекти	511	800.000,00	0,00	107.866.000,00	108.666.000,00	20,94
машине	512	3.635.000,00	0,00	16.483.000,00	20.118.000,00	3,88
	513	0,00	0,00	0,00	0,00	
нем.имовина	515	600.000,00	0,00	0,00	600.000,00	0,12
земљиште	541	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
отплате главнице	611	0,00			0,00	
набавка финансијске имовине	621	0,00			0,00	0,00
	Укупно	367.826.000,00	0,00	151.190.000,00	519.016.000,00	100,00

Члан 6.

Планирани капитални издаци буџтских корисника за 2025. годину и наредне две године
исказују се у следећем прегледу:

Ек. клас.	Ред. број	Опис	Износ у динарима			
			2024	2025	2026	2027
1	2	3	4	5	6	7
		А. КАПИТАЛНИ ПРОЈЕКТИ				
511		Зграде и грађевински објекти				
	1.	Унапређење енергетске ефикасности зграде ОШ "Вук Караџић" Витошевац, издвојено одељење у Скорици	0	17.956.000		
		Година почетка финанс. пројекта: 2025				
		Година завршетка фин. пројекта: 2025				
		Укупна вредност пројекта: 13.956.000				
		Извори финансирања:				
		Из вишкова средстава (13)		10.463.000		
		Неутрошени трансфери виших органа власти (17)		7.493.000		
	2.	Изградња рециклажног дворишта са компостаном у Ражњу	0	61.885.000	0	0
		година почетка финан.пројекта: 2025				
		година завршетка фин. Пројекта: 2025				
		Укупна вредност пројекта:		61.885.000		
		Извори финансирања:				
		Из вишкова средстава (13)		14.888.000		
		Из неутрошених сред.трансфера других нивоа власти(17)		46.997.000		
УКУПНО:			0	79.841.000	0	0

2. ПОСЕБАН ДЕО

Члан 7.

Средства буџета у износу од 373.026.000 динара, вишак прихода из ранијих година у износу од 144.590.000, сопствених прихода у износу од 300.000 динара, средстава донације у износу од 1.100.000 динара, распоређују се по корисницима и врстама расхода и издатака, и то:

Раздео	Глава	Програмска класифик.	Функција	Економска класифик.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора (13 и ост.)	Укупна средства
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1					СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ				
					ПРОГРАМ 16: ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ				
	2101								
		2101-0001			Функционисање Скупштине				
			110		<i>Извршни и законодавни органи</i>				
				411	Плате, додаци и накнаде запослених	1.865.000			1.865.000
				412	Социјални допр. на терет послодавца	283.000			283.000
				415	Накнаде за запослене	204.000			204.000
				422	Трошкови путовања	20.000			20.000
				423	Услуге по уговору	3.910.000			3.910.000
				426	Материјал	450.000			450.000
				481	Финансирање политичких странака	160.000			160.000
					Извори финансирања за функцију 110:				
				01	Приходи из буџета	6.892.000			
					Функција 110:	6.892.000		0	6.892.000
					Извори финанс. за прог. активн. 2101-0001:				
				01	Приходи из буџета	6.892.000			
					Свега за програмску активност 2101-0001:	6.892.000	0	0	6.892.000
					Извори финансирања за програм 16:				
				01	Приходи из буџета	6.892.000			
					Свега за програм 16:	6.892.000	0	0	6.892.000
					Извори финансирања за раздео 1:				
				01	Приходи из буџета	6.892.000			
					Свега за раздео 1:	6.892.000	0	0	6.892.000
2					ОПШТИНСКО ВЕЋЕ И ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ				
					ПРОГРАМ 16: ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ				
	2101								
		2101-0002			Функционисање извршних органа				
			111		<i>Извршни и законодавни органи</i>				
				411	Плате, додаци и накнаде запослених	4.741.000			4.741.000
				412	Социјални допр. на терет послодавца	721.000			721.000
				416	Награде , бонуси и ост.посебни расх.	400.000			400.000
				422	Трошкови путовања	200.000			200.000
				423	Услуге по уговору	500.000			500.000
					Извори финансирања за функцију 111:				
				01	Приходи из буџета	6.562.000			6.562.000
					Функција 111:	6.562.000		0	6.562.000
					Извори финанс. за прог. активн. 2101-0002:				
				01	Приходи из буџета	6.562.000			
					Свега за програмску активност 2101-0002:	6.562.000	0	0	6.562.000

Извори финансирања за програм 16:				
01	Приходи из буџета	6.562.000		
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	
Свега за програм 16:		6.562.000	0	0
				6.562.000

Извори финансирања за раздео 2:				
01	Приходи из буџета			
Свега за раздео 2:		6.562.000	0	0
				6.562.000

3

ОПШТИНСКА УПРАВА				
ПРОГРАМ 15: ОПШТЕ УСЛУГЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ				
Функционисање локалне самоуправе и градских општина				
0602				
0602-0001				
130 Опште услуге				
411	Плате, додаци и накнаде запослених	46.989.000		46.989.000
412	Социјални допр. на терет послодавца	7.231.000		7.231.000
413	Накнаде у натури	200.000		200.000
414	Социјална давања запосленима	0		0
415	Накнаде за запослене	2.934.000		2.934.000
416	Награде, бонуси и остали пос. расх.	635.000		635.000
421	Стални трошкови	11.240.000		11.240.000
422	Трошкови путовања	200.000		200.000
423	Услуге по уговору	10.580.000		10.580.000
424	Специјализоване услуге	1.500.000		1.500.000
425	Текуће поправке и одржавање	4.100.000		4.100.000
426	Материјал	3.880.000		3.880.000
464	Трансфери нац. Служби за запошљавање	3.600.000		3.600.000
465	Остале дотације и трансфери		4.430.000	4.430.000
472	Накнаде за социјалну зашт. из буџета	80.000		80.000
481	Дотације невладиним организацијама	3.500.000		3.500.000
482	Порези, обавезне таксе и казне	1.000.000		1.000.000
483	Новч. казне и пенали по реш. судова	350.000		350.000
485	Накн. штете за повреде или штет. нан. од стр. државних органа	1.000.000		1.000.000
511	Зграде и грађевински објекти	800.000		800.000
512	Машине и опрема	950.000	4.718.000	5.668.000
Извори финансирања за функцију 130:				
01	Приходи из буџета	100.769.000		100.769.000
Функција 130:		100.769.000	9.148.000	109.917.000
Извори финанс. за прог. активн. 0602-0001:				
01	Приходи из буџета	100.769.000		100.769.000
06	донације од међународних организација		0	
07	трансфери од других нивоа власти		0	
17	неутрошена средства трансфера од других нивоа власти		2.276.000	
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		6.872.000	
Свега за програмску активност 0602-0001:		100.769.000	0	9.148.000
				109.917.000
0602-0014				
220 Управљање у ванредним ситуацијама				
Цивилна одбрана				
423	Услуге по уговору	630.000		630.000
425	Текуће поправке и одржавање	1.900.000		1.900.000
426	Материјал	0		0
481	Дотације невладиним организацијама	500.000		500.000
512	Машине и опрема	0		0
Извори финансирања за функцију 220:				
01	Приходи из буџета	3.030.000		3.030.000
Функција 220:		3.030.000	0	3.030.000
Извори финанс. за прог. активн. 0602-0014:				
01	Приходи из буџета	3.030.000		3.030.000
06	донације од међународних организација		0	

	07	трансфери од других нивоа власти		0	
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			
		Свега за програмску активност 0602-0014:	3.030.000	0	0
0602-0009		Текућа буџетска резерва			
	160	<i>Опште јавне услуге неklasификоване на другом месту</i>			
	499	Текућа буџетска резерва	4.000.000		4.000.000
		Извори финансирања за функцију 160:			
	01	Приходи из буџета	4.000.000		4.000.000
		Функција 160:	4.000.000	0	4.000.000
		Извори финанс. за прог. активн. 0602-0009:			
	01	Приходи из буџета	4.000.000		4.000.000
		Свега за програмску активност 0602-0009:	4.000.000	0	0
0602-0010		Стална буџетска резерва			
	160	<i>Опште јавне услуге неklasификоване на другом месту</i>			
	499	Стална буџетска резерва	1.000.000		1.000.000
		Извори финансирања за функцију 160:			
	01	Приходи из буџета	1.000.000	0	1.000.000
		Функција 160:	1.000.000	0	1.000.000
		Извори финанс. за прог. активн. 0602-0010:			
	01	Приходи из буџета	1.000.000		
		Свега за програмску активност 0602-0010:	1.000.000		1.000.000
		Извори финансирања за програм 15:			
	01	Приходи из буџета	108.799.000		
	17	неутрошена сред. трансфера од др. нивоа власти		2.276.000	
	06	донације од међународни организација		0	
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		6.872.000	
		Свега за програм 15:	108.799.000	0	9.148.000
					117.947.000
1201		ПРОГРАМ 13:РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА			
1201-0003		Унапређење система очувања и представљања			
	840	културно историјског наслеђа			
		Верске и остале услуге заједнице			
	481	Дотације невладиним организацијама	3.000.000		3.000.000
		Извори финансирања за функцију 840:			
	01	Приходи из буџета	3.000.000		3.000.000
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			
		Функција 840:	3.000.000		3.000.000
		Извори финанс. за прог. активн. 1201-0003:			
	01	Приходи из буџета	3.000.000		3.000.000
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0
		Свега за програмску активност 1201-0003:	3.000.000	0	3.000.000
1201-5001		Уређење објекта дома културе у селу Подгорцу			
	860	Рекреација,спорт,култура и вере некл.на друг.месту			
	511	зграде и грађевински објекти		5.842.000	5.842.000
	512	машине и опрема		1.210.000	1.210.000
		Извори финансирања за функцију 860:			
	13	нераспоређени вишак прихода из ранијих година		463.000	
	17	неутрошена средства трансфера од других нивоа власти		6.589.000	6.589.000
		функција 860:	0	7.052.000	7.052.000
		Извори финанс. за пројекат 1201-5001:			
	13	нераспоређени вишак прихода из ранијих година		463.000	
	17	неутрошена средства трансфера од других нивоа власти		6.589.000	6.589.000
		Свега за пројекат 1201-5001	0	7.052.000	7.052.000
1201-4001		Михољски сусрети села			
	860	Рекреација,спорт,култура и вере некл.на друг.месту			
	423	услуге по уговору		347.000	347.000

	426	материјал		154.000	154.000
		Извори финансирања за функцију 820:			
	01	Приходи из буџета	0		
	06	донације од међународних организација			
	07	трансфери од других нивоа власти		501.000	501.000
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			
		функција 820:	0	501.000	501.000
		Извори финансирања за пројекат 1201-4001			
	01	Приходи из буџета	0		0
	07	трансфери од других нивоа власти		501.000	501.000
		Свега за пројекат 1201-4001	0	501.000	501.000
		Извори финансирања за програм 13:			
	01	Приходи из буџета	3.000.000		3.000.000
	06	донације од међународних организација		0	0
	07	трансфери од других нивоа власти		501.000	
	13	нераспоређени вишак прихода из ранијих година		463.000	
	17	неутрошена средства трансфера од других нивоа власти		6.589.000	6.589.000
		Свега за програм 13:	3.000.000	7.553.000	10.553.000
1101		ПРОГРАМ 1:СТАНОВАЊЕ, УРБАНИЗАМ И			
1101-0001		ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ			
		Просторно и урбанистичко планирање			
	620	Развој заједнице			
	515	Нематеријална имовина	300.000		300.000
		Извори финансирања за функцију 620:			
	01	Приходи из буџета	300.000		
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0
		Функција 620:	300.000	0	300.000
		Извори финанс. за прог. активн. 1101-0001:			
	01	Приходи из буџета	300.000		
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	
		Свега за програмску активност 1101-0001:	300.000	0	300.000
1101-0003		Управљање грађевинским земљиштем			
	620	Развој заједнице			
	424	Специјализоване услуге		900.000	900.000
	511	Зграде и грађевински објекти		3.330.000	3.330.000
		Извори финансирања за функцију 620:			
	01	Приходи из буџета	0		
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		4.230.000	4.230.000
		Функција 620:	0	4.230.000	4.230.000
		Извори финанс. за прог. активн. 1101-0003:			
	01	Приходи из буџета	0		
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		4.230.000	4.230.000
		Свега за програмску активност 1101-0003:	0	4.230.000	4.230.000
1101-0004		Стамбена подршка			
	620	Развој заједнице			
	423	услуге по уговору	300.000		300.000
	454	субвенције приватним предузећима	1.000.000		1.000.000
	511	Зграде и грађевински објекти			0
		Извори финансирања за функцију 620:			
	01	Приходи из буџета	1.300.000		1.300.000
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0
		Функција 620:	1.300.000	0	1.300.000
		Извори финанс. за прог. активн. 1101-0004:			
	01	Приходи из буџета	1.300.000		1.300.000
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0
		Свега за програмску активност 1101-0004:	1.300.000	0	1.300.000

Извори финансирања за програм 1:				
01	Приходи из буџета	1.600.000		
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		4.230.000	4.230.000
Свега за програм 1:		1.600.000	4.230.000	5.830.000
ФИЗИЧКА КУЛТУРА				
ПРОГРАМ 14: РАЗВОЈ СПОРТА И ОМЛАДИНЕ				
спровођење омладинске политике				
1301	150	<i>Опште јавне услуге - истраживање и развој</i>		
1301-0005	423	Услуге по уговору	85.000	85.000
	426	Материјал	170.000	170.000
	512	Машине и опрема	180.000	180.000
Извори финансирања за функцију 150:				
01	Приходи из буџета	435.000		435.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	
Функција 150:		435.000	0	435.000
Извори финанс. за прог. активн. 1301-0005:				
01	Приходи из буџета	435.000		
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	
Свега за програмску активност 1301-0005:		435.000	0	435.000
Подршка локалним спортским организацијама, удружењима и савезима				
1301-0001	810	<i>Услуге рекреације и спорта-Спортски савез</i>		
	481	Дотације спортским и омладинским организацијама	6.000.000	6.000.000
Извори финансирања за функцију 810:				
01	Приходи из буџета	6.000.000		
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0
Функција 810:		6.000.000	0	6.000.000
Извори финанс. за прог. активн. 1301-0001:				
01	Приходи из буџета	6.000.000		
Свега за програмску активност 1301-0001:		6.000.000	0	6.000.000
Извори финансирања за програм 14:				
01	Приходи из буџета	6.435.000		
06	донације од међународних организација		0	
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0
15	Неутрошена средства донација из ранијих година		0	
Свега за програм 14:		6.435.000	0	6.435.000
0902	ПРОГРАМ 11: СОЦИЈАЛНА И ДЕЧИЈА ЗАШТИТА			
0902-0016	Дневне услуге у заједници			
	020	<i>Старост</i>		
	472	Накнаде за социјалну заштиту из буџета	11.500.000	14.859.000
Извори финансирања за функцију 020:				
01	Приходи из буџета	11.500.000		
07	трансфери од других нивоа власти		1.359.000	
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		2.000.000	
Функција 020:		11.500.000	3.359.000	14.859.000
Извори финанс. за прог. активн. 0901-0003:				
01	Приходи из буџета	11.500.000		
07	трансфери од других нивоа власти		1.359.000	
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		2.000.000	
Свега за програмску активност 0901-0003:		11.500.000	0	14.859.000
0902-4001	Услуге социјалне заштите: превазилажење дистанце и сиромаштва			
	020	<i>Старост</i>		
	423	услуге по уговору	265.000	641.000
	426	Материјал	130.000	366.000
	472	Накнаде за социјалну заштиту из буџета	750.000	3.222.000

482	Порези, обавезне таксе, казне и пенали	100.000			100.000
512	Машине и опрема		2.692.000		2.692.000
Извори финансирања за функцију 020:					
01	Приходи из буџета	1.245.000			1.245.000
06	донације од међународних организација				0
13	нераспоређени вишак прихода из ранијих година		956.000		956.000
15	Неутрошена средства донација из ранијих година		4.820.000		4.820.000
56	финансијска помоћ европске уније				0
Функција 020:		1.245.000	0	5.776.000	7.021.000
Извори финансирања за пројекат 0902-4001					
01	Приходи из буџета	1.245.000		0	1.245.000
06	донације од међународних организација	0		0	0
13	нераспоређени вишак прихода из ранијих година		956.000		956.000
15	Неутрошена средства донација из ранијих година	0	4.820.000		4.820.000
56	финансијска помоћ европске уније			0	0
Свега за пројекат 0902-4001		1.245.000	0	5.776.000	7.021.000
0902-0019					
040 Подршка деци и породицама са децом					
<i>Породица и деца</i>					
472	Накнаде за социјалну заштиту из буџета	2.920.000			2.920.000
Извори финансирања за функцију 040:					
01	Приходи из буџета	2.920.000			2.920.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0	
Функција 040:		2.920.000			2.920.000
Извори финанс. за прог. активн. 0901-0006:					
01	Приходи из буџета	2.920.000			2.920.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0	0
Свега за програмску активност 0901-0006:		2.920.000			2.920.000
0902-0018					
090 Подршка реализацији програма Црвеног крста					
<i>Социјална заштита неклас. на другом месту</i>					
481	Дотације невладиним организацијама	1.550.000			1.550.000
Извори финансирања за функцију 090:					
01	Приходи из буџета	1.550.000			
Функција 090:		1.550.000		0	1.550.000
Извори финанс. за прог. активн. 0901-0005:					
01	Приходи из буџета	1.550.000			
Свега за програмску активност 0901-0005:		1.550.000	0	0	1.550.000
Извори финансирања за програм 11					
01	Приходи из буџета	17.215.000			17.215.000
06	донације од међународних организација			0	0
07	трансфери од других нивоа власти		1.359.000		
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		2.956.000		2.956.000
15	неутрошена средства донације из ранијих година		4.820.000		
56	финансијска помоћ европске уније			0	
Свега за програм 11:		17.215.000	0	9.135.000	26.350.000
0401 ПРОГРАМ 6: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ					
0401-0003 Заштита природе					
<i>Заштита биљног и живот. света и крајолика</i>					
423	Услуге по уговору	630.000			630.000
424	Специјализоване услуге	1.300.000			1.300.000
541	Земљиште	50.000			50.000
Извори финансирања за ф-ју 540					
01	Приходи из буџета	1.980.000			1.980.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Функција 540:		1.980.000		0	1.980.000
Извори финанс. за прог. активн. 0401-0003:					
01	Приходи из буџета	1.980.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Свега за програмску активност 0401-0003:		1.980.000	0	0	1.980.000

0401-5001	Изградња рециклажног дворишта са компостаном у Ражњу				
	510	Управљање отпадом			
	511	Зграде и грађевински објекти		61.885.000	61.885.000
	Извори финансирања за ф-ју 510				
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		14.888.000	14.888.000
	17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти		46.997.000	46.997.000
	Функција 510:		0	61.885.000	61.885.000
	Извори финанс. за пројекат 0401-5001:				
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		14.888.000	14.888.000
	17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти		46.997.000	46.997.000
Свега за програмску активност 0401-5001:		0	61.885.000	61.885.000	
0401-4001	Од отпада до ресурса: Одрживо управљање отпадом у општини Ражањ				
	510	Управљање отпадом			
	423	услуге по уговору	160.000	730.000	890.000
	512	набавка опреме		370.000	370.000
	Извори финансирања за ф-ју 510				
	01	Приходи из буџета	160.000		160.000
	56	Финансијска помоћ Европске уније		1.100.000	1.100.000
	Функција 510:		160.000	1.100.000	1.260.000
	Извори финанс. за пројекат 0401-4001:				
	01	Приходи из буџета	160.000		160.000
	56	Финансијска помоћ Европске уније		1.100.000	1.100.000
	Свега за пројекат 0401-4001:		160.000	1.100.000	1.260.000
	Извори финансирања за програм 6:				
	01	Приходи из буџета	2.140.000		
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		14.888.000	
17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти		46.997.000		
56	Финансијска помоћ европске уније		1.100.000		
Свега за програм 6:		2.140.000	0	62.985.000	
65.125.000					
1102	ПРОГРАМ 2: КОМУНАЛНА ДЕЛАТНОСТ				
1102-0008	Управљање и одржавање водоводне инфраструктуре и снабдевање водом за пиће				
	630	Водоснабдевање			
	451	Субв. јавн. нефинанси. предуз. и орг.	1.600.000	0	1.600.000
	Извори финансирања за функцију 630:				
	01	Приходи из буџета	1.600.000	0	
	13	нераспоређени вишак прих. Из ран.година		0	
	Функција 630:		1.600.000	0	1.600.000
	Извори финанс. за прог. активн. 1102-0008:				
	01	Приходи из буџета	1.600.000		
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	
Свега за програмску активност 1102-0008:		1.600.000	0	0	
1.600.000					
1102-0003	Одржавање чистоће на површинама јавне намене				
	660	Послови становања и заједнице			
	421	Стални трошкови	13.400.000	0	0
	Извори финансирања за функцију 660:				
	01	Приходи из буџета	13.400.000		
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година	0	0	0
	Функција 660:		13.400.000	0	0
	Извори финанс. за прог. активн.1102-0003:				
01	Приходи из буџета	13.400.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година				

Свега за програмску активност 1102-0003:		13.400.000	0	0	13.400.000
1102-0001	Управљање/одржавање јавним осветљењем				
640	<i>Улична расвета</i>				
421	Стални трошкови	9.720.000	0	0	9.720.000
424	Специјализоване услуге	500.000			500.000
425	Текуће поправке и одржавање			691.000	691.000
	Извори финансирања за функцију 640:				
01	Приходи из буџета	10.220.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	691.000	0
	Функција 640:	10.220.000		691.000	10.911.000
	Извори финанс. за прог. активн. 1102-0001:				
01	Приходи из буџета	10.220.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	691.000	
	Свега за програмску активност 1102-0001:	10.220.000	0	691.000	10.911.000
	Извори финансирања за програм 2:				
01	Приходи из буџета	25.220.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			691.000	
	Свега за програм 2:	25.220.000	0	691.000	25.911.000
0701	ПРОГРАМ 7: ОРГАНИЗАЦИЈА САОБАЋАЈА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА				
0701-0002	Управљање и одржавање саобраћајне инфраструктуре				
451	<i>Друмски саобраћај</i>				
425	Текуће поправке и одржавање	37.080.000	0	3.080.000	40.160.000
511	зграде и грађевински објекти			26.346.000	26.346.000
512	машине и опрема	0			0
	Извори финансирања за функцију 451:				
01	Приходи из буџета	37.080.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			29.426.000	
	Функција 451:	37.080.000	0	29.426.000	66.506.000
	Извори финанс. за прог. активн. 0701-0002:				
01	Приходи из буџета	37.080.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			29.426.000	
	Свега за програмску активност 0701-0002:	37.080.000	0	29.426.000	66.506.000
0701-0005	Унапређење безбедности саобраћаја				
360	<i>јавни ред и безбедност,некл.на другом месту</i>				
423	услуге по уговору			107.000	107.000
426	материјал			175.000	175.000
	Извори финансирања за функцију 360:				
01	Приходи из буџета	0			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			282.000	
17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти				
	Функција 360:	0		282.000	282.000
	Извори финансирања за прог.активн. 0701-0005				
01	Приходи из буџета	0			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			282.000	
17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти				
	Свега за програмску активност 0701-0005:	0		282.000	282.000
	Извори финансирања за програм 7:				
01	Приходи из буџета	37.080.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			29.708.000	
17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти			0	
	Свега за програм 7:	37.080.000	0	29.708.000	66.788.000
0501	ПРОГРАМ 17: ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ				

0501-5001	Унапређење енергетске ефикасности зграде ОШ "Вук Караџић" Витошевац, издвојено одељење у Скорици Смањење загађености			
	530	511	10.463.000	10.463.000
		512	7.493.000	7.493.000
	Извори финансирања за функцију 530:			
	01	Приходи из буџета	0	
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година	0	8.502.000
	17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти		9.454.000
		Функција 530:	0	17.956.000
	Извори финанс. за пројекат 0501-П1:			
	01	Приходи из буџета	0	0
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година	0	8.502.000
	17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти		9.454.000
		Свега за пројекат 0501-П1:	0	17.956.000
	Извори финансирања за програм 17:			
	01	Приходи из буџета	0	
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година	0	8.502.000
	17	неутрошена средства трансфера од друг.нивоа власти		9.454.000
		Свега за програм 17:	0	17.956.000
ПРОГРАМ 5: ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ				
0101	ПОДРШКА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ			
0101-0001	421	Пољопривреда		
	423	Услуге по уговору	300.000	300.000
	426	Материјал	0	0
	454	субвенције приватним предузећима	3.500.000	3.500.000
	481	Дотације невладиним организацијама	700.000	700.000
	512	Машине и опрема	0	0
	Извори финансирања за функцију 421:			
	01	Приходи из буџета	4.500.000	
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година	0	0
		Функција 421:		
	Извори финанс. за прог. активн. 0101-0001:			
	01	Приходи из буџета	4.500.000	
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година	0	0
		Свега за програмску активност 0101-0001:	4.500.000	4.500.000
	Извори финансирања за програм 5:			
	01	Приходи из буџета	4.500.000	
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година	0	0
		Свега за програм 5:	4.500.000	4.500.000
	Извори финансирања за Главу 3.0			
	01	Приходи из буџета	205.989.000	205.989.000
	06	донације од међународних организација		0
	07	трансфери од других нивоа власти		1.860.000
	13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		68.310.000
	15	Неутрошена средства донација из ранијих година		4.820.000
	17	неутрошена средства трансфера од других нивоа власти		65.316.000
	56	Финансијска помоћ Европске уније		1.100.000
		Свега за главу 3.0:	205.989.000	141.406.000
БУЏЕТСКИ ФОНД ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ				
0401	ПРОГРАМ 6: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ			
0401-0001	560	Управљање заштитом животне средине		
		Заштита животне средине		
	423	Услуге по уговору	250.000	250.000
	481	Дотације невладиним организацијама	60.000	60.000
	512	Машине и опрема	1.500.000	1.500.000

		Извори финансирања за функцију 560:			
01	Приходи из буџета	1.810.000			1.810.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0		
Функција 560:		1.810.000	0		1.810.000
		Извори финанс. за прог. активн. 0401-0001:			
01	Приходи из буџета	1.810.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0		
Свега за програмску активност 0401-0001:		1.810.000	0	0	1.810.000
		Извори финансирања за програм 6:			
01	Приходи из буџета	1.810.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0		
Свега за програм 6:		1.810.000	0	0	1.810.000
2003	ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ				
2003-0001	ПРОГРАМ 9: ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ				
	Реализација делатности основног образовања				
	<i>Основно образовање</i>				
912	О.Ш. "Иван Вушовић" Ражањ				
463	Трансфери осталим нивоима власти	26.605.000	4.150.000		30.755.000
	О.Ш. "Вук Караџић" Витошевац				
463	Трансфери осталим нивоима власти	24.280.000			24.280.000
	ШОМО "Владимир Ђорђевић" Алексинац				
463	Трансфери осталим нивоима власти	930.000			930.000
		Извори финансирања за функцију 912:			
01	Приходи из буџета	51.815.000			51.815.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		4.150.000		4.150.000
Функција 912:		51.815.000	0	4.150.000	55.965.000
		Извори финанс. за прог. активн. 2002-0001:			
01	Приходи из буџета	51.815.000			51.815.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		4.150.000		4.150.000
Свега за програмску активност 2002-0001:		51.815.000	4.150.000		55.965.000
		Извори финансирања за програм 9:			
01	Приходи из буџета	51.815.000			51.815.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		4.150.000		4.150.000
Свега за програм 9:		51.815.000	4.150.000		55.965.000
0902	ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД РАЖАЊ				
0902-0005	ПРОГРАМ 11: СОЦИЈАЛНА И ДЕЧИЈА ЗАШТИТА				
	Обављање делатности установа социјалне заштите				
	<i>Социјална помоћ угроженом становништву</i>				
	<i>некласификована на другом месту</i>				
070	Трансфери осталим нивоима власти				
463	Трансфери осталим нивоима власти	4.195.000			4.195.000
		Извори финансирања за функцију 070:			
01	Приходи из буџета	4.195.000			4.195.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0		
Функција 070:		4.195.000	0		4.195.000
		Извори финанс. за прог. активн. 0902-0005:			
01	Приходи из буџета	4.195.000			4.195.000
Свега за програмску активност 0902-0005:		4.195.000			4.195.000
0902-0001	Једнократне помоћи и други облици помоћи				
	<i>Социјална заштита некласиф. на другом месту</i>				
090	Трансфери осталим нивоима власти				
463	Трансфери осталим нивоима власти	16.922.000	1.994.000		18.916.000

		Извори финансирања за функцију 090:			
01	Приходи из буџета	16.922.000			16.922.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		1.994.000		
Функција 090:		16.922.000	1.994.000		18.916.000
		Извори финанс. за прог. активн. 0902-0001:			
01	Приходи из буџета	16.922.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		1.994.000		
Свега за програмску активност 0902-0001:		16.922.000	0	1.994.000	18.916.000
		Извори финансирања за програм 11:			
01	Приходи из буџета	21.117.000			21.117.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		1.994.000		
Свега за програм 11:		21.117.000	0	1.994.000	23.111.000
ДОМ ЗДРАВЉА "ДР МИЛОРАД МИХАЈЛОВИЋ"					
ПРОГРАМ 12: ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА					
Функционисање установа примарне					
здравствене заштите					
1801	721	<i>Опште медицинске услуге</i>			
1801-0001	464	Дотације здравственим организацијама	13.000.000		13.000.000
		Извори финансирања за функцију 721:			
01	Приходи из буџета	13.000.000			13.000.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0		
Функција 721:		13.000.000	0		13.000.000
		Извори финанс. за прог. активн. 1801-0001:			
01	Приходи из буџета	13.000.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0		
Свега за програмску активност 1801-0001:		13.000.000	0	0	13.000.000
		Извори финансирања за програм 12:			
01	Приходи из буџета	13.000.000			13.000.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0		0
Свега за програм 12:		13.000.000	0		13.000.000
КУЛТУРА					
ДОМ КУЛТУРЕ РАЖАЊ					
ПРОГРАМ 13: РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И					
ИНФОРМИСАЊА					
Функционисање локалних установа културе					
3.1.	820	<i>Услуге културе</i>			
1201	411	Плате, додаци и накнаде запослених	1.645.000		1.645.000
1201-0001	412	Социјални допр. на терет послодавца	250.000		250.000
	414	Социјална давања запосленима			0
	415	Накнаде за запослене	100.000		100.000
	416	Награде, бонуси и ост. посебни расх.	200.000		200.000
	421	Стални трошкови	1.070.000		1.070.000
	422	Трошкови путовања			0
	423	Услуге по уговору	1.770.000		1.770.000
	425	Текуће поправке и одржавање	600.000		600.000
	426	Материјал	420.000		420.000
	482	Порези, обавезне таксе и казне	40.000		40.000
	512	Машине и опрема	155.000		155.000
	515	Нематеријална имовина	300.000		300.000
		Извори финансирања за функцију 820:			
01	Приходи из буџета	6.550.000			6.550.000
04	Сопствени приходи		0		
07	Трансфери од других нивоа власти				
Функција 820:		6.550.000	0	0	6.550.000
		Извори финанс. за прог. активн. 1201-0001:			
01	Приходи из буџета	6.550.000			
04	Сопствени приходи		0		
07	Трансфери од других нивоа власти			0	

Свега за програмску активност 1201-0001:	6.550.000	0	0	6.550.000
---	------------------	----------	----------	------------------

Извори финансирања за програм 13:

01	Приходи из буџета	6.550.000			
04	Сопствени приходи		0		
07	Трансфери од других нивоа власти			0	
Свега за програм 13:		6.550.000	0	0	6.550.000

Извори финансирања за Главу 3.1;

01	Приходи из буџета	6.550.000			
04	Сопствени приходи		0		
07	Трансфери од других нивоа власти			0	
Свега за Главу 3.1:		6.550.000	0	0	6.550.000

3.2.

**ДРУШТВЕНА БРИГА О ДЕЦИ
П.У. "ЛЕПТИРИЋИ" РАЖАЊ**

2002

ПРОГРАМ 8: ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ**Функционисање и остваривање предшколског
васпитања и образовања**

2002-0002

911

Предшколско образовање

411	Плате, додаци и накнаде запослених	29.603.000			29.603.000
412	Социјалн допр. на терет послодавца	4.487.000			4.487.000
413	Накнаде у натури	200.000		0	200.000
414	Социјална давања запосленима	1.500.000			1.500.000
415	Накнаде за запослене	1.330.000			1.330.000
416	Награде, бонуси и ост .пос.расходи	250.000			250.000
421	Стални трошкови	1.340.000		500.000	1.840.000
422	Трошкови путовања	300.000			300.000
423	Услуге по уговору	1.585.000		300.000	1.885.000
424	Специјализоване услуге	250.000			250.000
425	Текуће поправке и одржавање	1.000.000			1.000.000
426	Материјал	2.710.000		2.840.000	5.550.000
482	Порези, обавезне таксе и казне	0	0		0
511	Зграде и грађевински објекти				0
512	Машине и опрема	550.000			550.000

Извори финансирања за функцију 911:

01	Приходи из буџета	45.105.000			45.105.000
07	Трансфери од других нивоа власти			3.340.000	3.340.000
16	родитељски динар за ваннаставне активности			300.000	300.000

Функција 911:	45.105.000	0	3.640.000	48.745.000
----------------------	-------------------	----------	------------------	-------------------

Извори финанс. за прог. активн. 2001-0001:

01	Приходи из буџета	45.105.000			45.105.000
07	Трансфери од других нивоа власти			3.340.000	3.340.000
16	родитељски динар за ваннаставне активности			300.000	300.000

Свега за програмску активност 2001-0001:	45.105.000	0	3.640.000	48.745.000
---	-------------------	----------	------------------	-------------------

Извори финансирања за програм 8:

01	Приходи из буџета	45.105.000			45.105.000
07	Трансфери од других нивоа власти			3.340.000	3.340.000
16	родитељски динар за ваннаставне активности			300.000	300.000

Свега за програм 8:	45.105.000	0	3.640.000	48.745.000
----------------------------	-------------------	----------	------------------	-------------------

Извори финансирања за Главу 3.2;

01	Приходи из буџета	45.105.000			45.105.000
07	Трансфери од других нивоа власти			3.340.000	3.340.000
16	родитељски динар за ваннаставне активности			300.000	300.000

Свега за Главу 3.2:	45.105.000	0	3.640.000	48.745.000
----------------------------	-------------------	----------	------------------	-------------------

3.3.

0602

0602-0002

МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ**ПРОГРАМ 15: ЛОКАЛНА САМОУПРАВА****Функционисање месних заједница**

160

Опште јавне услуге некласиф. на другом месту

421	Стални трошкови	750.000			750.000
423	Услуге по уговору	300.000			300.000

425	Текуће поправке и одржавање	3.690.000			3.690.000
426	Материјал	0			0
512	Машине и опрема	300.000			300.000
Извори финансирања за функцију 160:					
01	Приходи из буџета	5.040.000			5.040.000
04	Сопствени приходи		0		0
07	Трансфери од других нивоа власти			0	0
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	0
Функција 160:		5.040.000	0	0	5.040.000
Извори финанс. за прог. активн. 0602-0002:					
01	Приходи из буџета	5.040.000			5.040.000
04	Сопствени приходи		0		0
07	Трансфери од других нивоа власти			0	0
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	0
Свега за програмску активност 0602-0002:		5.040.000	0	0	5.040.000
Извори финансирања за програм 15:					
01	Приходи из буџета	5.040.000			5.040.000
04	Сопствени приходи		0		0
07	Трансфери од других нивоа власти			0	0
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	0
Свега за програм 15:		5.040.000	0	0	5.040.000
Извори финансирања за Главу 3.3;					
01	Приходи из буџета	5.040.000			5.040.000
04	Сопствени приходи		0		0
07	Трансфери од других нивоа власти			0	0
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	0
Свега за Главу 3.3:		5.040.000	0	0	5.040.000

3.4.

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА

1502

ПРОГРАМ 4: РАЗВОЈ ТУРИЗМА

1502-0001

473

Управљање развојем туризма

Туризам

411	Плате, додаци и накнаде запослених	1.485.000			1.485.000
412	Социјални допр. на терет послодавца	225.000			225.000
415	накнаде за запослене	200.000			200.000
421	Стални трошкови	233.000			233.000
422	Трошкови путовања	120.000			120.000
423	Услуге по уговору	1.196.000		0	1.196.000
425	Текуће поправке и одржавање	40.000			40.000
426	Материјал	417.000			417.000
482	порези, обавезне таксе и казне	30.000			30.000
512	Машине и опрема	0			0
Извори финансирања за функцију 473:					
01	Приходи из буџета	3.946.000			3.946.000
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година		0	0	
Функција 473:		3.946.000	0	0	3.946.000
Извори финанс. за прог. активн. 1502-0001:					
01	Приходи из буџета	3.946.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Свега за програмску активност 1502-0001:		3.946.000	0	0	3.946.000
Извори финансирања за програм 4:					
01	Приходи из буџета	3.946.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Свега за програм 4:		3.946.000	0	0	3.946.000
Извори финансирања за Главу 3.4;					
01	Приходи из буџета	3.946.000			
13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година			0	
Свега за Главу 3.4:		3.946.000	0	0	3.946.000

УКУПНО ЗА РАЗДЕО 3.

354.372.000

0 151.190.000

505.562.000

УКУПНО РАСХОДИ И ИЗДАЦИ

367.826.000

0 151.190.000

519.016.000

III ИЗВРШЕЊЕ БУЏЕТА

Члан 8.

У складу са упутством Министарства финансија, локална власт у 2025 години планира укупна средства потребна за исплату плата запослених на бази броја запослених који раде, и то:

- председника општине и његовог заменика, секретара скупштине општине
- 32 запослених у Општинској управи на неодређено време
- 7 запослених у Општини на одређено време
- 1 запосленог у Туристичкој организације општине Ражањ на неодређено време
- 22 запослена радника у предшколским установама на неодређено време
- 1 запосленог у установама културе на неодређено време

Члан 9:

За извршавање ове одлуке одговоран је председник општине Ражањ.
Наредбодавац за извршење буџета општине Ражањ је председник општине.

Члан 10.

Наредбодавац директних и индиректних корисника буџетских средстава је функционер, односно лице које је одговорно за управљање средствима, преузимање обавеза, издавање налога за плаћање који се извршавају из средстава органа, као и за издавање налога за уплату средстава која припадају буџету.

Члан 11.

За законито и наменско коришћење средстава распоређених овом Одлуком, поред функционера односно руководиоца директних и индиректних корисника буџетских средстава, одговоран је начелник општинске управе.

Члан 12.

Орган управе надлежан за финансије обавезан је да редовно прати извршење буџета и најмање два пута годишње информисе општинско веће, а обавезно у року од петнаест дана по истеку шестомесечног, односно деветомесечног периода.

У року од петнаест дана по подношењу извештаја из става 1. овог члана, општинско веће усваја и доставља извештај Скупштини општине.

Извештај садржи и одступања између усвојеног буџета и извршења и образложење великих одступања.

Члан 13.

Одлуку о промени апропријације и преносу апропријације у текућу буџетску резерву, у складу са чланом 61. Закона о буџетском систему доноси извршни орган власти
Сагласно члану 69. и 70. Закона о буџетском систему Р.Србије, и члана 69. став 1. тачка 10. Статута Општине Ражањ, Општинско веће одлучује о употреби средстава текуће и сталне буџетске резерве, на предлог Одељења за привреду и финансије општине Ражањ.

Члан 14

Одлуку о отварању буџетског фонда у складу са чланом 64. Закона о буџетском систему доноси општинско веће

Члан 15.

Општинско веће одговорно је за спровођење фискалне политике и управљање јавном имовином, приходима и примањима и расходима и издацима на начин који је у складу са Законом о буџетском систему.

Председник општине, у складу са чланом 27ж Закона о буџетском систему, може поднети захтев Министарству финансија за одобрење фискалног дефицита изнад утврђеног дефицита од 10%, уколико је резултат реализације јавних инвестиција.

Члан 16.

Новчана средства буџета општине, директних и индиректних корисника средстава тог буџета, као и других

корисника јавних средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора општине, воде се и депонују на консолидованом рачуну трезора.

Члан 17.

Распоред и коришћење средстава вршиће се у 2025. години по посебном акту (решење) који доноси председник општине, на основу одлуке општинског већа и предлога комисије за доделу средстава, у оквиру следећих раздела:

Раздео 3. Програм 15; прог. активност 0602-0001; економска класификација 481
Раздео 3. Програм 13; прог. активност 1201-0003; економска класификација 481
Раздео 3. Програм 14; прог. активност 1301-0001; економска класификација 481
Раздео 3. Програм 2; прог. активност 1102-0008; економска класификација 451
Раздео 3. Програм 5; прог. активност 0101-0001; економска класификација 481 и 451
Раздео 3. Програм 6; прог. активност 0401-0001; економска класификација 481
Глава 3.3 Програм 15; прог. активност 0602-0002-Месне заједнице- економска класификација 421

Распоред и коришћење средстава у 2025. години на осталим економским класификацијама у оквиру Главе 3.3 програма 15, програмске активности 0602-0002-Месне заједнице, вршиће се по посебном акту (решењу) општинског већа

Распоред и коришћење средстава вршиће се у 2025. години по посебном акту (решење) који доноси

Председник скупштине општине у оквиру следећих раздела:

Раздео 1. Програм 16; програм. активност 2101-0001; економска класификација 481.

Члан 18.

Обавезе које преузимају директни и индиректни корисници буџетских средстава морају одговарати апропријацији која им је за ту намену овом одлуком одобрена и пренета.

Изузетно корисници из става 1. овог члана, у складу са чланом 54. Закона о буџетском систему, могу преузети обавезе по уговору који се односи на капиталне издатке и захтева плаћање у више година, уз сагласност општинског већа, а највише до износа исказаних у плану капиталних издатака из члана 6. ове одлуке.

Корисници буџетских средстава су обавезни, да пре покретања поступка јавне набавке за преузимање обавеза по уговору за капиталне пројекте прибаве сагласност надлежног извршног органа локалне власти.

Корисник буџетских средстава, који одређени расход извршава из средстава буџета и из других прихода, обавезан је да измирење тог расхода прво врши из прихода из тих других извора.

Обавезе преузете у 2024. години у складу са одобреним апропријацијама у 2024 години, а не извршене у току 2024. године, преносе се у 2025. годину и имају статус преузетих обавеза и извршавају се на терет одобрених апропријација овом одлуком.

Члан 19.

Преузете обавезе и све финансијске обавезе морају бити извршене искључиво на принципу готовинске основе са консолидованог рачуна трезора, осим ако је законом, односно актом Владе предвиђен другачији метод.

Члан 20.

Корисници буџетских средстава преузимају обавезе само на основу писаног уговора или другог правног акта, уколико законом није друкчије прописано.

Плаћање из буџета неће се извршити уколико нису поштоване процедуре утврђене чланом 56. став 3. Закона о буџетском систему.

Члан 21.

Набавка добара, радова и услуга корисника буџета вршиће се у складу са Законом о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 91/2019 и 92/2023).

Прагови до који се закон не примењује дефинисани су чланом 27. Закона о јавним набавкама.

Члан 22.

Обавезе према корисницима буџетских средстава извршавају се сразмерно оствареним приходима и примањима буџета. Ако се у току године примања и приходи смање, издаци и расходи буџета извршаваће се по приоритетима и то: обавезе утврђене законским прописима на постојећем нивоу и минимални стални трошкови неопходни за несметано функционисање корисника буџетских средстава.

Члан 23.

Средства распоређена за финансирање расхода и издатака корисника буџета, преносе се на основу

њихових захтева и у складу са одобреним квотама у месечним плановима буџета.

Уз захтев, корисници су дужни да доставе комплетну документацију за плаћање (копије).

Члан 24.

Новчана средства на консолидованом рачуну трезора могу се инвестирати у 2025. години само у складу са чланом 10. Закона о буџетском систему, при чему су, у складу са истим чланом Закона, председник општине, односно лице које он овласти, одговорни за ефикасност и сигурност тог инвестирања.

Члан 25.

Корисник буџетских средстава не може, засновати радни однос са новим лицима до краја 2025. године, уколико средства потребна за исплату плата тих лица нису обезбеђена у оквиру износа средстава која су у складу са овом Одлуком, предвиђена за плате том буџетском кориснику.

Члан 26.

Директни и индиректни корисници буџетских средстава у 2025.години обрачунату исправку вредности нефинансијске имовине исказују на терет капитала, односно не исказују расход амортизације и употребе средстава за рад.

Члан 27.

За финансирање дефицита текуће ликвидности, који може да настане услед неуравнотежености кретања у приходима и расходима буџета, Скупштина општине може се задужити у складу са одредбама члана 35. Закона о јавном дугу ("Службени гласник РС", број 61/2005, 107/2009, 78/2011, 68/2015, 95/2018, 91/2019 и 149/2020).

Члан 28.

Корисници буџетских средстава пренеће на рачун извршења буџета до 31. децембра 2024. године, средства која нису утрошена за финансирање расхода у 2024. години, која су овим корисницима пренета у складу са Одлуком о буџету општине Ражањ за 2024. годину.

Члан 29.

Изузетно, у случају да се буџету општине Ражањ из другог буџета (Републике, Покрајине, друге општине) одреде актом наменска трансферна средства, укључујући и наменска трансферна средства за надокнаду штета услед елементарних непогода, као и у случају уговарања донације, чији износи нису могли бити познати и поступку доношења ове одлуке, орган управе надлежан за финансије на основу тог акта отвара или увећава одговарајуће апропријације за извршење расхода по том основу, у складу са чланом 5. Закона о буџетском систему.

Члан 30.

Плаћање са консолидованог рачуна трезора за реализацију обавеза других корисника јавних средстава у смислу Закона о буџетском систему који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора неће се вршити уколико ови корисници нису добили сагласност на финансијски план на начин прописан законом, односно актом Скупштине општине и уколико тај план нису доставили Управи за трезор.

Члан 31.

У буџетској 2025. години неће се вршити обрачун и исплата божићних, годишњих и других врста накнада и бонуса предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике буџета, осим јубиларних награда за запослене који су то право стекли у 2025. години.

Члан 32.

Корисник буџетских средстава, који одређени расход и издатак извршава из других извора прихода и примања, који нису општи приход буџета (извор 01 - Приходи из буџета), обавезе може преузимати само до нивоа остварења тих приход или примања, уколико је ниво остварених прихода и примања мањи од одобрених апропријација.

Корисник буџетских средстава код кога у току године дође до умањења одобрених апропријација из разлога извршења принудне наплате, за износ умањења предузеће одговарајуће мере у циљу прилагођавања преузете обавезе, тако што ће предложити умањење обавезе, односно продужење уговореног рока за плаћање или отказати уговор.

Члан 33.

Приоритет у извршењу расхода за робе и услуге корисника буџетских средстава имају расходи за сталне трошкове, трошкове текуће поправке и одржавања и материјал.

Корисници буџетских средстава дужни су да обавезе настале по основу сталних трошкова, трошкова текућих поправки и одржавања, материјала, као и по основу капиталних издатака измире у року утврђеном законом који регулише рокове измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама.

Члан 34.

Јавна предузећа и други облици организовања чији је оснивач општина Ражањ, дужни су да најкасније до 31. октобра текуће буџетске године део од најмање 5% добити, односно вишка прихода над расходима по завршном рачуну за 2024. годину, уплате у буџет Општине Ражањ

Члан 35.

Ову одлуку доставити министарству надлежном за послове финансија, објавити у службеном гласилу општине Ражањ и интернет страници општине Ражањ

Члан 36.

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном листу општине Ражањ",

Број: 004623824 2025 07013 004 000 400 044 06 005

датум: 28. новембар 2025.г.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ

ПРЕДСЕДНИК,
Милан Василић,с.р.

На основу члана 63. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, број 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-испр., 108/13, 142/14, 68/15-др. Закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 138/22 118/21-др. закон, 92/23 и 94/24), члана 32. став 1. тачка 2. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, број 129/07, 83/14, 101/2016 – др. Закон, 47/18 и 111/2021), и члана 40. став 1. тачка 2. Статута Општине Ражањ, („Службени лист Општине Ражањ“, број 1/19) Скупштина општине Ражањ, на седници одржаној дана 28. новембра 2025. године, доноси

О Д Л У К У
О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ОПШТИНЕ РАЖАЊ ЗА 2025. ГОДИНУ

I – ОПШТИ ДЕО

Члан 1.

У Одлуци о буџету општине Ражањ за 2025. годину („Службени лист Општине Ражањ, број 23/24), у члану 1, у табели под 4. Трансфери, економска класификација 733, износ „195.952.000“ замењује се иносом „199.312.000“. Под 1.1 Расходи за запослене, економска класификација 41, износ „103.213.000“ замењује се иносом „107.678.000“, под 1.2 Коришћење роба и услуга, економска класификација 42, износ „132.887.000“ замењује се износом „131.627.000“, под 1.6 Остали расходи, економска класификација 48, износ „18.040.000“ замењује се износом „17.990.000“, под 3. Издаци за набавку нефинансијске имовине, економска класификација 5, износ „129.229.000“ замењује се износом „129.434.000“.

Члан 2.

У члану 2. износ „371.066.000“ замењује се износом „374.426.000“. Износ „515.656.000“ замењује се износом „519.016.000“.

У члану 3., економска класификација 733000-Трансфери од других нивоа власти, у колони средства буџета, износ „191.052.000“ мења се износом „194.112.000“, а у колони средства из осталих извора (извор 07), износ „4.900.000“ мења се износом „5.200.000“.

II – ПОСЕБАН ДЕО

Члан 3.

У члану 7. врши се прерасподела у колони 7 извор финансирања 01 Одлуке

Раздео 3 ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНЕ РАЖАЊ, ПРОГРАМ 15 ОПШТЕ УСЛУГЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, програмска активност 0602-0001-Функционисање локалне самоуправе и градских општина, функција 130-Опште услуге, економска класификација 411-Плате, додаци и накнаде запослених, износ „43.739.000“ замењује се износом „46.989.000“, економска класификација 412-Социјални доприноси на терет послодавца, износ „6.626.000“ замењује се износом „7.231.000“, економска класификација 421-Стални трошкови, износ „11.640.000“ замењује се износом „11.240.000“, економска класификација 423-Услуге по уговору, износ „9.800.000“ замењује се износом „10.580.000“, економска класификација 426-Материјал, износ „4.260.000“ замењује се износом „3.880.000“, економска класификација 512-Машине и опрема, износ „600.000“ замењује се износом „950.000“. Програмска активност 0602-0014-Управљање у ванредним ситуацијама, функција 220-Цивилна одбрана, економска класификација 423-Услуге по уговору, износ „680.000“ замењује се износом „630.000“, економска класификација 425-Текуће поправке и одржавање, износ „2.200.000“ замењује се износом „1.900.000“. ПРОГРАМ 5 ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ, програмска активност 0101-0001-Подршка за спровођење пољопривредне политике у локалној заједници, функција 421-Пољопривреда, економска класификација 423-Услуге по уговору, износ „1.500.000“ замењује се износом „300.000“, економска класификација 426-Материјал, износ „100.000“ замењује се износом „0“.

Раздео 3 (3.1) ДОМ КУЛТУРЕ РАЖАЊ, ПРОГРАМ 13 РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА, програмска активност 1201-0001-Функционисање локалних установа културе, функција 820-Развој културе, економска класификација 411-Плате, додаци и накнаде запослених, износ „1.520.000“ замењује се износом „1.645.000“, економска класификација 412-Социјални доприноси на терет послодавца, износ „230.000“ замењује се иносом „250.000“, економска класификација 512-Машине и опрема, износ „300.000“ замењује се износом „155.000“.

Раздео 3 (3.2) ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА „ЛЕПТИРИЋИ“ РАЖАЊ, ПРОГРАМ 8 ПРЕДШКОЛСКО ВАСИТАЊЕ, програмска активност 2002-0002-Функционисање и остваривање

предшколског образовања и васпитања, функција 911-Предшколско образовање, економска класификација 411-Плате, додаци и накнаде запослених, износ „28.853.000“ замењује се износом „29.603.000“, економска класификација 412-Социјални доприноси на терет послодавца, износ „4.372.000“ замењује се износом „4.487.000“, економска класификација 413-Накнаде у натури, износ „120.000“ замењује се износом „200.000“, економска класификација 414-Социјална давања запосленима, износ „1.000.000“ замењује се износом „1.500.000“, економска класификација 415-Накнаде запосленима, износ „2.200.000“ замењује се износом „1.330.000“, економска класификација 416-Награде, бонуси и остали посебни расходи, износ „300.000“ замењује се износом „250.000“, економска класификација 421-Стални трошкови, износ „1.840.000“ замењује се износом „1.340.000“, економска класификација 423-Услуге по уговору, износ „1.375.000“ замењује се износом „1.585.000“, економска класификација 426-Материјал, износ „2.330.000“ замењује се износом „2.710.000“, економска класификација 482-Порези, обавезне таксе и казне, износ „50.000“ замењује се износом „0“.

Раздео 3 (3.4) ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ РАЖАЊ, ПРОГРАМ 4 РАЗВОЈ ТУРИЗМА, програмска активност 1502-0001-Управљање развојем туризма, функција 473-Туризам, економска класификација 411-Плате, додаци и накнаде запослених, износ „1.520.000“ замењује се износом „1.485.000“, економска класификација 412-Социјални доприноси на терет послодавца, износ „250.000“ замењује се износом „225.000“.

У члану 7. врши се прерасподела у колони 9 извор финансирања 07 Одлуке

Раздео 3 (3.2) ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА „ЛЕПТИРИЋИ“ РАЖАЊ, ПРОГРАМ 8 ПРЕДШКОЛСКО ВАСИТАЊЕ, програмска активност 2002-0002-Функционисање и остваривање предшколског образовања и васпитања, функција 911-Предшколско образовање, економска класификација 426-Материјал, износ „2.540.000“ замењује се износом „2.840.000“.

III – ИЗВРШЕЊЕ БУЏЕТА

Члан 4.

Одлуку доставити Министарству финансијаи објавити у „Службеном листу Општине Ражањ“.

Члан 5.

Ова Одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном листу Општине Ражањ“.

Број:004623824 2025 07013 004 000 400 044 06 005

У Ражању, 28. новембар 2025. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ

ПРЕДСЕДНИК
Милан Василић, с.р

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Предшколска установа доставила је захтев за измену апропријација са следећим образложењем. Ове године исплаћује још једну отпремнину за одлазак у пензију. Обезбеђују се додатна средства за исплату уговорених обавеза за одржавање, мерења емисије штетних гасова и друге обавезе по закону. Због повећања цена животних намирница одлучено је да се преусмере средства за набавку производа за исхрану деце. У складу са Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Сл. гласник РС“, број 5/25 и 12/25) повећале су се зараде те су у складу са тим измењене вредности на контима 411 и 412 (увећана је маса средстава за зараде запослених).

Због недостатка средстава за исплату зарада до краја године, установа Дома културе у Ражању, поднела је захтев 12.11.2025.године, да се део средстава са позиције машине и опрема пренесе на економске класификације 411 и 412 за исплату зарада, а у складу са одобреним повећањем од стране Министарства финансија.

У складу са датом сагласношћу Министарства финансија за увећање масе средстава за плате, као и новонасталих потреба са једне стране и уштеда у процесима јавних набавки, уштеда у трошењу материјала за саобраћај, канцеларијског и другог материјала са друге стране, као и очекиваног повећања ненаменског трансфера по основу поднетог захтева за коришћењем средстава текуће буџетске резерве из буџета Републике Србије за 2025.годину, предложене су измене код корисника Општинска управа Општине Ражањ.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима („Сл.гласник Р.Србије“, број 39/25) повећани су основни коефицијенти за обрачун и исплату зарада у органима општина, почев од исплате плата за мај месец 2025.године. У вези са тим и одобреним повећањем масе средстава за плате од стране Министарства финансија повећавају се економске класификације 411-за 3.250.000 и економску класификацију 412-за 605.000 динара, а у складу са обимом извршене исплате за октобар месец (исплата у новембру) ове године.

Програм 15: Опште услуге локалне самоуправе, Програмска активност (ПА) 0602-0001-функционисање локалне самоуправе, функција 130-опште услуге.

Економску класификацију 421-стални трошкови, умањити за „400.000“ динара обзиром да су на позицији остала нераспоређена средства по постојећем плану набавки за 2025.годину и очекиваној динамици трошкова. Средства се преусмеравају за друге намене у оквиру конта групе 423. Економску класификацију 423-услуге по уговору повећати за „780.000“ динара због повећаних потреба. Економску класификацију 426-материјал, умањити за „380.000“ динара, обзиром да према постојећој динамици остаће уштеде код утрошка горива за возила (240.000), канцеларијског материјала (70.000), крпе и текстилних производа (70.000). Економску класификацију 512-машине и опрема повећати за „350.000“ ради набавки камера за видео надзор, клима са уградњом и рек ормана.

Програм 15: Опште услуге локалне самоуправе, Програмска активност (ПА) 0602-0014-управљање у ванредним ситуацијама, функција 220-цивилна одбрана

Извор финансирања 01- приходи буџета,

Смањити економску класификацију 423-услуге по уговору за 50.000, обзиром да није продужен уговор за финансирање апликације за систем за интегрисано управљање у ванредним ситуацијама-ДРИС, јер је држава понудила исти такав систем –ЕРИК без накнаде-бесплатно, и економску класификацију 425-текуће поправке и одржавање за 300.000, обзиром да су настале уштеде у набаци радова на одржавању речних корита и да се одустало од одржавања меморијалних споменика у овој години

Програм 5: Пољопривреда и рурални развој, ПА 0101-0001-Подршка за спровођење пољопривредне политике у локалној заједници, функција 421-пољопривреда,

Смањити економску класификацију 423-услуге по уговору за 1.200.000 динара, обзиром да услуге по уговору више неће бити финансиране до краја године, а економску класификацију 426-материјал, брисати износ од 100.000 динара, јер материјал неће да се набавља у оквиру ове програмске активности.

Део увећаних трошкова на једним економским класификацијама, покрива се делом кроз смањење трошкова на другим економским класификацијама, а делом из очекиваног повећања прихода из ненаменских трансфера.

Из напред наведених разлога потребно је да одлука ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у Службеном листу.

На основу члана 9. став 1. тачка 4. и става 2. тачка 4. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, број 34/2001, 62/2006-др. закон, 63/2006-исп.др.закон, 116/2008-др. закони, 92/2011, 99/2011-др. закон, 10/2013, 55/2013, 99/2014 и 21/2016-др. Закон, 113/2017-др.закони, 95/2018-др.закони, 86/2019-др.закони, 157/2020-др.закони, и 123/2021-др.закони), члана 2. став 1. алинеја 9, члана 5. став 1. тачка 3., алинеја 1. и става 2. алинеја 1. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима („Службени гласник РС“, број 44/2008-пречишћен текст, 2/2012, 113/2017-др.закон, 23/2018, 95/2018-др.закон, 86/2019-др.закон, 157/2020-др.закон и 123/2021-др.закон), члана 32. став 1. тачка 6. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, број 129/2007, 83/2014 – др.закон и 101/2016 – др.закон, 47/2018 и 111/2021 – др.закон) и члана 40. став 1. тачка 6. Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 1/19 и 2/21), Скупштина општине Ражањ на седници одржаној дана 28. новембра 2025.године, доноси

О Д Л У К У
О ИЗМЕНИ ОДЛУКЕ О РАДНОПРАВНОМ СТАТУСУ И КОЕФИЦИЈЕНТИМА ЗА
ОБРАЧУН И ИСПЛАТУ ПЛАТА ИЗАБРАНИХ И ПОСТАВЉЕНИХ ЛИЦА

Члан 1.

У Одлуци о радноправном статусу и коефицијентима за обрачун и исплату плата изабраних и постављених лица („Службени лист општине Ражањ“, број 6/24), члан 5. мења се и гласи :

„Изабрана лица која нису на сталном раду, имају право на накнаду и то: председник и заменик председника Скупштине 37 % од плате коју би остваривали да су на сталном раду.“

Члан 2.

У свему осталом одлука остаје не промењена.

Члан 3.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу општине Ражањ“.

Број:004666723 2025 07013 001 000 020 271 06 002
У Ражању, 28. новембра 2025.године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ

ПРЕДСЕДНИК
Милан Василић, с.р.

На основу члана 26. став 1. тачака 4), члана 27. став 10. , члана 28. став 2. и члана 29. став 1. Закона о јавној својини („Службени гласник РС“, број 72/2011, 88/13 и 105/14, 104/2016-др. закон, 108/2016, 113/2017, 95/2018, 153/20 и 94/24), члана 6-9. Одлуке о прибављању и располагању стварима у јавној својини општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 12/18), члана 32. став 1. тачка 6 и 20. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/2007, 83/14- др. Закон, 101/16- др. Закон 47/2018 и 111/21-др.закон) и члана 40. став 1. тачка 36. Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 1/19 и 2/21), Скупштина општине Ражањ, дана 28. новембра 2025. године доноси:

**ОДЛУКУ О ПОКРЕТАЊУ ПОСТУПКА
О ОТУЂЕЊА НЕПОКРЕТНОСТИ ИЗ ЈАВНЕ СВОЈИНЕ ОПШТИНЕ РАЖАЊ**

Члан 1.

Отуђују се из јавне својине Општине Ражањ следеће непокретности:

- ✓ кп.бр.1787/2 КО Ражањ, градско грађевинско земљиште, укупне површине 982 м2, од чега земљиште под зградом-објектом бр.1 површине 311 м2 и земљиште уз зграду-објекат површине 671 м2; јавна својина Општине Ражањ.К.О. Ражањ, са обимом удела 1/1.
- ✓ објекат бр.1, пословна зграда за коју није утврђена делатност, који се налази у ул.Новоражањској бр. 87, постојећи на кат. пар. бр. 1787/2 КО Ражањ, укупне површине од 311 м2, јавна својина Општине Ражањ.К.О. Ражањ, са обимом удела 1/1.

Непокретности из претходног става отуђују се у поступку јавног оглашавања, путем јавног надметања.

Наведене непокретности отуђују се у виђеном стању, под теретом права закупа, који истиче 25.7.2028. године и уписан је у Г лист, код Службе за катастар непокретности.

Члан 2.

Непокретности из члана 1. Ове Одлуке налазе се у обухвату Плана генералне регулације Ражња („Службени лист општине Ражањ“, број 1/12, 2/17, 2/19, 15/22 и 18/22-исправка) у границама планираног грађевинског подручја насеља Ражањ, у радној зони III просторна целина- III 2, на простору на коме је планирана намена производне делатности-услуге «чиста производња» за коју је предвиђена директна примена Плана генералне регулације Ражња.

Члан 3.

Непокретности из члана 1. ове Одлуке отуђују се по тржишној вредности непокретности процењеној за кп.бр.1787/2 – градско грађевинско земљиште, укупне површине 982 м2, на основу Одлуке о утврђивању просечних цена квадратног метра одговарајућих непокретности за утврђивање пореза на имовину за 2025. годину на територији Општине Ражањ, у укупном износу од **3,352.00 еура**, а за објекат – пословну зграду по тржишној вредности процењеној од стране лиценцираног проценитеља у износу од **47.000,00 еура**, што укупно износи **50.352,00 еура** и представља почетну цену по којој се наведене непокретности отуђују.

Члан 4.

Уговор о отуђењу непокретности из члана 1. ове Одлуке из јавне својине Општине Ражањ, у име Општине Ражањ закључује председник општине, по претходно прибављеном мишљењу лица коме су поверени послови правне заштите интереса општине Ражањ.

Члан 5.

Поступак отуђења непокретности из члана 1 ове Одлуке у јавну својину општине спровешће Комисија у саставу:

- Звездана Бркић, дипл. правник, председник Комисије;
- Светлана јаношевић Пешић, дипл.правник, члан Комисије;
- Ивана Здравковић, дипл.правник, заменик члана Комисије
- Марија Ракић дипл. ецц. члан Комисије;
- Сандра Симић дипл. ецц., заменик члана Комисије.

Члан 6.

Комисија ће припремити и објавити оглас за спровођење поступка и спровести поступак отуђења непокретности из јавне својине у складу са одредбама Одлуке о прибављању и располагању стварима у јавној својини општине Ражањ ("Службени лист општине Ражањ", број 12/18).

Члан 7.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објаве у "Службеном листу општине Ражањ".

Број: 004615591 2025 07013 004 000 020 271 01 002 06 004
У Ражању, 28. новембра 2025.године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ

ПРЕДСЕДНИК
Милан Василић,с.р.

Општина Ражањ

ЛОКАЛНИ ПЛАН

УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ ЗА ОПШТИНУ РАЖАЊ
РЕВИЗИЈА

2025 – 2030

*Локални план управљања отпадом у општини
Ражањ*

Носиоци ревизије локалног плана управљања отпадом

1. Др Драгиша Тодоровић проф.
2. Ђорђе Тодоровић инж.хем.технологије

Сарадници у ревизији плана

1. Весна Радојевић инж.електронике
2. Рената Бајкић, дипл.еџц
3. Невена Ненадовић, спољни експерт испред Београдске отворене школе (БОШ)

Ражањ

Октобар, 2025.године

Локални план управљања отпадом за општину Ражањ

1. Увод

Локални план управљања отпадом за територију општине Ражањ за период од 2025. до 2030. представља стратешки документ који садржи податке, циљеве и мере од значаја за ефикасно управљање отпадом на територији јединице локалне самоуправе.

Руводећи се европским законодавством и потребом за побољшањем квалитета животне средине, локалне самоуправе у Републици Србији суочене су са нужношћу изналажења одрживих метода управљања отпадом и ресурсима. Такође, потребно је изнаћи начин за смањење настајања отпада, експлоатацију ресурса и решења за смањење опасног отпада. Управљање отпадом мора бити такво да се не угрожава садашњост и сачува будућност. То је основни принцип одрживог развоја. Овакав приступ захтева корените промене у садашњем ставу према отпаду кроз прихватање одговорности сваког појединца и развијање свести да то неће бити одговорност препуштена другима.

Успостављање система управљања отпадом подразумева постизање пуне контроле над свим токовима отпада: од настајања, сепарирања, сакупљања, одвоза па до коначног депоновања. Локални план управљања отпадом представља базни документ који обезбеђује услове за рационално и одрживо управљање отпадом на нивоу општине. План у наредној фази мора бити подржан већим бројем имплементацијских планова за прикупљање, транспорт, третман и одлагање контролисаног отпада. Такође, план разматра потребе за институционалним јачањем, развојем законодавства, едукацијом и развијањем јавне свести. Исто тако, утврђивање економских, односно финансијских механизма је неопходно за одржавање и побољшање управљања отпадом, и да би се осигурао систем за домаћа и инострана улагања у дугорочно одрживе активности. Имплементацијом основних принципа управљања отпадом датих у стратешком оквиру, тј. решавањем проблема отпада на месту настајања, принципу превенције, одвојеном сакупљању одвојених материјала, принципу неутрализације опасног отпада, решавања одлагања отпада и санације сметлишта, имплементирају се основни принципи ЕУ у области отпада и спречава даља опасност по животну средину и генерације које долазе.

На општинском нивоу лежи највећи део посла: од утврђивања сопствених потреба, укључујући и нове обухвате насеља у којима није организовано сакупљање смећа, јачање сопствених капацитета, институционалног, правног, организационог, кадровског оспособљавања до сталне едукације сопствених грађана, подизање јавне свести и јавности

у раду пре, током и после успостављања осмишљеног управљања отпадом на нивоу општине.

Едукација становништва је од великог значаја за успешну имплементацију плана и потребно је спроводити је континуално и у свим старосним групама. У склопу

информативних, промотивних и едукативних активности потребно је, у складу са хијерархијом управљања отпадом, подстицати смањење настанка отпада, поновну употребу и правилно разврставање на месту настанка, као и правилно поступање са опасним отпадом и отпадом који се не сме одлагати заједно са осталим комуналним отпадом. Поред побољшања система организованог сакупљања отпада и едукације, потребно је спроводити и друге превентивне мере, као што су интензивнији инспекцијски надзор, ригорознија казнена политика и др.

Стратегијом су дефинисани следећи кључни принципи који морају бити задовољени плановима управљања отпадом:

- **Принцип одрживог развоја:** Одрживи развој је усклађени систем техничко-технолошких, економских и друштвених активности у укупном развоју у коме се на принципима економичности и разумности користе природне и створене вредности Републике са циљем да се сачува и унапреди квалитет животне средине за садашње и будуће генерације. Одрживо управљање отпадом значи ефикасније коришћење ресурса, смањење количине отпада и поступање са њим на такав начин да доприноси циљевима одрживог развоја.
- **Принцип близине и регионални приступ управљању отпадом:** Принцип близине значи да се, по правилу, отпад третита или одлаже што је могуће ближе месту његовог настајања како би се у току транспорта отпада избегле нежељене последице на животну средину. Примена овог принципа зависи од локалних услова и околности и подразумева и укључује трансфер станице уколико постоје значајне удаљености од места настајања отпада до изабране локације за депонију.
- **Принцип предострожности:** Принцип предострожности значи да одсуство пуне научне поузданости не може бити разлог за непредузимање мера за спречавање деградације животне средине у случају могућих значајних утицаја на животну средину.
- **Принцип „загађивач плаћа“:** Овај принцип значи да загађивач мора да сноси пуне трошкове последица својих активности. Трошкови настајања, третмана и одлагања отпада морају се укључити у цену производа.
- **Принцип хијерархије:** Хијерархија управљања отпадом представља редослед приоритета у пракси управљања отпадом:
 - превенција стварања отпада и редукција, односно смањење коришћења ресурса и смањење количина или опасних карактеристика насталог отпада,
 - поновна употреба производа за исту или другу намену,
 - рециклажа, односно третман отпада ради добијања сировине за производњу истог или другог производа,
 - искоришћење вредности отпада (компостирање, спаљивање уз искоришћење

енергије и др.)

-одлагање отпада на депоније.

- **Принцип примене најпрактичнијих опција за животну средину:** Овај принцип је систематски и консултативни процес доношења одлука који обухвата заштиту и очување животне средине. Примена најпрактичнијих опција за животну средину установљава опцију или комбинацију опција која даје највећи добит или најмању штету за животну средину у целини, уз прихватљиве трошкове и профитабилност, како дугорочно, тако и краткорочно.
- **Принцип одговорности произвођача отпада:** Овај принцип значи да произвођачи, увозници, дистрибутери и продавци производа који утичу на пораст количине отпада сnose одговорност за отпад који настаје услед њихове активности. Произвођач сноси највећу одговорност јер утиче на састав и особине производа и амбалаже. Произвођач је обавезан да брине о смањењу настајања отпада, развоју производа који су рециклабилни, развоју тржишта за поновно коришћење и рециклажу својих производа.

Програмом управљања отпадом у Републици Србији за период 2022 - 2031. године (у даљем тексту: Програм) претходила је Стратегија управљања отпадом за период 2010–2019. године („Службени гласник РС”, број 29/10) на основу које су постављени услови за успостављање и развој интегрисаног система управљања отпадом у Републици Србији.

Програмом управљања отпадом се дефинише начин на који се отпад прикупља, третира, складишти, транспортује и одлаже у оквиру једне државе, локалне самоуправе, предузећа или установе.

Програм је израђен је у складу са Законом о планском систему Републике Србије, Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 95/18-др. закон и 35/2023) и пратећим подзаконским актима. Законом у управљању отпадом (чл. 9-11) прописане су врсте планских докумената који се доносе ради планирања управљања отпадом, садржај стратегије и садржај националног плана управљања отпадом. У циљу успостављања оптималног планског оквира за област заштите животне средине и усаглашавање са одредбама Закона о планском систему, Програм је израђен сагласно чл. 10-15. Закона о планском систему, а узимајући у обзир и одредбе Закона о управљању отпадом. У складу са процесом оптимизације планског оквира у Републици Србији, област управљања отпадом као ужа област у оквиру области планирања и спровођења јавних политика „заштита животне средине”, биће обухваћена секторском стратегијом за област заштите животне средине.

Програмом се утврђују стратешки циљеви за унапређење система управљања отпадом и основна начела којима треба да се руководе сви актери у управљању отпадом за остваривање тих циљева у Републици Србији за период 2022-2031. године.

Регионалне депоније су депоније за неопасан отпад. У оквиру центра може бити

изграђена и депонија за инертни отпад у складу са прописима.

На депонију неопасног отпада може се одложити само:

- комунални отпад после сепарације
- неопасни отпад било ког порекла који испуњава критеријуме за прихват отпада на депонију за неопасн отпад,
- стабилзован и нереактиван, претходно третиран опасан отпад, ако граничне вредности загађујућих материјала у елуату не прелазе граничне вредности за неопасан отпад.

Депонија се опрема системом за сакупљање депонијских гасова. Уколико искоришћење гаса није економично, треба га спаљивати на лицу места.

Регионална депонија, поред осталих елемената, мора да има и постројење за третман процедурних вода. Постојење за сепарацију рециклабилног отпада се поставља на простору поред депоније. Поставља се технолошка линија за аутоматско или мануелно раздвајање отпада. Издвојени рециклабилни материјали се балирају или пресују и даље транспортују у постројења која врше рециклажу таквог отпада.

Постојење за компостирање или анаеробну дигестију може обухватити комплетан механичкобиолошки третман отпада, или само аеробни третман отпада у постројењу или компостном пољу смештеном поред депоније.

Трансфер станице су места за привремено складиштење, припрему и претовар отпада намењеног транспорту у регионални центар за управљање отпадом. С обзиром на концепт управљања отпадом у Републици Србији, ток отпада укључује и његов пролазак кроз трансфер станицу. Трансфер станица је место на којем се комунални отпад истоварује из возила за сакупљање отпада, прегледа уз евентуално издавање кабастог отпада, кратко задржава, утоварује у већа возила и транспортује на даљи третман у регионални центар. Пожељно је претовар вршити директно из возила за сакупљање у возила за транспорт, чиме се обезбеђује потпуна заштита животне средине. Транспорт отпада возилом већег капацитета знатно смањује трошкове транспорта на већу удаљеност. Трансфер станице су одређене у овом регионалном плану управљања отпадом. Као трансфер станице могу се користити и локације постојећих депонија комуналног отпада које је неопходно санирати према одобреним пројектима санације.

У Ражању је предвиђена трансфер станица, а Регионална депонија за Нишавски округ је у Дољевцу.

Центри за одвојено сакупљање рециклабилног отпада су места намењена разврставању и привременом складиштењу посебних врста отпада. Ови центри имају значајну улогу у укупном систему управљања отпадом јер служе као веза између јединица локалне самоуправе и грађана, овлашћених сакупљача и лица која врше третман. Локације за постављање центара којима се обезбеђује спровођење мера за одвојено сакупљање отпада,

треба да обезбеде јединице локалне самоуправе. Ражањ поседује такав Рециклажни центар на простору бивше економије, али још увек није адекватно опремљен.

Примарна селекција отпада је једним делом уведена за органски отпад. Потребна је стална кампања и едукација грађана о потреби и значају примарне селекције за управљање комуналним отпадом.

1.1. Циљеви израде плана (ЛПУО)

Дугорочни циљ израде Локалног плана управљања отпадом је решавање проблема у области заштите животне средине и побољшање квалитета живота становништва осигуравањем жељених услова животне средине и очувањем природе засноване на одрживом управљању животном средином.

У оквиру локалног плана управљања отпадом биће приказано тренутно стање у области управљања отпадом, количине, врсте отпада, начин сакупљања, третирања и збрињавања отпада. Биће извршена анализа постојећих капацитета за управљање

отпадом, на основу чега ће се разматрати потребе за унапређење. Такође ће бити дефинисани правци и приоритети, као и динамика и начин решавања проблема у складу са позитивним националним и ЕУ законодавством из области управљања отпадом и из области заштите животне средине.

Сврха израде плана је дугорочно успостављање одрживог система за управљање отпадом, пре свега на нивоу општине, али и будућег региона, на начин који има минималан, штетни утицај на животну средину и здравље садашњих и будућих генерација, уз рационално коришћење ресурса и поштовање савремених принципа управљања отпадом, а уз координисано учешће свих субјеката управљања отпадом – републичке власти, локалних власти, домаћинстава, привредних и комерцијалних организација, невладиних институција, приватног сектора и наравно сваког појединца.

То подразумева дефинисање најприхватљивијих модела за постизање пуне контроле над свим токовима отпада од настајања, раздвајања, сакупљања, транспорта, третмана и депоновања. Систем управљања треба да обезбеди смањење количине отпада и рационално прикупљање и одлагање отпада, сагледавајући инвестициона улагања, динамику активности и финансијску и технолошку спремност на прелазак на нови систем рада.

Локалним планом ће бити оумугућено да се:

- ❖ Стекне потпуни увид у садашњу ситуацију у управљању отпадом у општини
- ❖ Дефинишу циљеви у управљању отпадом на нивоу општине у складу са домаћим законодавством
- ❖ Дефинише оптимални систем за управљање отпадом

- ❖ Дефинише метод и оптималне рокове за имплементацију плана
- ❖ Дефинишу укупна финансијска улагања као и финансијска улагања за приоритетне делове плана које је неопходно одмах имплементирати.

Циљеви Програма управљања отпадом подељени су у опште и посебне циљеве. Општи циљ је развијање одрживог система управљања отпадом у сврху очувања ресурса и смањења негативних утицаја на животну средину, здравље људи и деградацију простора.

То укључује: превенцију настајања отпада, смањење количина рециклабилног отпада који се одлаже на депоније, смањење удела биоразградивог отпада у одложеном комуналном отпаду, смањење негативног утицаја одложеног отпада на животну средину, климу и људско здравље и управљање насталим отпадом по принципима циркуларне економије.

Ревизија Локалног плана управљања отпадом општине Ражањ ослања се на циљеве из Програма управљања отпадом. План управљања отпадом:

- ❖ Одређује основну оријентацију управљања отпадом за наредни период, као резултат развоја економије и индустрије;
- ❖ Циљ Плана је рециклажа и искоришћење отпадака тј. очување еколошког капацитета средине;
- ❖ План одређује хијерархију могућих опција управљања отпадом;
- ❖ План идентификује одговорности за отпад;
- ❖ Одређује улогу и задатке појединим друштвеним факторима;
- ❖ Успоставља циљеве управљања отпадом за краткорочни и дугорочни период.

1.2. Посебни циљеви у управљању отпадом

Посебни циљеви у управљању отпадом су:

- ❖ Смањење опасности од депонованог отпада за будуће генерације;
- ❖ Рационално коришћење сировина и енергије и употреба алтернативних горива из отпада;
- ❖ Ангажовање домаћег знања и домаћих економских потенцијала у успостављању система управљања отпадом;
- ❖ Имплементација ефикасније административне и професионалне организације;
- ❖ Осигурање стабилних финансијских ресурса и подстицајних механизма за инвестирање и спровођење активности према принципима загађивач плаћа и/или корисник плаћа;
- ❖ Имплементација информационог система који покрива све токове, количине и локације отпада, постројења за третман, прераду и искоришћење материјала из отпада и

постројења за одлагање отпада;

- ❖ Повећање броја становника обухваћених системом сакупљања комуналног отпада;
- ❖ Успостављање стандарда за третман отпада;
- ❖ Смањење, поново коришћење, рециклажа и регенерација отпада;
- ❖ Смањење опасности од отпада, применом најбољих расположивих техника и супституцијом хемикалија који представљају ризик по животну средину и здравље људи;
- ❖ Развијање јавне свести на свим нивоима друштва;
- ❖ Укључивање јавности у процес доношења одлука везано за проблематику управљања отпадом.

2. Правни оквир

2.1. Постојећи републички прописи у управљању отпадом

Управљање отпадом уређено је великим бројем прописа. Овим прописима за управљање отпадом парцијално се уређују (зависно од врсте и својстава отпада) и прописују мере заштите животне средине од штетног дејства отпада и опасног отпада.

Законски – правни основ за писање ЛПУО општине Ражањ

Закони:

1. Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09- др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – УС, 14/16, 76/18 и 95/18 – др. закон, 94/24 – др.закон)
2. Закон о управљању отпадом („Сл. гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 - др. закон и 35/23)
3. Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС”, број 36/09 и 95/18 - др. закон)
4. Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС", број 129/07, 83/14 - др. закон, 101/16 - др. закон, 47/18 и 111/21 - др. закон)
5. Закон о комуналним делатностима („Службени гласник РС", број 88/11, 104/16 и 95/18 и 94/24)
6. Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - испр., 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23)
7. Закон о јавно-приватном партнерству и концесијама („Службени гласник РС", број 88/11, 15/16 и 104/16).
8. Закон о приватизацији („Службени гласник РС", број 83/14 и 46/15, 112/15 и 20/16)
9. Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС", број 135/04 и

36/09)

10. Закон о Стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 135/04 и 88/10)

11. Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“ број 135/04, 25/15 и 109/21)

12. Закон о потврђивању Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине („Службени гласник РС“, број 38/09)

13. Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 96/21)

14. Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, број 36/09 и 10/13 и 26/21 - др. закон)

15. Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, број 36/09, 88/10, 91/10 - испр., 14/16, 95/18 - др. закон и 71/21)

16. Закон о лековима и медицинским средствима („Службени гласник РС“, број 30/10, 107/12, 113/17 - др. закон и 105/17 - др. закон)

17. Закон о националним парковима („Службени гласник РС“, број 84/15 и 95/18 - др. закон)

18. Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, број 101/15, 95/18 - др. закон и 40/21)

19. Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, број 62/06, 65/08 – др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 - др. закон)

20. Закон о водама („Сл. гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 - др. закон)

21. Закон о санитарном надзору („Службени гласник РС“, број 125/04)

22. Закон о ветеринарству („Службени гласник РС“, број 91/05, 30/10, 93/12 и 17/19 - др. закон)

23. Закон о шумама („Службени гласник РС“, број 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 - др. закон)

24. Закон о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС“, број 95/18 и 10/19)

25. Закон о хемикалијама („Службени гласник РС“, број 36/09, 92/11, 93/12 и 25/15)

26. Закон о транспорту опасне робе („Службени гласник РС“, број 104/16 и 83/18, 95/18, 10/19)

27. Закон о заштити становништва од заразних болести („Службени гласник РС“, бр. 15/16, 68/20 и 136/20)

28. Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС“, бр. 25/19 и 92/23-аутентично тумачење)

29. Закон о санитарном надзору („Службени гласник РС", бр. 125/04)

30. Закон о потврђивању Базелске конвенције о контроли прекограничног кретања опасних отпада и њиховом одлагању („Сл.лист СРЈ" – међународни уговори број 2/99)

31. Закон о општем управном поступку („Сл. гласник РС", бр. 18/16, 95/18 - аутентично тумачење и 2/23-одлука УС)

32. Закон о јавним набавкама („Службени гласник РС", бр. 91/19 и 92/23)

33. Закон о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС", број 35/23)

Правилници и уредбе:

На основу Закон о управљању отпадом („Сл. гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 - др. закон и 35/23) усвојени су или припремљени следећи подзаконски акти:

1. Правилник о садржини потврде о изузимању од обавезе прибављања дозволе за складиштење инертног и неопасног отпада („Сл. гласник РС", бр. 73/10);

2. Правилник о условима, начину и поступку управљања отпадним уљима („Сл. гласник РС", бр. 71/10);

3. Правилник о методологији за прикупљање података о саставу и количинама комуналног отпада на територији јединице локалне самоуправе („Сл. Гласник РС", 14/20);

4. Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање („Сл. гласник РС", бр. 07/20 и 79/21);

5. Правилник о садржини, начину вођења и изгледу Регистра издатих дозвола за управљање отпадом („Сл. гласник РС", бр. 95/10);

6. Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС", бр. 92/10 и 77/21);

7. Правилник о начину и поступку управљања истрошеним батеријама и акумулаторима („Сл. гласник РС", бр. 86/10);

8. Правилник о управљању медицинским отпадом („Сл. гласник РС", бр. 48/19);

9. Правилник о поступању са отпадом који садржи азбест („Сл. гласник РС", бр. 75/10);

10. Правилник о листи електричних и електронских производа, мерама забране и ограничења коришћења електричне и електронске опреме која садржи опасне материје, начину и поступку управљања отпадом од електричних и електронских производа („Сл. гласник РС", бр. 99/10);

11. Правилник о начину и поступку управљања отпадним возилима („Сл. гласник РС", бр. 98/10);

12. Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС",

бр. 98/10);

13. Правилник о начину и поступку за управљање отпадним флуоресцентним цевима које садрже живу („Сл. гласник РС", бр. 97/10);

14. Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање („Сл. гласник РС", бр. 07/20 и 79/21);

15. Правилник о листи постројења за инсинерацију и ко-инсинерацију чији номинални капацитет не прелази две тоне на сат („Сл. гласник РС", бр. 07/19);

16. Уредба о одлагању отпада на депоније („Сл. гласник РС", бр. 92/10);

17. Уредба о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обвезницима плаћања накнаде, критеријумима за обрачун, висину и начин обачунавања и плаћања накнаде („Сл.гласник РС", бр.54/10, 86/11, 15/12, 41/13-др. правилник, 03/14, 81/14- др.правилник, 31/15- др. правилник, 44/16- др. правилник, 43/17- др.правилник, 45/18- др. правилник, 67/18- др. правилник, 95/18- др.закон и 77/21);

18. Уредба о листама отпада за прекогранично кретање, садржини и изгледу докумената који прате прекогранично кретање отпада са упутствима за њихово попуњавање („Сл. гласник РС", бр. 34/22);

19. Уредба о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења („Службени гласник РС", број 93/23 и 94/23);

20. Правилник о листи мера превенције стварања отпада („Сл. гласник РС", бр. 07/19);

21. Правилник о обрасцу захтева за издавање дозволе за третман, односно складиштење, поновно искоришћење и одлагање отпада („Сл. гласник РС", бр. 38/18);

22. Правилник о начину вођења и изгледу евиденције депонија и сметлишта на подручју јединице локалне самоуправе („Сл. гласник РС", бр. 18/18);

23. Правилник о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање („Сл. гласник РС", бр. 17/17);

24. Правилник о обрасцу Документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Сл. гласник РС", бр. 114/13);

25. Правилник о начину и поступку управљања отпадом од титан-диоксида, мерама надзора и мониторинга животне средине на локацији („Сл. гласник РС", бр. 01/12);

26. Правилник о листи POPs материја, начину и поступку за управљање POPs отпадом и граничним вредностима концентрација POPs материја које се односе на одлагање отпада који садржи или је контаминиран POPs материјама („Сл. гласник РС", бр. 65/11 и 17/17);

27. Правилник о поступању са уређајима и отпадом који садржи РСВ („Сл. гласник РС", бр. 37/11);

28. Правилник о листи електричних и електронских производа, мерама забране и ограничења коришћења електричне и електронске опреме која садржи опасне материје, начину и поступку управљања отпадом од електричних и електронских производа („Сл. гласник РС", бр. 99/10);

29. Правилник о начину и поступку управљања отпадним возилима („Сл. гласник РС", бр. 98/10);

30. Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС", бр. 98/10);

31. Правилник о начину и поступку за управљање отпадним флуоресцентним цевима које садрже живу („Сл. гласник РС", бр. 97/10);

Најважнији **подзаконски акти**, који произилазе из Закона о амбалажи и амбалажном отпаду су:

1. Правилник о врсти и годишњој количини амбалаже коришћене за упаковану робу стављену у промет за коју произвођач, увозник, пакер/пунилац и испоручилац није дужан да обезбеди управљање амбалажним отпадом („Сл. гласник РС", бр. 70/09);

2. Правилник о начину нумерисања, скраћеницама и симболима на којима се заснива систем идентификације и означавања амбалажних материјала („Сл. гласник РС", бр. 70/09);

3. Правилник о годишњој количини амбалажног отпада по врстама за које се обавезно обезбеђује простор за преузимање, сакупљање, разврставање и привремено складиштење („Сл. гласник РС", бр. 70/09);

4. Правилник о критеријумима за одређивање шта може бити амбалажа, са примерима за примену критеријума и листи српских стандарда који се односе на основне захтеве које амбалажа мора да испуњава за стављање у промет („Сл. гласник РС", бр. 70/09);

5. Правилник о врстама амбалаже са дугим веком трајања („Сл. гласник РС", бр. 70/09);

6. Одлука о престанку примене појединих докумената јавних политика („Сл. Гласник РС", бр. 109/21);

7. Уредба о утврђивању Плана смањења амбалажног отпада за период од 2020. до 2024. године („Сл. гласник РС", бр. 81/20 и 93/23);

8. Правилник о хемикалијама за које је произвођач или увозник дужан да утврди кауцију за појединачну амбалажу у коју је смештена та хемикалија и о висини кауције за одређену амбалажу према врсти амбалаже или хемикалије која је у њу смештена („Сл. гласник РС", бр. 99/10);

9. Правилник о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом („Сл. гласник РС", бр. 21/10, 10/13 и 44/18 - др. закон);

10. Правилник о садржини и начину вођења Регистра издатих дозвола за управљање амбалажним отпадом („Сл. гласник РС", бр. 76/09);

11. Правилник о граничној вредности укупног нивоа концентрације олова, кадмијума, живе и шестовалентног хрома у амбалажи или њеним компонентама, изузецима од примене и року за примену граничне вредности („Сл. гласник РС", бр. 70/09);

Програм управљања отпадом у Републици Србији за период 2022–2031. године је стратешки документ који поставља циљеве и смернице за унапређење система управљања отпадом у земљи. Његов основни циљ је развој одрживог система управљања отпадом ради очувања ресурса и смањења негативних утицаја на животну средину и здравље људи.

Прописи локалне самоуправе Ражањ

Општина Ражањ доноси различите прописе и правилнике који регулишу њено функционисање и пружање услуга грађанима. Ови документи су доступни на званичној интернет презентацији

Кључни прописи укључују:

1. [План Развоја 2020 - 2027. Општина Ражањ;](#)
2. [Средњорочни План Општине Ражањ 2025 - 2027. године](#)
3. [Стратегија оживљавања, промовисања и одрживог коришћења културног наслеђа Ражња и Бобовог Дола](#)
4. [Стратегија развоја социјалне заштите општине Ражањ](#)
5. Локални план управљања отпадом за општину Ражањ

2.2. Прописи ЕУ у области управљања отпадом

Тематска стратегија ЕУ о превенцији и рециклажи отпада, позната као Тематска стратегија ЕУ о отпаду, има за циљ спречавање настајања отпада, као и коришћење отпада као ресурса, пре свега за добијање секундарних сировина и енергије. Са друге стране, упозорава се да интерно тржиште мора олакшати активности рециклаже и поновне употребе уз постављање високих стандарда заштите животне средине. Као предуслов достизања наведених циљева, потребно је модернизовати постојећи регулаторни оквир који се огледа кроз увођење анализе животног циклуса у политику управљања и поједностављење и појашњење законодавства о отпаду ЕУ. У оквиру регулативе и планских докумената ЕУ, све више се промовише смањење настајања отпада, што би смањило проблем отпада на самом извору. Постоји значајна разлика у примени овог принципа у земљама чланицама ЕУ. Проценат рециклаже отпада се креће од 10% до 65%, а проценат одлагања отпада на депоније од 10% до 90%. Принцип смањења количине отпада обухвата иницијативе за увођење чистије технологије, и свеобухватне кампање ширења јавне свести код становништва, у школама и сл.

Политика ЕУ о отпаду наглашава развој мера као што су:

- ❖ промовисање чистије производње;
- ❖ уклањање опасних карактеристика отпада третманом;
- ❖ успостављање техничких стандарда који би ограничили садржај одређених опасних материја у производима;
- ❖ промовисање поновног коришћења и рециклаже отпада;
- ❖ примена економских инструмената;
- ❖ анализа животног циклуса производа и
- ❖ развој система еко-обележавања.

Спровођење политике заштите животне средине заснива се на принципу предострожности и принципу превенције, наиме, свака активност мора бити планирана и спроведена на начин да проузрокује најмању могућу промену у животној средини и да представља најмањи ризик по животну средину и здравље људи, смањи оптерећење простора и потрошњу сировина и енергије у изградњи, производњи, дистрибуцији и употреби.

Принципи управљања отпадом који су заједнички свим директивама ЕУ у овој области релевантни су у процесу планирања управљања отпадом:

- ❖ **Принцип превенције** - обезбедити очување природе и природних ресурса, путем смањења произведених количина отпада.
- ❖ **Принцип предострожности** - обезбедити смањење утицаја отпада на здравље људи и животну средину, као и смањење количина опасних супстанци у отпаду.
- ❖ **Принцип „загађивач плаћа“** - обезбедити да произвођачи отпада и загађивачи животне средине сnose трошкове и одговорност за своје поступке.
- ❖ **Принцип близине** - обезбедити адекватну инфраструктуру путем оснивања интегрисаног и адекватног система и мреже постројења за третман и одлагање отпада заснованог на принципу близине и бриге о сопственом отпаду.

2.3. Законски оквир ЕУ

Законодавство ЕУ у области управљања отпадом:

- ❖ Директива Савета 99/31/ЕЦ о депонијама
- ❖ Директива Савета 2008/98/ЕЦ о отпаду
- ❖ Директива Савета 91/689/ЕЕЦ о опасном отпаду
- ❖ Директива Савета 94/62/ЕЦ о амбалажи и амбалажном отпаду
- ❖ Директива 2010/75/ЕУ о индустријским емисијама
- ❖ Директива 2006/66/ЕЦ о батеријама и акумулаторима који садрже опасне супстанце

- ❖ Директива 96/59/ЕЦ о одлагању РСВ и РСТ
- ❖ Директива 2000/53/ЕЦ о отпадним возилима
- ❖ Директива 2011/65/ЕУ о ограничавању коришћења неких опасних супстанци у електричној и електронској опреми и Директива 2012/19/ЕУ о отпаду од електричне и електронске опреме
- ❖ Директива (ЕУ) 2018/849 Европског парламента и Савета о изменама Директиве 2000/53/ЕС о отпадним возилима, Директиве 2006/66/ЕС о батеријама и акумулаторима и отпадним батеријама и акумулаторима и Директиве 2012/19/ЕУ о отпаду од електричне и електронске опреме
- ❖ Директива 86/278/ЕЕЦ о заштити животне средине и посебно земљишта у случају коришћења секундарних ђубрива у пољопривреди
- ❖ Директива (ЕУ) 2019/904
- ❖ Директива 96/59/ЕС о РСВ/РСТ
- ❖ Уредба о дуготрајним органским загађујућим материјама ЕУ 2019/1021
- ❖ Директива 87/217/ЕЕС
- ❖ Директива 2010/75/ЕУ
- ❖ Директива 2009/125/ЕЗ
- ❖ Уредба 2002/1774/ЕЦ о отпаду животињског порекла
- ❖ Уредба 1013/2006 о прекограничном кретању отпада
- ❖ Директива 2006/21/ЕЦ о управљању рударским отпадом

3. Одговорност локалних самоуправа

Од увођења у правни систем 1990. године, заштита животне средине спада и у надлежности локалне самоуправе.

У члану 190 Устава РС из 2006. године, наводи се да општина, преко својих органа, обавља различите послове, међу којима и „стара се о заштити животне средине“.

Надлежности локалне самоуправе у заштити животне средине према основу се могу поделити на опште и посебне. Општи основ за утврђивање надлежности локалне самоуправе у заштити животне средине прописан је Законом о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон) као њена изворна надлежност, којим је дефинисано (члан 20, став 1, тачка 8) да Општина, преко својих органа, у складу с Уставом и законом локална самоуправа “ стара се о заштити животне средине, заштити од елементарних и других непогода, заштити културних добара од значаја за општину“. У вези са заштитом животне средине је и искључива надлежност локалне самоуправе у уређивању и обезбеђивању обављања и развоја комуналних делатности, прописана Законом о локалној самоуправи и другим законима. Коначно, Закон о локалној

самоуправи прописује (члан 22) да локална самоуправа обавља, као поверене, „поједине послове инспекцијског надзора из области [...] заштите животне средине“.

Осим наведених надлежности, Закон о локалној самоуправи (члан 4, тачка 1) прописује опште овлашћење републичких органа да законом могу поверити јединицама локалне самоуправе поједина питања из своје надлежности, као што су извршавање закона и других прописа, а јединице локалне самоуправе дужне су и одговорне да квалитетно и ефикасно извршавају ове послове као поверене.

Посебни основи за утврђивање надлежности локалне самоуправе у заштити животне средине, прописани су секторским законима. И ове надлежности могу се поделити у две групе, према времену доношења закона. Прву групу чине основни закони којима је установљен систем заштите животне средине на локалном нивоу, донети 2004. године, Закон о заштити животне средине, затим закони којима се спроводи тзв. Архуска конвенција – Закон о процени утицаја на животну средину и Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину, као и Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине (ступа у целини на снагу 2015. године). Овим законима дефинисан је конститутивни део послова локалних органа за заштиту животне средине. Другу групу чине уже секторски закони посвећени заштити животне средине донети 2009–2010. године: **Закон о управљању отпадом , Закон о**

амбалажи и амбалажном отпаду, Закон о заштити ваздуха, Закон о заштити од буке у животној средини, Закон о хемикалијама, Закон о биоцидним производима, Закон о заштити од нејонизујућег зрачења и Закон о заштити од јонизујућег зрачења и о нуклеарној сигурности. Систем прописа заокружују подзаконски акти за наведене законе. Закони из друге групе представљају стручни део надлежности локалних органа. У начелу, надлежности локалне управе по основу прве групе, дакле – основних закона, чине стандардне послове и обавља их већина локалних управа, док су надлежности прописане ужесекторски законима из друге групе, ређе присутне у пракси локалних органа.

Скуп закона из обе групе посебних основа којима се прописују надлежности локалне самоуправе у заштити животне средине, дефинише послове локалних органа у овој области. Као илустрацију обима послова локалних органа за заштиту животне средине, следи листа њихових карактеристичних група послова:

3.1. Планирање и управљање заштитом животне средине

Планирање и управљање заштитом животне средине је системско организовање, праћење и спровођење мера ради очувања природних ресурса и смањења негативних утицаја људских активности на околину које обухвата;

1) израда прописа, управних и других аката и израда или учешће у изради програма заштите животне средине и акционих и санационих планова и пројеката, и стратешких планова, програма и пројеката у области заштите, очувања и рационалног коришћења

природних ресурса и добара, употребе обновљивих извора енергије и заштите животне средине;

2) праћење и примена економских инструмената у финансирању заштите животне средине и прописивање и утврђивање висине накнаде за заштиту и унапређивање животне средине;

3) утврђивања услова и мера заштите животне средине за потребе планирања и уређења простора и изградњу објеката;

4) спровођење поступка процене утицаја пројеката на животну средину, одлучивање о потреби процене утицаја, одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја и одлучивање о давању сагласности на студију о процени утицаја;

5) учешће у поступку стратешке процене утицаја планова на животну средину и давање сагласности на извештај о стратешкој процени;

6) издавање интегрисаних и других дозвола за рад постројења и обављање активности;

7) израда и спровођење локалног плана управљања отпадом и појединачних програма управљања инертним и неопасним отпадом;

8) одржавање база података и успостављање информационог система заштите природе и животне средине, и друго.

3.2. Праћење и мониторинг стања животне средине

Праћење и мониторинг стања животне средине је континуирано прикупљање, анализа и процена података о квалитету и променама у природној средини ради благовременог откривања угрожавања и планирања мера заштите. Обухвата;

1) израда и спровођење програма праћења и контроле квалитета животне средине (ваздуха, изворске воде, јавних чесама, површинских вода, земљишта, мерење нивоа комуналне буке, нивоа радиоактивности и УВ зрачења) и праћење примене норматива и стандарда квалитета животне средине и предлагање мера;

2) успостављање локалног регистра извора загађивања и израда стратешких карата буке;

3) праћење квалитета животне средине преко овлашћених стручних организација (ваздух, земљиште), утицаја буке, јонизујућих и нејонизујућих зрачења и опасних и штетних материја на животну средину;

4) спровођење планова и програма управљања отпадом и примена прописаних мера и поступака од стране оператера у постројењима за управљање отпадом и поступања

произвођача и других власника отпада;

5) објављивање података, извештаја и информација о стању животне средине, издавање публикација о квалитету животне средине, и друго.

3.3. Заштита од удеса и превентивна заштита

Заштита од удеса и превентивна заштита је систем мера и активности усмерених на спречавање настанка ванредних догађаја који угрожавају животну средину и ублажавање њихових последица. Обухвата;

1) праћење примене плана заштите од удеса и аката о проглашењу стања угрожености у случају удеса, као и акционих планова смањења ризика или трајања прекорачења концентрација штетних материја опасних по здравље људи и, у случају удеса, проглашење стања угрожености животне средине;

2) праћење загађења ваздуха, емисија буке и вибрација, промета и коришћења хемикалија и њихов утицај на здравље људи и животну средину;

3) контрола рада стационарних извора загађивања ваздуха и извора буке;

4) организација контроле популација штетних организама (комараца, глодара и др.) на територији општине и припрема и реализација програма њиховог сузбијања;

5) обрада, систематизација и чување података о квалитету животне средине, и друго.

3.4. Инспекцијски надзор

Инспекцијски надзор је контролна активност надлежних органа којом се проверава поштовање прописа и мера заштите животне средине ради обезбеђивања законитости и одговорности. Обухвата;

1) контрола услова и мера заштите животне средине утврђених за изградњу објеката и контрола испуњености прописаних услова заштите животне средине за почетак рада и обављање одређених делатности у складу са законом и другим прописима;

2) спровођење мера заштите животне средине дефинисаних студијом о процени утицаја и издатим интегрисаним дозволама за рад постројења и обављање активности;

3) контрола и мониторинг оператера и квантификација утицаја њиховог рада на животну средину, оцена мера и поступака смањења утицаја на животну средину и израда предлога за измену услова утврђених у дозволи и поступку њене ревизије;

4) утврђивање услова и мера заштите здравља људи и заштите животне средине од

штетног дејства нејонизујућих зрачења код коришћења извора нејонизујућих зрачења;

5) контрола квалитета отпадних вода које се испуштају у реципијент;

6) надзор над сакупљањем, складиштењем и транспортом инертног и неопасног отпада на локацији власника отпада, као и над управљањем амбалажом и амбалажним отпадом (третман, одлагање, рециклажа) за сва постројења и активности, када општина овим субјектима издаје дозволу за рад;

7) вођење управног и извршног поступка, доношење управних аката и обављање управних радњи у инспекцијском надзору у заштити животне средине и подношење захтева за покретање прекршајног поступка и пријава за привредни преступ;

8) инспекцијски надзор над применом закона и других прописа у области заштите животне средине које Република повери општини, и друго.

Такође, свака локална управа надлежна за заштиту животне средине, активно учествује, подстиче и помаже реализацију програма, пројеката и акција научних и стручних установа, комуналних и других предузећа, удружења и других субјеката у циљу јачања свести о потреби заштите животне средине.

У вези са обављањем послова из надлежности локалне самоуправе, од великог значаја су активности комуналних предузећа, чији су оснивачи локалне самоуправе, нарочито у водоснабдевању, одвођењу и пречишћавању отпадних вода и у управљању отпадом, као и активности водопривредних предузећа, која су тржишни субјекти.

Коначно, у надлежности локалне самоуправе спада и заштита природе, коју спроводе исти органи који спроводе и заштиту животне средине. У овом испитивању заштита природе није обухваћена.

Финансирање послова у области заштите животне средине регулише неколико закона, од којих је најважнији Закон о заштити животне средине.

Општина Ражањ је из сопствених средстава, у сарадњи са ЈП „Комуналац“ као носиоцем посла, уређивала локалне дивље депоније. Такође, организована је едукативна кампања коју је вршило удружење „Зелена Оаза“ из Ражња у сарадњи са ЈП Комуналац и односила се на правилно одлагање и селектовање отпада, а обухватила је децу и школску омладину, као и грађане општине. Вршила се путем трибина, скупова, преко медија, издавањем брошура и фајлова и укључила је већи број стручних лица из различитих области из наше средине (биолога, инжењера, професора, лекара, уметника, технолога ...). Радници запослени у надлежном органу за заштиту животне средине су учествовали на стручним саветовањима и усавршавањима које су организовали Министрство, Агенције, Привредне коморе и друге општине и градови. Такође треба истаћи да је Општина Ражањ у складу са законским прописима основала Буџетски фонд за заштиту животне средине, чија је основна делатност да обезбеђује средства која се у целокупном износу троше на заштиту животне средине.

4. Општина Ражањ

4.1. Географски положај

Општина Ражањ има јако повољан географски положај тиме што се налази на раскршћу Балканске и Карпатске Србије и Великог и Јужног Поморавља (планина Буковик изнад седишта општине представља чвориште). Окружена је општинама: Крушевац, Ћићевац, Алексинац, Соко Бања, Бољевац и Параћин са којима је, релативно добро, повезују три регионална путна правца. Њеном територијом пролази најзначајнија републичка друмска саобраћајница Коридор 10, аутопут Београд – Ниш. Варошица Ражањ се налази на 55 км од Ниша према Београду, на надморској висини од 264 м. Железничке станице Браљина и Ђунис на прузи Београд – Ниш, налазе се западно од Ражања, удаљене 10-так километара. Релјеф је заталасан, из долине Јужне Мораве прелази у подгорине Кучајских планина, Ртња, Озрена, Буковика са највишом тачком општине (Рожањ 893 м) и превојем Мечке. Претежни део територије има равничарски карактер.

4.2. Становништво

Демографска кретања општине Ражањ карактерише константна, релативно интензивна миграција и погоршање виталних карактеристика становништва. У погледу распрострањености и броја становника припада групи мањих општина у Србији. На површини од 289 km² живи 7.010 становника (по попису из 2022. године) или 24 становника на 1 km². По густини насељености Општина знатно заостаје у односу на регионални и републички просек.

Р.бр.	Насеље	Број становника	Број домаћинстава
1.	Ражањ	1138	423
2.	Послон	150	63
3.	Чубура	112	38
4.	Прасковче	332	145
5.	Малетина	75	42
6.	Мађере	316	118
7.	Мађија	27	15
8.	Браљина	98	59
9.	Церово	27	14
10.	Липовац	211	74
11.	Рујиште	225	89
12.	Црни Као	287	96
13.	Претрковац	190	71

14.	Нови Брачин	444	140
15.	Стари Брачин	221	76
16.	Смиловац	665	226
17.	Скорица	512	204
18.	Витошевац	826	291
19.	Подгорац	331	115
20.	Пардик	242	77
21.	Грабово	97	35
22.	Варош	216	78
23.	Шетка	268	104
	Укупно:	7010	2593

Табела 1: Становништво на територији општине Ражањ

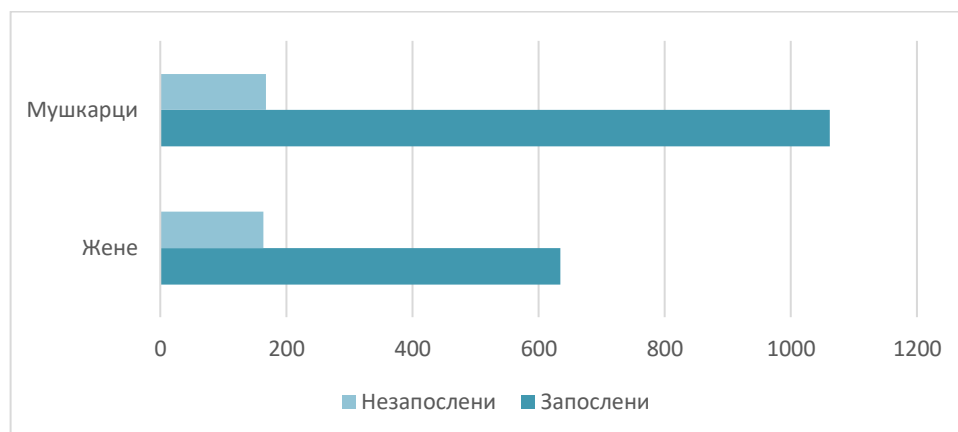
Структуру становништва према старости чини: до 19 година 851 становника (12 % укупног становништва); од 20 до 39 година 1301 становника (20% укупног становништва); од 40 до 59 година 1767 становника (25% укупног становништва), од 60 до 79 година 2363 становника (35% укупног становништва); преко 80 година 488 становника (8% укупног становништва). Просечна старост у општини Ражањ је 49,18 година, а стопа природног прираштаја -13 промила°.

Слика 1. Становништво према старосним групама

Према подацима Републичког завода за статистику и Националне службе за запошљавање у општини Ражањ има 1693 запослених и 332 регистрованих незапослених

лица.

Слика 2. Број запослених и регистрованих незапослених, према полу, 2024

4.3. Климатске и хидролошке карактеристике

Облачност и падавине представљају битан фактор за пољопривредну производњу. Стварање прецизне слике о климатским карактеристикама Општине Ражањ представља тежак задатак, собзиром да постоји само једна хидрометеоролошка станица у Ћуприји. Клима је умерено континентална са хладним зимама и топлим летима, док се у пролеће снажније осећају топлија струјања са југа, утичу на брже топљење снега, на пораст водостаја и бржи раст вегетације, са просечно довољним количинама падавина и мањим утицајем ветрова.

За сагледавање климе потребно је издвојити две целине: подручје које се пружа од Јужне Мораве према планинским деловима и клима на планинским подручјима.

а) Климатске карактеристике долине Јужне Мораве

Средња годишња температура ваздуха у јужноморавском долинском простору износи око 11°C. Најхладнији месец је јануар са средњом температуром - 0,8°C , а најтоплији јул са око 22°C.

Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Про сек
Температура	-0.8	0.8	5.6	11.7	16.8	20.1	22	21.4	17.4	11.9	6.6	1.8	11.3

Табела 2. Средње месечне температуре ваздуха

Укупно трајање сунчевог сјаја у овој области у просеку износи 2143 часа. Најсуншнији месец је јул са 300 часова и август са 291 час.

Средња годишња вредност влажности ваздуха у моравској котлини износи 76,2%. Најмања средња месечна вредност влажности ваздуха је у јулу 68,3%, а највећа у децембру и јануару (85%).

Падавине су од изузетног значаја за пољопривреду, те није занемарљиво њихово детаљније проучавање. Средња годишња сума падавина износи око 650 mm. Највише падавина је у току маја (73 mm), јуну и јесењим месецима, а најмање у марту (33 mm) и фебруару. Снег се јавља сваке године на читавој територији.

Средњи број дана са градом износи 2 што угрожава пољопривредну производњу.

На овом подручју доминантни су ветрови са северозапада (183%). По учесталости на другом месту су ветрови са југоистока (176%), док најмању частину има ветар са запада. Кошава је најснажнији ветар и причињава знатне материјалне штете.

б) Климатске карактеристике планинског предела

Средња годишња температура износи 5,2°C а за вегетациони период, између априла и септембра, средња температура ваздуха је испод 16°C.

Количина падавина је око 766 mm (просечно). Падавине су најобилније у јуну а најмање у фебруару.

4.4. Природна богатства

Од расположивих природних ресурса највећи развојни значај има пољопривредно земљиште, шуме и неметаличне сировине.

Најзаступљенији типови земљишта на подручју Општине Ражањ су вертисол и дистерични камбисол, затим еутрични камбисол, а остатак представљају рендзине, флувиосоли, подзоли, литосоли и колувијум. Око половине територије општине се налази под шумама, и то у горњим токовима Крчеве реке, Прчевице и Велике реке тј. падине Самањца.

Пољопривредно земљиште представља 17.356,8 ha (60.1%), од укупне површине територије општине Ражањ. Најзначајнија земљишта су гајњаче и алувијална земљишта у долини Ражањске реке и Јужне Мораве. То су висококвалитетна земљишта која представљају базу пољопривредне производње. Осим коришћења у пољопривредној производњи, алувијална земљишта су од великог значаја за саобраћај и водопривредну инфраструктуру. Најплоднији терен за пољопривредну производњу су у сливовима Рујишке, Липовачке и Послонске реке, око токова Прчевице, Велике реке и Јовановачке реке и северно од Ражањске реке. Неповољни су само предели непосредно око меандра Јужне Мораве.

Травне површине обухватају 21% пољопривредних површина што је добра подлога за развој сточарства. У наредном периоду треба тежити повећању сточног фонда и побољшању његовог квалитета.

У досадашњем периоду овај примарни ресурс није у задовољавајућем степену валоризован. Доминантан уситњени индивидуални сектор није у довољној мери био тржишно оријентисан.

Шуме и шумско земљиште чине 34% укупне територије општине Ражањ. У структури шума највећи део чине састојине лишћара и то: храст китњак, бели граб и буква а присутни су у знатном обиму цер, бели и црни јасен, липа, јова, бела врба, ива и багрем. Од најзаступљенијих четинара су јела, смрча и бор.

Значај овог ресурса увећан је богатством пратећих шумских плодова: вргањ, лисичарка, шипурак, купина, лековито биље као и разноврсном и бројном дивљачи.

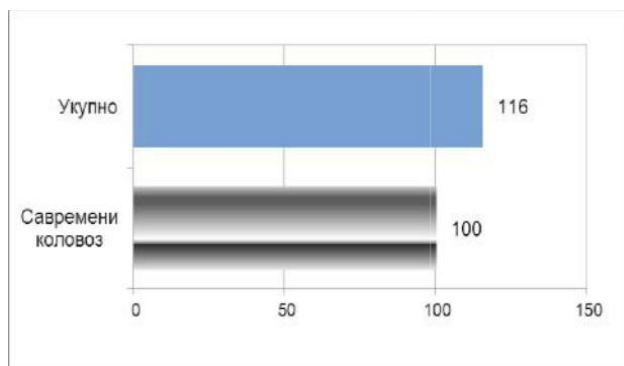
У непосредној близини општинског центра постоји налазиште бентонитске глине за израду опекарских производа које је годинама било у експлоатацији.

На територији општине нису вршена детаљна истраживања минералних сировина са аспекта билансирања резерви али су делимичним истражним радовима идентификоване следеће минералне сировине: кварцни песак у пределу Послонских планина, графит у пределу Горунов поток према селу Витошевцу и руде антимона и бакра у пределу Крћеве реке.

4.5. Саобраћајна инфраструктура (путни и железнички саобраћај)

4.5.1. Путна мрежа

Кроз општину Ражањ пролази најзначајнија друмска комуникација на подручју Републике, међународни пут високог ранга Е-75 (Будимпешта-Београд -Ниш-Скопље), Коридор 10. Најближи нишки аеродром налази се на око 50 km од подручја општине Ражањ. Укључујући и ауто пут, укупна дужина путева је 116 km од чега Општина располаже са око 100 km путева са савременим коловозом.

Слика 3. Дужина путева (у km)

Веза општине Ражањ са непосредним окружењем остварује се и преко 38 km регионалних путева: Р-121а (Е-75, Подгорац-Јошаница веза са Р-121 и Соко Бањом), Р- 214 (стара путна комуникација Београд-Ниш, паралелно са Е-75 повезује Ражањ, Алексинац и Ниш) и Р- 221 (веза са Р-214 Ђунис -Прокупље), а од тога под савременим коловозом 29 km. На територији општине Ражањ постоје локални путеви у укупној дужини од 77,76 km од тога 70,80km је под савременим коловозом и 6,96 km са земљаним коловозом.

Савремени коловозни застор на локалном путу заступљен је са 91,05 % од укупне површине, али је исти изузетно оштећен што заступљеност знатно умањује.

Сви регионални путеви су урађени од битуминизираним носећег слоја. На већем делу регионалних путева су вршене интервенције само на одржавању (попуњавању ударних рупа) а не и на пресвлачењу асвалтбетоном. Због саме старости, као и велике фреквенције моторних возила пајавиле су се мрежне пукотине које захтевају стално одржавање.

Р. бр.	Бр. пута	Назив деонице пута	Врста коловоза и дужина у км		Укупно
			Савремени	Туцаник	
1.	Л-1	Ковиловица-Скорица	6,9	-	6,9
2.	Л-2	Смиловац-Смиловац центар	0,7	-	0,7
3.	Л-3	Св.Тројица-Претрковац- Воденица	1,2	-	1,2
4.	Л-4	Подгорац-Пардик	3,5	-	3,5
5.	Л-5	Јовановац-Н.Брачин-С.Брачин	3,6	-	3,6
6.	Л- 5А	Н.Брачин-С.Брачин запад	3,5	-	3,5
7.	Л-6	Ражањ-Варош	1,5	-	1,5
8.	Л-7	Ражањ-Чубура	1,0	-	1,0
9.	Л-8	Ражањ-Послон чесма	5,0	-	5,0
10.	Л- 8А	Послон чесма-Л-15	1,5	-	1,5
11.	Л-9	Ражањ-Липовац-Црни Као	10,0	-	10,0

12.	Л-10	Л-9-Рујиште центар	0,4	-	0,4
13.	Л-11	Ражањ-Браљина	9,9	-	9,9
14.	Л-12	Браљина-Церово	4,1	-	4,1
15.	Л-13	Л-11-Мађере	0,4	-	0,4
16.	Л-14	П-214-Шетка	2,3	-	2,3
17.	Л-15	П-214-Прасковче	2,3	-	2,3
18.	Л-16	Манастирско-Малетина	4,0	-	4,0
19.	Л-17	Ражањ-Јерски луг	6,0	-	6,0
20.	Л-18	Црни Као-граница КО Мозгово	2,5	-	2,5
21.	Л-19	Маћија-КО Лучина	1,5	-	1,5
22.	Л-20	Скорица центар-граница КО	3,0	-	3,0
		Плана			
23.	Л-21	Церово-Малетина	2,96	-	2,96
УКУПНО			77,76	-	77,76

Табела 3. Локални путеви на територији Општине Ражањ

4.5.2. Железнички саобраћај

Становницима општине Ражањ доступан је и железнички саобраћај. Веза између железничког и друског транспорта на подручју Општине остварује се преко железничке станице у Браљини, која је од насеља Ражањ удаљена око 15 km. Југозападну границу Општине тангира једноколосечна железничка пруга која се простире у дужини око 6 km, са железничком станицом у селу Браљина, стајалиштем у селу Церово са дужином пруге око 3 km.

Железнички саобраћај на подручју Општине, представља међународна магистрална пруга Београд-Младеновац-Ниш-Прешево-државна граница, као део коридора 10.

У складу са пословном политиком, ЖТП Београд задржава коридор укинуте пруге узаног колосека Параћин-Зајечар која пролази кроз планински предео села Скорице.

5. Садашња пракса управљања комуналним отпадом у Ражњу

Закон о управљању отпадом – у даљем тексту : Закон ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - др. закон и 35/2023) дефинише ОТПАД као сваку материју или предмет садржан у листи категорија отпада (коју по члану 8. Закона, прописује Министар надлежан за послове заштите животне средине – у даљем тексту : министар) који власник одбацује, намерава или мора да одбаци.

Врсте отпада у смислу овог Закона (члан 7.) су:

1. КОМУНАЛНИ ОТПАД (КУЋНИ ОТПАД) – отпад из домаћинства, и други отпад који је због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства;

2. КОМЕРЦИЈАЛНИ ОТПАД – отпад који настаје у предузећима, установама и другим институцијама које се у целини или делимично баве трговином, услугама, канцеларијским пословима, спортом, рекреацијом или забавом, осим отпада из домаћинства и индустријског отпада;

3. ИНДУСТРИЈСКИ ОТПАД – отпад из било које индустрије или са локације на којој се налази индустрија, осим јаловине и пратећих минералних сировина из рудника и каменолома.

Горе наведени отпад, у зависности од опасних карактеристика које утичу на здравље људи и животну средину, може бити:

- ИНЕРТНИ – отпад који није подложен било којим физичким, хемијским или биолошким променама; не раствара се, не сагорева или на други начин физички или хемијски реагује, није биолошки разградив или не утиче неповољно на друге материје са којима долази у контакт на начин који може да доведе до загађења животне средине или угрози здравље људи;

- НЕОПАСАН – нема карактеристике опасног отпада;

- ОПАСАН – отпад који по свом пореклу, саставу и концентрацији опасних материја може проузроковати опасност по животну средину и здравље људи и има најмање једну од наведених опасних карактеристика утврђених посебним прописима, укључујући и амбалажу у коју је опасан отпад био или јесте упакован. Чланом 5. Закона се прецизира да УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ: јесте спровођење прописаних мера за поступање са отпадом у оквиру сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада, укључујући и надзор над активностима и бригу о постројењима за управљање отпадом после затварања.

Отпаци из домаћинства настају у стамбеним зградама, службеним просторијама (установе, локали), продавницама... Ови отпаци су, највећим делом, отпад од прераде и конзумирања хране, остаци животињског и биљног порекла. Најважнија карактеристика ових отпадака је да лако труле и да се брзо разграђују, нарочито лети при високим температурама ваздуха. Настајање и ширење непријатних мириса је пратећи процес при труљењу отпадака.

Остали кућни отпади садрже сагориве (картон, папир, пластика, кожа, текстил, намештај) и несагориве компоненте (стакло, конзерве, и сл.) Иако отпади из домаћинства не припадају категорији опасних и штетних материја, морају се редовно уклањати са места сакупљања због релативно високог садржаја органских материја подложних ферментацији. У кратким роковима потребно их је дислоцирати на коначно одлагалиште.

Отпади са јавних површина који настају на улицама и тротоарима, двориштима и парковима су делом органски стабилне (делови биљака, амбалажа,...) а делом органски нестабилне материје (остаци хране, животињски остаци).

Индустријски отпади који настају у производним процесима састоје се од разноврсних стабилних и нестабилних елемената органског и неорганског порекла. Са становишта опасности по здравље људи и загађења животне средине, индустријски отпад може бити инертни, неопасни или штетни и опасни. Инертни и неопасни могу се одлагати заједно са комуналним отпадом.

Остали отпади који настају као резултат различитих људских делатности су крупни отпади као што су возила, санитарни уређаји и сл., затим аутомобилске гуме, грађевински материјал, муљ из постројења за пречишћавање отпадних вода, отпади из болница, отпади анималног порекла.

На основу Закона о управљању отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - др. закон и 35/2023) дефинисане су обавезе локалних самоуправа и комуналних предузећа која управљају комуналним отпадом.

Подзаконски акти којима се дефинишу горе наведе обавезе:

Правилник о методологији за прикупљање података о саставу и количинама комуналног отпада на територији јединице локалне самоуправе ("Сл. гласник РС", бр. 14/2020) - Овим правилником прописује се методологија за прикупљање података о саставу и количинама комуналног отпада на територији јединице локалне самоуправе. У складу са овим правилником локалне самоуправе имају обавезу да четири пута годишње ураде анализе количина и састава комуналног отпада на својој територији.

У складу са чланом 43. Закона о управљању отпадом прописана је обавеза јединица локалне самоуправе да израде попис неуређених депонија на свом подручју и израде пројекте санације и рекултивације за постојеће несанитарне депоније – сметлишта, у складу са законом.

Правилник о начину вођења и изгледу евиденције депонија и сметлишта на подручју јединице локалне самоуправе ("Сл. гласник РС", бр. број 18/18) - Овим правилником прописује се начин вођења и изглед евиденције депонија и сметлишта на подручју јединице локалне самоуправе, као и начин и рокови за његово достављање.

Врста отпада	%
Папир и картон	21%
Стакло	7,25 %
Пластика	3 %
Метали (укупно)	2 %
Органски отпад	34,36%
Грађевински отпад (шут)	5%
ПЕТ амбалажа	13,59%
Остало	13,8%

Табела 4. Врста отпада у масеним процентима

Присутно у комуналном отпаду је и следеће: батерије и други електро материјал, канте и конзерве са остацима боје, уља, хемикалијама за домаћинства и базене, агенси за стерилизацију, лекови итд. Иако ове компоненте представљају мали удео у комуналном отпаду, оне су нарочито проблематичне зато што имају карактеристике опасног отпада, хемијски су нестабилне, а поступак њихове рециклаже или регенерације је веома скуп. Ту се даље могу наћи и канистери са аеросолима, животињски измет који се брзо деградира и постаје агресиван због дејства мириса. Гамад, муве и птице нападају овај отпад.

Разлози који су горе набројани указују на то да је неопходна контрола и посебна пажња у вези са управљањем комуналним отпадом, као и да је неопходно развити методе при руковању отпадом, који су у складу са заштитом човекове околине. Отпад ове врсте се генерише и у канцеларијама, јавним установама, итд.

ЈП „Комуналац“ је одговорно за рад и одржавање водовода, канализационог система и комуналних објеката у општини Ражањ. Оснивач ЈП „Комуналац“ је Општина и има 17 запослених.

За потребе одлагања комуналног отпада Јавно предузеће "Комуналац" из Ражња користи локалитет "Липовац", односно долину јаруге уз локални пут Ражањ - Липовац. Овај простор, удаљен од Ражња око 2 км се за ове потребе користи око десетак година и величине је око 2,0 ха. Депонија је издуженог облика, дугачка је око 300 м, док је ширина променљива и креће се од 20 - 100 м, односно просечно око 60 м. Депонија је формирана у узводном делу јаруге - суве долине, која је у периодима обилних киша подложна бујичном току падавинских вода. Дебљина слоја одложеног отпада је различита и креће се до 4,00 м. Депоновање се углавном врши централно, а материјал се накнадно разастире булдожером, тако да се депонија повремено равна. Укупна количина отпада одложеног у претходном периоду је процењена на око 5.000 м³.

На основу документације о санацији градске депоније Ражањ, на постојећој депонији, након санације, моћи ће се депоновати отпад у пројектном периоду од још 10 година.

У општини Ражањ се врши прикупљање комуналног отпада ова активност почиње полако да се шири на остале Месне заједнице на територији општине (тренутно су постављени контејнери за комунални отпад у 9 Месних заједница), док се прикупљање картонске и пет амбалаже врши на територији целе општине, у оквиру 23 месне заједнице.

У протеклом времену учињене су одрађене активности са циљем да се усмере одређени токови отпада са циљем њиховог искоришћења као сировине и смањења количине отпада која се трајно депонује.

У свим насељеним местима на територији општине постављени су контејнери за прикупљање ПЕТ-амбалаже и процењује се да се на тај начин прикупи преко 60% укупне количине која се генерише на територији општине. Амбалажа се камионима довози на сортирање и пресовање у Ражњу на простору будућег Рециклажног центра. Испресована амбалажа се даље пласира купцима.

Кухињски отпад се одваја на месту настајања. Врши се одвајање у два дела и то на отпад органског порекла и остале врста отпада. Одвојени органски отпад се даље одлаже у посебно обележене контејнере и даље шаље у привремени Рециклажни центар на даље механичко третирање и припрему за компостирање.

Грађевинска индустрија се сматра једним од највећих послодаваца која запошљава преко 28% од укупног броја радника и троши преко 50% природних ресурса. Делатност грађења и рушења производи преко 40% свог отпада а уједно произведе преко 40% емисије гасова који произведу ефекат стаклене баште.

Извори настајања грађевинског отпада су при производњи грађевинског материјала, изградњи објеката, обнављању или рушењу објеката и изградњи и обнављању саобраћајница. Општина Ражањ није поштеђена значајном генерисању грађевинског отпада јер је задњих година доста урађено у подизању нових објеката, ревитализацији постојећих и поправци и изградњи нових саобраћајница.

Најчешће врсте грађевинског отпада које се стварају код нас су материјали из ископа (хумус, глина и песак), отпад од рушења и грађења (бетон, цигла, цреп, камен, песак, камене плоче, гипс, керамика, лагани грађевински материјали, метали, пластика и дрво) и асфалт, лакови, боје и лепила.

Збрињавање насталог отпада се може обавити на више начина као што је поновна употреба, рециклирање, спаљивање и одлагање.

Грађевински отпад тренутно се складишти на депонији у Липовцу а перспективно треба размишљати о набавци неке половне индустриске дробилице чиме би се створили услови за коришћење отпада као корисне сировине.

Слика 4. Изглед привремене депоније грађевинског отпада у Липовцу

У октобру 2023. године, донета је Уредба о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења. Овом уредбом ближе се прописује начин и поступак управљања отпадом од грађења и рушења.

На основу **Уредбе о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења** су локалној самоуправи Ражањ дефинисане су следеће обавезе и надлежности:

❖ Чланом 6 дефинисано је давање сагласности на План управљања отпадом. У поменутом члану се дефинише да ако је локална самоуправа надлежна за издавање грађевинске дозволе, онда надлежни орган те јединице локалне самоуправе за заштиту животне средине даје сагласност на План управљања отпадом. Одлука мора бити донета у року од 30 дана од пријема комплетне документације.

❖ Чланом 14 дефинисано је издавање сагласности за трајно складиштење опасног отпада. У поменутом члану се дефинише да уколико се опасни отпад складишти трајно на одређеној локацији, локална самоуправа на чијој територији је та локација мора издати сагласност.

❖ Чланом 15 дефинисано је одређивање локације за мобилно постројење. У овом члану се наводи да локалне самоуправе одређује локацију на којој мобилно постројење може радити и где се може складиштити третиран отпад. Такође, у овом члану се дефинише да локална самоуправа треба да успостави место где грађани могу да донесу до 1 тону отпада од грађења и рушења који је настао у домаћинству.

Надлежности локалне самоуправе Ражањ из Уредбе о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења захтеву следеће активности:

❖ Организацију интерних процедура унутар локалне самоуправе (нпр. рокови за поступање по захтеву).

❖ Координацију са инвеститорима и извођачима, али и надлежним инспекцијама.

❖ Обезбеђење инфраструктуре за пријем отпада од грађана.

❖ Едукацију становништва и предузетника о начину поступања са овом врстом отпада.

У **табели број 5** приказане су кроз Checklist-а обавезе локалне самоуправе које се испуњавају кроз наведене активности:

ОБАВЕЗЕ ЛС РАЖАЊ	Активности
1. САГЛАСНОСТ НА ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ	Обезбедити рад надлежног органа за заштиту животне средине (ако локална самоуправа издаје грађевинску дозволу)
	Успоставити поступак за пријем, разматрање и одлучивање о Плану управљања отпадом
	Доносити решење о сагласности у року од 30 дана од пријема комплетне документације
2. ЛОКАЦИЈА ЗА МОБИЛНА ПОСТРОЈЕЊА	Одредити и обележити локацију за рад мобилних постројења за третман отпада
	Омогућити складиштење третираног отпада на тој локацији у складу са прописима
3. ПРИЈЕМ ОТПАДА ОД ГРАЂАНА	Успоставити место где грађани могу донети до 1 тоне отпада од грађења и рушења (домаћинства)
	Организовати пријем и правилно управљање тим отпадом
	Информисати становништво о локацији, радном времену и условима за предају отпада
4. САГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНО СКЛАДИШТЕЊЕ ОПАСНОГ ОТПАДА	Размотрити захтеве за трајно складиштење опасног отпада на територији ЛС
	Издати сагласност ако су испуњени услови (локација, третман, заштита животне средине)
5. САРАДЊА СА ИНСПЕКЦИЈОМ	Сарађивати са грађевинским и еколошким инспекторима
	Омогућити увид у План управљања отпадом на градилиштима на територији ЛС
6. ЕДУКАЦИЈА И НАДЗОР	Спроводити информативне кампање за грађане и правна лица о правилном управљању грађевинским отпадом
	Надзирати рад оператера и учесника у управљању отпадом на својој територији

5.1. Утицај комуналног отпада на човекову околину

Када се ради о комуналном отпаду, сваки корак у ланцу његовог кретања је важан. Сво касније поступање у много чему зависи од првог корака: **НАЧИНА КАКО СЕ САКУПЉА**

СМЕЋЕ. Пуно времена и новца се губи на сакупљању смећа са "дивљих сметилишта", сакупљање отпада расутог поред препуњених контејнера, поправкама возила после њиховог преоптерећења и др.

Неадекватно прикупљање, транспорт или неправилно одлагање комуналног отпада може да има неповољан утицај на животну средину, као што је:

- ❖ загађење ваздуха и непријатни мириси;
- ❖ могућ ризик по здравље због акумулације загађених вода које омогућавају размножавање комараца и привлаче муве и гамад;
- ❖ губитак обрадивог земљишта због присуства биолошки неразградиве компоненте;
- ❖ загађење земљишта, површинских и подземних вода процедним водама које такође имају утицај на здравље и животну средину;
- ❖ загађење марина директним или индиректним одлагањем отпада.

5.1.1. Досадашње санирање неуређених депонија и мере санације

У општини Ражањ постоји 7 тзв „дивљих депонија“ или сметлишта у оквиру неких месних заједница, на којима се одлаже прикупљено смеће из сеоских домаћинстава. Оне су под сталним инспекцијским надзором, и редовно се контролишу и уређују.

Општина	Насеље	Процењена количина отпада (t)	Процењена површина сметлишта (m²)	Колико је пута чишћен простор дивље депоније у току извештајне године	Да ли се на истом месту понавља дивље одлагање отпада
Ражањ	Скорица	25	1300	9	Да
Ражањ	Рујиште	18	600	5	Да
Ражањ	Прасковче	24	250	5	Да
Ражањ	Послон	16	410	2	Да
Ражањ	Мађере	22	545	4	Да
Ражањ	Грабово	15	550	1	Да
Ражањ	Црни Као	13	550	2	Да

Табела 6. Приказ дивљих депонија на територији општине Ражањ

Постоји и мањи број мањих „дивљих депонија“, која се након пријаве и инспекцијског надзора и налога адекватно санирају и уклоне. Депоније се очисте, отпад се уклони и земљиште се рекултивише. Финансијска средства за покривање трошкова уклањања „дивљих депонија“ се обезбеђују од стране Министарства заштите животне средине Републике Србије и из буџета општине Ражањ.

У наредној табели приказана је цена санација дивљих депонија на територији општине Ражањ током 2024. године, са свеукупним ангажовањем:

Ручни утовар	564.480,00
Одвоз смећа	487.254,00
Машински утовар и равнање	608.400,00
Укупно:	1.660.134,00

Табела 7. Свеукупно ангажовање за санацију дивљих депонија

5.2. Смањење количине отпада

Фактори који утичу на количину смећа у једном периоду су следећи:

- ❖ Начин становања
- ❖ Врста горива за грејање
- ❖ Степен индустријског развоја
- ❖ Ниво животног стандарда.

Повећањем животног стандарда мењају се навике људи, повећава се потрошња и у значајној мери повећава се и количина отпада која се ствара.

Један од принципа у управљању чврстим отпадом је принцип смањења стварања отпада на извору односно смањење количина отпада на минимум и/или потенцијалне опасности створеног отпада.

Потрошачи треба активно да учествују у редукцији отпада куповином производа са мање амбалаже.

Влада треба да буде носилац политике редукције отпада а ЈП да учествује и подржава сваку акцију .

5.3. Одвајање на извору

Основна метода је одвајање комуналног отпада на различите компоненте као што су: запаљиви материјали, материјали који могу поново да се користе, материјали који могу да се рециклирају, органски материјал итд. и то на нивоу домаћинства. Запаљиви материјал подразумева папир, картон, суво лишће и гранчице. Материјал који се поново користи могу да буду флаше, конзерве и пластичне вреће. Материјал који се рециклира може да буде

папир, пластика, стакло и метални опиљци. Органски материјал подразумева љуске од воћа и поврћа и други отпад од хране. Да би се спречило да комунални отпад буде узрок загађења или да угрози здравље људи, најважније је одвојити отпад који се регенерише од опасног отпада већ на извору. Одвајање може да се одвија и негде даље у току управљања отпадом.

У општини Ражањ велика пажња је посвећена одвајању отпада још на извору. Постављени су контејнери за прикупљање различитих врста отпада: контејнери за стакло, жичани контејнери за прикупљање амбалажног отпада, контејнери за органски отпад, контејнери за комунални отпад.

Кухињски отпад се одваја на месту настајања. Врши се одвајање у два дела и то на отпад органског порекла и остали комунални отпад. Одвојени органски отпад се даље одлаже у посебно обележене контејнере и даље шаље у привремени Рециклажни центар на даље механичко третирање и припрему за компостирање.

Слика 5. Контејнери за стакло, пет амбалажу, картон, стандардни комунални отпад и органски отпад

За прикупљање амбалажног и рефикабилног отпада постављени су жичани контејнери, а у стамбеним зградама су постављене канте запремине 120л. Из канти и жичаних контејнера отпад се одвози у рециклажни центар у Ражњу, где се припрема за рециклажу.

За прикупљање стакла постављени су посебни контејнери, који се празне на свака два месеца. Стакло се из тих контејнера одвози у рециклажни центар у велики контејнер за камион подизач, запремине 7т, одакле се предаје овлашћеном дистрибутеру за стакло.

За одвајање отпада на извору најбитнија је едукација становништва и упознавање људи са радом јавног комуналног предузећа и његовом активношћу. Као последицу тога имамо смањене количине смећа које се одлаже на депонију као и подигнуту свест становништва у

области очувања животне средине.

5.4. Прикупљање и транспорт

Локална самоуправа је оснивач јавног комуналног предузећа „Комуналац“ и њему је поверена надлежност за прикупљање и транспорт отпада, и оно има право да ове услуге наплати. Ово предузеће је одговорно и за одржавање комуналне депоније и за чишћење дивљих сметлишта у општини. Одржавање чистоће у Ражњу и свим насељима у општини подразумева сакупљање смећа и других природних и вештачких отпадака из стамбених, пословних и других објеката, њихово одвожење и одлагање, уклањање отпада из посуда за отпатке на јавним местима, као и смећа и другог отпада са улица и јавних површина.

Предузеће је дужно да:

- ❖ Редовно, два пута недељно врши пражњење посуда за отпатке, постављених на јавним површинама;
- ❖ Да најмање једном недељно врши изношење смећа из и око контејнера за смеће постављених на јавним површинама;
- ❖ Да најмање једном недељно врши изношење смећа из посуда за смеће које постављају корисници услуга;
- ❖ Да чува, одржава и уређује депонију смећа.

ЈП „Комуналац“ из Ражња врши сакупљање комуналног отпада на територији Ражња и 9 Месних заједница. Месне заједнице у којима не постоји организовано сакупљање комуналног отпада прикупљени комунални отпад одвозе на осталих 7 сметлишта.

Сакупљање картона и пет амбалаже организовано је на целој територији општине Ражањ. Жичани контејнери су распоређени у свим месним заједницама и редовно се празне а амбалажа се довози у Рецилкажни центар у Ражњу.

За прикупљање стакла постављени су посебни контејнери, који се празне на свака два месеца. Стакло се из тих контејнера одвози у рециклажни центар у велики контејнер за камион подизач, запремине 7т, одакле се предаје овлашћеном дистрибутеру за стакло.

Органски отпад се прикупља у посебно обележеним контејнерима за органски отпад и даље шаље у привремени Рециклажни центар на даље механичко третирање и припрему за компостирање.

Слике 6- 7. Контејнери за сакупљање органског отпада

Недељно се у општини Ражањ сакупи и одвезе на локалну депонију 9-10 т комуналног отпада.

Редни број	Назив општине/места	Укупан број становника	Укупан број домаћинстава	Укупан број станава
Општина Ражањ		7010	2593	5141
1	Браљина	98	59	250
2	Варош	216	78	137
3	Витошевац	826	291	556
4	Грабово	97	35	66
5	Липовац	211	74	100
6	Мађере	316	118	192
7	Малетина	75	42	107
8	Маћија	27	15	83
9	Нови Брачин	444	140	234
10	Пардик	242	77	129
11	Подгорац	331	115	191
12	Послон	150	63	157
13	Прасковче	332	145	268

14	Претрковац	190	71	159
15	Ражањ	1138	423	663
16	Рујиште	225	89	203
17	Скорица	512	204	484
18	Смиловац	665	226	497
19	Стари Брачин	221	76	113
20	Церово	27	14	50
21	Црни Као	287	96	202
22	Чубура	112	38	65
23	Шетка	268	104	235

Табела 8. Преглед села и број становника обухваћених услугама ЈП „Комуналац“

Основни подаци о опреми и механизацији ЈП „Комуналац“ Ражањ:

1. Жичани контејнери – 223 комада
2. Контејнери до 1100л – 85 комада
3. Канте за отпад – 50 комада
4. Канте од 120л – 10 комада
5. Камиони смећари – 3 комада
6. Трактор са приколицом – 1 комад

Трактор са приколицом служи за сакупљање углавном биљних остатака (грана, лишћа, покошених трава, шибља...) и сакупљање комуналног отпада са терена где је камионима смећарима онемогућен прилаз. Камиони смећари сакупљају и сабијају комунални отпад, који се након прикупљања одлаже на локалну депонију звану „Липовац“ која је од Ражња удаљена 2км. Отпад који се одлаже на горе наведеној депонији је само са градског подручја. Остале 22 месне заједнице имају организовано сакупљање картона и ПЕТ амбалаже, док се комунални отпад одлаже на мање депоније, тзв. „дивље депоније“ или сметлишта, којих има 7 на територији општине.

Наведени број контејнера и механизације је недовољан за адекватно сакупљање и одлагање сакупљеног отпада. Потребно је обезбедити контејнере за комунални отпад за све месне заједнице, чиме би се обезбедила адекватна покривеност и у сеоским заједницама, и решило питање „дивљих депонија“. Сав отпад из села би се одвозио на главну локалну депонију у Липовцу. Такође, потребно је обезбедити одговарајућу опрему за припрему отпада за компостирање, и обезбедити довољан број контејнера за пластику.

5.5. Поступци обнављања – рециклажа

Рециклирање је издвајање материјала из отпада и његово поновно коришћење. Укључује сакупљање, издвајање, прераду и израду нових производа из искориштених ствари или материјала. Веома је важно најприје одвојити отпад према врстама отпадака. Многе отпадне материје се могу поново искористити ако су одвојено сакупљене. У рециклирање спада све што може поново да се искористи, а да се не баци.

У општини Ражањ, за сада, рециклира се само органски отпад.

У условима који владају у општини Ражањ као најприкладнији начин прераде органског отпада издваја се прерада аеробном дигестијом – компостирањем.

Компостирање је процес биолошке трансформације у коме се активношћу микроорганизама претварају органске материје у материјал сличан хумусу, познат као компост. Овим процесом одвија се биолошка разградња и стабилизација супстрата, под условом који омогућавају развој термофилних микроорганизама, као резултат ослобађања топлоте настале током биолошких процеса, да би се добио крајњи производ који је стабилан, без патогена и без семена биљака, који је погодан за примену у поправци квалитета земљишта.

Компостирањем се постиже трансформација биоразградивог органског материјала у биолошки стабилан материјал уз смањење почетне запремине, долази до разлагања патогених и других нежељених организама и уз задржавање основних нутријената (азот, фосфор и калијум) да би се могли успешно користити за узгој биљака.

За процес аеробне дигестије могу се користити органске супстанце које садрже протеине, аминокиселине, липиде, угљене хидрате, целулозу, лигнин и пепео. Расположиве хранљиве материје у присуству кисеоника из ваздуха и адекватних микроорганизама врше разлагање при чему се као производ добија компост, одређена количина нитрата и сулфата уз издвајање угљен-диоксида, водене паре и топлоте.

Прерадом органског отпада се добија квалитетан компост за органску производњу, који се одликује одговарајућом зрелошћу, високим садржајем органске материје (преко 30%), одсуством семена корова и патогених организама, чистоћом, Р_h вредношћу 6-7,8, одсуством тешких метала и токсичних супстанци, тамном бојом, пријатним мирисом земље и садржајем воде испод 50%.

ПЕТ амбалажа се након довожења у привремено рециклажно двориште даље спрема за рециклажу. Са флаша се скидају затварачи, врши одвајање по боји и обавља припрема за пресовање. На машини за пресовање формирају се бале одговарајућих димензија које се одлажу у магацински простор и као такве даље пласирају. Тренутно се сортирање обавља на

отвореном простору што је дугорочно неприхватљиво.

Крајем 2024. године Општина Ражањ је потписала уговор са Министарством заштите животне средине о реализацији пројекта „Реконструкција и доградња постојећег економског објекта ради промене намене у рециклажно двориште са компостаном, спратности /П/ на кат. парцели бр. 1758/11 КО Ражањ у индустријској зони „Север“ у Ражњу“ по јавном конкурс за доделу средстава за суфинансирање реализације пројекта изградње система управљања отпадом у 2024. години. Изградњом новог производног простора сортирање ће бити смештено у затвореном простору тако да ће се ови послови моћи да обављају у свим временским условима. Свакако да се процес рециклаже ПЕТ- амбалаже не завршава израдом пресованих бала већ се наставља даљим фазама прераде. Трнутно у привременом Рециклажном дворишту не постоје услови за даљу прераду.

5.6. Одлагање

Све до увођења примарне селекције пракса је била одлагање свог комуналног отпада на депонију. За сада издвојене компоненте представљају мали проценат учешћа у целокупној количини отпада те се мора наставити са праксом едукације и мотивације становништва као и увођењем нових рециклабилних компоненти које ће се издвојити на извору. На депонију треба одлагати чврсти комунални отпад који нема својства опасног отпада а који се не може прерађивати односно користити као индустријска сировина или енергетско гориво.

Процес биодеградације одређених компоненти комуналног отпада може почети и пре него што је отпад прикупљен и трајати током транспорта. Биодеградација се даље поспешује нпр. мокрим дробљењем. У неким земљама је забрањено додавање течности ради убрзавања процеса биодеградације зато што су више забринуте са повећаним количинама процедурних вода које се тада стварају. Када се отпад нађе на депонији, брзина деградације ће се рапидно повећавати, нарочито у присуству влаге. Међутим, када се густина отпада повећава, да би се олакшао транспорт, отежава се продирање влаге у масу отпада па се и почетак биодеградације одлаже. Почетно, деградација је аеробна, а као споредни производи се стварају водоник и угљен-диоксид. Како кисеоник струји навише кроз масу отпада, долази до стварања анаеробних услова и споредни производи постају метан и угљен-моноксид. С обзиром да је метан запаљив и да у затвореном простору може бити експлозиван потребно је спровести специјалне мере вентилације депоније. На локацијама где је производња гаса значајна уводи се пракса искоришћавања гаса. Могуће је добити корисне количине гаса за период од неколико десетина година. Истовремено са производњом гаса стварају се нова органска једињења. Многа од њих, с обзиром да су растворљива у води стварају течне мешавине са влагом из тела депоније, тј. формирају исцедак. Исцедак може да буде веома загађен. У сваком случају неопходно је спречити отицање процедурних вода из депоније, нарочито што ће тада и гас да се ствара ван тела депоније. Такође, неопходно је спречити мешање са подземним и површинским водама.

Општина Ражањ сав комунални отпад са градске територије одлаже на локалну депонију

„Липовац“, поједина села се удружују, и отпад извозе на заједничке депоније, док нека села имају своје тзв. „дивље депонија“. За 22 села у општини Ражањ, постоји 7 сметлишта односно „дивљих депонија“ за одлагање комуналног отпада.

5.7. Могућности управљања комуналним отпадом

Могуће је извршити сепарацију отпада, било у сарадњи са „произвођачем“ отпада, било тек након прикупљања. Отпад који није одговарајући за рециклажу или поновно коришћење, а стога и сепарацију, треба прикупити и одложити на дозвољене локације.

Редослед решавања проблема је следећи:

- минимизирање отпада који се одбацује,
- издвајање корисних састојака и његова поновна употреба,
- индустријски третман смећа,
- коначно одлагање остатка на депонију. Тај циљ се постиже на тај начин што се:
 - ✓ прво уреди депонија,
 - ✓ уводи примарна и секундарна сепарација корисних компоненти
 - ✓ уведе одређени технолошки поступци у третману (компостирање, брикетирање или неки други облик прераде),
 - ✓ уређује проблематика настанка амбалажног отпада и врши едукација грађана у циљу смањења количине отпада уопште.

Биодеградибилна фракција која се налази у прикупљеном комуналном отпаду може да, у зависности од услова складиштења, почне да се разлаже већ у контејнерима или другим посудама за прикупљање. Због здравствених, хигијенских и естетских разлога уведена је пракса сакупљања отпада у папирним и пластичним врећама. Истовремено су на тај начин лица која врше прикупљање заштићена од директног контакта са отпадом, а и олакшана је даља манипулација било да се ради о депоновању, претовару на трансфер станицама или спаљивању отпада. На већини климатских услова отпад ће се на трансфер станицама, на којима се отпад само балира због даљег транспорта, деградирати до нивоа који захтева руковање отпадом неким механичким средствима и то због здравствених и сигурносних разлога. Због свега тога, нико не би требало да долази у контакт са отпадом осим оператера на постројењу на финалном одлагалишту.

6. Подаци о тренутном управљању отпадом у општини Ражањ

6.1. Информације о Јавном предузећу „Комуналац“

НАЗИВ: Јавно предузеће „Комуналац“ Ражањ

СКРАЋЕНИ НАЗИВ: ЈКП "КОМУНАЛАЦ" Ражањ

СЕДИШТЕ: Ражањ, ул. Ивана Вушовића бр.8

ОСНИВАЧ: Скупштина општине Ражањ МАТИЧНИ

БРОЈ: 07675216

ПИБ: 101463351

ПРЕТЕЖНА ДЕЛАТНОСТ: 3600 - Скупљање, пречишћавање и дистрибуција воде

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИК ПРЕДУЗЕЋА: Јавно предузеће

РЕГИСТРОВАНИ КОД: Републичке Агенције за привредне регистре у Београду

Број запослених у ЈКП „Комуналац“ у Ражању је 23. Састав чини директор, финансијски директор, два радника на административним пословима и 19 радника на оперативним пословима.

Јавно предузеће „Комуналац“ из Ражања финансира се искључиво из сопствених средстава.

6.1.1. Делатности предузећа

Основне делатности овог предузећа у складу са оснивачким актом су следеће:

1. Производња, сакупљање, пречишћавање и дистрибуција воде
2. Сакупљање смећа, старих ствари, коришћених предмета и отпадака, одвоз отпадака, одстрањивање отпадака спаљивањем или на други начин, сабијање отпадака, одлагање отпадака, закопавање и заоравање отпадака са депоније, уклањање отпадних вода дренажом, канализацијом, одводним каналима или на други начин, пречишћавање отпадних вода, пражњење и чишћење септичких јама, чишћење и поливање улица, стаза..Уклањање снега и леда на путевима, израд канализационих прикључака, одржавање канализационих објеката и израда техничке документације.
3. Уређење и одржавање паркова, зелених и рекреативних површина
4. Вађење камена за грађевинарство, дробљење и ломљење кречњака
5. Рушење и разбијање објеката, земљани радови, уређивање грађевинског земљишта
6. Рециклажа металних отпадака и остатака
7. Рециклажа неметалних отпадака и остатака

8. Трговина на велико и мало отпаcima и остацима

6.1.2. Цена услуге и проценат наплате

Цена услуге изношења и депоновања смећа се наплаћује према површини стамбеног то јест пословног простора. Наплата се врши преко обједињеног рачуна и проценат наплате варира у зависности од категорије.

Тренутно важеће цене ове услуге према важећој Одлуци о образовању цене воде и изношења смећа на територији општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“ број 3 од 28.03.2025. године) су:

- за домаћинства 5,40 дин/м² (без ПДВ-а)
- за привредне субјекте и буџетске установе 9,60 дин/м² (без ПДВ-а)
- по контејнеру 1,1 м³ 2727,28 дин. Проценат наплате је:
 - домаћинства 60%
 - буџетске установе 100%
 - привредни субјекти 70%

6.2. Територија коју покрива ЈКП „Комуналац“ Ражањ

Од 23 насељена места у општини Ражањ услугу сакупљања комуналног отпада ово јавно предузеће пружа у Ражњу и у 11 Месних заједница. У осталим насељеним местима ове општине организација ове делатности препуштена је Месним заједницама на основу члана 12. Одлуке о комуналним делатностима.

Смеће се у Ражњу од индивидуалних домаћинстава (породичне стамбене куће) износи једанпут недељно, до два пута недељно. Привредни субјекти смеће сакупљају у контејнере и исти се празне по потреби – минимум једном недељно.

На територији МЗ Ражња тренутни број контејнера за сакупљање отпада је:

Месна заједница	Контејнери за комунални отпад 1,1 m ³	Контејнери за органски отпад 1,1 m ³	Контејнери за стакло	Контејнери за картон	Контејнери жичани за ПЕТ од 1m ³ и 2m ³	Канте у јавним установама за сакупљање канцеларијског папира
Ражањ	95	14	10	10	20	8
Послон	6				6	
Чубура	5				3	
Прасковче					6	
Малетина					4	
Церово					1	
Браљина					5	
Мађија					2	
Мађере					6	
Подгорац	9				9	
Грабово	6				6	
Пардик	9				9	
Шетка	11				11	
Варош	11				10	
С.Брачин					6	
Н.Брачин					15	
Црни Као					6	
Рујиште					10	
Липовац					4	
Претркова					15	
Витошевац	29				27	
Скорица	16				16	
Смиловац	18				18	
УКУПНО	215	14	10	10	215	8

Табела 9. - Број контејнера за сакупљање отпада по Месним заједницама

6.3. Механизација којом располаже ЈКП "Комуналац"

Под механизацијом се подразумевају возила која ово јавно предузеће користи у свом свакодневном раду за сакупљање отпада из породичних и пословних просторија као и са јавних површина. У наставку текста је дат табеларни приказ постојеће механизације:

Назив возила	Кол	Запремина	Година производње	Број шасије	Снага мотора KW	Категорија возила
Аутосмеђар:						
ДАФ ЛФ260	1	16m ³	2022.	XLRAEL3700L514795	194	теретно
ФОРД	1	8m ³	2023	NM0KKXTP6KPL91999	243	теретно
MAN	1	12m ³	2002.	WMAL80ZZZ3Y105760	162	теретно
Цистерне:						
MAN фекална цистерна	1	13m ³	2003.	WMAH20ZZZ3M3664 74	301	теретно
Mercedes benz. Цистерна за воду	1	10m ³	2004.	WDB9505321K94846 3	205	теретно
Трактор са приколицом Раковица	1		1995.			
Теренско возило Лада нива	1		2018.			

Табела 10. Механизација којом располаже ЈКП „Комуналац“

6.4. Подаци о отпаду (количина и морфолошки састав)

У општини Ражањ се врши организовано евидентирање количина, врста и састава комуналног отпада. Следећа табела показује укупне количине произведеног отпада (у кг) по насељима у општини Ражањ на годишњем нивоу и по глави становника.

Наведени подаци дати у табели 8. добијени су од достављених података ЈП Комуналац.

Насеље	Број становника (попис 2011.год)	Количина произведеног отпада на годишњем нивоу у кг	Количина произведеног отпада по глави становника у кг
Ражањ	1245	293.657,040	235,869
Прасковче	418	91.325,716	218,482
Скорица	803	174.903,705	217,813
Рујиште	315	66.980,228	212,636
Претрковац	285	53.020,509	186,037
Браљина	125	17.800,211	142,402
Варош	290	59.964,443	206,774
Витошевац	1070	230.929,856	215,822
Грабово	161	31.929,119	198,317
Липовац	254	53.020,509	208,742
Мађере	421	79.064,898	187,803
Малетина	131	23.779,962	181,526
Маћија	73	12.474,050	170,877
Нови Брачин	511	104.413,967	204,333
Пардик	326	61.188,207	187,694
Подгорац	403	79.433,417	197,105
Стари Брачин	298	60.541,095	203,158
Церово	48	8.517,677	177,452
Црни Као	378	81.509,413	215,633
Чубура	160	31.389,550	196,185

Шетка	353	77.939,406	220,792
Смиловац	891	19.886,772	22,320
Послон	191	33.373,070	174,728
Укупно	9.150	1.747.042,82	4.382,50

Табела 11. Количине произведеног отпада по глави становника на годишњем нивоу

Наведени подаци у табели 10. добијени су на основу директних мерења на терену, где је случајним избором домаћинстава вршено испитивање. Испитивања су обављена тако што је за сваку месну заједницу вршен избор најмање пет домаћинстава са различитим бројем чланова за тачно одређен временски период (7 дана). Отпад који је добијен на терену је затим разврставан према врстама, да би се добио морфолошки састав отпада. Поред одређеног времена генерисања отпада, утврђиван је и број чланова домаћинстава, да би се добила количина отпада по једном становнику. Сви подаци наведени у табели 9 су добијени на основу испитивања која су обављена у летњим месецима. Разврставање мерење отпада вршено је у рециклажном центру.

Р. бр	Назив месне заједнице	Органски отпад (kg)	ПЕТ амбалажа (kg)	Тврда пластика (kg)	Масни папир (kg)	Стандардни папир (kg)	Картон (kg)	Пластичне кесе (kg)	Стаклена амбалажа (kg)	Остали отпад (kg)	Месечне количине отпада (kg)	Укупне месечне количине (kg)	Годишње количине отпада (kg)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Ражањ	7,85	1,11	1,00	1,16	2,80	0,32	0,21	0,80	0,68	15,92	24471	293657
2.	Варош	4,34	2,36	1,50	1,36	1,44	1,43	0,25	0,35	0,85	13,88	4997	59964
3.	Рујиште	5,47	0,16	0,16	0,54	1,65	0,35	0,14	0,43	2,61	13,51	5581	66980
4.	Прасковче	5,70	1,04	1,04	0,83	0,54	0,97	0,54	0,77	2,83	14,89	7610	91325
5.	Црни Као	5,01	2,36	0,36	1,04	0,51	0,78	0,42	0,75	2,25	13,48	6792	81509
6.	Браљина	2,29	0,51	0,24	0,41	0,35	0,41	0,16	0,64	0,57	5,58	1483	17800
7.	Мађере	4,26	1,61	0,77	0,50	1,18	1,26	1,15	0,94	0,88	12,55	6588	79064
8.	Малетина	2,60	1,26	-	1,20	0,60	1,48	0,55	0,90	1,95	10,54	1981	23779
9.	Церово	4,51	1,85	-	1,43	0,67	1,75	0,53	-	-	10,74	709	8517
10.	Липовац	5,38	2,11	0,68	1,05	1,66	1,25	0,39	0,96	1,35	14,83	4418	53020
11.	Послон	3,31	1,21	0,40	0,71	1,11	0,71	0,34	0,91	1,83	10,53	2781	33373

12.	Чубура	4,07	1,68	1,15	1,42	1,13	1,00	0,14	1,28	1,79	13,66	2615	31389
13.	Мађија	2,68	1,25	0,39	0,68	0,61	0,84	0,26	0,62	0,92	8,25	1039	12474
14.	Шетка	4,28	2,25	1,14	0,96	0,58	1,46	0,19	1,61	1,42	13,89	6454	77939
15.	Пардик	3,64	1,51	1,32	0,64	0,48	0,94	0,30	1,11	3,30	13,24	5099	61188
16.	Подгорац	4,38	1,46	0,58	0,62	0,91	1,05	0,22	1,39	2,22	12,83	6619	79433
17.	Витошевац	4,76	2,18	0,92	1,22	0,44	1,14	0,47	1,30	2,63	15,06	19244	230929
18.	Нови Брачин	5,13	2,57	0,70	1,29	0,46	1,27	0,43	1,61	1,86	15,32	8701	104413
19.	Стари Брачин	3,90	2,09	0,71	0,91	0,61	1,01	0,26	1,67	2,44	13,60	5045	60541
20.	Претрковац	4,30	1,8	0,85	0,61	0,84	0,93	0,37	1,33	2,52	13,55	4418	53020
21.	Скорица	5,20	1,95	0,87	0,94	1,12	1,12	0,47	1,55	1,98	15,20	14575	174903
22.	Смиловац	5,60	2,22	0,77	1,15	0,60	1,07	0,44	1,61	2,29	5,75	16572	198866
23.	Грабово	4,62	1,68	0,51	0,92	0,58	0,99	0,56	1,58	2,34	13,78	2660	31929
	Укупно по врстама отпада	103,28	40,85	16,06	21,59	20,87	23,53	8,79	24,11	41,50	300,58	160452	1926012
	Проценти о учешће (%)	34,36	13,59	5,34	7,18	6,94	7,83	2,92	8,02	13,8	99,98		

Табела 12. Преглед количина отпада издвојеног на извору, по врстама отпада за сваку месну заједницу (месечне и годишње количине)

7. Информације о локалној депонији

7.1. Основни подаци

Несанитарна депонија – сметлиште комуналног отпада у Ражњу налази се на локацији званој Липовац, на територији КО Ражањ и удаљена је на око 2км од Ражња. Локација горе наведене депоније се налази на катастарским парцелама бр. 1440/3,1441/2,1440/2. КО Ражањ. Депонија заузима површину од око 2 хектара, а ширина депоније варира од 20 до

100 метара. Дужина саме депоније је 300м., и издуженог је облика. Запремина тела депоније по прорачуну који је изведен у главном пројекту санације депоније комуналног отпада општине Ражањ је износила 5000m³ до 2008.год. у сабијеном стању. Запремина отпада који се генерисао у наредних десет година (2008-2018) износи око 49711 m³ у сабијеном стању са инертним материјалом као прекривка, а капацитет за компактирани комунални отпад износи око 10000m³.

Несанитарна депонија- сметлиште у општини Ражањ формирана је у узводном делу јаруге-суве долине, уз локални пут Ражањ – Липовац. Отпад који се одлаже на горе наведеној депонији је само са градског подручја. До саме депоније се долази земљаним путем дужине

око 300м, од асфалтираног локалног пута Ражањ - Липовац. Депонија је ограда са трију страна оградом од металне жице, а са четврте стране се налази шумовити део где постоји природни канал. На самом улазу се налази метална капија и табла са ознакама предузећа, а испред улаза је постављен метални објект као чуварска кућица. Чуварска служба ради у једној смени и она је у саставу ЈП „Комуналац“.

Слика 8. Депонија у Липовцу

Несанитарна депонија комуналног отпада у општини Ражањ је активна, а одлагање комуналног отпада на датој локацији врши се од 1998.год. Период за који се предвиђа одлагање комуналног отпада и експлоатација исте је више од пет година експлоатације.

Несанитарна депонија ради у једној смени, од 8-15 сати, након чега се затвара, и нема уноса смећа.

7.2. Проблеми у функционисању око депоније

Начин одлагања комуналног отпада на датој депонији се врши контролисано у смислу површински начин, ћелијског типа, отпад се одлаже на једној ширини радне зоне, после се врши равнање и касније сабијање отпада, помоћу булдозера. На локацији саме депоније нема стално обезбеђеног инертног материјала (земље), за прекривање комуналног отпада, већ по потреби ЈП „Комуналац“ Ражањ довози инертни материјал за прекривање комуналног отпада. На наведеној депонији се одлаже искључиво комунални отпад. Просечна годишња количина отпада који се одлаже на несанитарну градску депонију у Ражњу је око 1250 т годишње.

На локалној депонији изграђен је дренажни систем када се почело од нултог стања

(1998.год.), али се не врши пречишћавање процедних вода са депоније. На локацији депоније нема система за отплињавање депонијских гасова и нема колске ваге за мерење довеженог комуналног отпада. Током изградње дренажног система постављено је неколико пијезометара, али су они сада ван функције јер су затрпани комуналним отпадом.

По датом пројекту „ Главни пројекат санације депоније комуналног отпада општине Ражањ“ врше се само мере санације, али не спроводи мониторинг прописан пројектом, узорковање подземних вода и ваздуха.

Од механизације која се користи на датој депонији има булдозер, који се изнајмљује, јер ЈП “Комуналац“ нема булдозера у свом власништву.

Овим планом предвиђене су одређене активности, како би се смањили проблеми у функционисању депоније:

- ❖ Уредити пут од главног локалног пута до депоније у дужини од 300м;
- ❖ Поставити ограду и комплетно оградити депонију са страна које тренутно нису ограђене;
- ❖ Дефинисати место тј. простор за материјал за насипање односно место где ће се складиштити инертни материјал;
- ❖ Набавити возила за рад на депонији (булдозер и компактор);
- ❖ Поставити цеви за одплињавање.

За наредни период предвиђена је и изградња једне трансфер станице на месту тренутне несанитарне депоније, због велике удаљености општине од локације нове регионалне депоније која ће бити у Дољевцу. У току је поновно потписивање споразума између општина у региону: града Ниша, општине Дољевац, Гацин Хан, Меровина, Алексинац, Сврљиг, Соко бања, Ражањ.

Трансфер станице представљају и локације где ће се и остале врсте отпада сакупљати пре транспорта на санитарну депонију.

Након изградње трансфер станице сакупљање комуналног отпада биће проширено на територију целе општине. Тако ће се избећи стварање нових „дивљих депонија“ и очистити се и санирати постојећих 7, на којима се тренутно одлаже комунални отпад са територије месних заједница.

Трансфер станица у плану је од 2023.год. за остатак отпада који није претходно рециклиран. Прорачун је да ће се годишње смањивати за око 5% укупне количине генерисаног отпада, па би на трансфер станици 2021.г.било 30%, 2022.г.25%, и 2023.г.20% укупне количине генерисаног отпада.

Обзиром да је примарна селекција отпада завршена, у трансфер станици би само био претовар из камиона сакупљача у камион који ће сав отпад возити на регионалну депонију у

Дољевцу.

8. Индустијски отпад

Индустијски отпад је отпад из било које индустрије или са локације на којој се налази индустрија, осим јаловине и пратећих минералних сировина из рудника и каменолома. На територији општине Ражањ постоји металопрерађивачка индустрија која прави металне отпатке, али их даље употребљава и не декларише као отпад.

9. Посебни токови отпада

Кретање отпада од места настанка до места коначног збрињавања, тј. поступак сакупљања, транспорта, искоришћења, третмана и коначног одлагања назива се током отпада. Токови отпада зависе од својстава отпада, места настанка, обавеза и одговорности, оних који су га дужни збринути.

Тако се отпад према својствима разврстава на инертни отпад, неопасан и опасан, а према месту настанка на комуналан и на индустријски отпад. Посебни токови отпада, у општини Ражањ, имају свој пут, и не завршавају на депонијама уз комунални отпад

За управљање неким од ових посебних токова отпада, који не треба или се на основу законских одредби не смеју депоновати, могуће је организовати сакупљањем на трансфер станицама или у тзв. сакупљачким станицама за опасан отпад, одакле би заинтересоване организације које се баве рециклажом тих врста отпада откупљивале и односиле. За неке друге токове, као што су отпадна возила, треба успоставити засебан рециклажни центар за такву врсту отпада.

У складу са Законом, посебно се издвајају следећи токови отпада:

- ❖ Коришћени акумулатори и батерије
- ❖ Отпадна уља
- ❖ Отпадне гуме
- ❖ Отпадни електронска и електрична производи
- ❖ ПЦБ отпад
- ❖ Отпадна возила
- ❖ Отпад који садржи, састоји се или је контаминиран дуготрајним органским загађујућим материјама (POPs отпад)
 - ❖ Флуоресцентне цеви које садрже живу
 - ❖ Отпад који садржи азбест
 - ❖ Медицински и фармацеутски отпад
 - ❖ Отпад из производње титан диоксида
 - ❖ Амбалажа и амбалажни отпад

9.1. Неопасан индустријски отпад

Неопасан индустријски отпад се у појединим врстама индустрије појављује као тзв. "чист отпад", а то је нарочито карактеристично за металне остатке.

У том смислу би било неопходно:

- ❖ идентификовати генераторе отпада који генеришу секундарне сировине;
- ❖ организовати сакупити секундарне сировине у складу са законском регулативом;
- ❖ успоставити економске интересе на линији генератор-сакупљач-прерађивач;
- ❖ подстаћи прераду и коришћење секундарних сировина;
- ❖ успоставити тржишне механизме;
- ❖ утврди алтернативан третман за велике количине рециклабилног материјала који сада износи на депонију (папир, пластика, стакло);
- ❖ утврди алтернативан третман биоразградивог отпада (храна, зеленило). Овај отпад се мора компостирати;
- ❖ едуковати радно особље за поступање са отпадом;
- ❖ све ово спровести у складу са економским интересом, с обзиром на постојање принципа "загађивач плаћа".

На територији општине Ражањ нема фирми које у већим количинама генеришу ту врсту отпада.

9.2. Амбалажа и амбалажни отпад

У складу са Директивом европског законодавства о амбалажи и амбалажном отпаду бр. 94/62/ЕЦ, регион би морао:

- ❖ да изради програм поступања са амбалажом, нарочито за део који се односи на комерцијалан сектор
- ❖ у складу са програмом, да обезбеди услове за сакупљање и привремено чување амбалаже
- ❖ да води евиденцију о набављеним, утрошеним и сакупљеним количинама амбалаже
- ❖ по успостављању тржишта секундарним сировинама, да организује службу која би се бавила претходним активностима, као и продајом ових секундарних сировина
- ❖ да промовише поновно коришћење амбалаже
- ❖ организовати сакупљање отпадне амбалаже, а у том циљу организовати одговарајући информациони систем
- ❖ развити програм едукације запослених као корисника амбалаже
- ❖ амбалажу која се не може поново користити, организовано износити на тржиште или организовати њено коришћење као енергента.

На територији општине Ражањ врши се организовано сакупљање ПЕТ амбалаже. Жичани контејнери су распоређени у свим месним заједницама и редовно се празне а амбалажа се довози у Рецилкажни центар у Ражњу. Са флаша се скидају затварачи, врши одвајање по боји и обавља припрема за пресовање. На машини за пресовање формирају се бале одговарајућих димензија које се одлажу у магацински простор и као такве даље пласирају. Тренутно се сортирање обавља на отвореном простору што је дугорочно неприхватљиво.

Крајем 2024. године Општина Ражањ је потписала уговор са Министарством заштите животне средине о реализацији пројекта „Реконструкција и доградња постојећег економског објекта ради промене намене у рециклажно двориште са компостаном, спратности /П/ на кат. парцели бр. 1758/11 КО Ражањ у индустријској зони „Север“ у Ражњу“ по јавном конкурс у за доделу средстава за суфинансирање реализације пројекта изградње система управљања отпадом у 2024. години. Изградњом новог производног простора сортирање ће бити смештено у затвореном простору тако да ће се ови послови моћи да обављају у свим временским условима. Свакако да се процес рециклаже ПЕТ-амбалаже не завршава израдом пресованих бала већ се наставља даљим фазама прераде али тренутно у нашем Рециклажном центру не постоје услови за даљу прераду.

9.3. Батерије и акумулатори који садрже опасне материје

Батерије које се користе за напајање у кућним производима, играчкама, мобилним телефонима у себи имају одређене канцерогене или токсичне елементе типа кадмијума, које након реаговања са водом или окружењем могу изазвати повећање степена ризика за добијање канцера код људи. Батерије се не смеју депоновати на депонијама и за њих постоји посебан третман. Потребна је брза израда регулативе на националном нивоу која ће поспешити одвојено скупљање батерија на јавним местима и на нивоу домаћинства као и свих привредних субјеката и престанак њиховог одлагања на депонијама.

Акумулатори који се користе у возилима имају киселине које негативно утичу на животну средину и здравље људи. Одлагање акумулатора на депонији је могуће једино привремено на посебним привременим одлагалиштима која имају заштиту од негативних испарења и продора у подземне воде. Акумулатори се могу рециклирати и постоје компаније у Србији које се тиме баве. Највећи купац старих акумулатора као секундарне сировине је фабрика акумулатора ”Сомбор АД” чији је капацитет производње преко милион батерија акумулатора на годишњем нивоу.

У складу са одредбама Директиве европског законодавства о батеријама и акумулаторима који садрже опасне супстанце бр. 91/157/ЕЕЦ, а коју је потребно пренети у национално законодавство, обавеза региона и локалне самоуправе је:

- ❖ да развије програм едукације запослених у вези са батеријама и акумулатора;
- ❖ да забрани и онемогући коришћење батерија и акумулатора са више од 0,0005% живе;
- ❖ да изради омогући одвојено сакупљање потрошених батерија и акумулатора, а у циљу њихове прераде или одлагања;
- ❖ у складу са програмом, да обезбеди услове за сакупљање и привремено чување утрошених батерија и акумулатора;
- ❖ да води евиденцију о набављеним, утрошеним и сакупљеним батеријама и акумулаторима;
- ❖ по успостављању тржишта секундарним сировинама, да организује службу која би се бавила претходним активностима, као и продајом ових секундарних сировина;
- ❖ да доставља информације о сакупљеним и одложеним (ускладиштеним) батеријама надлежним органима.

Све фирме на територији општине Ражањ, које се баве продајом акумулатора, уједно врше и откуп старих по солидним ценама, тако да се батерије и акумулатори не појављују у комуналном отпаду.

9.4. Ислужена возила – стара отпадна возила

Ислужена возила се према ЕУ Директиви о ислуженим возилима дефинишу као било који тип возила или делови возила које је отпад. Стога њихов извор варира од домаћинства до комерцијалне и индустријске употребе. Возила се састоје од бројних различитих материјала. Око 75% тежине возила чине челик и алуминијум од којих се највећи део рециклира. Остали присутни материјали су олово, жива, кадмијум и шестовалентни хром, а томе треба додати и друге опасне материје, које укључују антифриз, кочиона уља и уља која, ако се са њима не управља правилно, могу бити узрок значајног загађења животне средине. Остатак возила чини пластика која се рециклира, сагорева или депонује.

Ислужена возила су постала посебан ток отпада у ЕУ тек након повећања стандарда и развоја аутомобилске индустрије. Ова врста отпада не може да се одлаже на депонијама. Компаније које се баве рециклажом гвожђа у Србији, спремне су да рециклирају и ислужена возила. Потребно је направити привремено одлагалиште које би се празнило након одређеног времена. Привремено складиште је потребно обезбедити од потенцијалног загађења подземних вода и евентуално површинских токова.

У досадашњој пракси стара возила су сакупљана и продавана као “старо гвожђе”, од чега су продавани само стари делови, а остали су одбацивани и одношени на депонију. Велики број аутомобилских шкољки завршио је на дивљим депонијама у шумама, потоцима и сл. Стога је потребно успоставити систем за сакупљање и продају ових возила ради рециклаже, тј. ради раздвајања на делове који се могу рециклирати (пластика, метал, гуме,

текстил, уља). У Србији се појавило неколико фирми последњих година које се овим баве специјализовано.

У складу са Директивом европског законодавства о ислуженим возилима бр. 2000/53/ЕЦ, дати су следећи предлози :

❖ потребно је изградити систем за рециклажу возила, тј. за демонтажу возила и раздвајање на делове који се могу рециклирати (пластика, метал, гуме, текстил, уља)

❖ власник ислуженог возила је дужан да обезбеди предају возила предузећу које има дозволу за третман

❖ потребно је уредити поступак сакупљања и предаје возила предузећу које има дозволу за третман

❖ произвођачи и увозници возила су дужни да пруже информације о расклапању возила, односно одговарајућем третману ислуженог возила

❖ произвођачи возила су дужни да у производњи возила користе материјале, саставне делове и конструкционе елементе који омогућавају поново искоришћење или рециклажу отпада који настаје њиховим растављањем

❖ Предузеће које третира ислужена возила је обавезно да:

- примени најбољу расположиву технику;
- води евиденцију о свим фазама третмана;
- обезбеди третман неупотребљивих возила и одлагање делова који се не могу прерадити;
- изда потврду о преузимању возила власнику ислуженог возила.

У месту Чубура, са територије општине Ражањ постоји регистрована фирма која се бави сакупљањем старих отпадних возила са целе територије општине.

9.5. Отпадне гуме

Отпадне гуме представљају значајан еколошки проблем, пре свега због чињенице да разградња једне гуме у природи траје чак 150 година, с обзиром да је одлагање гума забрањено на санитарним депонијама, неопходно је развити програм њиховог искоришћења или уништавања. Отпадна гума је веома квалитетна секундарна сировина која још увек у Србији нема одговарајући третман. Стога се оне одлажу на најширем простору, од малих привремених складишта до бацања у потоке, шуме по њивама итд.

Као отпад, старе гуме имају карактеристике опасног отпада због могућности запаљења, када емитују велике количине штетних материја у атмосферу (чађ, угљен-моноксид, сумпор-диоксид). Такође представљају легла инсеката и глодара, те и на тај начин штете здрављу људи и животној средини. Иначе издробљена гума се може користити као пунилац бетона за различите намене. Уништавање гума би подразумевало коинсинерацију у цементарама, уз

обавезну контролу загађења ваздуха и претходно прибављену дозволу надлежног органа.

Према члану 49. Закона о управљању отпадом отпадне гуме, у смислу овог закона, јесу гуме од моторних возила (аутомобила, аутобуса, камиона, моторцикала и др.), пољопривредних и грађевинских машина, приколица, вучених машина и сл. након завршетка животног циклуса.

У вези са Директивом европског законодавства о депоновању отпада, бр. 1999/31/ЕЦ, општина би у складу са захтевима директиве морала да:

- ❖ утврди начин алтернативног третмана гума (којих има у склопу својих производних комплекса) с обзиром да је одлагање гума на депонијама забрањено. Као алтернативан третман сигурно треба размотрити третман коинсинерације у цементарама, као и друге као што је дробљење и поновно коришћење као пуниоца у различитим материјалима (у бетону, за пешачке стазе и сл.);

- ❖ осигура да, произвођач, увозник и дистрибутер гума обезбеде третман производа после употребе коришћењем најбољих доступних техника ради искоришћења и рециклаже;

- ❖ обезбеди да, свако ко врши сакупљање, транспорт, третман или одлагање отпадних гума води прецизну евиденцију о отпадним гумама и количини која је третирана;

- ❖ забрани увоз коришћених и отпадних гума, осим уз посебно одобрење надлежних органа.

Обзиром да у контејнерима и на депонијама нема отпадних гума, закључује се да вулканизерске радње са општине Ражањ поступају у складу са законом.

9.6. Отпадна уља

Према члану 48. Закона о управљању отпадом отпадна уља, у смислу овог закона, јесу сва минерална или синтетичка уља или мазива, која су неупотребљива за сврху за коју су првобитно била намењена, као што су хидраулична уља, моторна, турбинска уља или друга мазива, бродска уља, уља или течности за изолацију или пренос топлоте, остала минерална или синтетичка уља, као и уљни остаци из резервоара, мешавине уље-вода и емулзије.

Забрањено је:

- ❖ испуштање или просипање отпадних уља у или на земљиште, површинске и подземне воде и у канализацију;

- ❖ одлагање отпадних уља и неконтролисано испуштање остатака од прераде отпадних уља;

- ❖ мешање отпадних уља током сакупљања и складиштења са ПЦБ и коришћеним ПЦБ или халогеним материјама и са материјама које нису отпадна уља, или мешање са опасним отпадом;

- ❖ свака врста прераде отпадних уља која загађује ваздух у концентрацијама

изнад прописаних граничних вредности.

Према Националној стратегији управљања отпадом, једна од основних директива коју треба пренети у национално законодавство је и Директива која се бави проблемом одлагања отпадних уља. Директива даје приоритет процесирању отпадних уља регенерацијом, тј. Процесу пречишћавања отпадних уља, уклањањем загађивача, продуката оксидације и адитива, које такво уље може садржати. Уколико регенерација није могућа, предлаже се коришћење отпадних уља као алтернативног горива (сагоревање уз искоришћење енергије), где треба предузети све мере како би се осигурао рад постројења који неће изазвати значајнија загађења ваздуха. Последња опција у управљању отпадним уљима је коначно одлагање или контролисано складиштење. Код складиштења и сакупљања отпадних уља треба водити рачуна да не дође до мешања са ПЦБ/ПЦТ или са другим опасним отпадом.

Поменута Директива строго забрањује:

- ❖ испуштање отпадних уља у површинске воде, подземне воде, мора и системе за дренажу;

- ❖ одлагање или испуштање штетних отпадних уља у земљиште и неконтролисано испуштање остатака насталих прерадом отпадних уља;

- ❖ прераду отпадних уља која проузрокује загађење ваздуха које премашује МДК.

У вези са свим горе наведеним, да би регион правилно управљао отпадним уљима, потребно је:

- ❖ израдити План за управљање отпадним уљима,

- ❖ успоставити систем за прикупљање отпадног уља (идеална места су трансфер станице, рециклажни платои, рециклажне центри где се могу поставити специјални контејнери у које би корисници уља доносили отпадно уље),

- ❖ о насталој и прикупљеној количини водити прецизну евиденцију,

- ❖ у складу са нормативима, адекватно складиштити и руковати отпадним уљима,

- ❖ уколико је изводљиво, отпадна уља треба одвозити на регенерацију у Рафинерију Београд или давати цементарама за коинсинерацију,

- ❖ забранити испуштање отпадних уља у површинске, подземне воде, или системе за дренажу и

- ❖ развити програм едукације запослених при руковању отпадним уљима.

- ❖ електроенергетска постројења морају извршити евидентирање и узорковање опреме која је у погону и која садржи ПЦБ;

- ❖ електроенергетска постројења требала су до 2010. године престати са употребом опреме која садржи ПЦБ, извршити деконтаминацију опреме и ретрофилинг, ако се и на даље буде употребљавала, при чему се мора извршити безбедан третман материја и опреме загађене са ПЦБ; до прописаног периода, дозвољено је коришћење само нове опреме и опреме са добром заптивеношћу тако да не може доћи до цурења или изливања уља које

садржи ПЦБ. Ову опрему користити само у просторијама где се ризик од изливања уља у животну средину може минимизирати или брзо извршити санација при удесу;

Што се отпадних уља тиче, општина Ражањ нема количине које су интересантне за посебну прераду. Аутомеханичари то индивидуално решавају. Мале количине се према пропису за органски отпад, складиште у посебним бурадима, постављеним на бетонираној подлози, у складу са законом.

10. Опасан отпад

У складу са Законом о управљању отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - др. закон и 35/2023), опасни отпад јесте отпад који по свом пореклу, саставу или концентрацији опасних материја може проузроковати опасност по животну средину и здравље људи и има најмање једну од опасних карактеристика утврђених посебним прописима.

Опасан отпад се сакупља и складишти у посебно обезбеђеним објектима, која су технички опремљена за привремено чување, на локацији произвођача или власника отпада, у центрима за сакупљање, трансфер станицама или на другим локацијама у складу са законом и Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл.гласник РС“ бр. 95/2024) Опасан отпад не може бити привремено складиштен на локацији произвођача или власника отпада дуже од 12 месеци.

Лице које врши сакупљање, складиштење и третман опасног отпада мора да има одговарајућу дозволу, да води и чува евиденцију о количини која је сакупљена, ускладиштена или третирана и податке о томе доставља Агенцији за заштиту животне средине.

У великој количини отпад долази из индустрије као што је хемијска индустрија, производња електричне и електронске опреме, производња батерија и акумулатора, производња боја, електролиза, текстилна индустрија, фармацеутска индустрија, производња пластике, кожна индустрија. Опасан отпад настаје и у трговинама, домаћинствима, здравству, пољопривреди и на другим местима.

Преузимање опасног отпада од произвођача или власника отпада подразумева његово сакупљање и паковање у одговарајућу амбалажу којом би се спречило цурење или расипање отпада и његов транспорт до примаоца отпада, до постројења за управљање отпадом, односно до центра за сакупљање, складиштење, трансфер станице или постројења за третман или одлагање.

Сакупљање отпада јесте активност систематског сакупљања, разврставања и/или мешања отпада ради транспорта. Ова активност се може обавити при самом настанку отпада, или се може извршавати са циљем вршења транспорта. Сакупљање опасног отпада врши

овлаштени оператер који има дозволу за сакупљање опасног отпада издату од надлежног органа.

Транспорт опасног отпада јесте превоз отпада ван постројења који обухвата утовар, превоз (као и претовар) и истовар отпада, и овим се може бавити само лице које има дозволу за транспорт опасног отпада издату од надлежног органа.

Отпад се транспортује у затвореном возилу, контејнеру или на други одговарајући начин како би се спречило расипање или испадање отпада приликом транспорта, утовара или истовара и како би се спречило загађење ваздуха, воде, земљишта и животне средине.

Транспорт опасног отпада може се вршити само АДР опремљеним возилима и сертификованим возилима (цистерна) којим управљају возачи са сертификатом о стручној оспособљености за транспорт опасног терета - АДР. Кретање опасног отпада увек прати Документ о кретању отпада који попуњава произвођач, односно власник и свако ко преузима опасан отпад. Произвођач, односно власник опасног отпада дужан је да трајно чува копију документа којим се потврђује да је кретање отпада завршено и који садржи потпис и печат примаоца отпада.

Са опасним отпадом се мора управљати на начин којим се обезбеђује најмањи ризик по угрожавање живота и здравља људи и животне средине, контролом и мерама смањења: загађења вода, ваздуха и земљишта; пасности по биљни и животињски свет; опасности од настајања удеса, експлозија или пожара; негативних утицаја на пределе и природна добра посебних вредности; нивоа буке и непријатних мириса.

У опасан отпад спадају отпадна рабљена уља, контаминирана амбалажа, зауљене крпице, отпадни акумулатори, отпадне боје и фарбе, отпадни филтери, зауљена вода и разни други.

Дозвола за управљање отпадом јесте решење надлежног органа којим се правном или физичком лицу одобрава сакупљање, транспорт, увоз, извоз и транзит, складиштење, третман или одлагање отпада и утврђују услови поступања са отпадом на начин који обезбеђује најмањи ризик по здравље људи и животну средину. Према закону о управљању отпадом, опасан отпад не може преузети на управљање лице које нема одговарајућу дозволу. За обављање више делатности једног оператера, може се издати једна интегрална дозвола за управљање отпадом.

Што се тиче опасног индустријског отпада, он захтева посебан третман. С обзиром на законске захтеве и циљеве постављене Националном стратегијом, сви генератори су дужни да изврше карактеризацију и категоризацију отпада.

То значи да је потребно:

❖ увести обавезу да сваки генератор мора израдити план и процедуру поступања са опасним отпадом од момента настајања до коначног третмана и одлагања,

- ❖ изградити информациони систем за прикупљање података о опасном отпаду,
- ❖ идентификовати све генераторе опасног отпада у Региону и генераторе секундарних сировина,
- ❖ идентификовати све типове отпада, извршити карактеризацију отпада и утврдити количине опасних отпада,
- ❖ успоставити мере за смањење настајања опасног отпада на месту настајања,
- ❖ дефинисати обавезе максималног поновног коришћења и рециклаже амбалаже за допрему сировина,
- ❖ реконструисати постојеће производне циклусе са аспекта настајања опасног отпада,
- ❖ смањити токсичност насталих опасних отпада заменом сировина,
- ❖ фаворизовати изградњу регионалне депонија опасног отпада или једне на нивоу државе,
- ❖ успоставити обавезу мониторинга и контролног система за управљање опасним отпадима,
- ❖ организовати систем обуке за генераторе и њихове раднике и
- ❖ радити на перманентној едукацији јавности
- ❖ у недостатку техничких прописа и правне регулативе, користити регулативу ЕУ.
- ❖ развијати програм едукације.

Врста опасног отпада на територији општине Ражањ је медицински отпад.

11. Медицински отпад (управљање медицинским отпадом у Дому здравља Ражањ)

11.1. Опште одредбе

Медицински отпад (МО) су све отпадне материје настале у објектима у којима се обавља здравствена делатност као и вршењем здравствених услуга на терену и у домаћинствима. Поједине врсте МО могу садржавати микроорганизме и друге опасне састојке који могу неповољно утицати на здравље људи и стање животне средине. МО се мора прикупљати и одлагати на начин којим се штити здравље људи и животна средина.

Лица обучена за обављање стручних послова у области управљања МО у ДЗ су: техничари за управљање МО.

Формира се руководећи Тим за управљање МО у Дому здравља Ражањ (ДЗ). Тим чине: Техничар за МО (шеф Тима), шеф финансијске службе, шеф техничке службе, главна сестра

ДЗ и лице задужено за безбедност и здравље на раду. Рад тима уређује се посебном Процедуром.

ДЗ преузима неопходне мере да сви радници ДЗ-а стекну основна знања о МО похађањем обуке, преко штампаних упутстава, брошура и сл.

Управљање МО је саставни део активности на контроли кућних инфекција у ДЗ.

11.2. Класификација МО

МО произведен у току обављања делатности Дома здравља Ражањ класификује се на следећи начин:

- **комунални отпад:** отпад који није настао у току непосредног вршења медицинских поступака и отпад из медицинских поступака који није контаминиран крвљу: све врсте амбалаже (картонска, папирна, стаклена, пластична), метални отпаци, отпаци прикупљени у току рутинског чишћења просторија, при извођењу занатских радова у просторијама, отпад са зелених површина, паркинга и сл.

- **опасни отпад:**

- ✓ **инфективни отпад:** употребљени материјал, предмети и прибор који су били у контакту са крвљу и телесним течностима (не урин), материјал за једнократну употребу након употребе (шприцеви, игле, делови система за инфузију, ланцете, вакутајнери, завоји газа, тупфери, вата, ватероле, папирни убруси са траговима крви и сл.), одбачене живе вакцине, рукавице за једнократну употребу после медицинске интервенције или рада са инфективним отпадом, брисеви, крв, посуде за њихово држање, контаминирани лабораторијски отпад, киретирано и непрепознатљиво ткиво, амбалажа (кесе, кутије, флаше) у коју се овај отпад смешта на месту настанка.

- ✓ **хемијски и фармацеутски отпад:** хемикалије (хемикалије коришћене у дијагностичким поступцима, фотографски раствори, негативи, стара и ван рока употребе средства за чишћење, за ДДД послове, растварачи), фармацеутски (просути препарати, лекови, неисправни или истеклог рока употребе), отпад са високим садржајем тешких метала (оштећени живини термометри, тензиометри, остаци амалгама, искоришћене батерије на бази никла, кадмијума и живе, живине флуо-цеви, оловни акумулатори), електронски отпад, отпадна уља и др.

11.3. Разврставање и обележавање МО

Разврставање МО се обавезно врши на месту настанка отпада, убацивањем у амбалажу означену и намењену за ту врсту отпада. У целокупном раду са отпадом води се рачуна да не дође до мешања различитих врста и токова отпада.

Према врсти МО посуде, кутије, кесе, канте или контејнери за њихово одлагање се видно обележавају коришћењем боја на следећи начин:

ВРСТА МО	БОЈА КЕСА	БОЈА КАНТИ / КОНТЕЈНЕРА
комунални отпад	црна	црна
инфективни отпад	жута	жута
оштри заразни отпад	жуте наменске кутије	жута
хемијски и фармацеутски	црвена	жута

Табела 13. Боја канти и контејнера према врстама медицинског отпада

Посуде, кутије, кесе канте или контејнери за опасни отпад морају носити прописане међународне знаке упозорења.

11.4. Поступање са МО

Сви запослени имају обавезу да доприносе смањењу укупне количине отпада, а нарочито насталог заразног и опасног отпада.

Смањење укупне количине насталог заразног и опасног отпада постиже се предузимањем следећих мера: редовним праћењем проблематике отпада, налажење метода за рационалнији поступак са отпадом, правилним разврставањем отпада на месту стварања, мањом и правовременом набавком хемијских и фармацеутских препарата, стриктном контролом рокова употребе препарата, првенством у коришћењу препарата којима раније истиче рок употребе, заменом препарата мање токсичним, увођењем савремених метода, опреме и поступака и сл.

Упутства о поступању са отпадом морају бити истакнута на местима настанка и прикупљања отпада (радне просторије).

Лица која рукују отпадом морају користити заштитна средства (радна одећа, рукавице, по потреби маске, кецеље, гумене чизме), водити рачуна о личној хигијени и хигијенском одржавању заштитне опреме.

Лица која непосредно рукују инфективним отпадом подлежу обавезној вакцинацији против акутног вирусног хепатитиса "Б" (спремачице и оператери).

Канте, кесе, кутије и контејнери (амбалажа) за одлагање отпада набављају се наменски, у одговарајућој боји или се обележавају наношењем боје и постављањем натписа о врсти отпада и сл. Канте и контејнери морају увек бити у исправном стању, чврсти, од метала или пластике, са поклопцем, погодни за лако преношење, превозење, за прање и дезинфекцију. Типске канте већег капацитета треба да имају тачкове и буду обележене на наведени начин. Мање канте на месту стварања отпада треба да имају поклопац са ножним механизмом и буду адекватно обележене (одговарајућом бојом, налепницом у боји, прикладним текстом и сл.). Наменске кесе и кутије за инфективни отпад треба да су израђене од пластичне масе која подноси услове третмана стерилизацијом (HDPE).

Отпад који има карактер секундарних сировина (папир, пластика, стакло, метали, развијач и фиксир за негативе и друго), на основу уговора са правним или физичким лицем (уговарач) ће се на договорени, прикладни начин издвајати из токова отпада, сакупљати и чувати у наменском простору до предаје.

Разврставање отпада се врши на месту настанка (у радној просторији) убацивањем у посуду намењену за дату врсту отпада. У свакој фази прикупљања отпада посуде, кутије, канте треба да се замене / празне када се напуне до 3/4 своје запремине, а кесе до 2/3 запремине. Пре изношења кесе са отпадом се чврсто вежу а кутије затварају.

Комунални отпад се у радним просторијама сакупља у кесе црне боје, прикупља се у веће типске канте за комунални отпад смештене на погодном месту у објекту (помоћне просторије и сл.) или ван објекта. Распоредом рада хигијеничара одређују се време и путеви изношења комуналног отпада.

Коначно уклањање накупљеног комуналног отпада је одвожење на депонију која је у јавној употреби, возилима комуналног предузећа.

Инфективни отпад се у радним просторијама сакупља у кесе и канте жуте боје.

Оштри инфективни отпад (игле, скалпели, ланцете и др). Забрањено је враћање капица на игле, ручно скидање игле са шприца и друге манипулације иглом. За одлагање употребљених игала и другог оштрог отпада користе се наменске пластичне кутије жуте боје које на поклопцу имају прикладне усеке за одвајање игле од шприца. По одвајању игле, шприц се одбацује у жуту кесу. Кутија се користи док се не напуни до 3/4 своје запремине, или најдуже 72 сата, а код служби са сасвим ретким давањем парентералне терапије кутија се користи до 5 радних дана. Пре изношења поклопац кутије се затвара/закључава.

Посуде са инфективним отпадом у течном стању (крв у вакутајнерима, посуде са мокраћом са видљивим присуством крви и сл.) затварају се да се спречи просипање. Ова амбалажа се зависно од укупне количине прикупља у пластичне кутије за игле или кесе за инфективни отпад.

Оштри предмети, ломљено стакло. Ампуле отворене тестерицом ради превенције

повређивања убацују се у пластичне кутије за игле жуте боје па се са њима поступа као са инфективним отпадом. Ампуле или флашице од дебљег стакла (од инфузионих раствора и сл.), са гуменим чеповима (нпр.од пеницилина) сматрају се комуналним отпадом (црне кесе). Разбијено стакло се прикупља у посуде од тврде пластике.

Обавезно је декларисање инфективног отпада. На свако паковање инфективног отпада (жута кеса, кутија за игле) после затварања, а пре изношења из радне просторије обавезно се лепи декларација. Декларација је самолепива налепница са штампаним текстом упозорења на позадини жуте боје, информацијом о класификацији отпада и знаком инфективног отпада . На декларацију се уписују подаци: извор инфективног отпада (назив установе, назив службе, место), датум и време постављања декларације и потпис присутне медицинске сестре / техничара. Ако је инфективни отпад у течном стању на декларацији то мора бити дописано (течност, крв и сл).

Слика 9. Канта у здравственој установи за одлагање инфективног отпада

Инфективни отпад се износи ван радних просторија и одлаже у већу типску канту жуте боје (или јасно означену налепницом жуте боје) која садржи натпис и знак инфективног отпада, смештену на погодном месту у објекту (помоћна просторија, трокадеро и сл) или ван објекта, где се прикупља до одвожења на третман. Распоредом рада хигијеничара одређују се време и путеви изношења инфективног отпада. Канта за инфективни отпад смештена ван објекта ДЗ или ван обезбеђеног простора мора бити закључана.

Слика 10. Базен (посуда) у којој се инфективни отпад транспортује од здравствене установе до места спаљивања

Забрањено је накнадно отварање, препакивање, притискање, бушење кеса и друге манипулације отпадом који је већ спакован и декларисан.

У просторији за прикупљање МО прање и дезинфекција врши се према распореду рада хигијеничара, а прање и дезинфекција канти за отпад врши се након пражњења канти.

Изношење МО из просторија и објеката ДЗ на место прикупљања отпада не сме да омета одвијање редовних активности на пружању медицинских поступака, кретање пацијената и особља; строго се пази на одвајање путева чистог и нечистог; изношење отпада се врши према распореду рада хигијеничара (распоред особља, поштовање времена изношења и поштовање утврђених најкраћих праваца кретања).

Депонија ДЗ (и ограђени простори за ову намену код истурених објеката) се лоцира тако да не омета снабдевање храном и другим 'чистим' материјалима, са прилазом за возила, мора бити ограђена, стално закључана, погодна за прање и дезинфекцију; простор депоније се одржава по распореду рада хигијеничара; бројем контејнера и канти и учесталосту пражњења онемогућити препуњавање и просипање отпада.

Слика 11. Простор за чување инфективног медицинског отпада у здравственој установи пре транспорта за уништавање

Поступак са инфективним отпадом на терену и у домаћинствима:

Када радник ДЗ располаже возилом, у пртљажнику возила се обезбеђују рукавице за једнократну употребу, наменска пластична кутија за употребљене игле и празне ампуле, довољан број жутих кеса за прикупљање инфективног отпада, довољан број декларација за инфективни отпад и већа пластична кутија са поклопцем за одлагање целокупног инфективног отпада (секундарна амбалажа); допуштена је импровизација коришћењем флаше од дебље пластике затечене на лицу места за одлагање оштрих предмета (игла са делом црева система за инфузију, игла са шприцем, ампуле) а за други инфективни отпад (завојни материјал) импровизовано прикупљање у пластичну кесу затечену на лицу места; по завршетку интервенције кутија за оштри отпад се враћа у возило, употребљена флаша и / или кеса се доносе у возило и убацују у жуту кесу у возилу а ова у већу пластичну кутију са поклопцем. Када се кутија за игле напуни до 3/4 а кеса до 2/3 (или на крају смене) затварају се и декларишу. На крају смене или по потреби, овако прикупљени инфективни отпад се предаје најближем објекту ДЗ. Сваки објекат ДЗ дужан је да прими овако прикупљен инфективни отпад.

Када радник ДЗ не располаже возилом, инфективни отпад се сакупља импровизовано у затечену амбалажу (пластичне кесе и флаше) и оставља на лицу места; приоритетно је да се обезбеде оштри предмети (игла са делом црева система за инфузију, игла са шприцем, ампуле)

убацивањем у флашу од дебље пластике која се чврсто затвара;

Хемијски и фармацеутски отпад се складишти у просторији намењеној за привремено ускладиштење; ова просторија мора бити означена и стално закључана;

У случају да се нека врста хемијског или фармацеутског отпада издваја ради предаје уговарачу, биће договорен поступак најприкладнији за дати отпад;

Када хемијски и фармацеутски отпад настаје ретко и / или у малој количини, у траговима, у чврстом облику одлаже се са комуналним отпадом, а у течном облику се разблажен већом количином воде може упустити у канализацију;

Када хемијски и фармацеутски отпад настаје редовно и / или у већој количини, кад год је могуће одлаже у сопственој оригиналној амбалажи, без међусобног мешања; ван сопствене амбалаже овај отпад се сакупља у кутијама, кантама или кесама црвене боје; када се амбалажа напуни до 3/4 а кесе до 2/3 затвара се, декларише и односи у просторију апотеке намењену за привремено ускладиштење;

Обавезно је декларисање опасног отпада. На свако паковање опасног отпада (канта, кутија, црвена кеса или оригинална амбалажа која се одбацује са садржајем као опасан отпад) после затварања, а пре изношења из радне просторије обавезно се лепи декларација. Декларација је самолепива налепница са штампаним текстом упозорења на позадини црвене боје, информацијом о класификацији отпада и знаком опасности. На декларацију се уписују подаци о опасном отпаду: извор опасног отпада (назив установе, назив службе, место), датум и време постављања декларације и потпис присутне медицинске сестре / техничара. На декларацији написати податак која врста супстанце је у амбалажи (нпр: ампулирани лекови, врста вакцине, врста пестицида, врста растварача, отпад који садржи живу и сл).

11.4.1. Лица одговорна за поступање са МО

Сви радници ДЗ имају обавезу примене прописаних поступака са МО.

Начелници и главне сестре одговорни су за примену прописаних поступака управљања МО у својим организационим јединицама.

Главна сестра ДЗ одговорна је за примену прописаних поступака управљања МО у ДЗ координацијом са главним сестрама организационих јединица.

Стручна лица за управљање МО су радници ДЗ која поседују сертификат о завршеној обуци за Техничара за МО. Стручна лица су надлежна за успостављање, контролу, ревизију и унапређење система управљања медицинским отпадом и едукацију упослених.

Техничар за МО је надлежан за увођење, праћење и унапређење система управљања

медицинским отпадом у оквиру ДЗ.

Руководилац за МО је надлежан за организацију, праћење и контролу система управљања медицинским отпадом у ДЗ, нарочито превоза инфективног отпада из објеката ДЗ, као и за организацију обуке.

Уколико ДЗ има више лица са звањем Техничара, Руководилац за медицински отпад може извршити поделу послова који су у надлежности Техничара.

11.5. Третман медицинског отпада

ДЗ нема услове за третман хемијског и фармацеутског отпада.

Забрањено је избацивање инфективног отпада на депоније или у животну средину без третмана. Целокупни инфективни отпад из свих објеката ДЗ се прикупља и према посебном плану одвози на третман.

Стерилизација је обавезни начин третмана медицинског инфективног отпада у ДЗ. Третман се обавља у објекту Централног Места за Третман (ЦМТ) у селу Трупале.

Стерилизација се изводи у наменском аутоклаву, под програмираним условима дејства загрејане водене паре. Након стерилизације отпад се меље у дробилици ради смањења

укупне запремине, осим уколико је у течном стању. Стерилисани отпад нема инфективна својства, одлаже се у контејнере за комунални отпад и преко комуналног предузећа одвози на јавну депонију.

Третман инфективног отпада у погледу рада објекта, опреме, поступања упослених лица и вођења документације регулише се посебним планом и протоколом.

11.5.1. Превоз инфективног отпада

Превоз целокупног инфективног отпада створеног у објектима ДЗ Ражањ до објекта за третман врши одговарајућа фирма са дозволом и лиценцом од Министарства за заштиту животне средине а која победи на тендеру који објављује сваке године ДЗ Ражањ.

Наменско возило за превоз инфективног отпада до објекта за третман мора испуњавати прописане услове транспорта. Инфективни отпад уредно спакован у примарну амбалажу (декларисане кесе и кутије) у возилу мора бити смештен у секундарну амбалажу (наменске канте капацитета 240л са У.Н. кодом).

Прикупљање малих количина инфективног отпада из амбуланти ван ДЗ може се

обављати и другим возилом под следећим условима: инфективни отпад уредно спакован у примарну амбалажу (декларисане кесе и кутије) мора бити смештен у секундарну амбалажу: пластични суд прикладног капацитета, са поклопцем, чврсто затворен у транспорту, прописно обележен, смештен у пртљажном простору; инфективни отпад се не превози у истом простору са другим, чистим материјалима.

Превоз инфективног отпада регулише се посебним планом.

11.6. Ванредне ситуације са медицинским отпадом

Ванредна ситуација је непланирани и нежељени догађај са опасним медицинским отпадом који може да доведе до нарушавања здравља лица, оштећења опреме или других штетних последица. Ванредна ситуација може бити убод оштрог инфективног отпада или просипање инфективног, хемијског или фармацеутског отпада на површине просторија или опреме. Постоји могућност изложености особља штетном дејству просутог отпада преко коже, слузокоже или удисањем.

Обавезно је пријављивање свих ванредних ситуација са опасним медицинским отпадом у ДЗ Техничару за медицински отпад. Код убода оштрог инфективног отпада Техничар или Руководилац обавештава епидемиолога.

Предузимање мера код ванредне ситуације са опасним отпадом, зависно од специфичности опасне материје, регулише се посебним планом.

11.7. Извештавање

Извештавање и комуникација између Техничара, Руководиоца и Менаџера треба да је благовремена и редовна како би се управљање медицинским отпадом одвијало без тешкоћа и задржавања.

Техничар за медицински отпад о свом раду писмено извештава Руководиоца за медицински отпад једном месечно.

Руководилац за медицински отпад о свом раду писмено извештава Комисију за кућне инфекције једном у три месеца. Код израде овог извештаја анализира и податке из извештаја Техничара за медицински отпад. Руководилац извештава Менаџера достављањем једног примерка извештаја Комисији за кућне инфекције.

Менаџер за медицински отпад о свом раду писмено извештава Комисију за кућне инфекције ДЗ једном у три месеца. Код израде овог извештаја анализира и податке из извештаја Руководиоца за медицински отпад.

12. Стратешки оквир и потребне промене

На основу анализе стања тренутне ситуације у управљању комуналним отпадом општина је разрадила план одрживог управљања отпадом. План уређује управљање чврстим комуналним отпадом на територији општине Ражањ од његовог настанка до коначног збрињавања, са основним циљем успостављањем целовитог система управљање отпадом у складу са Националном стратегијом и постојећим европским захтевима и стандардима.

Циљеви интегралног управљања отпадом у највећој мери су: смањивање генерисане количине отпада; смањивање количина отпада одложеног на депоније применом примарног издвајања корисног отпада; смањивање удела биодеграбилног отпада у депонованом комуналном отпаду; смањивање негативног утицаја депонованог отпада на животну средину и људско здравље; управљање генерисаним отпадом по принципу одрживог развоја; искоришћавање отпада за производњу енергије.

План подразумева примарно одвајање на извору пластике, стакла, папира и картона и органског отпада. Остале количине генерисаног комуналног отпада се односе из свих домаћинстава на депонију или одвозе на рециклажно двориште. Број потребних посуда за смеће и транспортних возила је прорачунат тако да обезбеђује ефикасно и одрживо прикупљање и транспорт укупне количине чврстог комуналног отпада генерисаног у домаћинствима, јавним институцијама, предузећима и другим генераторима чврстог комуналног отпада у општини.

У плану је и повећање степена покривености услугама сакупљања отпада, што би значило да ће се комунални отпад сакупљати на територији целе општине, у свим месним заједницама. Сходно томе, санираће се и рекултивисати постојећих 7 тзв „дивљих депонија“ на територијама месних заједница.

У плану је изградња трансфер станице на локацији тренутне депоније „Липовац“ са које ће се прикупљени отпад са територије општине Ражањ одвозити на главну регионалну депонију „Дољевац“

Крајем 2024. године Општина Ражањ је потписала уговор са Министарством заштите животне средине о реализацији пројекта „Реконструкција и доградња постојећег економског објекта ради промене намене у рециклажно двориште са компостаном, спратности /П/ на кат. парцели бр. 1758/11 КО Ражањ у индустријској зони „Север“ у Ражњу“ по јавном конкурс за доделу средстава за суфинансирање реализације пројекта изградње система управљања отпадом у 2024. години. Рециклажно двориште је тренутно пројектовано тако да обезбеди привремено складиштење отпада генерисаног у планом одређеним насељеним местима. Тренутно, у рециклажном дворишту, се обавља рециклажа само органског отпада. Када се буду стекли услови у рециклажном дворишту вршиће се термичка обрада ПЕТ амбалаже у смислу добијања финалног производа (грануле).

Потребно је по **Директиви Савета 2008/98/ЕЦ о отпаду** која замењује и допуњује Оквирну директиву 75/442/ЕЕЦ, 2006/12/ЕЦ и успоставља систем за координисано управљање отпадом у ЕУ са циљем да се ограничи производња отпада поставити циљеве за рециклажу, да се до 2025.год. укупна количина отпада која иде на депонију буде 15-20%, а остали отпад да се рециклира.

12.1. Одговорност произвођача отпада – домаћинства и индустрије

Домаћинства су дужна да одлажу свој отпад у контејнере или на друге начине, које обезбеђује јединица локалне самоуправе, а опасан отпад из домаћинства (отпадне батерије, уља, боје и лакови, пестициди и др.) да предају на место одређено за селективно сакупљање опасног отпада или овлашћеном правном лицу за сакупљање опасног отпада. Домаћинства и други произвођачи комуналног отпада врше селекцију комуналног отпада ради рециклаже, тако што отпад намењен искоришћењу одлажу у одговарајуће контејнере, односно рециклажна дворишта, постављене од стране јединица локалне самоуправе. Домаћинства треба да купују производе који садрже рециклиране материјале.

Произвођачи отпада из индустрије треба да:

- ❖ израђују планове управљања отпадом;
- ❖ пријављују све врсте, састав и количине произведеног отпада;
- ❖ омогућују одвојено сакупљање, превоз и искоришћење и/или збрињавање (третман и/или одлагање) отпада који стварају;
- ❖ користе технологије и развијају производњу на начин који обезбеђује рационално коришћење природних ресурса, материјала и енергије;
- ❖ подстичу поновно коришћење и рециклажу производа и амбалаже на крају животног циклуса;
- ❖ у случају кад њихов производ после употребе постане опасан отпад да тај отпад преузму после употребе, без накнаде трошкова и са њим поступе у складу са законом;
- ❖ сакупљају отпад одвојено у складу са потребом будућег третмана;
- ❖ складиште отпад на начин који минимално утиче на здравље људи и животну средину;
- ❖ спречавају настајање отпада и смањују отпад на месту настанка.

У насељеним местима где је обезбеђено одвојено сакупљање органског отпада за компостирање, домаћинства су дужна да у посебној амбалажи (кантама и кесама одређене боје – зелена) сакупљају отпад у моменту настајања, и у везаним кесама одлажу у контејнере за органски отпад.

Комунално предузеће је дужно да благовремено одвози органски отпад, поготово у летњим месецима, да се не би ширио непријатан мирис у насељима.

У случају појаве кабастог отпада домаћинства су дужна да исти пријаве комуналном предузећу. Комунално предузеће је у обавези да сходно потребама једном или два пута месечно одреди термин и место где ће грађани одлагати одређени отпад.

13. Процена будуће количине отпада

Општина Ражањ има негативни прилив становништва и по том основу не треба очекивати повећано генерисање отпада, већ чак и смањивање. Међутим, ако се узме у обзир перманентно повећавање стандарда људи, који самим тим повећавају генерисање отпада, можда би најближа претпоставка била да количина отпада који се генерише остане на данашњем нивоу.

На основу досадашњег искуства на територији МЗ Ражањ месечна количина отпада је 24.471 кг. Односно, годишња количина је 293.657 кг. Када се месечна количина подели са бројем дана у месецу (30), добија се дневна количина, а то је 815,7 кг. Дневна количина подељена са бројем становника (1245), даје податак о дневно генерисаним количинама отпада по глави становника од 0,65 кг. Ако се претпостави да је на бази постојећих количина, дневно генерисање отпада по становнику 0,65 кг, на основу броја становника у осталим насељима и процењеном генерисању отпада укупна количина отпада за целу општину била би на дневном нивоу 5.270,4 кг., месечном 158.112 кг., и годишњем 1.923.550 кг. Ови подаци се добијају тако што се узму у обзир сва села у општини са тренутним бројем становника, и на основу израчунате процене генерисања се тражи просечна вредност.

14. Предлог организационе структуре управљања отпадом

У делатност одржавања чистоће у Ражању спада и одвожење, одлагање и уклањање смећа и других природних и вештачких отпадака из стамбених, пословних и других објеката, што не искључује и најсавременије технолошке поступке.

Конкретне, комуналне делатности, обавља јавно комунално предузеће. Од значаја је да је Закон предвидео могућност да се обављање комуналних делатности може организовати за две или више општина под условима утврђеним законом и Споразумом тих општина. Предмет тога Споразума је веома широк дијапазон узајамних правних, економских, финансијских, организационих и других односа тих општина, као и између општина и јавних предузећа.

Оваква организација подразумева да би у надлежности постојећег општинског комуналног предузећа биле активности:

❖ сакупљања отпада,

❖ транспорта од места прикупљања отпада до рециклажног дворишта, трансфер станице и од трансфер станице до регионалне депоније/ постројења,

❖ управљање рециклажним двориштем или других начина оглађања.

Споразумом треба дефинисати да општинска јавна предузећа престану са одлагањем отпада на локалне депоније када се створе технички услови за рад санитарне регионалне депоније комуналног отпада. Општине потписнице споразума морају се обавезати у којој ће динамици и које количине отпада довозити на нову локацију. Општина Ражањ је у току потписивања споразума о формирању Нишавског округа за управљање отпадом, и о заједничком управљању отпадом између града Ниша и општина Гацин Хан, Дољевац, Меровина, Сврљиг, Алексинац, Сокобања и Ражањ.

14.1. Трошкови одржавања функционисања депоније

ЈП Комуналац је у току 2019. године вршило извесне радове на депонији и око ње. Посипан је и равнан прилазни пут до депоније у дужини од 300 м, набављен је материјал за посипање депоније, и иста је насипана, и израђена је јама за испуст оцедних вода. Радови на депонији са конта услуга обухватају изнајмљивање булдозера за радове распланиравања смећа на депонији.

У табели број 14 приказани су трошкови радова на одржавању депоније - 2019. година.

Датум	Опис рада	Опис књижења	Трошкови
29.01.2019.	Посипање прилазног пута до депоније	Дробени камен	48 000,00
05.02.2019.	Израда јаме за испуст оцедних вода	Материјал по рачуну 2/19	600,00
22.03.2019.	Израда јаме за испуст оцедних вода	Материјал по рачуну 6/19-03 радови на депонији	32 264,00
14.11.2019.	Насипање депоније	Рачун ½-2019	48 000,00
25.11.2019.	Посипање прилазног пута до депоније	Рачун 12	20 400,00
Укупно:			149 264,16
Радови на депонији са конта услуга			162 500,00
Укупно:			311 764,16

Табела 14. Трошкови материјала за одржавање депоније у 2019.

У наредном периоду предвиђени су додатни радови око депоније, као и набавка опреме и механизације за рад на депонији.

- ❖ Постављање жичане ограде око целе депоније
- ❖ Изградња потпорног зида са једне стране депоније
- ❖ Набавити машине за распоређивање отпада на депонији
- ❖ Обезбедити стражарску службу у једној смени (8-15h)
- ❖ Асфалтирати приступни пут до депоније

Пројекат додатног уређења депоније треба урадити у наредном периоду, тако да се може навести само груба процена потребних средстава за ове намене, око 15 000 000 динара.

15. План сакупљања отпада и транспорта

Будуће сакупљање отпада пре свега се заснива на проширењу територије сакупљања отпада на све месне заједнице у општини Ражањ. Обзиром да су на територији целе општине постављени контејнери за прикупљање ПЕТ амбалаже, у плану је да се поред њих поставе и контејнери за прикупљање комуналног отпада. Отпад ће се са територије месних заједница сакупљати на 15 дана, па ће сходно томе бити и постављени контејнери. Број контејнера биће прилагођен количинама генерисаног отпада. На планираном месту за контејнере планира се постављање подлоге.

Полазећи од положаја насељених места у општини Ражањ најподесније је организовати прикупљање – транспорт отпада до депоније у седам праваца. У наредној табели биће приказани подаци о количинама отпада за поједине правце, број контејнера и проценат попуњавања истих сходно петнестодневној динамици пражњења контејнера.

Насељено место	Месечна количина отпада	Број петнаестодневних одлазака	Проценат пуњења контејнера	Број прорачунатих контејнера	Предвиђени број контејнера
Церово, Браљина, Маћија, Мађере	9789	2	80% 0,8	20	15

Малетина, Прасковче, Послон, Чубура	14987	3	73,4% 0,7	18	17
Црни Као, Рујиште, Липовац	16791	3	70% 0,7	20	20
Витошевац	19244	4	72% 0,7	17	19
Скорица, Смиловац	3147	4	64% 0,7	28	30
Грабово, Подгорац, Пардик,	20832	3	69% 0,7	25	25
Стари Брачин, Нови Брачин, Претрковац	18164	2	66% 0,7	32	34

Табела 15. Приказ седам праваца петнестодневног сакупљања отпада

Наведени подаци приказани у претходној табели по одређеним правцима, израчунати су на основу следећег обрасца:

$$\frac{Q \cdot p}{n \cdot k}$$

gde је:

Q- месечна количина отпада

p – проценат пуњења контејнера

n – број одлазака/ петнаестодневних

k – стандардна тежина контејнера (200)

За сваки путни правац, а има их 7, прорачун би изгледао овако:

1. Церово, Браљина, Маћија, Мађере $9789 * 0,8/2:200 = 19,5$ (20 контејнера)
2. Малетина, Прасковче, Послон, Чубура $14987 * 0,7/3:200 = 17,48$ (18 контејнера)
3. Црни Као, Рујиште, Липовац $16791 * 0,7/3:200 = 19,58$ (20 контејнера)
4. Витошевац $19244 * 0,7/4:200 = 16,83$ (17 контејнера)
5. Скорица, Смиловац $31147 * 0,7/4:200 = 27,25$ (28 контејнера)
6. Грабово, Подгорац, Пардик, Шетка $20832 * 0,7/3:200 = 24,3$ (25 контејнера)
7. Стари Брачин, Нови Брачин, Претрковац $18164 * 0,7/2:200 = 31,7$ (32 контејнера)

Прорачунати број контејнера не може се сматрати коначним због распореда домаћинства на терену, што је такође један од фактора који ће у будуће при експлоатацији одредити коначан број потребних контејнера.

Прикупљање органског отпада на територији осталих МЗ биће планирано сходно расположењу и потребама грађана, обзиром да се исти може користити за исхрану животиња и припрему стајског ђубрива, тако да се не може комплетно предвидети потребан број канти од 20л.

Може се оријентационо узети потребан број канти од укупног броја домаћинства. Од прилике да ће 20% становништва сакупљати органски отпад од укупног броја становника. И то је за сва места у општини Ражањ укупно 1040 канти од 20 л.

У улазима зграда у плану је постављање канти за амбалажни отпад, тврду пластику и стакло. Тиме би било обухваћено комплетно прикупљање отпада и разврставање отпада још на улазу.

Процена је да се од укупне количине, ПЕТ амбалаже прикупи 70%, стакла 80%, картона 70%, органског отпада 40%, и да до 2025. године од укупне количине отпада само 15-20% оде на депонију.

План будућег сакупљања отпада из домаћинства биће заснован по систему примарне селекције, по принципу „две канте“. Отпад ће се разврставати на месту настанка, на нивоу домаћинства. Свако домаћинство добиће 2 канте од 20л за сакупљање отпада, при чему ће једна канта бити за органски отпад и друга за остале врсте отпада. У кантама ће бити постављене одговарајуће кесе – зелена за органски и црна кеса за остали отпад. Домаћинства су у обавези да отпад одложе у посебно обележене контејнере, који ће након сакупљања бити пребачен у рециклажни центар на даљу прераду. На територији Ражања, тренутно је око 520 домаћинства за које се треба обезбедити 1040 канти од 20л, у две боје, за разврставање отпада још у кухињи.

Комунална организација ће органски отпад пренети у рециклажни центар на компостирање, као и стакло, ПЕТ амбалажу, пластику, папир и картон, из одговарајућих контејнера.

Остали комунални отпад који није даље раздвојен комунална организација одвози на привремену депонију у Липовцу. Када регионална депонија заживи и буде изграђена трансфер станица на депонији у Липовцу, комунални отпад ће се транспортовати на регионалну депонију у Дољевцу.

Отпад који није могуће или није дозвољено одложити у контејнере, отпад који припада посебним токовима, као и кабасти отпад, грађани ће моћи да однесу у центар за сакупљање отпада који се налази у оквиру Рециклажног дворишта за управљање отпадом у Ражњу. Препорука је да се кабасти отпад из домаћинстава, поред тога што постоји могућност да се одлаже у центре за сакупљање отпада, организовано прикупља квартално или 4 пута годишње. У будућности је потребно радити на проширењу мреже центара за сакупљање отпада, опремању мобилних постројења за сакупљање отпада и повећању учесталости акција сакупљања кабастог отпада, како би локација за одлагање отпада који се не може или не сме одлагати у канте и контејнере била доступнија грађанима.

Критеријуми за ближе утврђивање увођења организованог сакупљања и примарне селекције биће број становника, локација насеља, постојећа опремљеност посудама са сакупљање, као и кадровски и технички капацитети овлашћеног предузећа. Тачан обим и динамика сакупљања и одвожења комуналног отпада ближе ће се разрађивати Годишњим програмима сакупљања и одвожења комуналног отпада које израђује овлашћено комунално предузеће и које путем секретаријата надлежног за комуналне делатности доставља Скупштини општине на сагласност. Препорука је да годишњи програми, поред тачно дефинисане динамике одвожења отпада у години на коју се односе, садрже и детаљан приказ планираних активности за наредну годину, како би сви субјекти реализације могли благовремено да планирају прилагођавање планираним променама.

15.1. Пројектни критеријуми

Стратегија сакупљања и одвожења смећа је да се обзиром на удаљеност општине од регионалне депоније што већи обим рециклаже обави на месту генерисања отпада.

У том смислу већ су предузете опсежне мере јер се одваја: ПЕТ амбалажа, папир и картон, стакло, и најзначајнији органски отпад.

Да би се остварила динамика прикупљања отпада како је наведено у претходној табели можемо предпоставити 2 сценарија:

Први: Уколико би камиони у одређеном правцу могли у току дана да изврше два прикупљања отпада за наведене услове, у току 11 радних дана у оквиру предвиђених петнаест, на располагању би био довољан један константно исправан камион.

$$1_{\text{камион}} * 11_{\text{радних дана}} * 2_{\text{одласка}} = 22_{\text{пута}}$$

За све путне правце имамо 21 одлазак, што значи да би постојећи предлог био прихватљив.

Други: На располагању су два камиона, са једним одласком дневно.

$$2_{\text{камиона}} * 1_{\text{одлазак}} * 11_{\text{радних дана}} = 22_{\text{пута}}$$

Уколико би радила два камиона са два одласка дневно, њихово искоришћавање било би 50%.

У власништву ЈП „Комуналац“ Ражањ налази се 215 контејнера запремине 1,1 m³ и око 90 канти запремине 120л. На основу анализе броја корисника (домаћинства, привредних субјеката и различитих институција) утврђено је да број постојећих канти и контејнера потребно увећати, односно обезбедити укупно још 160 контејнера запремине 1,1 m³, 90 канти запремине 120 л, и 1040 канти од 20л у две различите боје.

Коначан број контејнера утврдиће се при експлоатацији када се убаци још један податак, а то је распоред домаћинства на терену.

Општина Ражањ	Тренутно стање	Будуће стање	Потребно је
Број камиона	3	3	-
Број канти 120л (ком)	90	90	-
Број контејнера жичаних	217	217	-
Број контејнера од 1,1m³	95	245	150
Број канти од 20л	50	1040	990

Табела 16. Поређење тренутног и будућег стања

15.2. Принципи одређивања димензија депоније

На основу прикупљених података, измерених количина и упросечених параметара који утичу на израчунавање капацитета, врши се апроксимативни прорачун потребне запремине депоније за период од око 10 година коришћења (предвиђен Правилником о критеријумима за одређивање локације и уређење депонија отпадних материја - Сл. Гласник РС 54/92).

На основу изведених анализа о укупном отпаду обухваћеном системом управљања отпадом, израчуната је укупна количина отпада, који ће се генерисати. Претпоставка је да ће од ове количине отпада, нешто више од пола завршити на депонији. У наставку текста дат је приказ смањења количина које тренутно завршавају на депонији, приказан по струјама отпада и планским периодима.

1. Пластика – учествује са око 10% у укупној количини отпада; планирани проценат издвајања за период до 2020- 2030, износи 50% - 70% респективно (подразумева издвајање на

извору и на постројењу);

2. Папир и картон – учествује са око 14% у укупној количини отпада; планирани проценат издвајања за период до 2020 - 2030 износи 50%-70% респективно (подразумева издвајање на извору и на постројењу);

3. Стакло – учествује са око 5% у укупној количини отпада; планирани проценат издвајања за период од 2020-2030 износи 80% респективно (подразумева издвајање на извору и на постројењу);

4. Органски (биохазардни отпад) – тренутно чини око 38% укупне количине отпада. Претпоставка је да ће заживети делимично издвајање органског отпада у циљу компостирања и то на самом извору (холандски модел). Планирани проценат за крај планског периода износи око 80%.

5. Метали – тренутно чине око 0.5 % укупне количине отпада. Претпоставка је да ће се издвајати у потпуности, било на извору, било на механичком третману.

16. Систем разлагања и рециклаже отпада

Раздвајање и рециклажа појединих фракција комуналног отпада је једна од битних опција у управљању отпадом, део интегрисаног система управљања отпадом. Под рециклажом комуналног отпада се подразумева искоришћење корисних компоненти из комуналног отпада и то издвајање:

- ❖ Метала, папира, стакла, пластике,
- ❖ Органског дела отпада,
- ❖ Отпада из административног дела (продавнице, административне зграде).

Циљ раздвајања отпада по врстама је њихово поновно коришћење на неком другом месту и за неку другу намену.

16.1. Основни разлози за увођење рециклаже

Основни разлози за увођење рециклаже су:

- ❖ рециклажа је један од основних циљева Националне стратегије управљања отпадом у Србији;
- ❖ рециклажом се смањује количина комуналног отпада који треба одложити на депонију и врши се валоризација секундарних сировина из комуналног отпада;
- ❖ рециклажом се остварује се економска добит (директна продаја и посредно учешће у осталим производним гранама);
- ❖ рециклиране компоненте су неопходна секундарна сировина у производњи више индустријских грана (метална, индустрија папира, индустрија стакла);

- ❖ рециклиране компоненте се увозе -овим програмом се замењује увоз у великом делу;
- ❖ рециклажом се чувају постојећи ресурси (мања количина отпада се одлаже на депоније мањи простор за одлагање, а природни ресурси се мање користе за издвајање сировина - нарочито за Al, Cu, Ni);
- ❖ рециклажом се штеди енергија (мањи утрошак енергије је за производњу из секундарних сировина него из сировина);
- ❖ при преради секундарних сировина смањују се трошкови производње у односу на прераду сировина;
- ❖ рециклажом се отварају нова радна места;
- ❖ рециклажом се постиже заштита животне средине;
- ❖ ЕУ кроз своју политику управљања отпадима постулира обавезу рециклаже.

16.2. Технологије рециклаже појединих врста отпада

16.2.1. Рециклажа грађевинског отпада

До скоро је животни циклус објеката био једносмерног тока. Материјал који се користио за изградњу грађевина, након животног века објекта који се завршава уклањањем тј. рушењем, се у највећој мери одлагао на депоније. Међутим, у данашње време социјални, еколошки и економски фактори захтевају да се животни циклус објекта посматра као део кружног тока, тј. циркуларне економије. Циљ је да се драстично смање количине грађевинског отпада, а то је могуће постићи поновним коришћењем и рециклажом.

Грађевински отпад укључује отпад који настаје приликом градње објеката или јавне инфраструктуре, реконструкције, одржавања или рушења постојећих грађевина, као и отпад настао од ископаног материјала, који се не може без претходне обраде користити. Грађевински отпад је, према Каталогу отпада, разврстан у групу са индексним бројем отпада 17. Неопасан отпад од грађења и рушења је: бетон, земља, цигла, стакло, камен, пластика, цреп и керамика, бакар, бронза, месинг, гвожђе, челик, изолациони материјали, гипс, дрво, мешани отпад итд. Опасан отпад од грађења и рушења обухвата: грађевинске и изолационе материјале који садрже азбест, заптивачи који садрже ПЦБ, глазуре које садрже ПЦБ, отпаде од грађења и рушења који садрже живу, остале отпаде од грађења и рушења који садрже опасне супстанце итд.

Највећи део отпада од грађења и рушења се депонује или чешће одлаже заједно са комуналним отпадом на општинским несанитарним депонијама. Процењени састав отпада од грађења и рушења је следећи:

- 1) земља од ископа, 75%;
- 2) отпад од грађења и рушења (керамика, бетон, гвожђе, челик, пластични отпад), 15-

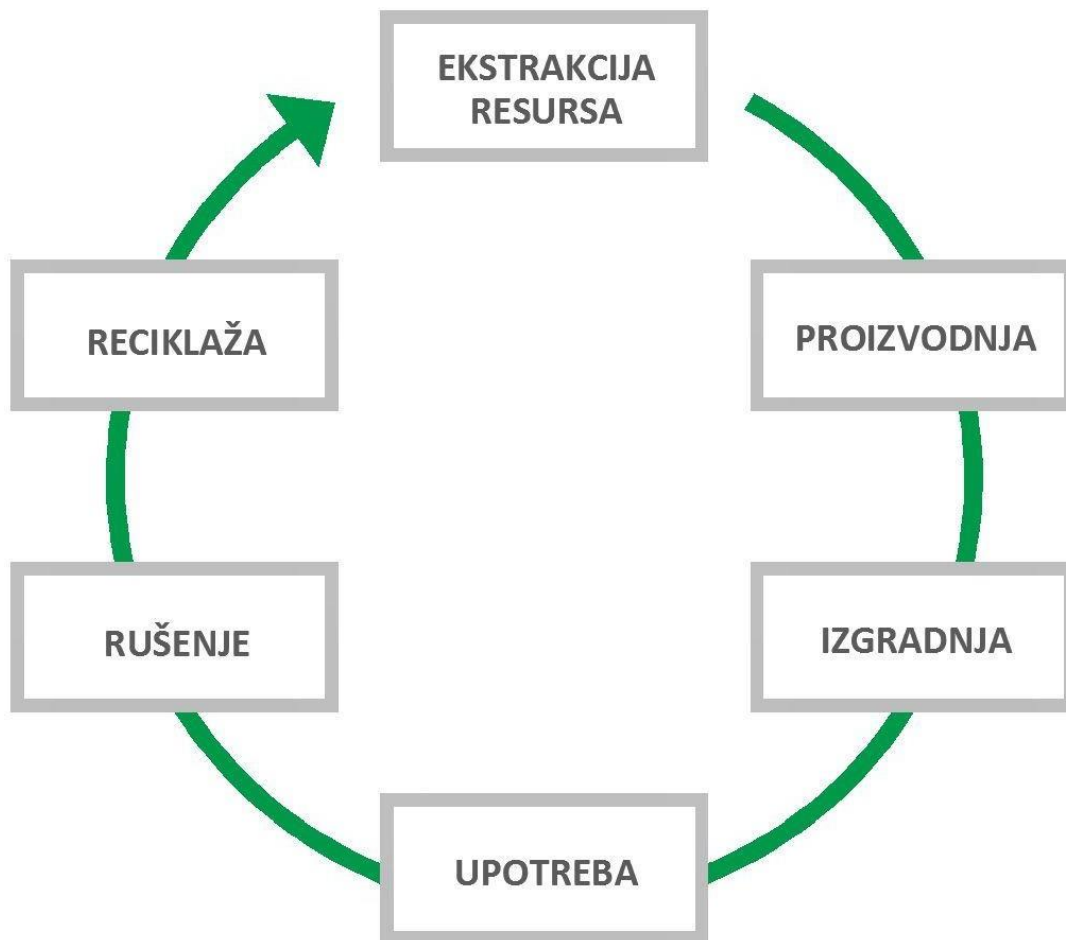
25%;

3) отпадни асфалт и бетон, 5-10%

Рециклирање отпада од грађења и рушења зависи од раздвајања на извору. Свако мешано прикупљање повећава степен загађења и смањује могућности рециклирања. Расположива статистика не даје реалне потенцијалне количине отпада од грађења и рушења у Републици Србији. Према подацима Републичког завода за статистику, 2020. године у Србији је генерисано 729.000 т отпада од грађења и рушења (Статистички годишњак Републике Србије, 2021). Међутим, ако се примени поређење са количинама отпада од грађења и рушења који се генерише у земљама ЕУ, количине су вишеструко веће. Узимајући у обзир бруто домаћи производ Србије, потенцијал од 1,6 милиона т (горња граница 3,6 милиона т) чини се као највероватнији. Ови износи израчунати су на основу претпоставке узимајући у обзир укупни промет у грађевинарству, укупне инвестиције у изградњу зграда, БДП грађевинског сектора, грађевинску активност извођача радова на територији Србије и површину порушених станова (Општине и региони у Републици Србији за 2020, 2021):

- 1) учешће грађевинарства у БДП - 5,7%;
- 2) број запослених у сектору грађевинарства у Републици Србији - 105.671;
- 3) издате грађевинске дозволе у Републици Србији - 22.625;
- 4) укупна инвестициона улагања у објекте - 471.639.883 РСД;
- 5) завршене зграде и површина - 1.961.112 м²;
- 6) срушене зграде и површина (м²) - 129.599 м².

Међутим, већина отпада погоднија је за рециклажу тј. стварање секундарних сировина. На пример, дотрајала дрвена грађа је погодна за огрев и малч; уситњени бетон се може искористити као основни слој за изградњу прилаза и пешачких стаза; дробљени асфалт се може помешати са новим и поново користит за асфалтирање; челик, алуминијум и бакар се могу топити и поново прерадити за нове производе од метала.

Слика12. Животни циклус грађевинског материјала-кружни ток

У Републици Србији тренутно не постоји пракса одвојеног сакупљања отпада од грађења и рушења, и не постоји шема за рециклажу ове врсте отпада. Рециклирају се само мале количине отпада од грађења и рушења, асфалт се рециклира у малим количинама (у 2018. години рециклирано је мање од 1.000 т). Иако постоји генерална законска обавеза да произвођач отпада одвојено прикупља настали отпад и сортира га у складу с будућим третманом, ова одредба није на снази услед непостојања подзаконског акта. Тако, углавном се рециклира отпад високе економске вредности, попут метала, док се други потенцијално рециклабилни материјали одлажу на депонију или чешће завршавају на нелегалним локацијама. Недостају стандарди квалитета за третирани отпад од грађења и рушења.

Општина Ражањ није поштеђена значајном генерисању грађевинског отпада јер је задњих година доста урађено у подизању нових објеката, ревитализацији постојећих и поправци и изградњи нових саобраћајница.

Настали грађевински отпад се одлаже на погодном месту на депонији а када се укаже

потреба и погодност у погледу рециклаже треба га искористити на адекватан начин, поред осталог и за насипање пољских путева.

16.2.2. Рециклажа органског отпада

Према пореклу органски отпад делимо на отпад биљног и животињског порекла. Основни градивни елемент је угљеник. Еколошки прихватљивим технологијама се може превести у облик користан за животну средину а самим тим и људе.

Постоји читав низ технологија којма се може третирати органски отпад као што су: инсенерација, сагоревање, пиролиза, гасификација, плазма процес, анаеробна дигестија и компостирање. Која ће се од наведених технологија применити зависи од великог броја фактора, поред осталог од количине и морфолошког састава отпада, организовање начина прикупљања, расположиве енергије и других фактора.

У условима који владају у општини Ражањ најприкладнија је прерада органског отпада аеробном дигестијом – компостирањем.

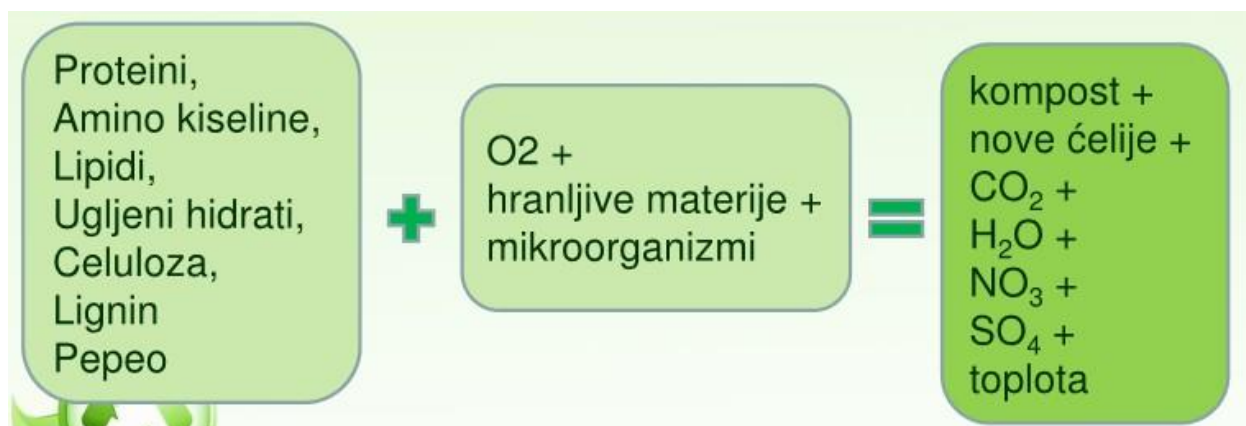
Органски отпад обухвата остатке од воћа и поврћа (отпад са пијаца), покошену траву, остатке од резидбе воћа или украсних биљака, остатке од ратарске производње, хлеб и пецива, остатке из кухиње (кесице чаја, талог од кафе, термички обрађено воће и поврће, остаци од припрема воћа и поврћа, љуспе од јаја и друго) и други отпад биљног порекла. Уколико се ова врста отпада депонује на класичан начин на депоније изазива вишеструки негативни ефекат. На депонији се стварају услови за анаеробну дигестију што условљава издвајање издвајање метана и угљен диоксида који изазивају ефекат стаклене баште а метан је и запаљив што често изазива и паљење депонија.

Компостирање је процес биолошке трансформације у коме се активношћу микроорганизама претварају органске материје у материјал сличан хумусу, познат као компост. Овим процесом одвија се биолошка разградња и стабилизација супстрата, под условом који омогућавају развој термофилних микроорганизама, као резултат ослобађања топлоте настале током биолошких процеса, да би се добио крајњи производ који је стабилан, без патогена и без семена биљака, који је погодан за примену у поправци квалитета земљишта.

Компостирањем се постиже трансформација биоразградивог органског материјала у биолошки стабилан материјал уз смањење почетне запремине, долази до разлагања патогених и других нежељених организама и уз задржавање основних нутријената (азот, фосфор и калијум) да би се могли успешно користити за узгој биљака.

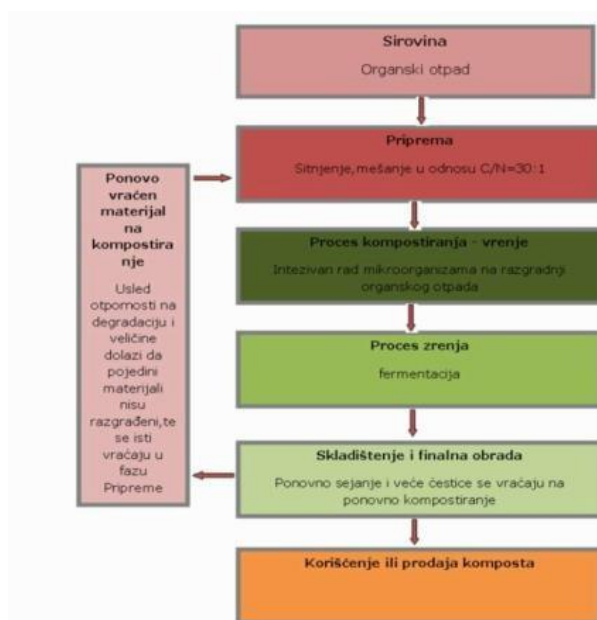
За процес аеробне дигестије могу се користити органске супстанце које садрже протеине, аминокиселине, липиде, угљене хидрате, целулозу, лигнин и пепео. Расположиве

храњиве материје у присуству кисеоника из ваздуха и адекватних микроорганизама врше разалагање при чему се као производ добија компост, одређена количина нитрата и сулфата уз издвајање угљен-диоксида, водене паре и топлоте, као што и приказује наредна слика.

Слика 13. Приказ аеробне дигестије

Процес компостирања се одиграва у две фазе. У првој фази микроорганизми разлажу сложена органска једињења до простијих, уз ослобађање топлоте из метаболичких процеса. У овој фази величина гомиле за компостирање се смањује и долази до пораста температуре и влажности и по потреби треба окретати материјал да би обезбедили доступност сушења материјала и довољна количина кисеоника за несметано одвијање процеса. У другој фази долази до сазревања продуката разлагања и активност микроорганизама се успорава. Ова фаза траје 45. дана. Технолошка шема комплетног процеса компостирања приказана је на следећој слици:

Слика 14. Приказ фаза технолошког процеса компостирања

Када је процес компостирања завршен полазна запремина гомиле се смањује за 40% до 60% , маса и до 50%, садржај влаге је мањи за 40%, рН је око 7 а однос угљеника и азота треба да буде испод 20:1.

Аеробни процес разлагања органске материје одвија се под дејством аеробних и факултативних микроорганизама. У почетној фази доминантне су мезофилне бактерија али са порастом температуре, постају доминантне термофилне бактерије а затим се развијају термофилне гљивице ,након 5. до 10. дана. У последњој фази у процесу сазревања развијају се актиномицете.

Процес компостирања условљен је са великим бројем фактора као што су:

- ❖ величина честица материјала који се компостира,
- ❖ засејавање микроорганизама и мешање,
- ❖ одговарајући распоред мешања(обртања материјала),
- ❖ укупна потреба за кисеоником,
- ❖ садржај влаге,
- ❖ температура и контрола температуре,
- ❖ однос угљеника и азота у материјалу који се компостира,
- ❖ рН вредност,
- ❖ степен разлагања,
- ❖ коефицијент респирације и
- ❖ контрола патогених микроорганизама.

Како се ради о обезбеђењу услова да микроорганизми и кисеоник доспеју до сваке честице материјала идеално је да величина честица буде испод 5 цм. За идеално одвијање процеса од изузетног значаја је хемијски састав материјала за компостирање и то пре свега однос угљеника и азота кој треба да буде у границама од 25:1 до 30:1.

Да би правилно саставили шаржу за компостирање морамо користити табелу са потенцијалним сировинама за које је дат однос угљеника и азота.

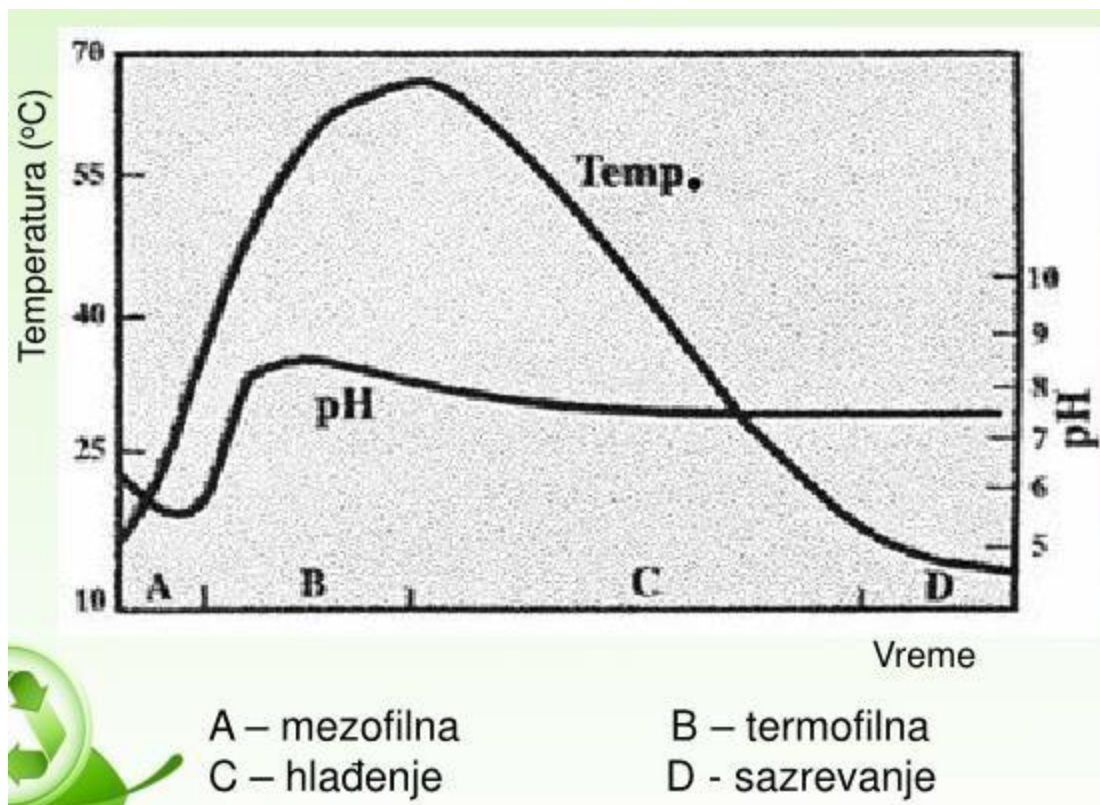
Сировина	Азот	Угљеник	Садржај влажноти у %	Насипна густина kg/m ³
Комади цеђених јабука	1,2	13	60	1197
Уситњено месо јабука	1,1	48	88	1559
Талог од обрађених јабука	2,8	7	59	1411

Талог од кафе	-	20	-	-
Клипови кукуруза без зрна	0,6	98	15	557
Стабљике од кукуруза суве	0,6-0,8	60-73	12	32
Обрађени кромпир	-	18	78	1540
Отпаци од воћа	1,4	40	80	-
Квалитетан кромпир	1,5	25	-	-
Љуска од пиринча	0,3	121	14	202
Сојино брашно	7,2-7,6	4-6	-	-
Парадајиз-отпад из обраде	4,5	11	62	-
Производи од поврћа	2,7	19	87	1585
Отпаци од поврћа	2,5-4,0	11-13	-	-
Отпад од меса	13-14	3-3,5	10-78	-
Отпад од прерађене рибе	6,8	5,2	94	-
Мешавина кланичног отпада	7-10	2-4	-	-
Пилећи измет	2,4	14	37	864
Измет од стоке	2,4	19	81	1458
Измет везаних крава у штали	2,7	19	81	1458
Измет од слободних крава	3,7	13	83	-
Измет обичних коња	1,6	30	72	1379
Измет тркачких коња	1,2	43	63	-
Измет кока носиља	8,0	6	69	1479
Измет од оваца	2,7	16	69	-
Измет од свиња	3,1	14	80	-
Измет од ћурака	2,6	14	26	783

Смеће – отпацци	1,9-2,9	14-16	69	-
од хране				
Искоришћени тоалет папир	0,2-0,25	127-178	18-20	-
Смеће (мешавина хране и папира)	0,6-1,3	34-80	-	-
Силажа од кукуруза	1,2-1,4	38-43	65-68	-
Обично сено	2,1	23,5	75	-
Остаци од махунарки	2,5	16	-	-
Слама	0,7	80	12	227
Кора од дрвета	0,04-0,41	116-436	-	-
Картони	0,1	563	8	259
Грађевински отпад-шут	0,13	170	-	-
Новински папир	0,06-0,14	398-856	3-8	195-242
Пиљевина	0,24	442	39	410
Разни отпацци од дрвета	0,09	560	-	-
Кошена трава	3,4	17	82	300-800
Лишће	0,9	54	38	100-500

Табела 17. Садржај угљеника и азота у сировинама за компостирање

Мешање се обавља на почетку процеса да би се уједначио садржај влаге и хомогенизација хемијског састава. У првим данима када је процес дигестије најинтезивнији нужно је чешће мерити температуру да не пређе граници од 650⁰, због чега се такође мора чешће обртати материјал. Обично се после обртања температура спусти за 5 до 100⁰, али после неколико часова поново достигне почетни ниво.

Слика 15. Промена температуре и Ph вредности током одвијања процеса

Као што се може константовати из предходног дијаграма, на почетку процеса долази до стварања органских киселина које погодују разградњи лигнина и целулозе. Након три дана успостављају се термофилни услови и средина из киселе прелази у базну (pH од 8 до 8,5) и задржава се до краја процеса. Током процеса сазревања pH опада на 7 до 8 што се сматра задовољавајућим за квалитет компоста.

Оптимални садржај влаге треба држати у границама од 50% до 60%. Влага се подешава мешањем сувог и влажног материјала уз додатак воде. Када садржај влаге падне испод 40% брзина компостирања опада. Ако садржај влаге пређе 60%, долази до испирања хранљивих елемената, запремина ваздуха се редукује, ствара се непријатан мирис (због анаеробних услова) и сам процес разлагања се успорава. У том случају треба гомилу мешати да би се успоставила циркулација ваздуха, материјал постаје растреситији за бољу дренажност и ваздушно сушење. Додатак сувог материјала такође доприноси превазилажењу овог проблема.

Код компоста процес хумификације је ишао до краја, па је органска материја у њима готово као хумус. Поред тога што се користи као ђубриво, он је саставни део земљишних

смеша, а може да послужи за малчирање земљишта. Он се најчешће употребљава на мањим површинама са интензивнијом производњом као што су повртарске културе и производња цвећа.

Квалитетан компост за органску производњу одликује се одговарајућом зрелошћу, високим садржајем органске материје (преко 30%), одсуством семена корова и патогених организама, чистоћом, Пх вредношћу 6-7,8, одсуством тешких метала и токсичних супстанци, тамном бојом, пријатним мирисом земље и садржајем воде испод 50%.

Приликом пласмана компоста обавезно је давати и упутство за начин коришћења истог да би се постигао пун ефекат примене.

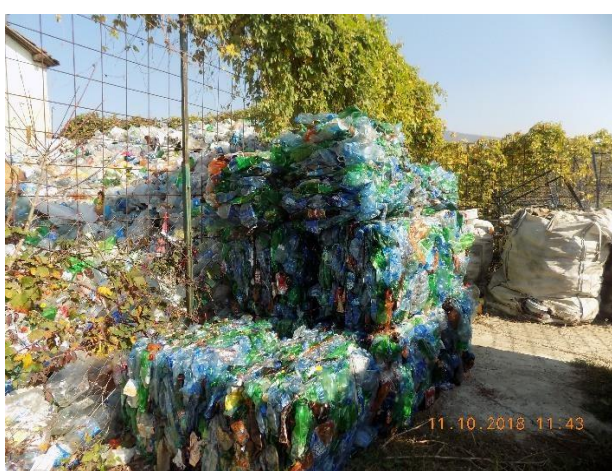
16.2.3. Рециклажа ПЕТ амбалаже

Организовано прикупљање ПЕТ-амбалаже се обавља на територији целе општине. Жичани контејнери су распоређени у свим месним заједницама и редовно се празне а амбалажа се довози у Рецилкажни центар у Ражњу. Са флаша се скидају затварачи, врши одвајање по боји и обавља припрема за пресовање. На машини за пресовање формирају се бале одговарајућих димензија које се одлажу у магацински простор и као такве даље пласирају.

Слике 16-17. Прикупљање ПЕТ амбалаже у Ражњу

Тренутно се сортирање обавља на отвореном простору што је дугорочно неприхватљиво. Изградњом новог производног простора сортирање ће бити смештено у затвореном простору тако да ће се ови послови моћи да обављају у свим временским условима.

Слике 18-21. Сортирање и пресовање ПЕТ амбалаже

Свакако да се процес рециклаже ПЕТ-амбалаже не завршава изработом пресованих бала већ се наставља даљим фазама прераде. Мада тренутно у нашем Рециклажном дворишту не постоје услови за даљу прераду, биће укратко описани као потенцијална могућност за будуће активности.

Балирани ПЕТ се одваја и води на млин за млевање и прање. Млевање је веома важна фаза јер у њој већ у исечцима се острањује око 20% различитих нечистоћа.

Исечци се даље воде на фазу првог прања где се острањује папир и нечистоће прикачене уз исечке. У фази флотације, из ПЕТ исечака се издвајају полиолефини и нечистоће које су по специфичној тежини мање од ПЕТ-а. Хемијским поступком се са исечака острањује лепак, масноће и све нечистоће које се разним детергентима могу растворити. Исечци се затим испирају, суше и сепаришу од ПЕТ етикета и на овај

начин добијамо чист полупроизвод за следеће фазе прераде.

Регенерација ПЕТ исечака је крајња фаза прераде ПЕТ флаша пре употребе ПЕТ регенерата. Термичком обрадом у екструдеру долази до поновног успостављања полимерних ланаца у материјалу, хомогенизација материјала, униформности у квалитету ПЕТ регенерата и коначно добијање гранула као крајњег производа. Регенерација ПЕТ материјала је најсофистициранија тачка рециклаже где технолог прераде полимера мора показати своје знање. Препознавањем параметара квалитета материјала током одвијања процеса технолог може управљати технолошким параметрима прераде (температуре, притиска, додавањем адитива и сл.) како би се добио производ чији квалитет је пожељан на тржишту.

Поред ПЕТ-а, као отпад јавља се и тврда пластика, али у знатно мањим количинама. Ову врсту отпада треба посебно одвајати и складиштити на зато предвиђеном простору и организовати испоруку фирмама које прерађују ту врсту пластике, када количине могу оправдати транспорт.

Слике 22-23. Одвајање тврде пластике у рециклажном центру

У незнатним количинама се јавља и отпадна фолија која је била у употреби као амбалажа или употребљавана у пластеницима. Наведени отпад се пресује и продаје скупа са ПЕТ- ом.

16.2.4. Рециклажа металног отпада

Метални отпад је изузетно штетан када дође у додир са земљом или водом и због тога не треба никако дозволити да доспе на депонију. Метали се издвајају из руда утрешком значајне количине енергије а руде представљају необновљиве ресурсе. Рециклажа метала се може обавити у релативно кратком времену и то више пута уз одређене губитке у маси. За добијање рециклираног метала се троши знатно мање енергије у односу на добијање истог из примарних сировина. Тако код рециклирања алуминијума користи се 95% мање енергије, код

рециклирања гвожђа и челика користи се 75% мање енергије а за бакар 85% мање енергије.

Слике 24-25. Рециклажа лименки и електронског отпада

Значајне количине металног отпада настају одбацивањем старих возила, машина радилица из грађевинарства и амбалажног отпада. Формирана су специјалне фирме које се баве обрадом металног отпада у смилу сечења и пресовања и израде припремака за топљење у ливницама. Индивидуални сакупљачи најчешће прикупљају лименке од паковања пића и хране, које по саставу могу бити од алуминијума и челика. Ради лакшег шаржирања у пећи и смањења одгора лименке се обавезно пресују у бале.

У тренутном Рециклажном дворишту не појављују се значајне количине металног отпада.

16.2.5. Рециклажа стаклене амбалаже

Стакло је у смислу рециклаже изузетно погодна супстанца јер се може више пута рециклирати а употребом отпадног стакла у производном процесу остварују се значајне уштеде у енергетском и материјалном погледу. Конкретно, можемо набројати више користи од рециклаже отпадног стакла као што су:

- ❖ уштеде у сировинама јер се за производњу једне тоне новог стакла троши 700 кг песка, 200 кг калцита и 200кг натијум карбоната као и других помоћних сировина,
- ❖ процес растапања стаклене масе са отпадним стакленим кршом се одвија на нижим температурама тако да се и до 30% смањује утрошак енергије и продужава век ватросталне облоге у пећи,
- ❖ уклањањем стакленог крша смањује се онечишћење животне средине и
- ❖ прерадом отпадног стакла штеди се расположиви простор на депонијама и тиме продужава век депоније.

У третирању стакла остварује се кружни ток почев од произвођача стаклене амбалаже, преко произвођача хране и пића, трговине, крајњих потрошача а затим преко рециклера поново до произвођача стаклене амбалаже.

Прикупљање стакленог отпада обавља се месној заједници у Ражњу због чега је постављено десет контејнера и исти се повремено празне јер се стаклени отпад релативно споро генерише. Конструкција постојећих контејнера је неодговарајућа јер не омогућују аутоматско прање већ се то ради ручно. Стаклени отпад код осталих месних заједница се прикупља само на појединачни позив мештана што је нередовно и недовољно.

Да би се прикупљање стакленог отпада одвијало задовољавајућом динамиком потребно је поставити одговарајуће контејнера у свим насељеним местима. У већим местима као што су Витошевац, Скорица и Силовац по три контејнера, у Н.Брачину два а у осталим местима по један контејнер. Контејнери би били око 1.м3.

Отпадно стакло би се довозило периодично у Рециклажни центар у Ражњу где би био постављен знатно већи контејнер са сакупљање из свих насељених места. Отпад би се даље транспортовао у друге рециклажне центре који се баве даљим третманом стаклене амбалаже.

Слика 26. Главни контејнер за стаклену амбалажу

Стаклени крш мора бити одвојен од остале врсте отпада посебно, не сме бити измешан са земљом јер у противном биће одбијен пријем или посебно наплаћено чишћење.

16.2.6. Рециклажа папира и картона

Рециклажи папира и картона треба посветити посебну пажњу јер коришћење ове врсте отпада има вишеструку корист јер се процес разлагања на депонијама одвија више година уз издавање метана, затим заузима значајну запремину на депонијама а смањује се и потреба за новим сировинама а то је пре свега дрвена маса. Постоје и конкретни подаци да се при производњи једне тоне папира из отпада штеди:

- ❖ уштеда енергије 4200 KW (64%), 380 литара бензина и 32000 литара воде (58%),
- ❖ зависно од величине стабала може бити уштеда и до 70 стабала,
- ❖ укупна цена производње је упола јефтинија и
- ❖ 90% је веће загађање ако се не ради са отпадним материјалом а на депонији за 2 м³ се смањује пуњење депоније.

У Ражњу се највише генерише картон пореклом од картонске амбалаже. Радници маркета углавном одлажу картон у контејнере за ову врсту отпада који се затим одвози у Рециклажно двориште. Врши се пресовање у бале и као такав пласира одговарајућим фирмама које се баве пласманом са овом врстом отпада.

Слика 27. Приказ пресованог картона и папира

Количине отпадног папира су скромне и углавном потичу из установа. Када се прикупи одређена количина одвози се у Рециклажни центар где се складишти док се прикупи потребна количина да се може даље пласирати.

Слике 28-29. Контејнер за канцеларијски папир

Картон и папир који настаје у домаћинствима најчешће се меша са осталим отпадом и као такав доспева на депонију и тиме се стварају услови за аеробну дигестију а то значи и издајање метана што је јако штетно за ефекат стаклене баште.

Да би се превазишао овај проблем треба појачати едукацију о потреби рециклаже картона и папира. Треба пронаћи адекватне посуде које ће бити постављене ближе становима јер би тиме значајно смањили мешање са осталим отпадом.

И поред свега можемо констатовати да се већи део картона и папира рециклира а мањи заврши на депонији.

17. Опремање рециклажног центра

Општинска управа општине Ражањ израдила је пројектно техничку документацију за реконструкцију и доградњу постојећег економског објекта ради промене намене у компостану и изградњу сабирно дистрибутивног центра за рециклабилни чврсти отпад, спратности /п/ на катастарској парцели 1758/11 КО Ражањ у индустријској зони „Север“ у Ражању, од стране бироа за пројектовање „Проинжињеринг“ из Крушевца.

Крајем 2024. године Општина Ражањ је потписала уговор са Министарством заштите животне средине о реализацији пројекта „Реконструкција и доградња постојећег економског објекта ради промене намене у рециклажно двориште са компостаном, спратности /П/ на кат. парцели бр. 1758/11 КО Ражањ у индустријској зони „Север“ у Ражању“ по јавном конкурс у за доделу средстава за суфинансирање реализације пројекта изградње система управљања отпадом у 2024. години.

Сви радови на изградњи објекта морају се извести под условима и на начин утврђен Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020, 52/2021 и 62/2023).

Рециклажни центар је на локацији која има прилаз са југозападне стране, преко постојеће улице, односно парцела има директан приступ са главне саобраћајнице. Улаз у објектат је позициониран са југозападне стране у пословни простор. У оквиру овог простора планирана је сервисна саобраћајница око предметног објекта и платоа са одговарајућим контејнерима за одлагање кабастог материјала и другог неопасног отпада. Реконструкцијом и доградњом би постојећи објектат добио доградњу надстрешнице, ради претварања једног дела у компостану, где би се вршило компостирање органског биоразградивог отпада, технологијом на гомили, а у другом делу изградња сабирно- дистрибутивног центра за рециклабилни чврст отпад, у коме би се вршио пријем, разврставање, паковање и привремено складиштење чврстог отпада. Надстрешница је предвиђена израдом од челичне конструкције. Предмет реконструкције постојећег објекта је промена функционалне

организације простора и потребно је предвидети: простор за компостирање, простор за чврст отпад, помоћни простор радника и надстрешницу у функцији складиштења отпада. Предвиђени су материјали за спољну обраду, унутрашњу обраду, изолацију и инсталације. Материјал и конструкције треба да буду отпорне на пожар. На простору на коме се планира изградња не постоји израђена канализациона мрежа. У плану је израда канализационе мреже по урбанистичком пројекту. Сви радови око реконструкције и доградње предвиђени су главним грађевинским пројектом и детаљно описани.

Пројектом о изградњи и реконструкцији предвиђени су следећи радови:

1. Припремни радови
2. Земљани радови
3. Бетонски и армирано бетонски радови
4. Истовар, складиштење и санитарна заштита цеви на градилишту
5. Тесарски радови

Одрађена је и збирна рекапитулација радова и она износи:

1. Грађевински и грађевинско занатски радови – 40.534.174,00
2. Конструкција саобраћајних површина – 3.717.000,00
3. Хидротехничке инсталације – 1.576.852,00
4. Електроенергетске инсталације – 2.049.150,00
5. Телекомуникационе и сигналне инсталације – 2.277.600
6. Дојава пожара – 1.216.100,00
7. Машинске инсталације – 1.497.762,21
8. Саобраћајна и сигнализација – 16.830,66
9. Партерно уређење – 593.620,00
10. Заштита од пожара – 75.200,00

Укупно : 53.554.288,87 динара

За рад у рециклажном центру неопходна је и техничка опремљеност истог. У наставку ће бити приказана техничка спецификација потребне опреме:

1. Мултифункционална зглобна машина Avant760. – 5.820.000,00
2. Виљушкар за палете – 35.000,00
3. Превртач компоста са цистерном од 300л, са прскалицама и пумпом за прскање – 1.705.000,00 динара
4. Vibro sito model DB-19 – 599.760,00

5. Полуавтоматска пакерица за паковање тресета – 1.693.440,00

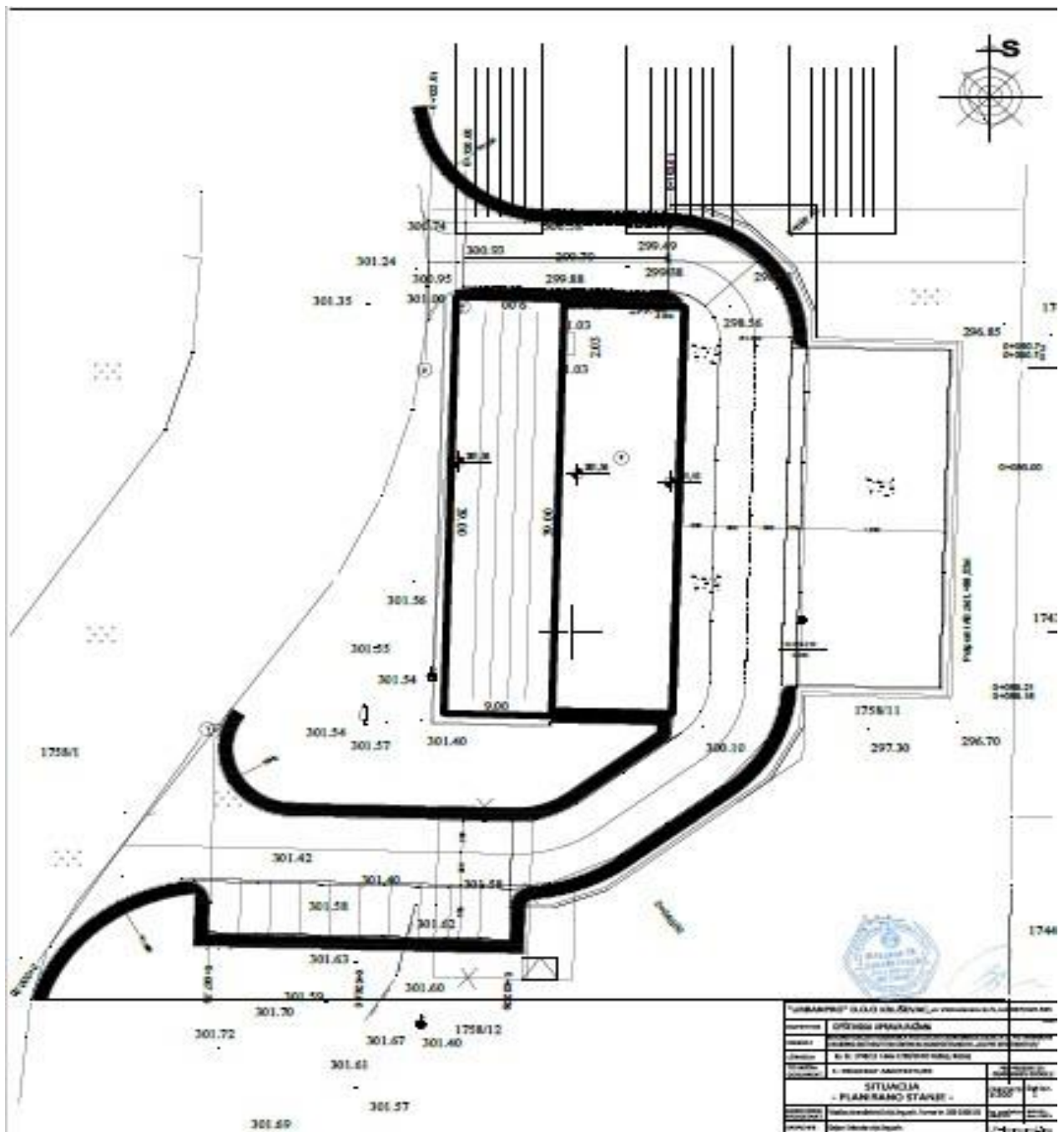
6. Гранулатор за рециклажу ПЕТ амбалаже фирме ЦМГ модел В30-50-3К – 1.669.920,00

7. Вертикална преса балирка – 764.400,00

Укупно за техничку опремљеност: 15.198.120,00 динара без ПДВ-а односно 18.237.744,00 динара са ПДВ-ом.

Укупно за изградњу и опремање рециклажног центра потребно је 42.100 655,00 динара

Слика број 31. Пројекат архитектуре планирано стање рециклажног центра

18. Финансијске могућности општине

С обзиром на затечену тешку економску ситуацију, реализација значајних инфраструктурних пројеката се не може финансирати само из локалних средстава. За реализацију ових пројеката потребно је ангажовање шире друштвене заједнице, а често и ангажовање приватног капитала. Стандарна шема ангажовања подразумева учешће приватног капитала у реализацији појединих целина које захтевају набавку иностране опреме и примену савремене технологије, локална заједница обезбеђује из својих фондова средства, док се преостала потребна средства обезбеђују из регионалних инвестиционих фондова или иностраних донација.

Комплетно заокружење конструкције финансирања омогућава изградњу објекта у планираном року и у предвиђеним границама инвестирања. Свако одлагање изградње утиче на повећање трошкова и смањује рентабилност улагања. У периоду експлоатације депоније неопходно је да се организује редовна наплата услуга, како би се објекти и опрема правилно одржавали и обезбеђивао висок ниво услуга.

Основни извори финансирања су средства Министарства заштите животне средине Републике Србије, средства ЕУ, буџет општине Ражањ. Одговарајућа финансијска средства обезбеђују се из повољних кредита банака.

19. Развој и имплементација локалног плана

Крајњи циљ имплементације плана управљања комуналним отпадом у пракси биће покривеност свих територија сакупљањем и одвожењем чврстог комуналног отпада. Трансфер станица би представљала локацију где се отпад из локалних возила за сакупљање отпада привремено складишти и претовара у контејнере којим се одвози на санитарну депонију. Рад трансфер станице одвија се по прописаним правилима, у складу са позитивним прописима, са прецизним евиндентирањем улаза секундарних сировина, као и евиндентирањем излаза сакупљених секундарних сировина.

Локални план управљања отпадом представљаће оквир за покретање система управљања отпадом у општини Ражањ. Имплементација краткорочних и дугорочних акција укључује партнерство са јавним предузећима, приватним сектором, локалним властима, НВО и др. Локални план управљања отпадом такође обезбеђује оквир за инвестирање и за друге планове и иницијативе. Кључни задаци укључују:

- ❖ Дефинисање Локалног плана
- ❖ Обезбеђење фондова за израду Локалног плана
- ❖ Имплементацију Локалног плана

- ❖ Подршка и усаглашавање са Националном стратегијом управљања отпадом.

Локалне власти, организације које се баве отпадом и локални произвођачи отпада ће одржавати партнерски однос и бити одговорни за развој и ревидовање акционог плана.

Локалне власти ће:

- ❖ Омогућити текуће потребе и координацију ради обезбеђења иновирања Локалног плана према Националној стратегији управљања отпадом
- ❖ Извештавати о годишњем напредовању имплементације Локалног плана
- ❖ Вршити имплементацију најприхватљивијих опција за животну средину у Локалном плану
- ❖ Вршити мониторинг и ревизију имплементације Локалног плана
- ❖ Вршити мониторинг и обезбедити упутства за развој инфраструктуре за управљање отпадом.

20. Улога стратегије управљања отпадом у развоју циркуларне економије

Дуги низ деценија убрзаног развоја индустрије и друштва пратио је једноставан процес производње који подразумева екстракцију доступних природних ресурса, њихову прераду, преобликовање у финалне производе или полупроизводе, њихову дистрибуцију, употребу и на крају одлагање делимично или потпуно истрошених и/или измењених отпадних материјала. Овакав модел привређивања назива се **линеарни модел привреде или линеарна економија**, а сходно наведеном, може се рећи да подразумева принцип: *узми – искористи – одложи* (енг. *Take – Use – Dispose*). Насупрот линеарном моделу у развијеним економија је у све широј примени **циркуларни модел привреде или циркуларна економија**, модел који се заснива на кружном кретању енергије и материје. Модел циркуларне економије основни извор економског раста проналази у што већој употреби материјала из производа који су завршили свој животни циклус и избегавању употребе нових ресурса.

Вишедеценијска примена модела линеарне економије у Србији била је праћена неконтролисаним употребом ресурса, високом потрошњом енергије по јединици производа, док се о заштити животне средине није размишљало системски у мери у којој би то било неопходно у односу на значај утицаја. Таквим пословањем дошло се до генерисања велике количине отпада који није адекватно третиран и одлаган. Као последица таквог пословања по принципу линеарне економије, данас у Србији постоји преко 3500 дивљих депонија и свега 10 санитарних депонија.

Концепт циркуларне економије је релативно млад концепт који се системски тек развија у оквирима Европске уније, иако по свим карактеристикама представља унапређење и умрежавање приступа и система на чијем развоју се ради дуги низ година. Познати концепти

који улазе у оквиру концепта циркуларне економије су: одрживи развој, чистија производња, енергетска ефикасност, рационално коришћење природних ресурса, управљање хемикалијама, као и интегрални систем управљање отпадом дефинисан основним начелима и јасно дефинисаном хијерархијом управљања отпадом. Хијерархија управљања отпадом представља редослед приоритета у пракси управљања отпадом, а прописани редослед је следећи: превенција, припрема за поновну употребу, рециклажа, остале операције поновног искоришћења (поновно искоришћење у циљу добијања енергије и др.) па тек одлагање отпада, што је у потпуности у складу са концептом циркуларне економије будући да се њени принципи базирају првенствено на превенцији стварања отпада и поновној употреби сировина, материјала и производа.

У циљу повећања ефикасности коришћења расположивих ресурса, смањења загађења животне средине, остваривања финансијских уштеда и креирања нових пословних могућности, Европска комисија (ЕК) је 2015. године први пут усвојила акциони план који

би требало да подстакне и обезбеди транзицију привреде Европе од модела линеарне ка моделу циркуларне економије (последња верзија документа: *Circular Economy Action Plan for a cleaner and more competitive Europe COM/2020/98 final*).

У септембру 2017. године донета је нова Стратегија индустријске политике Европске уније (*EU Industrial Policy Strategy, COM (2017) 479 final*) која дефинише потребу развоја Европе на принципима смањења емисије угљен-диоксида и развоја циркуларне економије, док је у јулу 2018. године уведен нови законодавни оквир који се тиче отпада и који поставља следеће циљеве за све чланице Европске уније (ЕУ):

- рециклажа 65% комуналног отпада до 2035. године;
- рециклажа 70% амбалажног отпада до 2030. године;
- одлагање максимално 10% комуналног отпада на депоније;
- проширење обавеза одвојеног прикупљања на додатне категорије отпада: опасног отпада из домаћинства (до краја 2022), биолошког отпада (до краја 2023) и текстила (до краја 2025);
- успостављање минималних захтева за проширену одговорност произвођача како би се унапредили њихови управљачки процеси и трошковна ефикасност;
- превентивни циљеви су додатно ојачани, те захтевају од земаља чланица да предузимају специфичне мере када је у питању храна као отпад и одлагање отпада у мора и океане.

Немачка организација за међународну сарадњу ГИЗ активно ради на увођењу концепта циркуларне економије у Србији од 2015. године заједно са партнерима. У оквиру пројекта

„Управљање отпадом у контексту климатских промена (ДКТИ)“, а у сарадњи са Министарством заштите животне средине, Привредном комором Србије и 17 локалних самоуправа, између осталог спроводе се активности на унапређењу система управљања

отпадом кроз примену принципа ЦЕ.

У Србији постоји укупно 12 санитарних депонија чега је 10 регионалних и 2 локалне и на њима се у току 2023. године депоновано 1.201.683 t отпада и показује да у 2023. години долази до смањења количине депонованог отпада на скоро свим санитарним депонијама у Републици Србији. Према подацима Агенције за заштиту животне средине, у Србији у 2023. години регистровано је 129 несанитарних депонија, од чега се велики број њих налази на апсолутно неадекватним локацијама и третман отпада на њима сматра се неприхватљивим. Депоније нису на адекватан начин опремљене, што, између осталог, доприноси неадекватном сортирању отпада, посебно индустријског и амбалажног. Број изграђених регионалних депонија је мањи од планираног и сматра се да је недовољан за количине отпада које се генеришу и захтевају да буду прописно одложене. Поред тога, током 2024. године пријављено укупно 2.526 дивљих депонија у Србији (мада се процењује да их има преко 3500) те да се на њима одлаже преко 20% укупно створеног комуналног отпада.

Систем примарне селекције уводи се већ више од 15 година али су остварени резултати испод минимума задовољавајућег нивоа, при чему су до сада примењени различити модели. Приликом одржаног јавно-приватног дијалога, као посебан проблем, идентификована је недовољна развијена свест становништва о потреби да се отпад селектује, али и чињеница да сам систем није добро вођен, контролисан, адекватно прилагођен конкретним ситуацијама и друго. Као разлог неуспешности система примарне селекције наводи се и пословање компанија из сегмента сиве економије, које често продукују велике количине отпада које је тешко пратити и адекватно регулисати.

У току 2023. године, количина отпада које су третиране различитим поступцима у складу са R листом третирано је поступцима R1 – R11 91,6 хиљада t опасног отпада и 2,14 милиона t неопасног отпада.

Упркос постојању законских решења, као и бројних других правних аката, и даље је њихова примена у пракси на недовољно високом нивоу. Проблеми са којима се Србија суочава у овој области су: недостатак неопходне инфраструктуре, високи трошкови, недовољно изграђен систем управљања отпадом и низак степен укључености јавности у решавање овог проблема. Недовољно развијена свест учесника у систему управљања отпадом је такође присутан и у сектору микро, малих и средњих предузећа.

Када је у питању циркуларна економија, новим пакетом за циркуларну економију (ЦЕП) из 2018. године, на нивоу ЕУ, постављени су циљеви који, када је у питању Србија као кандидат за учлањење, нису ни мало лако оствариви.

Врста отпада	Активност	Циљеви као проценат успешности према ЦЕП у односу на дефинисани временски период (%)		
		2025.	2030.	2035.
Комунални отпад	Рециклажа/поновна употреба	55	60	65
	Одлагање на депоније (max)	/	/	10
Амбалажни отпад		65	70	70
Папир		75	85	85
Пластика		50	55	55
Стакло		70	75	75
Метал		70	80	80
Алуминијум		50	60	60
Дрво		25	30	30

Табела 18. Циљеви дефинисани пакетом ЕУ Директива за циркуларну економију, 2018. година

Поредећи тренутне податке успешности спровођења поновне употребе и рециклаже код нас са циљевима задатим кроз нови пакет за циркуларну економију, лако се да закључити да је неопходан снажан напредак у том погледу у наредном периоду.

Као општи циљ у наредном периоду наводи се унапређење система управљања отпадом, при чему се под посебним циљевима издвајају: превенција настајања отпада и ефикаснија употреба ресурса; смањење количина нерегистрованог отпада и оног којим се прометује изван формалног система управљања отпадом; повећање степена третмана отпада и употребе материјала насталих од процеса третмана отпада; смањење негативног утицаја система за управљање отпадом на животну средину.

Основно стратешко опредељење општине Ражањ је постизање високог степена рециклаже, и то пре свега на месту настајања отпада, чиме се постиже високи степен чистоће. Ми смо до данас успели да вршимо одвајање ПЕТ амбалаже, картона и папира, стакла, тврде пластике, најлона и органског отпада. Посебан значај има одвајање органског отпада на улазу јер се тиме постиже високи квалитет произведеног компоста из истог а уједно не долази до запрљања осталих врста рециклабилног отпада који се могу користити као сировина за даљу прераду.

Прерадом органског отпада аеробном дигестијом тј. топлим компостирањем добија се чисто органско ђубриво-компост у континуитету, у релативно кратком времену. Овом технологијом се организује производња производа константног квалитета који има верификацију на тржишту као изразито квалитетна храна за биљну производњу и као једини производ који у правом смислу обезбеђује органску производњу.

Прикупљањем ПЕТ амбалаже са територије целе општине, његовим сортирањем по боји, пресовањем и даљим пласманом, такође се доказује да је ПЕТ амбалажа за нас сировина а не отпад. Пуно значење претходно наведене констатације биће обезбеђено када се у наредном периоду обезбеде услови за топлу прераду и производњу гранула, што је финални производ који се користи као сировина за производњу ПЕТ амбалаже.

Картон и папир се пресује и даље испоручује фабрикама за производњу папира. Стакло се такође сакупља и пласира одговарајућим рециклерима. Повремено се прикупља и електронски отпад и исти даље пласира. У новије време се одваја и инфективни медицински отпад ковида-19, прикупљају се маске и рукавице и даље се дистрибуирају Дому здравља, који на даље поступа као и са осталим инфективним медицинским отпадом.

Сви наведени примери досадашњих активности везаних за санацију отпада могу послужити као добар пример поспешивања циркуларне економије.

21. Финансирање локалног плана

Финансијски аспекти морају бити укључени у све фазе планирања управљања отпадом. У даљој конкретизацији пројекта управљања отпадом потребна је детаљна финансијска анализа којом ће се обезбедити поуздани финансијски извори за покриће расхода у периоду имплементације пројекта и дефинисати ниво тарифа који обезбеђује финансијску одрживост пројекта.

Конструкција финансирања капиталних инвестиција за управљање отпадом у принципу се може затворити преко више различитих извора, а у пракси по правилу неком комбинацијом.

Средства комуналних предузећа су амортизација и добит предузећа. Садашње цене услуга су ограничавајући фактор за значајније ослањање на овај извор у блиској будућности. За ефективно постојање ових извора неопходна су смањења трошкова на расходној страни, а на приходној страни обезбеђивање тарифа заснованих на трошковима и редовности наплате.

Трансфери из буџета општине били су основни извор за недостајуће капиталне инвестиције комуналних предузећа у протеклој деценији. Висина потребних инвестиција указује да ће бити неопходни значајни извори финансирања из општинских средстава.

Формирањем фонда за заштиту животне средине стекли су се услови за финансирање овог великог пројекта. Међународне донације су представљале значајан извор у протеклом периоду, након политичких промена у земљи. Период значајнијих донација је релативно кратак, и мада се за још неколико година може очекивати њихово присуство, удео овог извора финансирања у укупним потребама за капиталним инвестицијама постајаће све више

маргиналан.

У наредном планском периоду говори се о 7 милијарди евра који се морају утрошити у РС, за потребе заштите животне средине. Очекује се да део тих средстава буде усмерен и на санацију чврстог отпада.

Међународне финансијске институције: углавном дају врло повољне кредитне услове за пројекте побољшања инфраструктуре и еколошке заштите, са дугим периодима отплате и ниским каматним стопама. По правилу, ове институције дају кредите само владама, или уз владине гаранције.

Партиципација приватног сектора: у свету постоји јасан узлазни тренд партиципирања приватног сектора у традиционалне домене јавног сектора. У Србији постоји и прокламована је орјентација ка приватизацији као генератору повећане ефикасности. У свим случајевима за обезбеђивање екстерних извора финансирања потребна је техничко-економска документација, која доказује одрживост пројекта. Студија изводљивости је документ у коме се разматра економска оправданост планираних инвестиционих улагања.

С обзиром на општи усвојени тржишни концепт привређивања, став да су комуналне услуге и производи својеврсна роба и да комунална предузећа треба да послују на комерцијалним принципима, модел финансирања треба тражити у близини прве опције. Са друге стране, објективне могућности корисника не омогућавају једнократни прелаз на ову опцију, и неки облици трансфера биће потребни до времена док се економске моћи корисника не побољшају.

Редни број	Опрема и грађевински објекти	Количина	Вредност по јединици	Укупно	Извори финансирања
1.	Изградња рециклажног центра	-	49.500.000,00	49.500.000,00	ЕУ фондови Министарство заштите ж.с. ЈЛС
2.	Опремање рециклажног центра	-	18.237.744,00	18.237.744,00	ЕУ фондови Министарство заштите ж.с. ЈЛС
3.	Уређење депоније	-	15.000.000,00	15.000.000,00	Министарство заштите ж.с. Општински буџет

4.	Контејнери 1,1m ³	106	36.000,00	3.816.000,00	Општински буџет
5.	Репарација контејнера 1,1 m ³	29	10.000.00	290.000.00	Општински буџет
6.	Канте од 20л	990	250,00	247.500,00	Општински буџет

Табела 19. Приказ укупно планираних трошкова за наредни период

За уређење депоније не постоји пројекат, тако да је то грубо процењена вредност. Од потребних 160 контејнера за комунални отпад, 29 планирају се да буду репарирани, и набављено је нових 25 контејнера, што би значило да је потребно 106 нових контејнера за комунални отпад од 1,1 m³.

21.1. Акциони план, динамика и извори финансирања

Средства за имплементацију локалног плана управљања отпадом могу се обезбедити из: Капиталног буџета, Буџета општине, фондова, кредита, донација исл.

1.	АКТИВНОСТ	Проширење обухвата организованог сакупљања отпада на МЗ Витошевац, Скорица и Силовац
	НОСИОЦИ	ЈП „Комуналац“ Ражањ
	ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	Локална самоуправа, општински буџет
	ИЗНОС	1.730.000,00 динара
	РОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ	До краја 2023.године
2.	АКТИВНОСТ	Постављање контејнера у МЗ Грабово, Подгорац, Пардик, Шетка и Варош
	НОСИОЦИ	ЈП „Комуналац“ Ражањ
	ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	Локална самоуправа, општински буџет
	ИЗНОС	1.260.000,00
	РОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ	До краја 2024.године
3.	АКТИВНОСТ	Постављање контејнера у осталим месним заједницама
	НОСИОЦИ	ЈП „Комуналац“ Ражањ
	ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	Локална самоуправа, општински буџет
	ИЗНОС	3.500.000,00 динара

	РОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ	До краја 2027.године
4.	АКТИВНОСТ	Уређење сметлишта Липовац
	НОСИОЦИ	ЈП „Комуналац“ Ражањ, Локална самоуправа
	ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	Локална самоуправа, општински буџет, Министарство заштите животне средине
	ИЗНОС	15.000.000,00 динара
	РОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ	До краја 2028. године
5.	АКТИВНОСТ	Изградња трансфер станице
	НОСИОЦИ	ЈП „Комуналац“ Ражањ, Локална самоуправа, ЈП Нишавског округа
	ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	Локална самоуправа, општински буџет, Министарство заштите животне средине, ЕУ фондови
	ИЗНОС	Дефинисаће се по завршетку пројекта
	РОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ	До краја 2028.године
6.	АКТИВНОСТ	Регистровање компоста као средства за исхрану биљака – органско ђубриво
	НОСИОЦИ	ЈП „Комуналац“ Ражањ, Локална самоуправа
	ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	Локална самоуправа и ЈП „Комуналац“ Ражањ
	ИЗНОС	2.000.000,00
	РОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ	До краја 2026. године
7.	АКТИВНОСТ	Доопремање рециклажног центра -грађевински објекти – до краја 2026. год. -доопремање опреме за компостирање – у току 2027.год. -виши ниво прераде ПЕТ амбалаже и пластике (млевање) – 2028. год. -производња гранула од ПЕТ-а, до краја 2029.год.
	НОСИОЦИ	ЈП „Комуналац“ Ражањ, Локална самоуправа
	ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	Локална самоуправа, ЕУ фондови
	ИЗНОС	68.000.000,00 динара
	РОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ	2026 - 2029
8.	АКТИВНОСТ	Подизање степена рециклаже за по 10%
	НОСИОЦИ	ЈП „Комуналац“ Ражањ, Локална самоуправа, Удружења из

	области екологије
ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	Локална самоуправа и ЕУ фондови
ИЗНОС	1.500.000,00 динара
РОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ	2026., 2027. и 2028.

Табела 20. Приказ свих активности са динамиком и роковима извршења

22. Закључак

Када је у питању санација чврстог отпада главно опредељење Општине Ражањ је максимално форсирање рециклаже и одвајање рецилабилног отпада на улазу. За успешно постизање овог циља су обезбеђени полазни технички услови и то:

❖ канте од 20. литара и одговарајуће кесе за одвајање отпада у домаћинствима у тренутку насатајања истог,

❖ обезбеђени су контејнери за класични комунални отпад, отпад органског порекла, ПЕТ-амбалажу, картон и новине и стакло,

❖ формирано је привремено Рециклажно двориште где се врши третман рециклабилног отпада,

❖ остали комунални отпад одвози се на сметлиште Липовац, које је привремено решење док незаживи регионална депонија у Дољевцу.

❖ Грађевински отпад се одлаже на посебном делу депоније у Липовцу предвиђене за одлагање ове врсте отпада (по Одлуци о одређивању локације за депонију отпадног материјала („Сл.лист општине Ражањ“ бр. 6/18).

Са оваквом организацијом се у потпуности не постижу задовољавајући резултати у погледу степена рециклаже јер поједини корисници не поштују договорене активности посебно код одвајања органског отпада у кухињи, тако и приликом одлагања отпада у посебно означене контејнере за органски отпад. Очигледно постоји потреба да се мора значајно појачати рад за грађанима о подизању свести о значају коришћења рециклабилног отпада.

И поред значајних улагања на изградњи Рециклажног дворишта са компостаном од стране Министарства заштите животне средине у 2024. години, у Рециклажно двориште са компостаном морају се уложити значајна средства да би у потпуности могло да остварује своју функцију што подразумева набавку неопходне опреме и добијање неопходних дозвола за рад.

Производња компоста се мора довести до нивоа праве циркуларне економије што се може постићи значајно већом количином прикупљеног органског отпада и регистрањем новог производа као средство за исхрану биља и пласманом на тржишту. Ова врста

производа је високо цењена у свету јер представља аутентично ђубриво за органску производњу. Компост из Ражња је показао задовољавајући квалитет при испитивању посебно у погледу садржаја тешких метала.

Општина Ражањ је у заостатку у погледу проширења организованаог прикупљања отпада и на остале средине изван општинског центра, те се у том смислу мора у најкраћем року поставити контејнери за класичан комунални отпад у свим насељима. Поред набавке додатне количине контејнера потребно је опремити ЈКП Комуналац за проширен обим послова.

Општина Ражањ очекује да ће се отпад преко трансвер станице транспорovati на Регионалну депонију у Дољевцу. Због тренутног стања на сметлишту у Липовцу морају се предузети мере за уређење исте.

Као што се може видети из свега наведеног потребана су значајна средства које треба уложити да би се несметано одвијао процес рециклаже и дефинитивноог одлагања отпада, која се не могу обезбедити из буџета општине Ражањ.

Потребно је реализовати више програма у оквиру наведене Стратегије да би се дошло до коначног циља и конкурисати за средства код одговарајућих министарстава и ЕУ.

23. ПРИЛОЗИ - СПИСАК СЛИКА И ТАБЕЛА

Списак слика:

Ред.бр.	Назив слике
1.	Становништво према старосним групама
2.	Број запослених и регистрованих незапослених, према полу, 2011
3.	Дужина путева (у км)
4.	Изглед привремене депоније грађевинског отпада у Липовцу
5.	Контејнери за стакло, пет амбалажу, картон, стандардни комунални отпад и органски отпад
6.	Контејнери за сакупљање органског отпада
7.	Контејнери за сакупљање органског отпада
8.	Депонија у Липовцу
9.	Канта у здравственој установи за одлагање инфективног отпада
10.	Базен (посуда) у којој се инфективни отпад транспортује од здравствене установе до места спаљивања
11.	Простор за чување инфективног медицинског отпада у здравственој установи пре транспорта за уништавање
12.	Животни циклус грађевинског материјала-кружни ток
13.	Приказ аеробне дигестије
14.	Приказ фаза технолошког процеса компостирања
15.	Промена температуре и Ph вредности током одвијања процеса
16.	Прикупљање ПЕТ амбалаже у Ражњу
17.	Прикупљање ПЕТ амбалаже у Ражњу
18.	Сортирање и пресовање ПЕТ амбалаже
19.	Сортирање и пресовање ПЕТ амбалаже
20.	Сортирање и пресовање ПЕТ амбалаже
21.	Сортирање и пресовање ПЕТ амбалаже
22.	Одвајање тврде пластике у рециклажном центру
23.	Одвајање тврде пластике у рециклажном центру
24.	Рециклажа лименки и електронског отпада
25.	Рециклажа лименки и електронског отпада
26.	Главни контејнер за стаклену амбалажу
27.	Приказ пресованог картона и папира

28.	Контејнер за канцеларијски папир
29.	Контејнер за канцеларијски папир
30.	Ситуациони план рециклажног центра
31.	Пројекат архитектуре планирано стање рециклажног центра

Списак табела:

Ред бр.	Назив табеле
1.	Становништво на територији општине Ражањ
2.	Средње месечне температуре ваздуха
3.	Локални путеви на територији Општине Ражањ
4.	Врста отпада у масеним процентима
5.	Checklista обавеза локалне самоуправе за отпад од грађења и рушења
6.	Приказ дивљих депонија на територији општине Ражањ
7.	Свеукупно ангажовање за санацију дивљих депонија
8.	Преглед села и број становника обухваћених услугама ЈКП „Комуналац“
9.	Број контејнера за сакупљање отпада по Месним заједницама
10.	Механизација којом располаже ЈП „Комуналац“
11.	Количине произведеног отпада по глави становника на годишњем нивоу
12.	Преглед количина отпада издвојеног на извору, по врстама отпада за сваку месну заједницу (месечне и годишње количине)
13.	Боја канти и контејнера према врстама медицинског отпада
14.	Трошкови материјала за одржавање депоније у 2019.
15.	Приказ седам праваца петнестодневног сакупљања отпада
16.	Поређење тренутног и будућег стања
17.	Садржај угљеника и азота у сировинама за компостирање
18.	Циљеви дефинисани пакетом ЕУ Директива за циркуларну економију, 2018. година
19.	Приказ укупно планираних трошкова за наредни период
20.	Приказ свих активности са динамиком и роковима извршења

САДРЖАЈ:

Локални план управљања отпадом за општину Ражањ.....	2
1. Увод.....	2
1.1. Циљеви израде плана (ЛПУО)	6
1.2. Посебни циљеви у управљању отпадом	7
2. Правни оквир.....	8
2.1.Постојећи републички прописи у управљању отпадом	8
2.2.Прописи ЕУ у области управљања отпадом	13
2.3.Законски оквир ЕУ.....	14
3. Одговорност локалних самоуправа	15
3.1.Планирање и управљање заштитом животне средине	16
3.2.Праћење и мониторинг стања животне средине	17
3.3.Заштита од удеса и превентивна заштита	18
3.4.Инспекцијски надзор	18
4. Општина Ражањ.....	20
4.1.Географски положај.....	20
4.2.Становништво	20
4.3.Климатске и хидролошке карактеристике	22
4.4.Природна богатства.....	23
4.5.Саобраћајна инфраструктура (путни и железнички саобраћај)	24
4.5.1. Путна мрежа	24
4.5.2. Железнички саобраћај	26
5. Садашња пракса управљања комуналним отпадом у Ражњу	27
5.1. Утицај комуналног отпада на човекову околину.....	32
5.1.1. Досадашње санирање неуређених депонија и мере санације	33
5.2. Смањење количине отпада.....	34
5.3. Одвајање на извору	34
5.4. Прикупљање и транспорт	36
5.5. Поступци обнављања – рециклажа	39

5.6.	<i>Одлагање</i>	<i>40</i>
5.7.	<i>Можућности управљања комуналним отпадом</i>	<i>41</i>
6.	<i>Подаци о тренутном управљању отпадом у општини Ражањ</i>	<i>42</i>
6.1.	<i>Информације о Јавном предузећу „Комуналац“</i>	<i>42</i>
6.1.1.	<i>Делатности предузећа.....</i>	<i>42</i>
6.1.2.	<i>Цена услуге и проценат наплате</i>	<i>43</i>
6.2.	<i>Територија коју покрива ЈКП „Комуналац“ Ражањ.....</i>	<i>43</i>
6.3.	<i>Механизација којом располаже ЈКП "Комуналац"</i>	<i>44</i>
6.4.	<i>Подаци о отпаду (количина и морфолошки састав)</i>	<i>45</i>
7.	<i>Информације о локалној депонији</i>	<i>48</i>
7.1.	<i>Основни подаци</i>	<i>48</i>
7.2.	<i>Проблеми у функционисању око депоније</i>	<i>49</i>
8.	<i>Индустријски отпад</i>	<i>51</i>
9.	<i>Посебни токови отпада</i>	<i>51</i>
9.1.	<i>Неопасан индустријски отпад.....</i>	<i>52</i>
9.2.	<i>Амбалажа и амбалажни отпад</i>	<i>52</i>
9.3.	<i>Батерије и акумулатори који садрже опасне материје.....</i>	<i>53</i>
9.4.	<i>Ислужена возила – стара отпадна возила</i>	<i>54</i>
9.5.	<i>Отпадне гуме.....</i>	<i>55</i>
9.6.	<i>Отпадна уља.....</i>	<i>56</i>
10.	<i>Опасан отпад.....</i>	<i>58</i>
11.	<i>Медицински отпад (управљање медицинским отпадом у.....</i>	<i>60</i>
11.1.	<i>Опште одредбе</i>	<i>60</i>
11.2.	<i>Класификација МО</i>	<i>61</i>
○	<i>опасни отпад:</i>	<i>61</i>
11.3.	<i>Разврставање и обележавање МО.....</i>	<i>61</i>
11.4.	<i>Поступање са МО.....</i>	<i>62</i>
11.4.1.	<i>Лица одговорна за поступање са МО.....</i>	<i>67</i>
11.5.	<i>Третман медицинског отпада</i>	<i>68</i>
11.5.1.	<i>Превоз инфективног отпада</i>	<i>68</i>
11.6.	<i>Ванредне ситуације са медицинским отпадом.....</i>	<i>69</i>

11.7. Извештавање.....	69
12. Стратешки оквир и потребне промене	70
12.1. Одговорност произвођача отпада – домаћинства и индустрије.....	71
13. Процена будуће количине отпада	72
14. Предлог организационе структуре управљања отпадом	72
14.1. Трошкови одржавања функционисања депоније	73
15. План сакупљања отпада и транспорта.....	74
15.1. Пројектни критеријуми	77
15.2. Принципи одређивања димензија депоније	78
16. Систем разлагања и рециклаже отпада	79
16.1. Основни разлози за увођење рециклаже	79
16.2. Технологије рециклаже појединих врста отпада	80
16.2.1. Рециклажа грађевинског отпада	80
16.2.2. Рециклажа органског отпада	83
16.2.3. Рециклажа ПЕТ амбалаже	89
16.2.4. Рециклажа металног отпада.....	91
16.2.5. Рециклажа стаклене амбалаже	92
16.2.6. Рециклажа папира и картона	93
17. Опремање рециклажног центра	95
18. Финансијске могућности општине	100
19. Развој и имплементација локалног плана	100
20. Улога стратегије управљања отпадом у развоју.....	101
21. Финансирање локалног плана	105
21.1. Акциони план, динамика и извори финансирања	107
22. Закључак	109
23. ПРИЛОЗИ - СПИСАК СЛИКА И ТАБЕЛА.....	111

На основу члана 13. став 1. Закона о управљању отпадом („Службени гласник РС“, број 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 – др.закон и 35/2023), члана 32. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, број 129/2007, 83/2014, 101/2016, 47/2018 и 111/2021) и члана 40. став 1. тачка 4. Статута општине Ражањ (број 1/19), Скупштина општине Ражањ на седници одржаној 28. новембра 2025.године доноси

**ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ЛОКАЛНОГ ПЛАНА УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ
У ОПШТИНИ РАЖАЊ**

Члан 1.

УСВАЈА СЕ Локални план управљања отпадом у општини Ражањ за период 2025 – 2030. године (ревизија)

Члан 2.

Локални план управљања отпадом у општини Ражањ за период 2025 – 2030. године је саставни део ове одлуке.

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу општине Ражањ“.

Број:004271491 2025 07013 004 000 400 380 01 002 06 004
У Ражању, 28. новембра 2025.године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ

Председник
Милан Василић,с.р.

На основу члана 76. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, 118/2021 - др. Закон, 92/2023 и 94/2024) , члана 32. став 1. тачка 2. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, број 129/07, 83/14- др.закон, 101/16- др.закон 47/18 и 111/2021 - др.закон) и члана 40. став 1. тачка 2. Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 1/19 и 2/21), Скупштина општине Ражањ, дана 28. новембра 2025. године, доноси

Р Е Ш Е Њ Е

1. УСВАЈА СЕ Извештај о извршењу Одлуке о буџету општине Ражањ за период јануар-септембар 2025.године.

2. Извештај о извршењу Одлуке о буџету општине Ражањ које је поднело Одељење за привреду и финансије Општинске управе општине Ражањ, а утврдило Општинско веће општине Ражањ је саставни део овог Решења.

3. Ово Решење уз Извештај из става 2. објавити у „Службеном листу општине Ражањ“.

- Решење доставити: Одељењу за привреду и финансије, архиви СО-е Ражањ.

Број: 004159825 2025 07013 004 000 400 042 01 002 06 004
У Ражању, 28. новембра 2025

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ

Председник
Милан Василић,с.р.

На основу члана 76. Закона о буџетском систему ("Сл. гл. РС", бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 испр., 108/13, 142/2014;68/15 и 103/15,99/2016,113/2018, 31/2019, 72/2019,149/2020,138/2022,118/2021,92/2023,94/2024),члана 59 Правилника о буџетском рачуноводству број 400-135/18-02 од 02.04.2018. године, члана 23 Упутства о раду трезора општине Ражањ (број 400-126/18-02 од 28.3.2018) члана 21. Статута општине Ражањ, („Службени лист Општине Ражањ“, број 1/2019), и члана 12. Одлуке о буџету Општине Ражањ за 2025. годину („Сл. Лист општине Ражањ „ број 25/24) Општинска управа Општине Ражањ - Одељење за привреду и финансије – Служба буџета, информисаће Општинско веће о

**ИЗВРШЕЊУ
ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ОПШТИНЕ РАЖАЊ ЗА 2025. ГОДИНУ
извештајни период јануар -септембар¹**

На основу члана 43. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - исправка, 108/2013, 142/2014, 68/2015, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022 и 92/2023,94/2024), члана 32. Закона о локалној самоуправи и члана 39. Статута Општине Ражањ Скупштина Општине Ражањ, на седници одржаној 17.12.2024. године, доноси Одлуку о буџету Општине Ражањ за 2025. годину. Одлука је објављена у Службеном листу Општине Ражањ бр. 25/24.

Директни и индиректни корисници буџетских средстава су на основу Упутства органа за финансије донели финансијске планове коришћења средстава и тиме дефинисали обим буџета за 2025. годину, који је социјално економског карактера.

Ребаланс буџета Одлуке о буџету Општине Ражањ за 2025. годину донет је на седници Скупштине општине Ражањ 27.03.2025. године и 06.06.2025. године.

14. јула 2025. године донето је Решење председника општине Ражањ, број 400- 169/25-01 о билансирању наменских средстава одобрених од стране Министарства за бригу о селу у износу од 501.000 динара, одобрених за реализацију пројекта „Михољски сусрети села 2025“. Истим решењем у Одлуци о буџету општине Ражањ за 2025. годину, билансирана су средства одобрена од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у износу од 1.359.000 динара, одобрена за реализацију пројекта у области социјалне заштите, конкретно за финансирање дневних услуга у заједници, помоћ у кући старим и изнемоглим лицима и деци са сметњама у развоју.

У извештајном периоду нису коришћена средства сталне и текуће буџетске резерве.

Извештај се даје за период јануар - септембар 2025. године.

Укупно планирани буџетски јавни приходи и примања утврђени Одлуком о буџету за 2025. годину износе 369.769.000 динара. У извештајном периоду остварени су приходи и примања у укупном износу од 265.146.117 или 71,7 % планираних. Обзиром да гледамо деветомесечни период, можемо да закључимо да су приходи и примања остварени на нешто нижем нивоу (за 3,3% поена) у односу на планиране приходе, тј. према тренутној динамици, можемо очекивати реализацију прихода и примања у износу од 95,57% (пројетоване величине)до краја 2025.године.

**УКУПНО ПЛАНИРАНИ И ОСТВАРЕНИ ЈАВНИ ПРИХОДИ
За период јануар – септембар 2025. године према економској класификацији**

Екон клас	НАЗИВ	План 2025.	Остварење I-IX/2025	% Оств.
711	Порез на доходак, добит и капитална добит	118.708.00	82.845.084	69,8
713	Порез на имовину	23.380.000,00	16.135.499	69,0
714	Порез на добра и услуге	6.866.000	4.941.377	71,9
716	Таксе на фирму	11.800.000,00	10.289.414	87,2
731	Донације	1.100.000	1.069.054	97.2

733	Трансфери	195.952.000	142.907.127	72,9
741	Приходи од имовине	4.396.000	704.009	16,0
742	Приходи од продаје добара и услуга	5.590.000	3.644.575	65,2
743	Новчане казне	150.000	10.000	6,7
744	Добровољни трансфери од физ.и правних лица	1.100.000	703.510	63,9
745	Мешовити – неодређени приходи	10.000	15.543	155,4
811	Примања од продаје непокретности	1.000	0	0
812	Примања од продаје покретне имовине	566.000	1.423.815	251,56
841	Примања од продаје земљишта	150.000	457.110	304,7
	УКУПНИ ПРИХОДИ:	369.769.000	265.146.117	71,7

Ненаменски трансфер у износу од 138.007.008 динара пренет је од стране Републике за извештајни период. Наменски трансфери остварени су у износу од 4.557.479 динар и намењени су за припремни предшколски програм (2.699.421 динар), за реализацију пројекта михољски сусрети Министарство за бригу о селу уплатило је 499.890 динара, и за реализацију пројекта дневних услуга у заједници (помоћ у кући), Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања уплатило је средства у износу од 1.358.167 динара.

Највеће учешће у структури прихода имају трансфери са виших нивоа власти и они чине 53,9% реализованих прихода.

Уколико посматрамо структуру прихода видимо да постоје осцилације и одступања међу појединим облицима прихода у односу на план. Новчане казне су остварене 6,7% у односу на план, али обзиром на апсолутни износ планираних и реализованих новчаних казни, оне немају значајног утицаја на укупне приходе јер чине 0,04% укупно планираних прихода. На веома ниском нивоу је и реализација прихода од имовине (16%), али се у 3. кварталу очекују уплате од закупа пољопривредног земљишта што би требало да повећа проценат извршења ове групе прихода. У односу на прошлу годину веома је ниска наплата прихода по основу накнаде за коришћење шуме и дрвета (11,4%) у оквиру наплате прихода од имовине.

Средства донације планирају се и балансирају у буџету у складу са закљученим уговорима и очекиваним приливом средстава, тако да од укупно планираних 1.100.000 динара, уплаћено је 97,2% (1.069.054 динара).

Највећу стопу реализације у погледу прихода, имају мешовити приходи (155,4%), али у номиналним износима у питању су мале цифре, тачније планирано је 10.000 динара, а остварено 15.543 динара, тако да овај проценат реализације нема утицаја на укупан буџет. Значајнију стопу реализације прихода, остварене су по основу наплате такси за истицање назива фирме(87,2%, односно 10.289.414 динара).

Корисник ПУ „Лептирић“ према извештају за прво полугодиште остварио је сопствене приходе у износу од 118.341 динар-родитељски динар за ваннаставне активности

ВИШАК ПРИХОДА

Обзиром да су нераспоређени вишкови из ранијих година (по основу трансфера виших органа власти-извор 17, донација-извор 15 и неутрошених средстава буџета општине Ражањ-извор 13) пребацили износ од 10% планираних прихода, Општина Ражањ је захтевала од Министарства финансије да се одобри финансирање буџетског дефицита преко 10%, средствима нераспоређених вишкова из ранијих година у току 2025. године, и на исти је добила сагласност.

Остварени вишак прихода по Одлуци о завршном рачуну буџета Општине Ражањ за 2024. годину, на рачунима корисника буџета Општине Ражањ износи 144.952.675 динара, а на рачуну извршења буџета општине Ражањ, пренети вишкови из ранијих година су 144.668.535 динара.

Детаљно образложење расподеле вишка средстава за одређене намене дато је у оквиру расхода и издатака по корисницима.

СРЕДСТВА НА РАЧУНУ ТРЕЗОРА
-на дан 30.09.2025-

Стање подрачуна буџетских корисника(консолидовани рачун трезора) 153.030.690 динара.
На рачуну извршења буџета 151.672.082 динара.
Сопствени приходи буџетских корисника 77.898 динара.
Средства на рачуну депозита општинске управе Ражањ-33.057
Остали рачуни буџетских корисника 1.247.653

СРЕДСТВА БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

У извештајном периоду нису коришћена средства текуће и сталне буџетске резерве.

РАЧУН ФИНАНСИРАЊА

1)У извештајном периоду примљена су средства донације у износу од 1.069.054 динара у јуну месецу 2025.године. Ради се о првој транши средстава уплаћених по уговору који је Општина Ражањ закључила са канцеларијом Уједињених нација за пројектне услуге (УНОПС) за реализацију пројекта „Од отпада до ресурса: Одрживо управљање отпадом у Ражању“, у извештајном периоду на име услуга по уговору утрошено је 492.226 динара за трошкове менаџера, трошкове угоститељских услуга који су настали при студијској посети и трошкове штампања промо материјала.

2)Неутрошена средства донације из претходне године за реализацију пројекта „Услуге социјалне заштите: превазилажење дистанце и сиромаштва“, утрошена су у извештајном периоду у укупном износу од 2.073.009 динара, и то: за координатора пројекта-337.009 динара и за набавку аутомобила ради обиласка терена и пружања услуге-1.736.000 динара.Укупан износ пренетих средстава по буџету износи 4.820.000 динара.

По захтеву донатора извршена је измена Одлуке о социјалној заштити, тачније, донета је Одлука о пилотирању међусекторских услуга социјалне заштите и услуга из области здравствене заштите у општини Ражањ. Општина Ражањ, врши предфинасирање дела услуге из сопствених средстава, а након подношења коначног извештаја, донатор ће рефундирати исте, уплатом транше донација на рачун Општине Ражањ, а у складу са уговором о донацији број 452/13/24 који се финансира у оквиру грант шеме пројекта „Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу“ а који спроводи Стална конференција градова и општина. Донатор је доставио обавештење о продужењу рока за реализацију услуге, јер се чекало да се издефинише начин пружања услуге помоћи у кући и здравствене неге. Анексом уговора извршиће се продужење рока реализације пројекта у наредној години до средине маја месеца.

3)У извештајном периоду није било кредитног задуживања и издатака за набавку финансијске имовине и отплате кредита и зајмова.

4)Скупштина општине Ражањ у извештајном периоду није давала никакве гаранције по основу задуживања. Локалне власти не могу давати гаранције у смислу члана 34. Закона о јавном дугу.

ОСТВАРЕНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ

Расходи и издаци из јавних прихода (извор 01-Приходи буџета), остварени су у износу од 217.645.351 динара или 59,8 % у односу на планиране(364.009.000).

**Планирани и остварени расходи по корисницима
буџетских средстава (извор финансирања 01-Приходи буџета)**

НАЗИВ КОРИСНИКА	План за 2025. г	Остварење I-IX/2025	% Оств.
Скупштина општине	6.892.000	4.216.577	61,18
Општинско веће и Председник општине	6.562.000	4.467.235	68,08
Општинска управа	203.559.000	125.629.776	61,72

Буџетски фонд заштите животне средине	1.810.000	0	-
Основно образовање	51.815.000	23.429.948	45,22
Дечији вртић	45.080.000	31.858.005	70,67
Дом културе	6.550.000	3.932.146	60,03
Центар за социјални рад	19.695.000	15.486.722	78,63
Месне заједнице	5.040.000	1.238.087	24,57
Дом здравља	13.000.000	5.130.514	39,47
Туристичка организација	4.006.000	2.256.341	56,32
УКУПНО РАСХОДИ	364.009.000	217.645.351	59,79

Предшколска установа „Лептирићи“ остварила је расходе из сопствених извора у износу од 114.557 динара.

Вишак прихода , остварен је по основу неутрошених средстава из буџета општине Ражањ-извор 13, по основу неутрошених донација уплаћених у претходној години (обично се буџетска година не поклопи са буџетом пројекта који се финансира из донације)-извор 15, и неутрошених средстава трансфера из претходне године од виших органа власти (извор 17), а у извештајном периоду распоређен је на следећи начин:

Општинска управа Ражањ:

Програм 15: Опште јавне услуге управе:

Функција 130-Опште услуге, Програмска активност (ПА) 0602-0001-функционисање локалне самоуправе и градских општина

На економској класификацији 465-остале дотације и трансфери, издвојено је 2.101.000 динара за повраћај неутрошених средстава из 2024.године, по реализованим пројектима Уређења дворишта вртића и изградње паркинг простора и реконструкције улице код дома здравља. На економској класификацији 512-машине и опрема, издвојено је 4.720.000 динара за куповину аутомобила, у извештајном периоду набавка је спроведена и извршена плаћања у износу од 4.717.800 динара. Повраћај средстава са економске класификације 465 извршиће се до краја године

Програм 13: Развој културе

Функција 860-услуге културе, пројекат 1201-5001-Уређење дома културе у Подгорцу. Укупно опредељена средства за реализацију овог пројекта су 9.688.000 динара и то у износу од 823.000 динара из неутрошених средстава општине Ражањ из претходних година, и 8.865.000 динара из неутрошених средстава трансфера виших органа власти из претходне године. Део средстава је намењен за радове, а део за набавку и опремање објекта дома културе (завесе,столови, чивилуци, пећи, електро опрема и др.). У извештајном периоду су радови завршени и исплаћени, као и трошкови надзора и координатора безбедности на раду у укупном износу од 5.836.497 динара, а за опрему је утрошено 1.209.118 динара. Пројекат је реализован у целости, а неутрошени део средстава из извора 17-трансфери виших органа власти у износу од 2.277.171,38 вратиће се Министарству за бригу о селу.Стопа реализације средстава код овог пројекта је73%.

Програм 1: Урбанизам и просторно планирање

ПА 1101-0003-Управљање грађевинским земљиштем-За рушење дотрајалих објеката у насељеном месту Пардик, са трошковима надзора издвојено је 900.000 динара из нераспоређених вишкова из ранијих година (извор 13), у извештајном периоду радови су извршени и припрема се документација за примопредају и плаћање у октобру месецу.

Што се тиче техничког пријема и прегледа објекта основне школе Иван Вушовић у Ражњу, као и трошкове енергетског пасоша, укупно је издвојено 1.050.000 динара. Извршена је примопредаја радова на овом објекту и чека се плаћање окончане ситуације, што је предуслов за израду енергетског пасоша и техничког пријема и плаћања по овом основу. Код ове програмске активности из вишкова издвојено је и за израду пројектно техничке документације рушења и уређења тржнице у улици партизанској, износ од 380.000 динара.Документација је израђена али у извештајном периоду није испостављен рачун и није извршено плаћање. За

реконструкцију базена, на овој програмској активности, опредељено је 1.900.000 динара за радове и надзор. Радови су извршени и припрема се обрачунска (грађевинска) књига и окончана ситуација. У извештајном периоду нису трошена средства за ове намене

Код програма 11: Социјална и дечија заштита

Програмске активности **0902-0016-Дневне услуге у заједници**, за финансирање трошкова ангажовања удружења Сунчев зрак за пружање услуге помоћ у кући, издвојено је из вишкова 2.000.000 динара, у извештајном периоду утрошено је из вишкова 1.999.221 динара.

Пројекат 0902-4001-Услуге социјалне заштите, превазилажење дистанце и сиромаштва- издвојено је из нераспоређених вишкова (неутрошених средстава) за суфинансирање набавке аутомобила средства у износу од 956.000 динара и утрошена су у извештајном периоду. Неутрошена средства донација уплаћених у 2024. години, распоређена су у текућој, 2025.години, за менаџера пројекта, набавку аутомобила, пружање стручне услуге лекара и геронтодомаћица, као и за набавку горива за аутомобил, у укупном износу од 4.820.000 динара. У извештајном периоду плаћено је суфинансирање набавке аутомобила (1.736.000) и менаџер пројекта (337.010).

Програм 6: Заштита животне средине

Пројекат 0401-5001-Изградња рециклажног дворишта са компостаном у Ражњу
За потребе изградње рециклажног дворишта са компостаном у Ражњу, општина Ражањ је 13.12.2024.године добила средства у износу од 46.997.101 динар од стране Министарства заштите животне средине за реализацију овог пројекта и билансирала их је, у одлуци о буџету за 2025. годину, као неутрошена средства трансфера виших органа власти из ранијих година (извор 17). Према условима конкурса и уговора о коришћењу средстава са овим Министарством, општина Ражањ је обезбедила средства за суфинансирање дела радова и комплетан трошак надзора на реализацији истих. У вези са тим из неутрошених средстава вишкова из ранијих година Општина Ражањ је издвојила средства у износу од 18.068.000 динара (извор 13). Обзиром да сваки корак у процесу јавне набавке, израде конкурсне документације, стручне оцене понуда и закључења уговора са извођачем радова захтева сагласност Министарства заштите животне средине као суфинансијера, то продужава рокове за реализацију пројекта. Закључен је уговор са извођачем радова „Руки коп“ Деспотовац 12.08.2025.године, извршен је обилазак локације са надзором. Извођач радова је 08. Септембра уведен у посао, исплаћен је аванс у износу од 20% (10.162.320) без ПДВ-а, који се обрачунава и плаћа у наредном месецу, октобру).

Програм 2: Комуналне делатности

Програмска активност 1102-0001-Управљање/одржавање јавним осветљењем,
Обзиром да је истекла уговорна обавеза гаранције на постављен систем ЛЕД јавне расвете, општина Ражањ је у циљу замене прегорелих лед сијалица и набавке истих, из нераспоређених вишкова средстава издвојила 691.000 динара. У извештајном извршена је набавка дела сијалица за замену и утрошена су средства у износу од 290.822 динара.

Програм 7. Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура.

Код програмске активности 0701-0002-Управљање и одржавање саобраћајне инфраструктуре на економској класификацији 425-текуће поправке и одржавање, издвојено је из вишкова 3.080.000 динара за одржавање путне инфраструктуре, у извештајном периоду утрошено је 2.400.000 динара, а на економској класификацији 511-зграде и грађевински објекти, издвојено је за израду пројектно техничке документације и извођење радова на санацији, реконструкцији и изградњи путева 24.800.000 динара. У извештајном периоду утрошено је 7.182.000 динара (израда пројектно техничке документације санације дела улице Буковичке и улице Николе Тесле у Смиловцу-прва и друга фаза, 390.000 динара, израда пројектно техничке документације за санацију пута у Послону Л=2558 метара - 426.000 динара и за Санацију улице Палих бораца у Подгорцу плаћен је окончана ситуација, укупан износ изведених радова од 6.366.000 динара. Од укупно издвојених средстава из вишкова код ове програмске активности (27.880.000), утрошено је 9.582.000 (34,37%). Разлог ниске стопе утрошака средстава везан је за то што је Општина Ражањ кандидовала пројекат Санације дела улице Буковичке и улице Н.Тесле у Смиловцу I и II фаза код Министарства за државну управу и локалну самоуправу за суфинансирање на извођењу радова. Како по конкурс Министарства пројекат није одобрен,

издвојена су додатна средства из општинског буџета. То је условило касно спровођење поступка јавне набавке, у току су процедуре везане за закључење уговора а до краја године се очекује завршетак радова и плаћање за изградњу ове улице. Иначе вредност овог пројекта је око 18.016.000 динара.

Програмска активност 0701-0005-Унапређење безбедности саобраћаја- Према анексу уговора број 020-114/24-01 од 11.12.2024, закљученим са Агенцијом за безбедност саобраћаја, као и на основу анекса број 2, који је закључен 15.05.2025. године, неутрошена средства пренета од стране Агенције за безбедност саобраћаја из 2024.године, распоређена су у 2025.години за рад тела Света за безбедност саобраћаја (котизације и смештај за семинаре), промотивне активности у области безбедности саобраћаја, набавка ауто седишта, кацига за мотоциклисте и ротационих светала за трактористе. Од укупно опредељених 333.000 динара из вишкова, утрошено је 280.555 динара.

Програм 17:Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије-

За реализацију пројекта **0501-5001-Унапређење енергетске ефикасности зграда ОШ „Вук Караџић“ Витошевац, издвојено одељење у Скорици**, издвојено је из извора 13-нераспоређени вишкови (неутрошена средства буџета из ранијих година)-8.502.000 и из извора 17-Неутрошена средства трансфера виших органа власти из претходне године-9-454.000 динара. Отварање понуда по спроведеној јавној набавци извршено је 26.09.2025.године, у извештајном периоду спроводила се стручна оцена понуда, средства нису трошена.

Програм 9: Основно образовање-За потребе набавке гасног котла за потребе ОШ „Иван Вушовић“ у Ражању, из вишкова је издвојено 4.150.000 динара. У извештајном периоду средства нису трошена.

Укупно утрошена средства из нераспоређених вишкова буџета из претходне године износе 18.284.485 динара (извор 13)-24,5% планираних расхода и издатака из овог извора, а утрошена средства пренетих трансфера виших органа власти из претходне године износи 16.749.635 динара (извор 17)-25,6% у односу на планску величину. Пренета средства донације из претходне године, утрошена су у укупном износу од 2.073.009 динара (43% планираних трошкова).

КАПИТАЛНИ ИЗДАЦИ

- За изградњу рециклажног дворишта са компостаном и трошкове надзора, издвојено је 65.065.000 динара. Закључен је уговор у августу месецу, а септембра месеца извођач радова је уведен у посао, плаћено је 20% уговорене вредности без ПДВ-а по основу испостављене авансне ситуације у укупном износу од 10.162.320 динара у извештајном периоду.
- За пројектно техничку документацију санације дела улице Буковичке и Николе Тесле у Смиловцу (прва и друга фаза), утрошено је по уговору 390.000 динара и за израду пројектно техничке документације санације улице у Послону Л=2558,69 м, уговорено и плаћено је 426.000 динара.
- За санацију улице Палих бораца у Подгорцу, издвојено је 6.376.597 динара, извршени су радови и примопредаја, испостављена окончана ситуација и плаћен уговорени износ.
- Издвојена су средства за извођење радова на санацији дела улице Буковичке и Николе Тесле, као и за трошкове надзора на овом пројекту у укупном износу 17.139.000 динара. Обзиром да нису обезбеђена средства за суфинансирање овог пројекта по основу конкурса код Министарства за државну управу и локалну самоуправу, ребалансом у октобру месецу издвајају се додатна средства ради закључења уговора, обзиром да је најнижа понуђена цена у поступку јавне набавке 18.016.000 динара. Очекивано време закључења уговора друга половина октобра месеца. Радови и плаћање планирају се до краја ове буџетске године.
- За капитално одржавање зграда и објеката општине Ражањ издвојено је 800.000, у извештајном периоду средства нису трошена.
- За адаптацију објекта дома културе у Подгорцу, за радове, трошкове надзора, израде плана превентивних мера и технички пријем објекта, издвојено је 8.289.000 динара. У поступку јавне набавке, уговорена је далеко нижа вредност за извођење радова, него што је то било предвиђено пројектно техничком документацијом. Процењена вредност радова по пројектно техничкој документацији је 7.988.833 динара, а уговорена 5.576.880 динара. Радови су извршени као и плаћање по

окончаној ситуацији у укупном износу од 5.836.000 динара са трошковима надзора и планом превентивних мера. Поред радова, пројекат предвиђа и набавку одређене опреме. Од укупно опредељених 1.399.000 динара, утрошено је свега 1.209.118 динара. Средства су обезбеђена из трансфера Министарства за бригу о селу а уплаћена су у прошлој години. По коначном извештају и обрачуну, потребно је да се изврши повраћај новца у износу од 1.277.171 динар поменутом Министарству, који је остао неутрошен кроз уштеде у поступцима јавних набавки.

- За трошкове унапређења енергетске ефикасности у селу Скорица, на објекту зграде школства, за трошкове радова и набавке опреме (котлови и друго) издвојено је 17.506.000 динара, од чега су 9.454.000 средства Министарства рударства и енергетике, пренета крајем прошле године општини Ражањ. Трошкови надзора, координатора безбедности на раду, израде енергетског пасоша падају на терет Општине Ражањ, финансирају се из неутрошених вишкова из ранијих година и износе 450.000 динара. Средства нису трошена у извештајном периоду. Отварање понуда за извођење радова вршено је 26.09.2025. године. У току је стручна оцена понуда и приступање процедурама закључења уговора.
- За санацију базена у Новом Брачину и трошкове надзора издвојено је 1.900.000 динара. Радови су изведени, а у току је припрема грађевинске књиге и израда окончане ситуације. Средства нису утрошена у извештајном периоду (до краја септембра).
- За технички пријем објект школе у Ражњу и израду енергетског пасоша, издвојено је 1.050.000 динара. Средства нису трошена у извештајном периоду.
- За израду пројектно техничке документације за уређење простора тржнице у Ражњу у улици Партизанској, издвојено је 380.000. Пројектно техничка документација је одрађена, али није испостављен рачун и није извршено плаћање.
- Извршена је набавка аутомобила ради замене возног парка. Од опредељених 4.720.000 динара, утрошено је 4.718.000 динара
- За реализацију пројекат социјалне заштите-Превазилажење дистанце сиромаштва, утрошено је 2.692.000 динара за набавку аутомобила у циљу извршавања активности на пројекту (обилазак старих лица и пружање стручне помоћи и здравствене заштите на терену), од чега су средства донатора 1.736.000 динара и 956.000 динара средства из буџета општине Ражањ (извор 13-неутрошени вишкови из ранијих година).
- За набавку компостера, у оквиру пројекта „Од отпада до ресурса:Одрживо управљање отпадом у општини Ражањ“, издвојено је буџетом 370.000 динара. Средства су обезбеђена из донације европске уније, у извештајном периоду нису утрошена.
- За измену плана генералне регулације у Ражњу издвојено је 240.000 динара и 300.000 динара за пројекте препарцелације за формирање парцела јавних намене.
- За земљиште које је поступком експропријације купљено у селу Прасковчу за изградњу насипа издвојено је 50.000 динара, у извештајном периоду средства нису трошена.
- Извршено је уређење атарских путева Прасковче и Мађере.

Расходи буџетских корисника извршавани су на основу утврђених приоритета и обима расположивих средстава на рачуну буџета. Буџетски корисници нису прекорачили буџетирани обим средстава за 2025. годину из извора финансирања 01-Приходи буџета, али поједини буџетски корисници у извештајном периоду су пробили поједине апропријације (квоте). Свако извршење расхода преко 75% је прекорачење деветомесечне апропријације.(прилог-табеларни приказ остварења расхода по корисницима).

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ВЕЛИКИХ ОДСТУПАЊА

Извесна одступања преко 75% опредељених средстава јављају се по појединим пројектима, програмским активностима,економским класификацијама (извор финансирања 01-приходи буџета).

Општинска управа:

ПРОГРАМ 15: ОПШТЕ ЈАВНЕ УСЛУГЕ УПРАВЕ,

Програмска активност (ПА) 0602-0001-функционисање локалне самоуправе. Код саме програмске активности нема прекорачења од 75% опредељених средстава, а незнатна одступања јављају се код средстава опредељених за исплату зарада. Наиме, дошло је до повећања минималне цене рада, повећани су коефицијенти за обрачун зарада по ново донетој уредби. Све ово, утицаће да средства неће бити довољна до краја године за исплату зарада. У вези са тим Одељење за привреду и финансије, у сарадњи са Начелником општинске управе, проследило је захтев Министарству финансија како би се одобрило повећање масе средстава за плате и повећала апропријација за исплату истих. Средства опредељена за машине и опрему утрошена су у износу од 83% опредељених средстава. Разлог је тај што је у истом периоду дошло до квара већег броја рачунара, те су исти морали да се поправљају или замене новим а извршена је и набавка канцеларијског намештаја (метални ормани). Средства дотација утрошена су у износу од 89,92% због финансирања удружења у области културе који су носиоци културних манифестација које се реализују током јула и августа месеца. Трошење ових средстава ограничено је уговором и расположивим средствима на самој апропријацији. Трансфери Националној служби за запошљавање врше се једнократно током године на основу локалног акционог плана за запошљавање и представљају подршку у радном ангажовању одређених категорија становништва кроз ове програме. Иначе, од укупно опредељених средстава за ове намене (3.600.000), НСЗ је пренето 3.590.493 динара (99,74%)

Код програмске активности 0602-0014-управљање у ванредним ситуацијама, због сезоне извођења радова на уређењу речних корита у летњем периоду, утрошен је већи износ средстава од 75% за 1,34 процентна поена. При том, средства опредељена за уређење речних корита чине 59,17% укупно опредељених средстава код ове програмске активности.

ПРОГРАМ 13: Развој културе-

Функција 840-Верске заједнице, средства опредељена за дотације утрошена су 79,07% у односу на буџетом опредељена средства. Овде не може да дође до пробијања апропријација обзиром да је максималан износ исплате уговорен, за шта су средства предвиђена Одлуком о буџету. Правило је да због обављања грађевинских радова око верских објеката доведе и до веће потрошње у другом и трећем кварталу, када су и услови за извођење радова најпогоднији (сезонски послови).

ПРОГРАМ 1: Урбанизам и просторно планирање,

Програмска активност (ПА) 1101-0004-Стамбена подршка

Од укупно опредељених 1.200.000 динара, утрошено је 998.000 динара (83,2%). Овде се ради о средствима субвенција стамбеним заједницама на територији општине Ражањ за одржавање стамбених објеката. Уговор за суфинансирање радова на згради закључен је између Општине Ражањ и стамбене зајединце, а стамбена заједница је извршила избор извођача радова и закључила по том основу уговор са њим. Како су уговори закључени прошле године, а радови изведени почетком ове године, због извршења уговорне обавезе морале су да се изврше исплате (пренос средстава), те је то узроковало високу стопу реализације ове програмске активности.

ПРОГРАМ 11-Социјална и дечија заштита

ПА 0902-0019-подршка деци и породицама са децом, због набавке прибора за децу предшколског узраста, у циљу опремања за полазак у први разред, утрошено је нешто више средстава код ове програмске активности (84,04% у односу на план). Трошкови не могу са прецизношћу да се предвиде, обзиром да није познат број деце која ће добити поклон као новорођено, не зна се колико ће бити корисника ученичких награда, лица којима ће се рефундирати трошкови на име покрића трошкова путовања деце са сметњама у развоју у специјалним установама, износи ученичких награда који зависе од броја одличних ученика и друго. У вези са овим, покренут је поступак издавања додатних средстава за ове намене кроз ребаланс буџета који је упућен на разматрање општинском већу и скупштини општине почетком октобра месеца.

ПА 0902-0001-Једнократне помоћи и други облици помоћи, Реализација планираних средстава је 94,4% опредељених средстава (13.216.000 динара), што је условљено повећаним бројем радно ангажованих лица, корисника социјалне помоћи, који су ангажовани на различитим пословима при јавним установама, а преко Центра за социјални рад, због повећаног обима сезонских послова. Како би се обезбедила подршка, како јавним установама у пружању помоћи и надомештању недостајућег кадра са једне стране за обављање послова без квалификације, и

остваривању социјалне помоћи (примању) група становништва који су социјално угрожени а које се ангажују кроз ове активности, почетком октобра је упућен предлог општинском већу и скупштини општине, а на иницијативу начелника општинске управе и председника општине, да се издвоје додатна средства у буџету из остварених уштеда, за ангажовање ових радника.

Са друге стране јављају се одступања у погледу не извршења појединих програмских активности, и то:

Програм 15: Опште услуге локалне самоуправе

Програм 1: Урбанизам и просторно планирање,

ПА 1101-0003-Управљање грађевинским земљиштем- Код ове програмске активности опредељена су средства за технички пријем и преглед објекта основне школе Иван Вушовић у Ражњу, као и трошкове енергетског пасоша, који ће се платити након примопредаје радова и исплате по окончаној ситуацији. Обзиром да се пројекат реконструкције школе финансира средствима донације, окончана ситуација је ослобођена од ПДВ-а и чека се одобрење плаћања од стране Министарства за јавна улагања.

Код ове програмске активности из вишкова издвојено је и за израду пројектно техничке документације рушења и уређења тржнице у улици партизанској, износ од 380.000 динара. Пројектно техничка документација је завршена али фактура од стране пружаоца услуге још увек није испостављена и није извршено плаћање.

За реконструкцију базена, код програмске активности, опредељено је 1.900.000 динара за радове и надзор. Радови су завршени у извештајном периоду и припремају се обрачунске књиге и окончана ситуација, али плаћање је извршено 02. октобра, а извештајни период је закључно са 30.09.2025.године.

У извештајном периоду нису трошена средства ни по једном од наведених радова и услуга. Стопа реализације програмске активности је нула.

ПА 1101-0001-Просторно и урбанистичко планирање, Код ове програмске активности издвојена су средства у износу од 240.000 динара за измену плана генералне регулације Ражањ од чега се одустало у овој години те су средства нацртом Одлуке о изменама и допунама одлуке о буџету, почетком октобра месеца преусмерена за друге намене, а део средстава у износу од 300.000 динара издвојен је за пројекат препарцелације на локацији улице Варничке. Уговорена вредност за пројекат препарцелације је 276.000 динара. Предлог пројекта је одрађен, послат је Републичкој дирекцији за имовину на сагласност, након чега ће пружаоцу услуга бити исплаћено 70% уговорене вредности, а након усвајања плана и остатак. Очекује се завршетак процедура и исплата до краја године.

Програм 14: Развој спорта и омалдине

ПА 1301-0005-спровођење омладинске политике

Стопа реализације ове програмске активности је 15,37% у односу на средства предвиђена Одлуком о буџету за 2025.годину. Општинско веће је усвојило програм рада канцеларије за младе чије се активности финансирају са ове програмске класификације. Највећи део средстава по усвојеном програмом трошиће се почетком октобра месеца када је дечија недеља, а односи се на организацију представе за најмлађе из обе основне школе, набавку материјала за образовање и културу (набавка школског прибора) за децу из обе основне школе, набавка опреме за дечије вртиће и школе. Оваква динамика набавке и трошења средстава утиче и на проценат реализације ове програмске активности у првих девет месеци.

Програм 11: Социјална и дечија заштита

Пројекат: Услуге социјалне заштите, превазилажење дистанце сиромаштва

Првобитно закљученим уговором са донатором планирано је да се пројекат реализује до краја октобра месеца, међутим, због захтева донатора за доношењем нове одлуке о социјалној заштити, као и неодлучности да ли ће услуга помоћи у кући и здравствене неге да се пружа појединачно или заједно, као једна услуга, у извештајном периоду није закључен уговор са пружаоцем услуга, нити су трошена средства за ангажовање геронтодомаћица и лица која пружају здравствену негу. Донатор је доставио обавештење о намери продужења рока пружања услуге до маја месеца наредне године. Све ово је утицало да се проценат реализације овог

пројекта сведе на испод 50% у извештајном периоду. Плаћена је набавка аутомобила, регистрација истог и менаџер пројекта у извештајном периоду у укупном износу од 3.067.000 динара (43% планираних средстава).

Програм 6: Заштита животне средине

ПА 0401-0003-Заштита природе

За потребе зоохигијене, хватање и чување паса луталица, издвојено је буџетом 1.500.000 динара код ове програмске активности (68% укупно опредељених средстава код ове програмске активности). Захваљујући смањењу трошкова по овом основу (због удомљавања већег броја паса који су били на чувању код пружаоца услуге, смањеном броју хватања), смањили су се и трошкови као и стопа у реализацији ове програмске активности. Средства ће у наредном периоду да буду прерасподељена за друге намене.

Пројекат 0401-5001-Изградња рециклажног дворишта са компостаном.

Средства су опредељена у буџету тек након одобравања фискалног дефицита од стране Министарства финансија преко 10%, крајем марта месеца ове године. То је условило да се касно покрену процедуре око ове набавке, и 24. јуна било је отварање понуда. На основу стручне оцене понуда додељен је уговор тек 24. јула, јер прворангирани понуђач (критеријум најнижа цена) није био прихватљив на основу достављених доказа за квалитативни избор. Позив је затим упућен другорангираном и након прегледа доказа од стране општинске комисије, документација је послата члановима комисије у Министарству заштите животне средине. Након истека рока за заштиту права понуђача, достављен је уговор понуђачу на потпис уз обавезу достављања средстава финансијског обезбеђења-банкарских гаранција, што је утицало на време ступања на снагу уговора. Уговор је закључен 12.08.2025. године, а увођење у посао 08.09.2025. године на основу пријаве радова и ангажовање стручног надзора, а након прегледа пројектно техничке документације и отклањања недостатака и неусаглашености у истој. Аванс је плаћен у износу од 20%, тј 10.162.320 динара. Средства која су настала уштедом у поступку јавне набавке, нацртом Одлуке о измени и допуни одлуке о буџету прерасподелиће се за друге намене.

Пројекат 0401-4001 -Од отпада до ресурса: Одрживо управљање отпадом у општини Ражањ-

Код овог пројекат такође нису трошена средства у извештајном периоду, обзиром да је донатор иста уплатио крајем јуна месеца, те да се тек присутпа спровођењу набавки у циљу реализације истог.

Учешће општине Ражањ у овом пројекту, по буџету је 160.000 а донатора 1.100.000 динара. Сама реализација пројекта, према уговору са донатором је до средине маја месеца наредне године, тј. буџетска година и година реализације пројекта не поклапају се. Од укупно опредељених средстава утрошено је 492.226 (39,06%)

Програм 5: Пољопривреда и рурални развој-ПА 0401-0001-Подршка за спровођење пољопривредне политике у локалној заједници. Средства у оквиру ове програмске активности троше се на основу Програма мера за унапређење пољопривредне производње, на који сагласност даје министарство надлежно за послове пољопривреде. На основу сагласности СО Ражањ је усвојила програм 31.07.2025. године, што утиче и на динамику покретања поступака и трошења средстава ове програмске активности. У извештајном периоду утрошено је 156.000 динара (2,7% у односу на план). До краја године очекује се да буду исплаћене субвенције пољопривредним произвођачима у износу од 3,5 милиона што чини 60% средстава ове програмске активности.

Програм 7: Саобраћај и саобраћајна инфраструктура

ПА 0701-0002-управљање и одржавање саобраћајном инфраструктуром

Стопа реализације ове програмске активности је 43,2%. Један од главних разлога ниске стопе утрошака средстава везан је за то што је Општина Ражањ издвојила средства у износу од 17.139.000 динара за Санацију дела улице Буковичке и улице Н.Тесле у Смиловцу I и II фаза, али нису покренути поступци набавке и трошења средстава јер је исти пројекат кандидован код Министарства за државну управу и локалну самоуправу ради суфинансирања реализације пројекта. Министарство није одобрило средства по конкурс, а Општина Ражањ је покренула поступак јавне набавке и тренутно се спроводе процедуре везане за закључење

уговора, уз претходно прибављање додатних средстава кроз предложени нацрт Одлуке о изменама и допунама одлуке о буџету за 2025.годину, обзиром да је најнижа понуђена цена 18.016.000 динара. Иначе, средства опредељена за овај пројекат чине 26,3% укупно опредељених средстава код ове програмске активности. Такође су изведени радови на атарским путевима, али плаћање није извршено у извештајном периоду већ у почетком октобра. Реализована вредност ових радова је 2.988.000 динара (4,6% планираних средстава код ове програмске активности).

Програм 17: Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије

Пројекат: 0501-5001- Унапређење енергетске ефикасности зград ОШ "Вук Караџић" Витошевац, издвојено одељење у Скорици

Први позив за набавку расписан је 09.01.2025.године. У року за подношење понуда пројекат је поништен због усвојеног захтева за заштиту права понуђача, а затим је, након истека законских рокова, припремљена измењена конкурсна документација и јавни позив објављен 26.07.2025.године (напомена: свака фаза у поступку набавке спроведна је уз претходну проверу и сагласност Министарства рударства и енергетика као суфинансијера на пројекту што је утицало и на рокове у реализацији поступка јавне набавке). У току поновљеног процеса набавке вршене су исправке јавног позива и рок за отварање понуда продужен је до 26.09.2025.године. У току су стручне оцене понуа и очекује се закључење уговора. У извештајном периоду средства опредељена код ове програмске активности нису трошена.

Програм 6: Заштита животне средине

Буџетски фонд за заштиту животне средине, ПА 0401-0001-Управљање заштитом животне средине. Реализација ове програмске активности врши се на основу усвојеног Програма мера за заштиту животне средине. Програм је добио сагласност од надлежног министарства за заштиту животне средине у јуну месецу, Скупштине општине Ражањ исти је усвојила тек 31.07.2025, што је утицало и на динамику трошења средстава, тј. касни се са реализацијом програма. У извештајном периоду средства нису трошена.

Програм: 9-Основно образовање, ПА 2003-0001-функционисање основних школа

Ниска стопа реализације ове програмске активности за првих девет месеци (45,2% планираних средстава) условљена је динамиком рада основних школа, које током јула и августа месеца нису радиле, тј. искључени су трошкови путовања деце што чини значајни део трошкова локалне самоуправе према установама образовања.

Програм 12: Здравствена заштита

Дом здравља „Др. Милорад Михајловић“

ПА 1801-0001-здравствена заштита-Према извештају ове установе за прва девет месеца текуће године, реализација средстава буџета општине Ражањ је на нешто нижем нивоу због природе планираних расхода и издатака, који су везани за грађевинску сезону. Нека средства су ангажована-уговорена али још нису стигла на наплату.

Корисници буџетских средстава који имају сопствене приходе, расходе и издатке измиривати са подрачуна сопствених прихода, а потом користити средства из буџета.

У наставку дајемо табеларни приказ остварених прихода, расхода и издатака буџета по разделима и корисницима **за период 01.01. - 30.09.2025. године.**

Извештај о оствареним јавним приходима (01.01-30.09) 2025.године

ПРИХОДИ		планирани у 2025	остварени за период од 01.01 до 30.09 у 2025	% у односу на годишњи план 2025	% у односу на деветомесечни план
711	I ПОРЕЗ НА ДОХОДАК, ДОБИТ И КАПИТАЛНЕ ДОБИТКЕ	118,708,000.00	82,845,084.00	69.79	93.05
711111	1. Порез на зараде	97,946,000.00	74,985,579.00	76.56	102.08
711120	2. Порез на самосталне делатности	9,000,000.00	5,069,680.00	56.33	75.11
711140	3. Порез на приходе од имовине:	561,000.00	108,594.00	19.36	25.81
711145	а) Покретност (закуп)	550,000.00	108,441.00	19.72	26.29
711146	б) Пољопривреда и шумарство	1,000.00	308.00	30.80	41.07
711147	ц) На земљиште	10,000.00	-155.00	-1.55	-2.07
711180	4. самодоприноси	1,000.00	9,015.00		1,202.00
711193	5. Порез на друге приходе по чл. 85. Закона о порезу на доходак грађана	200,000.00		0.00	0.00
711191	6. други приходи	11,000,000.00	2,672,216.00	24.29	32.39
713	II ПОРЕЗ НА ИМОВИНУ	23,380,000.00	16,135,499.00	69.01	92.02
713120	1. Порез на имовину физичких и правних лица	18,500,000.00	13,198,709.00	71.34	95.13
713310	2. Порез на наслеђе и поклоне	1,100,000.00	208,854.00	18.99	25.32
713400	3. Порез на капиталне трансакције	3,780,000.00	2,727,816.00	72.16	96.22
713421	а) Порез на пренос апсолутних права (непокрет.)	1,460,000.00	850,739.00	58.27	77.69
713423	б) порез на пренос апсолутних права (моторна возила)	20,000.00	200.00		1.33
713427	ц) порез на пренос апсолутних права (употребљ.возила)	2,300,000.00	1,876,877.00	81.60	108.80
713600	4. Порез акција на име и удела	0.00	120.00		
714	III. ПОРЕЗ НА ДОБРА И УСЛУГЕ	6,866,000.00	4,941,377.00	71.97	95.96
714510	1 Такса на друмска моторна возила	4,700,000.00	3,600,610.00	76.61	102.14
714580	2. Накнада за путеве од друмских моторних возила				
714543	3. Промена намене пољ. земљишта	30,000.00		0.00	0.00
714562	4. Накнада за животну средину (О)	2,000,000.00	1,282,471.00	64.12	85.50
	5. Накнада – противпожарна	0.00			
714553	6. Боравишна такса	46,000.00	37,060.00	80.57	107.42
714566	7. Накнада коришћења оглаш. Соп. потребе				
714565	8. Накнада за коришћење јавне површине у пословне сврхе	90,000.00	21,236.00	23.60	31.46
716111	IV ТАКСА НА ФИРМЕ	11,800,000.00	10,289,414.00	87.20	116.26
731+732	V ДОНАЦИЈЕ	1,100,000.00	1,069,054.00	97.19	129.58
733	VI ТРАНСФЕРНА СРЕДСТВА	195,952,000.00	142,907,127.00	72.93	97.24
741	VII ПРИХОДИ ОД ИМОВИНЕ	4,396,000.00	704,009.00	16.01	21.35

Службени лист општине Ражањ Број 15, 28.11.2025.г.

741511	1. Накнада за коришћење минералних сировина	1,800,000.00	317,393.00	17.63	23.51
741531	2. ком.такса за коиш. Простора на јавним површинама	60,000.00	60,700.00	101.17	134.89
741534	3. Накнада за коришћење грађевинско земљиште	50,000.00	5,055.00	10.11	13.48
741535	4. Заузеће јавних површина грађ. материјалом	50,000.00	0.00	0.00	0.00
741522	6. Закуп пољопривредног земљишта	600,000.00	55,129.00	9.19	12.25
741538	7. допринос за уређивање грађевинског земљишта	86,000.00	64,937.00	75.51	100.68
741526	8. Накнада за коришћење шума	0.00			
741596	9. Накнада за коришћење дрвета	1,750,000.00	200,795.00	11.47	15.30
742	VIII ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ДОБАРА И УСЛУГА	5,590,000.00	3,644,575.00	65.20	86.93
742253	1. Накнада за уређење грађ. земљишта	0.00	0.00		
742151	2. Приходи од продаје добара и услуга од стране трж.организац.				
742351	3. Приходи органа управе	320,000.00	197,319.00	61.66	82.22
742251	4. Општинска админ. такса	30,000.00	9,200.00	30.67	40.89
742153	5. Закуп грађевинског земљишта	20,000.00	9,614.00	48.07	64.09
742152	6. Закуп неп. у држ. Својини	800,000.00	538,055.00	67.26	89.68
742156	7. Приходи остварени по основу пружања услуге боравка деце у ПУ	3,600,000.00	2,488,822.00	69.13	92.18
742155	8. приходи од закупа непокретности	280,000.00	202,724.00	72.40	96.54
742255	9. такса за озакоњење објеката	240,000.00	80,500.00	33.54	44.72
742378	10. Родитељски динар за ваннаставне активности	300,000.00	118,341.00	39.45	52.60
743	IX НОВЧАНЕ КАЗНЕ	150,000.00	10,000.00	6.67	8.89
743351	2. По општинским одлукама	150,000.00	10,000.00	6.67	8.89
744	X ДОБРОВОЉНИ ТРАНСФЕРИ ОД ФИЗ. И ПРАВ.ЛИЦА	1,100,000.00	703,510.00	63.96	85.27
744150	Текући добров.трансф.од физ. и прва.лица у корист општина	1,100,000.00	703,510.00	63.96	85.27
745	XI ОСТАЛИ НЕОДРЕЂЕНИ (мешовити приходи)	10,000.00	15,543.00	155.43	207.24
745100	Мешовити и неодређени приходи	10,000.00	15,543.00	155.43	207.24
811000	XII Примања од продаје непокретности	1,000.00	0.00	0.00	0.00
811150	Примања од продаје непокретности у корист нивоа општина	1,000.00		0.00	0.00
812000	Примања од продаје покретне имовине	566,000.00	1,423,815.00	251.56	335.41
812151	Примања од продаје покретних ствари у корист нивоа општина	566,000.00	1,423,815.00	251.56	335.41
841000	XIII примања од продаје земљишта	150,000.00	457,110.00	304.74	406.32
841151	Примања од продаје земљишта у корист нивоа општина	150,000.00	457,110.00	304.74	406.32
	УКУПНО ОСТВАРЕНИ ЈАВНИ ПРИХОДИ	369,769,000.00	265,146,117.00	71.71	95.61

Раздео	Глава	Програмска класифик.	Функција	Економска класифик.	Опис	Средства из буџета 01	Остварено 01.01-30.09	проценат остварења	Средства из сопствених извора 04	Остварено 01.01-30.09	проценат остварења	Средства из осталих извора (13 и ост.)	Остварено 01.01-30.09	проценат остварења	Укупно утрошена средства
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ОСТВАРЕЊЕ РАСХОДА БУЏЕТА ЗА ПЕРИОД 01.01-30.09. 2025 ГОДИНЕ															
1	1.0	2101			СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ ПРОГРАМ 16: ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ										
		2101-0001			Функционисање Скупштине										
			110		Извршни и законодавни органи										
				411	Плате, додаци и накнаде запослених	1,865,000	1,380,132	74.00							1,380,132
				412	Социјални допр. на терет послодавца	283,000	209,090	73.88							209,090
				413	Накнаде у натури	0									0
				415	Накнаде за запослене	204,000	136,277	66.80							136,277
				416	Награде , бонуси и ост.посебни расх.										0
				422	Трошкови путовања	20,000	1,050	5.25							1,050
				423	Услуге по уговору	3,910,000	2,372,912	60.69							2,372,912
				426	Материјал	450,000	12,600	2.80							12,600
				481	Финансирање политичких странака	160,000	104,516	65.32							104,516
					Извори финансирања за функцију 110:										
				01	Приходи из буџета	6,892,000	4,216,577	61.18							4,216,577
					Функција 110:	6,892,000	4,216,577	61.18				0			4,216,577
					Свега за програмску активност 2101-0001:	6,892,000	4,216,577	61.18	0			0			4,216,577
					Свега за програм 16:	6,892,000	4,216,577	61.18	0			0			4,216,577
					Свега за раздео 1:	6,892,000	4,216,577	61.18	0			0			4,216,577
2	2.0	2101			ОПШТИНСКО ВЕЋЕ И ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ ПРОГРАМ 16: ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ										
		2101-0002			Функционисање извршних органа										
			111		Извршни и законодавни органи										
				411	Плате, додаци и накнаде запослених	4,741,000	3,524,823	74.35							3,524,823
				412	Социјални допр. на терет послодавца	721,000	534,010	74.07							534,010
				416	Награде , бонуси и ост.посебни расх.	400,000	235,941	58.99							235,941
				422	Трошкови путовања	200,000	10,980	5.49							10,980
				423	Услуге по уговору	500,000	161,481	32.30							161,481
				465	Остале дотације и трансфери										0
					Свега за програмску активност 2101-0002:	6,562,000	4,467,235	68.08	0			0			4,467,235
					Свега за програм 16:	6,562,000	4,467,235	68.08	0			0			4,467,235

				Свега за раздео 2:	6,562,000	4,467,235	68.08	0			0			4,467,235
3	3,0			ОПШТИНСКА УПРАВА										
		0602		ПРОГРАМ 15: ОПШТЕ ЈАВНЕ УСЛУГЕ УПРАВЕ										
		0602-0001		Функционисање локалне самоуправе и градских општина										
			130	<i>Опште услуге</i>										
			411	Плате, додаци и накнаде запослених	43,739,000	34,492,923	78.86							34,492,923
			412	Социјални допр. на терет послодавца	6,626,000	5,324,931	80.36							5,324,931
			413	Накнаде у натури	200,000	0	0.00							0
			414	Социјална давања запосленима	0	0								0
			415	Накнаде за запослене	2,934,000	2,189,970	74.64							2,189,970
			416	Награде, бонуси и остали пос. расх.	320,000	161,792	50.56							161,792
			421	Стални трошкови	11,640,000	6,566,591	56.41							6,566,591
			422	Трошкови путовања	200,000	115,560	57.78							115,560
			423	Услуге по уговору	9,800,000	6,676,323	68.13							6,676,323
			424	Специјализоване услуге	1,300,000	542,244	41.71							542,244
			425	Текуће поправке и одржавање	4,100,000	605,249	14.76				0			605,249
			426	Материјал	4,260,000	2,440,145	57.28				0			2,440,145
			464	Трансфери националној служби за запошљавање	3,600,000	3,590,493	99.74							3,590,493
			465	Остале дотације и трансфери							2,101,000			0
			472	Накнаде за социјалну зашт. из буџета	80,000	0	0.00							0
			481	Дотације невладиним организацијама	3,500,000	3,147,251	89.92							3,147,251
			482	Порези, обавезне таксе и казне	1,000,000	452,400	45.24							452,400
			483	Новч. казне и пенали по реш. судова	350,000	0	0.00							0
			485	Накн. штете за повреде или штет. нан. од стр. државних органа	1,000,000	370,000	37.00							370,000
			511	Зграде и грађевински објекти	800,000						0			0
			512	Машине и опрема	500,000	417,672	83.53				4,720,000	4,717,800	99.95	5,135,472
				Функција 130:	95,949,000	67,093,544	69.93				6,821,000	4,717,800	69.17	71,811,344
				Свега за програмску активност 0602-0001:	95,949,000	67,093,544	69.93	0			6,821,000	4,717,800	69.17	71,811,344
		0602-0014		Управљање у ванредним ситуацијама										
			220	<i>цивилна одбрана</i>										
			423	Услуге по уговору	680,000	451,200	66.35							451,200
			425	Текуће поправке и одржавање	2,200,000	1,893,855	86.08							1,893,855
			481	дотације невладиним организацијама	500,000	235,107	47.02							235,107
				функција 220:	3,380,000	2,580,162	76.34							2,580,162
				Свега за програмску активност 0602-0014:	3,380,000	2,580,162	76.34	0			0			2,580,162
		0602-0009		Текућа буџетска резерва										
			112	<i>Финансијски и фискални послови</i>										
			499	Текућа буџетска резерва	4,000,000									
				Извори финансирања за функцију 112:										
			01	Приходи из буџета	4,000,000									
			13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година							0			
				Свега за програмску активност 0602-0009:	4,000,000			0			0			
		0602-0010		Стална буџетска резерва										

		112	Финансијски и фискални послови										
		499	Стална буџетска резерва	1,000,000									
			Свега за програмску активност 0602-0010:	1,000,000									
			Свега за програм 15:	104,329,000	69,673,706	66.78	0		6,821,000	4,717,800	69.17	74,391,506	
		1201	ПРОГРАМ 13: РАЗВОЈ КУЛТУРЕ										
		1201-0003	Унапређење система очувања култ.ист.наслеђа										
		840	Верске и остале услуге заједнице										
		481	Дотације НВО	3,000,000	2,372,015	79.07						2,372,015	
			функција 840:	3,000,000	2,372,015	79.07						2,372,015	
			свега за програмску активност 1201-0003	3,000,000	2,372,015	79	0	0	0	0	0	2,372,015	
		1201-5001	Уређење објекта дома културе у селу Подгорцу										
		860	Рекреација, спорт, култура и вере некл.на др. месту									0	
		511	зграде и грађевински објекти						8,289,000	5,836,497	70.41	5,836,497	
		512	машина и опрема						1,399,000	1,209,118	86.43	1,209,118	
			свега за функцију 820:									0	
			свега за пројекат 1201-5001				0	0	9,688,000	7,045,615	73	7,045,615	
		1201-4001	Михољски сусрети села										
		860	Рекреација, спорт, култура и вере некл.на др. месту										
		423	услуге по уговору						347,000	224,000	65	224,000	
		426	материјал						154,000	38,870		38,870	
			функција 860:		0				501,000	262,870	52	262,870	
			свега за пројекат 1201-4001	0	0				501,000	262,870	52	262,870	
			Свега за програм 13:	3,000,000	2,372,015	79.07	0	0	10,189,000	7,308,485	72	9,680,500	
		1101	ПРОГРАМ 1:УРБАНИЗАМ И ПРОС. ПЛАНИРАЊЕ										
		1101-0001	Просторно и урбанистичко планирање										
		620	Развој заједнице										
		511	Зграде и грађевински објекти									0	
		515	Нематеријална имовина	540,000	0	0.00					#DIV/0!	0	
			Функција 620:	540,000					0	0	#DIV/0!	0	
			Свега за програмску активност 1101-0001:	540,000		0.00			0	0	#DIV/0!	0	
		1101-0003	Управљање грађевинским земљиштем										
		620	Развој заједнице										
		424	специјализоване услуге						900,000	0	0.00		
		425	текуће поправке и одржавање									0	
		511	Зграде и грађевински објекти						3,330,000		0.00	0	
		541	Земљиште							0		0	
			Функција 620:	0					4,230,000	0	0.00	0	
			Свега за програмску активност 1101-0003:	0					4,230,000	0	0.00	0	
		1101-0004	Стамбена подршка										
		620	Развој заједнице										
		423	услуге по уговору	300,000		0.00						0	
		454	Зграде и грађевински објекти	1,200,000	998,568	83.21						998,568	

				функција 620:	1,500,000	998,568	66.57				0	0		998,568
				Свега за програмску активност 1101-0004	1,500,000	998,568	67	0	0		0	0		998,568
				Свега за програм 1:	2,040,000	998,568	48.95				4,230,000	0	0.00	998,568
				ФИЗИЧКА КУЛТУРА										
		1301		ПРОГРАМ 14: РАЗВОЈ СПОРТА И ОМЛАДИНЕ										
		1301-0005		Спровођење омладинске политике										
			150	Опште јавне услуге - истраживање и развој										
			423	Услуге по уговору	85,000	30,420	35.79							30,420
			426	Материјал	170,000	36,447	21.44							36,447
			512	Машине и опрема	180,000	0	0.00							0
				Функција 150:	435,000	66,867	15.37				0			66,867
				Свега за програмску активност 1301-0005:	435,000	66,867	15.37	0			0			66,867
		1301-0001		Подршка локалним спортским организацијама, удружењима и савезима										
			810	Услуге рекреације и спорта-Спортски савез										
			481	Дотације спортским и омладинским организацијама	6,000,000	4,338,800	72.31	0			0			4,338,800
				Функција 810:	6,000,000	4,338,800	72.31	0			0			4,338,800
				Свега за програмску активност 1301-0001:	6,000,000	4,338,800	72.31	0			0			4,338,800
				Свега за програм 14:	6,435,000	4,405,667	68.46	0			0	0	#DIV/0!	4,405,667
		0902		ПРОГРАМ 11: СОЦИЈАЛНА И ДЕЧИЈА ЗАШТИТА										
		0902-0016		Дневне услуге у зајендици										
			020	Старост										
			472	Накнаде за социјалну заштиту из буџета	12,000,000	8,297,953	69.15				3,359,000	1,999,221	59.52	10,297,174
				Функција 020:	12,000,000	8,297,953	69.15				3,359,000	1,999,221	59.52	10,297,174
				Свега за програмску активност 0902-0016:	12,000,000	8,297,953	69.15	0			3,359,000	1,999,221	59.52	10,297,174
		0902-0019		Подршка деци и породицама са децом										
			040	Породица и деца										
			472	Накнаде за социјалну заштиту из буџета	2,520,000	2,117,785	84.04							2,117,785
				Функција 040:	2,520,000	2,117,785	84.04							2,117,785
				Свега за програмску активност 0901-0019:	2,520,000	2,117,785	84.04							2,117,785
		0902-4001		Услуге социјалне заштите, превазилажење дист.сиром.										
			020	старост										
			423	услуге по уговору	442,000		0.00				376,000	337,010	89.63	337,010
			426	материјал	130,000		0.00				236,000		0.00	0
			472	накнаде за социјалну заштиту из буџета	573,000		0.00				2,472,000		0.00	0
			482	порези, обавезне таксе,казне и пенали	100,000	39,606	39.61							39,606
			512	машине и опрема							2,692,000	2,691,360	99.98	2,691,360
				функција 020:	1,245,000	39,606	3.18				5,776,000	3,028,370	52.43	3,067,976
				Свега за пројекат 0902-4001	1,245,000	39,606	3.18				5,776,000	3,028,370	52.43	3,067,976
		0902-0018		Активности Црвеног крста										
			090	Социјална заштита неклас. на другом месту										
			481	Дотације невладиним организацијама	1,550,000	1,174,781	75.79							1,174,781
				Функција 090:	1,550,000	1,174,781	75.79				0			1,174,781
				Свега за програмску активност 0901-0005:	1,550,000	1,174,781	75.79	0			0			1,174,781
				Свега за програм 11:	17,315,000	11,630,125	67.17	0			9,135,000	5,027,591	55.04	16,657,716

		0401		ПРОГРАМ 6: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ									
		0401-0003		Заштита природе									
			540	Заштита биљног и живот. света и крајолика									
			423	Услуге по уговору	630,000	555,555	88.18						555,555
			424	Специјализоване услуге	1,500,000	251,995	16.80						251,995
			541	Земљиште	50,000	0					0	#DIV/0!	0
				Функција 540:	2,180,000	807,550	37.04			0	0	#DIV/0!	807,550
				Свега за програмску активност 0401-0003:	2,180,000	807,550	37.04	0		0	0	#DIV/0!	807,550
		0401-5001		Изградња рециклажног дворишта са компостаном у Ражању									
			510	Управљање отаспдом									
			511	Зграде и грађевински објекти					65,065,000	10,162,320	15.62		10,162,320
				функција 510:					65,065,000	10,162,320	15.62		10,162,320
				Свега за пројекат 0401-5001.					65,065,000	10,162,320	15.62		10,162,320
		0401-4001		Од отпада до ресурса: Одрживо управљање отпадом у општини Ражањ									
			510	Управљање отпадом									
			423	услуге по уговору	160,000		0.00		730,000	492,226	67.43		
			512	набавка опреме					370,000		0.00		
				функција 510:	160,000	0	0.00		1,100,000	492,226	44.75		
				Свега за пројекат 0401-4001.	160,000	0	0.00		1,100,000	492,226	44.75		
				Свега за програм 6:	2,340,000	807,550	35	0	0	66,165,000	10,654,546	16	807,550
		1102		ПРОГРАМ 2: КОМУНАЛНА ДЕЛАТНОСТ									
		1102-0008		Управљање и снабдевање водом за пиће									
			630	Водоснабдевање									
			451	Субв. јавн. нефинанси. предуз. и орг.	1,600,000	1,000,000	62.50		0				1,000,000
			511	Зграде и грађевински објекти									0
				Функција 630:	1,600,000	1,000,000	62.50		0	0			1,000,000
				Свега за програмску активност 1102-0008:	1,600,000	1,000,000	62.50	0	0	0	0		1,000,000
		1102-0003		Одржавање чистоће на површинама јавне намене									
			660	Послови становања и заједнице									
			421	Стални трошкови	13,400,000	10,132,824	75.62	0	0				10,132,824
				Функција 660:	13,400,000	10,132,824	75.62	0	0	0			10,132,824
				Свега за програмску активност 1102-0003:	13,400,000	10,132,824	75.62	0	0	0			10,132,824
		1102-0001		Управљање/одржавање јавним осветљењем									
			640	Улична расвета									
			421	Стални трошкови	9,720,000	5,942,612	61.14	0	0				5,942,612
			424	спеицијализоване услуге	500,000		0.00		0				0
			425	Текуће поправке и одржавање					691,000	290,822			
				Функција 640:	10,220,000	5,942,612	58.15		691,000	290,822			5,942,612
				Свега за програмску активност 1102-0001:	10,220,000	5,942,612	58.15	0	691,000	290,822	42.09		6,233,434
				Свега за програм 2:	25,220,000	17,075,436	67.71	0	691,000	290,822			17,366,258

		0701		ПРОГРАМ 7: ОРГАНИЗАЦИЈА САОБАЋАЈА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА									
		0701-0002		Управљање и одржавање саобр. Инфрастр.									
			451	Друмски саобраћај									
			425	Текуће поправке и одржавање	37,080,000	18,510,709	49.92	0		3,080,000	2,400,000	77.92	20,910,709
			511	зграде и грађевински објекти						24,800,000	7,182,612	28.96	7,182,612
			512	машине и опрема									0
				Функција 451:	37,080,000	18,510,709	49.92	0		27,880,000	9,582,612	34.37	28,093,321
				Свега за програмску активност 0701-0002:	37,080,000	18,510,709	49.92	0		27,880,000	9,582,612	34.37	28,093,321
		0701-0005		унапређење безбедности саобраћаја									
			360	Друмски саобраћај									
			423	услуге по уговору						158,000	106,200	67.22	106,200
			426	материјал						175,000	174,355	99.63	174,355
				функција 451:	0	0				333,000	280,555	84.25	280,555
				Свега за програмску активност 0701-0004:	0	0				333,000	280,555	84.25	280,555
				Свега за програм 7:	37,080,000	18,510,709	49.92	0		28,213,000	9,863,167	34.96	28,373,876
		0501		ПРОГРАМ 17: ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ									
		0501-5001		Унапређење енергетске ефикасности зград ОШ "Вук Караџић" Витошевац, издвојено одељење у Скорици									
			530	Смањење загађености									
			511	Зграде и грађевински објекти						10,463,000			0
			512	машине и опрема						7,493,000			
				Функција 530:	0			0		17,956,000	0		0
				Свега за пројекат 0501-5001:	0			0		17,956,000	0	0.00	0
				Свега за програм 17:	0			0		17,956,000	0		0
		0101		ПРОГРАМ 5: ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ									
		0101-0001		Подршка за спровођење пољопривредне политике у локалној заједници									
			421	Пољопривреда									
			423	Услуге по уговору	1,500,000	156,000	10.40						156,000
			426	Материјал	100,000	0	0.00						0
			454	субвенције приватним предузећима	3,500,000	0	0.00						0
			481	Дотације невладиним организацијама	700,000	0	0.00						0
				Функција 421:	5,800,000		0.00						
				Свега за програмску активност 0101-0001:	5,800,000	156,000	2.69	0		0			156,000
				Свега за програм 5:	5,800,000	156,000	2.69	0		0			156,000
				Свега за Главу 3.0:	203,559,000	125,629,776	61.72	0		143,400,000	37,862,411	26.40	163,492,187
		3.0.1		БУЏЕТСКИ ФОНД ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ									
		0401		ПРОГРАМ 6: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ									

	0401-0001		Управљање заштитом жив. сред. и прир. вред.										
		560	Заштита животне средине										
		423	Услуге по уговору	250,000	0								0
		424	Специјализоване услуге		0								0
		481	Дотације невладиним организацијама	60,000	0	0.00							0
		512	Машине и опрема	1,500,000	0	0.00							0
			Функција 560:	1,810,000	0	0.00			0	0			0
			Свега за програмску активност 0401-0001:	1,810,000	0	0.00	0		0	0			0
			Свега за програм 6:	1,810,000	0	0.00	0		0	0			0
	3.0.2		ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ										
	2003		ПРОГРАМ 9: ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ										
	2003-0001		Функционисање основних школа										
		912	Основно образовање										
			О.Ш. "Иван Вушовић" Ражањ										
		463	Трансфери осталим нивоима власти	26,605,000	12,321,255	46.31			4,150,000				12,321,255
			О.Ш. "Вук Караџић" Витошевац										
		463	Трансфери осталим нивоима власти	24,280,000	10,503,124	43.26							10,503,124
													0
			ШОМО "Владимир Ђорђевић" Алексинац										
		463	Трансфери осталим нивоима власти	930,000	605,569	65.11							605,569
			Функција 912:	51,815,000	23,429,948	45.22	0		4,150,000				23,429,948
			Свега за програмску активност 2002-0001:	51,815,000	23,429,948	45.22			4,150,000				23,429,948
			Свега за програм 9:	51,815,000	23,429,948	45.22			4,150,000				23,429,948
	3.0.3		ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД РАЖАЊ										
	0902		ПРОГРАМ 11: СОЦИЈАЛНА И ДЕЧИЈА ЗАШТИТА										
	0902-0005		Обављање делатности услуга соц. заштите										
		070	Социјална помоћ угроженом становништву неklasификована на другом месту										
		463	Трансфери осталим нивоима власти	5,695,000	2,270,487	39.87							2,270,487
			Функција 070:	5,695,000	2,270,487	39.87			0	0			2,270,487
			Свега за програмску активност 0901-0005:	5,695,000	2,270,487	39.87							2,270,487
	0902-0001		Једнократне помоћи и други облици помоћи										
		090	Социјална заштита неklasиф. на другом месту										
		463	Трансфери осталим нивоима власти	14,000,000	13,216,235	94.40							13,216,235
			Функција 090:	14,000,000	13,216,235	94.40			0				13,216,235
			Свега за програмску активност 0901-0001:	14,000,000	13,216,235	94.40	0		0	0			13,216,235
			Свега за програм 11:	19,695,000	15,486,722	78.63	0		0	0			15,486,722
	3.0.4		ДОМ ЗДРАВЉА "ДР МИЛОРАД МИХАЈЛОВИЋ"										
	1801		ПРОГРАМ 12: ПРИМАРНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА										
	1801-0001		Функционисање установа примарне здравствене заштите										

		721	Опште медицинске услуге										
		464	Дотације здравственим организацијама	13,000,000	5,130,514	39.47							5,130,514
			Функција 721:	13,000,000	5,130,514	39.47			0				5,130,514
			Свега за програмску активност 1801-0001:	13,000,000	5,130,514	39.47	0		0				5,130,514
			Свега за програм 12:	13,000,000	5,130,514	39.47			0				5,130,514
	3.1.		КУЛТУРА										
			ДОМ КУЛТУРЕ РАЖАЊ										
		1201	ПРОГРАМ 13: РАЗВОЈ КУЛТУРЕ										
		1201-0001	Функционисање локалних установа културе										
		820	<i>Услуге културе</i>										
		411	Плате, додаци и накнаде запослених	1,520,000	1,256,900	82.69							1,256,900
		412	Социјални допр. на терет послодавца	230,000	190,420	82.79							190,420
		414	Социјална давања запосленима		0								0
		415	Накнаде за запослене	100,000	0	0.00							0
		421	Стални трошкови	1,070,000	562,215	52.54							562,215
		422	Трошкови путовања		0								0
		423	Услуге по уговору	1,770,000	1,575,636	89.02			0				1,575,636
		425	Текуће поправке и одржавање	600,000	0	0.00							0
		426	Материјал	420,000	192,222	45.77							66,982
		482	Порези, обавезне таксе и казне	40,000	0	0.00							0
		512	Машине и опрема	500,000	9,650	1.93							9,650
		515	Нематеријална имовина	300,000	145,103	48.37							145,103
			Функција 820:	6,550,000	3,932,146	60.03	0	0		0	0.00		0
			Свега за програмску активност 1201-0001:	6,550,000	3,932,146	60.03	0	0	0	0	0.00		1,703,142
			Свега за програм 13:	6,550,000	3,932,146	60.03	0	0	0	0	0.00		1,703,142
			Свега за Главу 3.1:	6,550,000	3,932,146	60.03	0	0	0	0	0.00		1,703,142
	3.2.		ДРУШТВЕНА БРИГА О ДЕЦИ										
			П.У. "ЛЕПТИРИЋИ" РАЖАЊ										
		2002	ПРОГРАМ 8: ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ										
		2002-0002	Функционисање предшколских установа										
		911	<i>Предшколско образовање</i>										
		411	Плате, додаци и накнаде запослених	28,853,000	21,681,513	75.14							21,681,513
		412	Социјалн допр. на терет послодавца	4,372,000	3,284,749	75.13							3,284,749
		413	Накнаде у натури	120,000					0				0
		414	Социјална давања запосленима	1,000,000	970,853	97.09			0				970,853
		415	Накнаде за запослене	2,200,000	977,159	44.42							977,159
		416	Награде, бонуси и ост .пос.расходи	300,000	241,124	80.37							241,124
		421	Стални трошкови	1,840,000	790,927	42.99			500,000	477,882	95.58		1,268,809
		422	Трошкови путовања	300,000	118,738	39.58							118,738
		423	Услуге по уговору	1,375,000	1,002,773	72.93			300,000	114,557	38.19		1,117,330
		424	Специјализоване услуге	250,000	142,500	57.00							142,500
		425	Текуће поправке и одржавање	1,000,000	415,507	41.55							415,507
		426	Материјал	2,870,000	1,781,177	62.06			2,000,000	1,998,924	99.95		3,780,101
		482	Порези, обавезне таксе и казне	50,000	0	0.00	0						0
		512	Машине и опрема	550,000	450,985	82.00							450,985
			Функција 911:	45,080,000	31,858,005	70.67	0		2,800,000	2,591,363	92.55		34,449,368

				Свега за програмску активност 2001-0002:	45,080,000	31,858,005	70.67	0	0		2,800,000	2,591,363	92.55	34,449,368
				Свега за програм 8:	45,080,000	31,858,005	70.67	0	0		2,800,000	2,591,363	92.55	34,449,368
				Свега за Главу 3.2:	45,080,000	31,858,005	70.67	0	0		2,800,000	2,591,363	92.55	34,449,368
	3.3.			МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ										
		0602		ПРОГРАМ 15: ЛОКАЛНА САМОУПРАВА										
		0602-0002		Функционисање месних заједница										
			160	Опште јавне услуге неклассиф. на другом месту										
			421	Стални трошкови	750,000	485,696	64.76							485,696
			423	Услуге по уговору	300,000	29,902	9.97							29,902
			425	Текуће поправке и одржавање	3,690,000	659,636	17.88							659,636
			512	Машине и опрема	300,000	62,853	20.95							62,853
				Функција 160:	5,040,000	1,238,087	24.57	0			0			1,238,087
				Свега за програмску активност 0602-0002:	5,040,000	1,238,087	24.57	0			0			1,238,087
				Свега за програм 15:	5,040,000	1,238,087	24.57	0			0	0		1,238,087
				Свега за Главу 3.3:	5,040,000	1,238,087	24.57	0			0	0		1,238,087
	3.4			Туристичка организација										
		1502		ПРОГРАМ 4: РАЗВОЈ ТУРИЗМА										
		1502-0001		Управљање развојем туризма										
			473	Туризам										
			411	Плате, додаци и накнаде запослених	1,520,000	1,095,654	72.08							
			412	социјални доприноси на терет послодавца	250,000	165,992	66.40							
			415	накнаде за запослене	200,000	122,634	61.32							
			421	стални трошкови	318,000	78,488	24.68							
			422	трошкови путовања	120,000	70,436	58.70							
			423	услуге по уговору	986,000	593,147	60.16							
			425	текуће поправке и одржавање	40,000	0	0.00							
			426	материјал	342,000	129,990	38.01							
			482	порези, обавезне таксе и казне	30,000									
			512	машине и опрема	200,000	0	0.00							
				функција 473:	4,006,000	2,256,341	56.32	0	0		0	0		0
				Свега за програмску активност 1502-0001:	4,006,000	2,256,341	56							2,256,341
				Свега за програм 4	4,006,000	2,256,341	56					0		2,256,341
				Свега за главу 3.4	4,006,000	2,256,341						0		2,256,341
				УКУПНО ЗА РАЗДЕО 3.	350,555,000	208,961,539		0	0		150,350,000	40,453,774	27	249,415,313
				УКУПНО РАСХОДИ И ИЗДАЦИ	364,009,000	217,645,351	59.79	0	0		150,350,000	40,453,774	26.91	258,099,125

Службени лист општине Ражањ Број 15, 28.11.2025.г.

ОПШТИ ДЕО - ПРОГРАМСКА КЛАСИФИКАЦИЈА РАСХОДА

Шифра		Назив	Средства из буџета	ОСТВАРЕНО 01.01-30.09	проценат извршења	Сопствени и други приходи	ОСТВАРЕНО 01.01-30.09	проценат извршења	УКУПНО УТРОШЕНА СРЕДСТВА
Програм	Програмска активност/ Пројекат								
1	2	3	4		5	6			7
1101		Програм 1. Урбанизам и просторно планирање	2,040,000	998,568	48.9%	4,230,000	0	0.0%	998,568
	1101-0001	Просторно и урбанистичко планирање	540,000		0.0%	0	0		0
	1101-0003	Спровођење урбанистичких и просторних планова	0		#DIV/0!	4,230,000	0	0.0%	0
	1101-0004	стамбена подршка	1,500,000	998,568	66.6%	0	0		998,568
1102		Програм 2. Комунална делатност	25,220,000	17,075,436	67.7%	691,000	290,822	42.1%	17,366,258
	1102-0001	Управљање-одржавање јавним осветљењем	10,220,000	5,942,612	58.1%	691,000	290,822	42.1%	6,233,434
	1102-0003	Одржавање чистоће на површинама јавне намене	13,400,000	10,132,824	75.6%	0			10,132,824
	1102-0008	Управљање и снабдевање водом за пиће	1,600,000	1,000,000	62.5%	0	0		1,000,000
1501		Програм 3. Локални економски развој	0			0	0		0
1502		Програм 4. Развој туризма	4,006,000	2,256,341	56.3%	0			4,006,000
	1502-0001	Управљање развојем туризма	4,006,000	2,256,341	56.3%				2,256,341
0101		Програм 5. Развој пољопривреде	5,800,000	156,000	2.7%	0			156,000
	0101-0001	подршка за спровођење пољопривредне политике у локалној заједници	5,800,000	156,000	2.7%	0			156,000
0401		Програм 6. Заштита животне средине	4,150,000	807,550	19.5%	66,165,000	10,654,546	16.1%	11,462,096
	0401-0001	Управљање заштитом животне средине и природних вредности	1,810,000	0	0.0%	0	0		0
	0401-0003	Заштита природе	2,180,000	807,550	37.0%	0	0		807,550
	0401-4001	Од отпада до ресурса: Одрживо управљање отпадом у општини Ражањ	160,000	0	0.0%	1,100,000	492,226	44.7%	1,260,000
	0401-5001	Изградња рециклажног дворишта са компостаном у Ражњу				65,065,000	10,162,320	15.6%	65,065,000
0701		Програм 7. Орган.саобраћаја и саобраћајна инфраструк.	37,080,000	18,510,709	49.9%	28,213,000	9,863,167	35.0%	28,373,876
	0701-0002	Одржавање саобраћајне инфраструктуре	37,080,000	18,510,709	49.9%	27,880,000	9,582,612	34.4%	28,093,321
	0701-0005	унапређење безбедности саобраћаја	0			333,000	280,555	84.3%	280,555
2002		Програм 8. Предшколско васпитање	45,080,000	31,858,005	70.7%	2,800,000	2,591,363	92.5%	34,449,368
	2002-0002	Функционисање предшколских установа	45,080,000	31,858,005	70.7%	2,800,000	2,591,363	92.5%	34,449,368
2002		Програм 9. Основно образовање	51,815,000	23,429,948	45.2%	4,150,000			23,429,948
	2003-0001	Функционисање основних школа	51,815,000	23,429,948	45.2%	4,150,000			23,429,948
0901		Програм 11. Социјална и деčја заштита	37,010,000	27,116,847	73.3%	9,135,000	5,027,591	55.0%	32,144,438
	0902-0001	Социјалне помоћи	14,000,000	13,216,235	94.4%	0	0		13,216,235
	0902-4001	Услуге социјалне заштите, превазилажење дист.сиром.	1,245,000	39,606	3.2%	5,776,000	3,028,370	52.4%	7,021,000
	0902-0018	Активности Црвеног крста	1,550,000	1,174,781	75.8%	0			1,174,781
	0902-0019	Подршка деци и породица са децом	2,520,000	2,117,785	84.0%	0			2,117,785
	0901-0005	обављање делатности услуга социјалне заштите	5,695,000	2,270,487	39.9%				2,270,487
	0902-0016	Подршка старим лицима и/или особама са инвалидитетом	12,000,000	8,297,953	69.1%	3,359,000	1,999,221	59.5%	10,297,174
1801		Програм 12. Примарна здравствена заштита	13,000,000	5,130,514	39.5%	0	0		5,130,514
	1801-0001	Функционисање установа примарне здравствене заштите	13,000,000	5,130,514	39.5%	0			5,130,514
1201		Програм 13. Развој културе	9,550,000	6,304,161	66.0%	10,189,000	7,308,485	71.7%	13,612,646
	1201-0001	Функционисање локалних установа културе	6,550,000	3,932,146	60.0%	0			3,932,146

Службени лист општине Ражањ Број 15, 28.11.2025.г.

	1201-5001	Уређење објекта дома културе у селу Подгорцу	0	0		9,688,000	7,045,615	72.7%	7,045,615
	1201-4001	Михољски сусрети села	0	0		501,000	262,870	52.5%	501,000
1301		Програм 14. Развој спорта и омладине	6,435,000	4,405,667	68.5%	0	0		4,405,667
	1301-0001	Подршка локалним спортским организацијама, удружењима и савезима	6,000,000	4,338,800	72.3%	0			4,338,800
	1301-0005	Спровођење омладинске политике-КЗМ	435,000	66,867	15.4%	0			66,867
0602		Програм 15. Локална самоуправа	109,369,000	70,911,793	64.8%	6,821,000	4,717,800	69.2%	75,629,593
	0602-0001	Функционисање локалне самоуправе и градских општина	95,949,000	67,093,544	69.9%	6,821,000	4,717,800	69.2%	71,811,344
	0602-0002	Функционисање месних заједница	5,040,000	1,238,087	24.6%	0			1,238,087
	0602-0009	Текућа буџетска резерва	4,000,000	0	0.0%				
	0602-0010	Стална буџетска резерва	1,000,000	0	0.0%				
	0602-0014	Управљање у ванредним ситуацијама	3,380,000	2,580,162	76.3%				3,380,000
2101		Програм 16. Политички систем локалне самоуправе	13,454,000	8,683,812	64.5%				8,683,812
	2101-0001	Функционисање скупштине	6,892,000	4,216,577	61.2%	0			4,216,577
	2101-0002	Функционисање извршних органа	6,562,000	4,467,235	68.1%	0			4,467,235
УКУПНИ ПРОГРАМСКИ ЈАВНИ РАСХОДИ			364,009,000	217,645,351	59.8%	150,350,000	40,453,774	26.9%	258,099,125
			364,009,000			150,350,000			

На основу члана 41.став 3. тачка 3. и став 4. Закона о туризму («Сл.гласник РС» бр. 17/19), члана 32. став 1. тачка 6. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број 129/07, 83/14- др. закон, 101/2016, 47/2018 и 111/2021 – др.закон) члана 16., 40. став 1. тачка 54. Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, бр. 1/19 и 2/21), по добијању претходне сагласности Туристичке организације Србије бр.3270 од 17.11.2025.године Скупштина општине Ражањ на седници одржаној дана 28. новембра 2025. године, доноси следеће:

РЕШЕЊЕ

Члан 1.

ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ на Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације општине Ражањ за 2026.годину са финансијским планом за 2026.годину и са пројекцијама за 2027. и 2028.годину, који је усвојио Управни одбор ове установе Одлуком бр.370-166/25 од 19.11.2025.године.

Члан 2.

Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације општине Ражањ за 2026.годину са финансијским планом за 2026.годину и са пројекцијама за 2027. и 2028.годину саставни је део овог Решења.

Члан 3.

Решење доставити: Туристичкој организацији општине Ражањ, архиви СО-е Ражањ и објавити у „Службеном листу општине

Број:004638511 2025 07013 004 000 020 271 06 004

У Ражању: 28. новембра 2025.године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ

Председник
Милан Василић,с.р.

Република Србија
ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА
ОПШТИНЕ РАЖАЊ
Број: 370-170/25
Дана: 19.11.2025.године
Страхиње Симоновића бр.6
Р а ж а њ

На основу члана 36. став 1. такча 15. и члана 41. став 3. Закона о туризму („Службени гласник РС“ бр. 17/19), члана 18. и 22 став 1. алинеја 3. и 4. Статута Туристичке организације Општине Ражањ (01.12.2017. бр. 6/17) и члана 2. став 3. Пословника о раду Управног одбора Туристичке организације општине Ражањ (од 01.12.2017. године) и Одлуке Управног одбора Туристичке организације општине Ражањ о усвајању Програм рада и плана промотивних активности Туристичке организације Општине Ражањ за 2025. годину са Финансијским планом за 2026. годину (од 19.11.2025. бр.370-166/25) на основу претходно добијене Сагласности Туристичке организације Србије бр. 3270 од 17.11.2025. године Туристичка организација општине Ражањ подноси

З А Х Т Е В

за добијање сагласности на Програм рада и плана промотивних активности Туристичке организације Општине Ражањ за 2026. годину са Финансијским планом за 2026.

Упућује се: **ОПШТИНСКОМ ВЕЋУ**

У прилогу су:

1. Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације Општине Ражањ за 2026. годину.
2. Финансијски план Туристичке организације општине Ражањ за 2026. годину са образложењем.
3. Сагласност Туристичке организације Србије (бр.3270 од 17.11.2025.)

4. Одлука Управног одбора Туристичке организације општине Ражањ о усвојеном Програму рада и плана промотивних активности Туристичке организације Општине Ражањ за 2025. годину (бр. 166/25 од 19.11.2025. године).

Директор ТОО Ражањ
Милена Јнаковић

[Handwritten signature]

ПРЕДЛОГ

Туристичка организација општине Ражањ

**ПРОГРАМ РАДА И ПЛАН ПРОМОТИВНИХ АКТИВНОСТИ
ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ОПШТИНЕ РАЖАЊ ЗА
2026.ГОДИНУ**

Ражањ, новембар 2025.године

*Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације
општине Ражањ за 2026.годину*

САДРЖАЈ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	3
ЦИЉЕВИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА 2026. ГОДИНУ	4
1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ	6
1.1.Основни подаци Туристичке организације општине Ражањ	6
1.2.Оснивање	6
1.3.Делатност	6
1.4.Органи управљања	7
2. ИНФОРМАТИВНА ПРОПАГАНДНА ДЕЛАТНОСТ	8
2.1.Информативна делатност	8
2.2.Промоција на интернет страницама, друштвеним мрежама	8
2.3.Оглашавање у медијима	9
2.4.Промотивни наступи	9
3. ИЗРАДА ПРОПАГАНДНОГ МАТЕРИЈАЛА	10
3.1.Израда штапаног материјала	10
3.2.Сувенири и видео материјал	10
4. ПОДРШКА У ОРГАНИЗОВАЊУ И ОРГАНИЗАЦИЈА	11
МАНИФЕСТАЦИЈА	11
4.1. Гастро- туристичка манифестација „Чаролије из препуље“	11
5. САРАДЊА, КООРДИНАЦИЈА И ЕДУКАЦИЈА	12
6. ПРОЈЕКТИ	13
7. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	13
8. ЗАКЉУЧАК	14

Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације
општине Ражањ за 2026.годину

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Основ за израду Програма рада и плана промотивних активности за 2026.годину представљају активности Туристичке организације општин Ражањ које су дефинисане Чланом 41. Закона о туризму („Службени гласник РС“, бр.17/2019), Законом о запосленима у јавним службама („Службени гласник Републике Србије“, број 42/91, 71/94, 79/05-др.закон, 81/05- испр. др. закона, 83/05- испр. др. закона и 83/14-др.закон), Оснивачким актом („Сл.општине Ражањ“ бр. 3/17) и Статутом Туристичке организације општине Ражањ и Статутом Туристичке организације општине Ражањ од 1.12.2017.године као и активностима које произилазе из Стратегије развоја туризма Републике Србије за период од 2016.до 2025.године.

План рада и планпромотивних активности за 2026.годину дефинише основне правце, циљеве, и активности које ће допринети развоју и промоцију туристичких потенцијала општине Ражањ, са посебним фокусом на транзитни туризам, рурални туризам, манифестације, културно наслеђе, екотуризам и умрежавање локалних произвођача и пружалаца туристичких услуга.

Туристичка организација општине Ражањ протеклих година реализовала је низ активности са циљем стварања туристичке понуде на територији и унапређења квалитета понуде на територији општине. Туристичка организација општине Ражањ ће настојати да својим деловањем допринесе бољој валоризацији и промоцији општине.

Анализом постојећег стања развоја туризма у општини Ражањ утврђено је да поседује значајне природне и културн- историјске ресурсе који представљају основ за развој одрживог туризма. На територији општине се тренутно налазе четрнаест сеоска туристичка домаћинства, манастири и цркве, стари занати, планински предели, реке, видиковци и сл. Туризам је још увек у фази развоја, али постоји растуће интересовање посетилаца за аутентична рурална искуства, гастрономску понуду и манифестације које негују традицију и обичаје овог краја.

У наредном периоду улога Туристичке организације општине Ражањ биће промоција туристичких потенцијала општине Ражањ, информисање туриста, организовање манифестација, фестивала, промотивних наступа широм земље, медијских акција, умрежавање малих произвођача и пружаоца услуга са територије општине, сарадња и умрежавање туристичких организација на регионалном и националном нивоу, реализација стратегије развоја туризма, истраживање тржишта и подизање свести грађана о значају развоја туризма у самој општини.

Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације
општине Ражањ за 2026.годину

ЦИЉЕВИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА 2026. ГОДИНУ

Главни циљеви Туристичке организације општине Ражањ у 2026. години су:

- **Развој и промоција руралног туризма.** Планира се идентификација и укључивање нових сеоских туристичких домаћинстава у туристичку понуду уз пружање подршке у припреми и категоризацији њихових капацитета. У договору са домаћинама, вршиће се промоција на сајмовима и путем интернет маркетинга. Организоваће се студијски обиласци и едукације за домаћин у области стандардизације и дигиталне промоције према могућностима.
- **Унапређење квалитета и видљивост локалних манифестација.** Манифестације су значајан део туристичке понде општине Ражањ. Током 2026. године планира се подршка и унапређење постојећим манифестацијама. Пружаће се логистичка и промотивна подршка, као и помоћ у повезивању излагача, произвођача и посетилаца.
- **Очување и промоција културног наслеђа и традиционалних вредности.** Посебна пажња биће посвећена интерпретацији културног наслеђа. Манастири, цркве, споменици, нематеријално културно наслеђе- обичаји и вештине биће предмет посебног ангажовања у презентацији општине Ражањ као део локалног идентитета, нарочито кроз умрежавање на регионалном и националном нивоу.
- **Развој еко туризма.** „Корак до зелене општине“ је слоган који краси општину Ражањ дуже од једне деценије. С тим у вези, потребно је више и циљано промовисати Ражањ као еко дестинацију која спаја природне лепоте са очувањем животне средине. Као таква, општина Ражањ је идеална за промовисање одговорног боравка у природи и понуде засноване на одрживим принципима, као и развој оних облика туризма који погодују еко дестинацији.
- **Јачање сарадње и умрежавање на локалном нивоу.** У плану је формирање локалне неформалне мреже локалних произвођача хране, пића, сувенира и пружалаца смештаја и угоститељских услуга. Ова мрежа има за циљ заједнички наступ на тржишту, креирање туристичких пакета и унапређење продаје домаћих производа и услуга. У плану је и организовање радионица о брендирању, маркетингу и стандардизацији понуде.
- **Јачање сарадње и умрежавање на регионалном нивоу.** Туристичка организација општине Ражањ биће подршка иницијативи

Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације
општине Ражањ за 2026.годину

умрежавања туристичке понуде на регионалном нивоу који обухвата дестинације Јужне и Источне Србије, уз допуштење оснивача. Као део веће понуде даје се шанса за бржи развој и стандардизацију услуга у туризму.

- **Јачање сарадње и умрежавање на националном нивоу.** Поред ставарања могућности за развој сарадње са што већим бројем туристичких организација општина, градова и регија, идеја је да се, уз допуштење оснивача, активно укључимо у понуду националне руте која би подржао један сегмент наше понуде на вишем нивоу.
- **Унапређење дигиталне промоције и видљивости општине као туристичке дестинације.** Ове активности подразумевају унапређење присуства општине Ражањ на друштвеним мрежама, редизај званичне веб презентације и израда нових промотивних материјала. У сарадњи са медијима, биће реализоване камање кој промовишу аутентичност и гостопримство овог краја. Учествоваће се на сајмовима и манифестацијама које окупљају туристичке организације из Србије. Циљ ове активности је да се унапреди имиџ општине Ражањ као дестинације аутентичног доживљаја, природе и традиције, као и да се повећа број посетилаца и препознатљивост локалних производа и услуга.

*Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације
општине Ражањ за 2026.годину*

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ

1.1. Основни подаци Туристичке организације општине Ражањ

Пун назив	Туристичка организација општине Ражањ
Адреса	Страхиње Симоновића бр.6
Скраћени назив	ТООР
Место и поштански број	Ражањ, 37215
Матични број	17911074
ПИБ	110671725

1.2. Оснивање

Туристичка организација општине Ражањ основана је на основу Члана 39.Став 1. Закона о туризму („Службени гласник РС“ број 36/09, 88/10, 99/11- др.закон и 93/12), Члана 32. став 1. тачка 6.и 8. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број 129/07, 83/14- др.закон и 101/16-др.закон) и Члана 39. став 1. тачка 7. и 9. Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“ број 4/14- пречишћен текст и 6/16), Одлуком Скупштине општине Ражањ 30. маја 2017.године (бр.110-108/17-11).

1.3. Делатност

Делатност туристичке организације дефинисана је Статутом Туристичке организације општине Ражањ (члан8., 2017.године).

У складу са својим циљевима организација обавља следеће послове:

- унапређење туризма у општини;
- припрема програма развоја и одговарајућа планска акта у складу са прописима, планирању и уређењу простора за туристичка места на територији општине Ражањ (комунално опремање и одржавање, подстицање изградње спортско- рекреативних и других пратећих садржаја јавног карактера од интереса за туризам и др.);
- подстиче унапређење општих послова за прихватање и боравак туриста у Ражњу;

Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације
општине Ражањ за 2026.годину

- прати и анализира кретања на домаћем и иностраном тржишту;
- усмерава и координира активности носилаца туристичке понуде на обogaћивању и подизању нивоа квалитета туристичких и комплементарних садржаја и стварању атрактивног туристичког амбијента на територији општине Ражањ;
- обезбеђује пропагандно- информативна средства којима се популаришу и афирмишу могућности Ражња у туризму (издавачка и аусиовизуелна делатност, наступи на сајмовима и манифестацијама и друга пропагандна средства);
- осмишљавање и вођење забавних и празничних садржаја;
- унапређење и промоција изворних вредности (традиција, обичаји, етнолошко благо и др.) туристичког подручја којем припада општина и стварање услова за њено коришћење;
- врши промоцију заштите, одржавања и обнове културно историјских споменика и других материјалних добара и интереса за туризам и њихово укључивање у туристичку понуду;
- усмерава, координира и организује разне скупове (трибине, семинаре и сл.) за иницијативе и активности привредних субјеката и других организација на формирању и пласману туристичких производа;
- сарађује са туристичким организацијама градова и општина у земљи и иностранству;
- организује активности у циљу побољшања квалитета услуга у туризму, развијања туристичке свести, туристичке културе и заштите и унапређења животне средине;
- прирема и организује разне културне и спортске манифестације;
- бави се израдом програма и планова промоције туризма у складу са стратегијом промоције туризма Републике Србије;
- оснива туристичко- информативне центре на територији општине;
- обавља и друге послове од интереса за унапређење туризма на подручју општине Ражањ, односно региона.

1.4 Органи управљања

Органи управљања, надзора и руковођења су:

1. Надзорни одбор,
2. Управни одбор,
3. Директор.

Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације
општине Ражањ за 2026.годину

2. ИНФОРМАТИВНО ПРОПАГАНДНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Туристичка организација општине Ражањ планира унапређење присуства на друштвеним мрежама, редизајн званичне веб презентације и побољшање промотивних материјала. У сарадњи са медијима биће реализоване кампање које шаљу јасну поруку о аутентичној понуди овог краја, учествоваће се на регионалним и националним сајмовима туризма, као и на манифестацијама које окупљају туристичке организације из Србије.

2.1. Информативна делатност

Туристичка организација општине Ражањ наставља са обављањем информативно-пропагандних делатности у циљу што боље промоције и квалитетније туристичке понуде општине. Информативна и пропагандна делатност Туристичке организације општине Ражањ у 2026. години биће усмерена на континуирано информисање јавности, туриста и партнера о туристичкој понуди, дешавањима и могућностима боравка у општини путем телефона, мејла или у директном контакту.

Циљ ове активности је да се унапреди имиџ општине Ражањ као дестинације аутентичног доживљаја, природе и традиције, као и да се повећа број посетилаца и препознатљивост локалних производа и услуга.

2.2. Промоција на интернет страницама, друштвеним мрежама

Интернет сајт Туристичке организације општине Ражањ (www.turizamrazanj.rs) представља главни извор информација о туризму у општини Ражањ. Редовним ажурирањем података и медија на сајту омогућиће се проток информација. У 2026. години планира се редизајн странице и активнији начин рада на истој.

Извор за пружање основних информација је и постојање Google налога. Планира се редовно ажурирање података и постављање мултимедијалних садржаја.

Поред мрежа Instagram, Facebook i You Toub размотриће се и отварање још неких профила на популарним друштвеним мрежама.

Што се тиче свеукупног плана промоције путем интернета идеја је да се издвоје значајнија финансијска средства и покушај добијања додатних средстава путем донација за унапређење интернет промоције .

*Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације
општине Ражањ за 2026.годину*

2.3. Оглашавање у медијима

Оглашавање и промоција у домаћим електронским, телевизијским и штампаним медијима планирана је током целе године. Циљ је да се уз минимално уложена средства промовишу дестинације, туристички производи, манифестације, развојни пројекти и др. Представницима медија ће се, као и до сада, достављати информације о актуелним темама и догађајима, организоваће се конференције за медије, гостовања на тв и радио емисијама у складу са могућностима. Радиће се на одржавању добре комуникације са медијима како на регионалном тако и на националном нивоу.

2.4. Промотивни наступи

Активност Туристичке организације општине Ражањ је представљање туристичке понуде општине на сајмовима туризма и манифестацијама широм земље самостално и у сарадњи са Удружењима са територије општине.

Туристичка организација општине Ражањ у 2026.години планира учешће на следећим сајмовима, према својим могућностима: Међународни сајам туризма у Београду, Међународни сајам туризма у Нишу и Сајам туризма и сеоског туризма у Крагујевцу, Сајам етно хране и пића у Београду.

Међународни сајам туризма у Београду у фебруару месецу- планира се обезбеђивање штанда према могућностима према којим ће се организовати и полазак сеоских туристичких домаћинстава, удужења, задруга и сл. како би представили своју понуду.

Међународни сајам у Нишу у марту месецу- у плану је обезбеђивање штанда, или као до сада део штанда, како би се представила понуда општине Ражањ у региону. Према могућностима, обезбедиће се презентација локалних туристичких домаћинстава.

Сајам туризма и сеоског туризма у Крагујевцу у последњем тромесечију- планира се наступ који би показао заинтересованост туриста из овог дела Србије. Наступ на овом сајму биће реализован према могућностима туристичке организације.

Сајам етно хране и пића у Београду у децембру месецу- догађај на коме се у сарадњи са туристичком организацијом представе локални произвођачи хране и старих заната, пружаоци услуга у туризму, удружења и задруге из ових области.

Поред наведених сајмова у наредној години Туристичка организација општине Ражањ узеће учешће на промотивним догађајима, манифестацијама, презентацијама, изложбама и слично, према својим могућностима. Планира се учешће у свим

Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације
општине Ражањ за 2026.годину

манифестацијама у местима која припадају Јужној и Зашадној Србији, као део сарадње и подршк стварања Регионалне организације из области туризма. Ови наступи биће планирани у договору са туристичким организацијама.

Кроз учешће на наведеним сајмовима, манифестацијама, изложбама, такмичењима и сл. промовисаћемо туристичку понуду путем промотивног материјала и личног контакта са посетиоцима. Туристичке организација општине Ражањ ће у току године проширити листу учешћа на сајмовима, манифестацијама и осталим догађајима намењени туристичкој промоцији према својим могућностима.

3. ИЗРАДА ПРОПАГАНДНОГ МАТЕРИЈАЛА

3.1. Израда штампаног материјала

Туристичка организација општине Ражањ у наредној години планира ажурирање података и замену фотографија и сличних измена у постојећој брошури и штампати у одговарајућем тиражу.

У плану је и израда нове брошуре која ће на што бољи начин представити аутентичност ражањског краја. Обновиће се брошура о употребним вредностима Ражањских црепуља, која је у претходном периоду била изузетно тражена од стане посетилаца на сајмовима и манифестацијама.

3.2. Сувенири и видео материјал

Туристичка организација општине Ражањ у понуди има ручно израђен оригиналан сувенир- макету црепуље са постољем и сачем упаковане у пригодну кутију. Такође, поседује и употребни сувенир- црепуљу упаковану у одговарајућој картонској кутији са штампом. Међутим, пошто сувенири играју важну улогу промоцији туристичке понуде, у плану је израда додатних што оригиналнијих сувенира и употребних предмета са препознатљивим мотивима Ражања који ће осликавати туристичку понуду општине. Идеја је да се производи попут ракије, меда и сл. спакују у мале амбалаже, макета фруле, плетених чарапа, магнета и сл. упакују као један производ са назнаком Поздрав из зелене општине. Сувенир ће бити израђен у сарадњи са локалним произвођачима и удружењима.

Један од незаобилазних видова промоције поред сајмова, конференција су и видео спотови који сликом и звуком најбоље могу да дочарају сву лепоту ражањског краја. Туристички промо филм има велики значај за препознатљивост туристичке дестинације и стварање жељеног мишљења јавности, с тим у вези, као и претходних година, Туристичка организација општине Ражањ ће се потрудити да поред постојећих промо филмова обнови колекцију и промовисати на каналима комуникације.

Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације
општине Ражањ за 2026.годину

Због свој популарности, у 2026.години фокус ће бити стављен на израду кратких, ткз. reels видео снимака, што реалистичнијих и спонтаних ткз.UGC видеа. Сама опрема за овакав вид промоције није превише захтевна, програми у којима се обрађују овакви видео материјали су доступни, тако да ћемо се потрудити да искористимо постојеће ресурсе и надоградимо их.

Израда промотивних материјала, сувенира и видео материјала ће се вршити у складу са приоритетима и финансијским стањем Туристичке организације општине Ражањ.

4. ПОДРШКА У ОРГАНИЗОВАЊУ И ОРГАНИЗАЦИЈА МАНИФСТАЦИЈА

Туристичка организација општине Ражањ ће у 2026.години бити суорганизатор многих догађаја и манифестација које ће се одржати на територији општине Ражањ. Пружиће техничку подршку али и финансијску, у складу са својим могућностима, свим манифестацијама које нису у њеној организацији али које подржавају развој туризма и њено унапређење на територији општине.

Као и до сада подржаће манифестације које организује Дом културе у Ражњу, културна уметничка друштва са територије општине, удружења и месне заједнице.

4.1. Гастро- туристичка манифестација „Чаролије из црепуље“

Туристичка организација општине Ражањ је организатор гастро- туристичке манифестације „Чаролије из црепуље“ уз партнерство са Пољопривредно социјалном задругом Ражањке и под покровитељством општине Ражањ. И у 2026. години ћемо се потрудити да унапредимо организацију ове манифестације и привучемо пажњу што широј публици.

Наставиће се са унапређењем манифестације као што је увођење нових и занимљивих такмичарских дисциплина и активности. Идеја је да се подједнако посветимо едукацији и значају технике израде ражањских црепуља и употребној вредности црепуље.

Потрудићемо се да укључимо што већи број учесника како са локала тако и из целе земље.

Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације
општине Ражањ за 2026.годину

5. САРАДЊА, КООРДИНАЦИЈА И ЕДУКАЦИЈА

Туристичка организација општине Ражањ наставиће сарадњу са органима локалне самоуправе и са својим оснивачем у циљу доношења и спровођења мера у складу са њеним овлашћењима, а у циљу иницирања развоја туризма.

Протеклих година, Туристичка организација општине Ражањ потписала је велики број Споразума о сарадњи у циљу што прецизнијег дефинисања међусобних улога и могућности при остварењу заједничких интереса. Наставља се сарадња са субјектима јавног и приватног сектора са територије Републике Србије у циљу развоја и промоције туризма ражањског краја. У 2026. години наставиће се са заједничким деловањем у циљу промоције вредности саме општине али и пружиће се корак даље у виду умрежавања у сврху стварања јединствене понуде на локаллу али и као део регионалне понуде.

Туристичка организација општине Ражањ ће се потрудити да одржи постојеће и створи услове за нове сарадње са министарствима, институтима, општинама, туристичким организацијама, школама, факултетима, разним установама, медијима, удружењима и појединцима који потенцијално могу нешто значити за развој туризма општине Ражањ.

Сарадња са удружењима и локалним предузетницима и пољопривредним газдинствима се највише огледа у заједничким наступима. Сарадња са угоститељима се огледа активној промоцији њихових смештајних капацитета. Као иницијатор стварања нових понуда смештајних капацитета која ће се категоризовати, Туристичка организација општине Ражањ делује у погледу давања информација, савета за све који су заинтересовани за бављење туризмом на територији општине.

Туристичка организација општине Ражањ активно ће учествовати у свим преговорима на тему стварања регионалне понуде и даће свој допринос у виду умрежавања локалних актера како би општина Ражањ на адекватан начин могла учествовати у креирању шире понуде.

Као и претходних година, Туристичка организација општине Ражањ ће се потрудити да организује обуке и едукације на теме које се тичу бављењем туризмом за заинтересоване становнике општине према исказаним потребама. Обуке се могу тицати категоризације, права и обавеза угоститеља, побољшања квалитета и квантитета понуде. Поред тога, Туристичка организација ће се потрудити да организује и студијске посете ка успешним причама сеоских туристичких домаћинстава који су прави примери добре праксе, а релевантна су условима наших сеоских угоститеља.

Као део понуде Туристичка организација види и могућности учествовања у формирању националне руте Пут керамике у Србији чији је иницијатор музеј у

Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације
општине Ражањ за 2026.годину

Аранђеловцу. Овом сарадњом ражањско црепуљарство би добило већу видљивост и шири значај. Потрудићемо се да учешћем у раду овакве организације, а уз допуштење оснивача, дамо допринос у циљу популаризације Ражањског црепуљарства.

Током 2026. године наставиће се едукација туристичких радника на семинарима које организује Министарство туризма и омладине, Туристичка организација Србије, Привредна комора, Регионалне развојне агенције, Стална конференција градова и општина и сл.

6. ПРОЈЕКТИ

Туристичка организација општине Ражањ ће у 2026.години наставити рад на пројектима битним за унапређење туристичке понуде општине које расписује ресорно министарство, али и министарства која подржавају организације а теме конкурса су туризам, култура и слично. То подразумева ангажовање на припреми пројектних предлога у циљу добијања средстава од надлежних државних и других институција (еу фондови и друго) за пројекте из области туризма.

За позиве за достављање предлога пројеката из области туризма на које може да се јави локална самоуправа, Туристичка организација општине Ражањ ће активно учествовати у припреми, а ако дође до одобравања пројекта, и у реализацији и праћењу пројектног циклуса.

Туристичка организација општине Ражањ активно ће пратити конкурсе намањене угоститељима и биће им на располагању у виду информисања и обавештења, помоћи при изради пројектне документације и касније у виду реализације пројектне идеје.

7. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

Туристичка организација општине Ражањ ће током 2026.године осим наведених активности обављати и друге послове из свог делокруга рада које буду произашле из актуелне ситуације током године и настојаће да употпуни садржаје новим идејама и активностима у циљу даљег развоја туризма на територији општине и рационалнијег трошења планираних средстава уз сагласност оснивача.

Туристичка организација општине Ражањ наставља да активно промовише сеоски туризам и да подстиче власнике сеоских домаћинстава да их категоришу као туристичка. Организација ће као и до сада бити на располагању власницима сеоских туристичких домаћинстава за помоћ у примени актуелног Закона о туризму. Промоција истих ће се

Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације
општине Ражањ за 2026.годину

обављати путем сајта, друштвених мрежа као и на сајмовима и манифестацијама на којима ТОО Ражањ узима учешће.

У тежњи за што бољим пласманом угоститеља, удружења, произвођача и других локалних субјеката важних за туризам, Туристичка организација ће се прикључивати асоцијацијама и групацијама од интереса уз допуштење оснивача.

8. ЗАКЉУЧАК

Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације општине Ражањ је у складу са финансијским планом за 2026.годину.

Наведени Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације општине Ражањ се може мењати током 2026.године, пре свега захтевом оснивача, изменама закона и другог, као и неким другим разлозима који могу битно да утичу на развој туризма општине Ражањ. Све у свему главни задатак и циљ Туристичке организације општине Ражањ је што квалитетнија промоција ражањског краја.

Директор Туристичке организације
општине Ражањ
Милена Јанковић

1. ПРОГРАМ

Назив програма:	Програм 1. Становање, урбанизам и просторно планирање				
Шифра програма:					
Сектор:	Урбанизам и просторно планирање				
Сврха:					
Основа:					
Опис:					
Назив организационе јединице/буџетски корисник:					
Одговорно лице за спровођење програма:					

Циљ*	Назив индикатора	Вредност у базној години (2024)	Очекивана вредност у 2025. години	Индикатори**				Извор верификације
				Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години		
1								

Циљ	Назив индикатора	Вредност у базној години (2024)	Очекивана вредност у 2025. години	Индикатори				Извор верификације
				Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години		
2								

Циљ	Назив индикатора	Вредност у базној години (2024)	Очекивана вредност у 2025. години	Индикатори				Извор верификације
				Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години		

ПЛАНИРАНА СРЕДСТВА ЗА ПРОГРАМ

Рбр.	Конто	ОПИС	Вредност у базној години (2024)		Очекивана вредност у 2025. години		Вредност у 2026. години		Вредност у 2027. години		Вредност у 2028. години		Укупно (2026-2028)	
			Приходи из буџета	Приходи из осталих извора	Приходи из буџета	Приходи из осталих извора	Приходи из буџета	Приходи из осталих извора	Приходи из буџета	Приходи из осталих извора	Приходи из буџета	Приходи из осталих извора	Приходи из буџета	Приходи из осталих извора
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=(8+10+12)	15=(9+11+13)
146		УКУПНИ ПРИХОДИ, ПРИМАЊА И ПРЕНЕГА СРЕДСТВА ИЗ ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ (1 + 8 + 81 + 106)			4.006.000		4.717.000		4.792.472		4.869.152		14.378.624	
147	400000	ТЕКУЋИ РАСХОДИ (148+166+211+226+250+263+279+294)			4.006.000		4.637.000		4.711.192		4.786.572		14.134.764	
148	410000	РАСХОДИ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ (149+151+155+157+162+164)			1.970.000		2.048.000		2.080.768		2.114.060		6.242.828	
149	411000	ПЛАТЕ, ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ (ЗАРАДЕ) (150)			1.520.000		1.605.000		1.630.680		1.656.771		4.892.451	
150	411100	Плате, додаци и накнаде запослених			1.520.000		1.605.000		1.630.680		1.656.771		4.892.451	
151	412000	СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА (од 152 до 154)			250.000		243.000		246.888		250.838		740.726	
152	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање			167.000		163.000		165.608		168.258		496.866	
153	412200	Допринос за здравствено осигурање			83.000		80.000		81.280		82.580		243.860	
162	415000	НАКНАДА ТРОШКОВА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ (163)			200.000		200.000		203.200		206.451		609.651	
163	415100	Накнаде трошкова за запослене			200.000		200.000		203.200		206.451		609.651	
166	420000	КОРИШЋЕЊЕ УСЛУГА И РОБА (167 + 175 + 181 + 190 + 198 + 201)			2.006.000		2.569.000		2.610.104		2.651.867		7.830.971	
167	421000	СТАЛНИ ТРОШКОВИ (од 168 до 174)			233.000		256.000		260.096		264.257		780.353	
168	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга			93.000		93.000		94.488		96.000		283.488	
169	421200	Енергетске услуге					28.000		28.448		28.903		85.351	
170	421300	Комunalне услуге			10.000		5.000		5.080		5.161		15.241	
171	421400	Услуге комуникација			130.000		130.000		132.080		134.193		396.273	
175	422000	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА (од 176 до 180)			120.000		120.000		121.920		123.871		365.791	
176	422100	Трошкови службених путовања у земљи			120.000		120.000		121.920		123.871		365.791	
181	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ (од 182 до 189)			1.196.000		1.788.000		1.816.608		1.845.674		5.450.282	
183	423200	Компјутерске услуге			30.000		20.000		20.320		20.645		60.965	

ПЛАНИРАНА СРЕДСТВА ЗА ПРОГРАМ

Рбр.	Компо	ОПИС	Вредност у базној години (2024)		Очекивано вредност у 2025. години		Вредност у 2026. години		Вредност у 2027. години		Вредност у 2028. години		Укупно (2026-2028)	
			Приходи из буџета	Приходи из осталих извора	Приходи из буџета	Приходи из осталих извора	Приходи из буџета	Приходи из осталих извора	Приходи из буџета	Приходи из осталих извора	Приходи из буџета	Приходи из осталих извора	Приходи из буџета	Приходи из осталих извора
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=(8+10+12)	15=(9+11+13)
184	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених			230.000		100.000		101.600		103.226		304.826	
185	423400	Услуге информисања			225.000		110.904		112.678		114.481		338.063	
186	423500	Стручне услуге					94.096		95.602		97.131		286.829	
187	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство			129.000		300.000		304.800		309.677		914.477	
188	423700	Репрезентација			356.000		980.000		995.680		1.011.611		2.987.291	
189	423900	Остале опште услуге			226.000		183.000		185.928		188.903		557.831	
198	425000	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ (199 + 200)			40.000		20.000		20.320		20.646		60.966	
199	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката			20.000		10.000		10.160		10.323		30.483	
200	425200	Текуће поправке и одржавање опреме			20.000		10.000		10.160		10.323		30.483	
201	426000	МАТЕРИЈАЛ (од 202 до 210)			417.000		385.000		391.160		397.419		1.173.579	
202	426100	Административни материјал			42.000		10.000		10.160		10.323		30.483	
210	426900	Материјали за посебне намене			375.000		375.000		381.000		387.096		1.143.096	
294	480000	ОСТАЛИ РАСХОДИ (295 + 298 + 302 + 304 + 307 + 309)			30.000		20.000		20.320		20.645		60.965	
298	482000	ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ И КАЗНЕ (од 299 до 301)			30.000		20.000		20.320		20.645		60.965	
300	482200	Обавезне таксе			30.000		20.000		20.320		20.645		60.965	
311	500000	ИЗДАЦИ ЗА НЕФИНАНСИЈУ ИМОВИНУ (312 + 334 + 343 + 346 + 354)					80.000		81.280		82.580		243.860	
312	510000	ОСНОВНА СРЕДСТВА (313 + 318 + 328 + 330 + 332)					80.000		81.280		82.580		243.860	
318	512000	МАШИНЕ И ОПРЕМА (од 319 до 327)					80.000		81.280		82.580		243.860	
320	512200	Административна опрема					80.000		81.280		82.580		243.860	
405		УКУПНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ (147 + 311 + 357)			4.006.000		4.717.000		4.792.472		4.869.152		14.378.624	

ПЛАНИРАНА СРЕДСТВА ЗА ПРОГРАМ

Рбр.	Конто	ОПИС	Вредност у базној години (2024)		Очекивана вредност у 2025. години		Вредност у 2026. години		Вредност у 2027. години		Вредност у 2028. години		Укупно (2026-2028)	
			Приходи из буџета	Приходи из осталих извора	Приходи из буџета	Приходи из осталих извора	Приходи из буџета	Приходи из осталих извора	Приходи из буџета	Приходи из осталих извора	Приходи из буџета	Приходи из осталих извора	Приходи из буџета	Приходи из осталих извора
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=(8+10+12)	15=(9+11+13)
Разлика (146-405) Укупни приходи, примљено и пренето средства - Укупни расходи и издаци														

Шифра	Извори финансирања програмске активности	Вредност у базној години (2024)	Очекивана вредност у 2025. години	Вредност у 2026. години	Вредност у 2027. години	Вредност у 2028. години	Укупно (2026-2028)
1	2	3	4	5	6	7	8=(5+6+7)
01	Приходи из буџета		4.006.000	4.717.000	4.792.472	4.869.152	14.378.624
УКУПНО ЗА: Програм 1. Становање, урбанизам и просторно планирање			4.006.000	4.717.000	4.792.472	4.869.152	14.378.624
Разлика (Укупни расходи и издаци - Укупни извори)							

ЛИСТА ПРОГРАМСКИХ АКТИВНОСТИ/ПРОЈЕКТА У ОКВИРУ ПРОГРАМА

Рбр.	Назив програмских активности и пројеката у оквиру програма по буџетским корисницима	Вредност у базној години (2024)		Очекивана вредност у 2025. години		Вредност у 2026. години		Вредност у 2027. години		Вредност у 2028. години		Укупно (2026-2028)	
		Буџетска средства	Средства из осталих извора	Буџетска средства	Средства из осталих извора	Буџетска средства	Средства из осталих извора	Буџетска средства	Средства из осталих извора	Буџетска средства	Средства из осталих извора	Буџетска средства	Средства из осталих извора
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
УКУПНО ЗА: Програм 1. Становање, урбанизам и просторно планирање													

* 1-5 циља за сваки програм
** 1-3 индикатора за сваки циљ

Датум:

19.11.2025.

ОДГОВОРНОСТ
[Печат општине Ражањ]
[Потпис]

Туристичка организација
општине Ражањ
Ул. Страхиње Симоновића бр. 6
37215 Ражањ
Бр.: 370-166/25
Датум: 19.11.2025.

Образложење Предлога финансијског плана Туристичке организације општине Ражањ за 2026. годину

На основу члана 30. и 31. Закона о туризму („сл.гласник РС бр.17/2019“) као и на основу Закона о буџетском систему ("Сл. гласник РС", бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 – др.закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019 и 72/2019), Туристичка организација општине Ражањ, у складу са својом делатношћу, предлаже Финансијски план са адекватним образложењем, као акт индиректног корисника буџета општине Ражањ, израђен на основу упутства за припрему буџета општине Ражањ за 2026. годину са пројекцијама за 2027. и 2028. годину.

ПРОГРАМ 4: Развој туризма

Програмска активност: 1502-0001 Управљање развојем туризма

Функција: 473 – Туризам

Назив организационе јединице/буџетски корисник: Туристичка организација општине Ражањ

Циљ 1: Повећање смештајних капацитета туристичке понуде.

- Индикатор 1: Број новорегистрованих смештајних и угоститељских објеката.
- Индикатор 2: Број жена и мушкараца пружаоца услуге смештаја и угоститељских услуга.
- Индикатор 3: Број смештајних лежаја.
- Образложење: Циљна вредност у 2024.години били су 2 објекта за смештај гостију који су током 2024.остварени (укупно 9 новокатегорисаних).

Уколико гледамо структуру пружаоца услуге смештаја и угоститељских услуга у новорегистрованим објектима може се закључити да су током 2024. године укупан број жена и мушкараца пружаоца услуге смештаја и угоститељских услуга био је 9 укупног капацитета 39 лежајева, мушкараца је 6 а жена 3. У 2025.години очекивана вредност нових смештајних капацитета је била 3 категорисана са 8 лежајева, до половине године категорисан је један објект са два лежаја у власништву особе мушког пола; до краја 2025. године очекује се остварење циљне вредности. За 2026.годину очекује се увећање смештаја за 1 објект са 2 лежаја.

Циљ 2: Унапређење промоције туристичке понуде општине на циљаним тржиштима

- Индикатор 1: Број догађаја који промовишу туристичку понуду општине у земљи/иностранству на којима учествује ТО Ражањ.
- Образложење: Циљна вредност у 2024. години у погледу нових догађаја/манifestација за привлачења туриста је 1 нови догађај. Реализован број промотивних догађаја у 2024.години био је 9. Очекивана вредност за 2025.годину била је 10 догађаја, у првој половини године реализовано је 8; очекује се остварење циљне вредности до краја 2025. године. Очекивана вредност за 2026. годину је 6 догађаја.

Циљ 3: Повећање квалитета туристичке понуде и услуга

- Индикатор 1: Број уређених и на адекватан начин обележених туристичких локалитета у општини-број туристичких сигнализација - циљна вредност у 2024.години је постављање две туристичке сигнализације.
- Индикатор 2: Број нових догађаја/манifestација за привлачење туриста.
- Образложење: Током 2024. године циљна вредност је постављање 2 туристичке сигнализације. Циљна вредност није остварена. Током 2025 године циљна вредност је постављање 1 туристичке сигнализације, до половине 2025.године циљана вредност није остварена. Због законских регулатива и надлежности које прате уређење и обележавање туристичких локалитета у 2026.години индикатор 1: Број уређених и на адекватан начин обележених туристичких локалитета у општини-број туристичких сигнализација се укида.

У погледу индикатора - нових догађаја/манifestација за привлачење туриста: Циљна вредност у 2024. години је 1 нови догађај. Циљна вредност је остварена- Михољски сусрети села. Циљана вредност за 2025.годину је још 3 нова догађаја на територији Општине, очекује се остварење циљне вредности до краја године. За 2026. годину предлаже се промена овог индикатора у Индикатор 1: Број нових догађаја/манifestација/ услуга за привлачење туриста; овај индикатор би се односио на све догађаје, манifestације и услуге које се буду дешавале на територији Општине у организацији установа, удружења, организација или појединаца а поспешују туристичку понуду и услуге у погледу привлачења туриста. Циљна вредност индикатора је 2 нова догађаја/ манifestације/ услуге.

Циљ 4: Јачање свести о родној равноправности запослених у туризму

- Индикатор 1: Број одржаних обука за запослене у туризму за родну анализу и планирање родноодговорних мера.
- Образложење: Очекивани број обуке у 2023. години су 2 обуке намењене запосленима које су током 2023. године остварене. Циљна вредност у 2024. години су 2 нове обуке. Циљана вредност није остварена. Очекивана вредност у 2025.години је 1 обука, која није остварена у првој половини године. Предлаже се укидање циља 4: Јачање свести о родној равноправности запослених у туризму; с'обзиром да је циљна вредност из 2023.године остварена, не постоји потреба за постављањем овог циља у 2026. години.

Циљ 5: Јачање и унапређење кадровских капацитета лица ангажованих у етно туризму

- Индикатор 1: Број одржаних едукација у области етно туризма и присутност лица на едукацији по полу.
- Образложење: Циљна вредност 2024. године су 2 нове едукације уз присуство минимум 15 лица (8 жена и 7 мушкараца). Циљана вредност је остварена. Очекивана вредност у 2025.години је 1 обука (5 мушкараца и 10 жена)- циљна вредност је остварена, 1 састанак и дводневне едукативне посете представника Немачке канцеларије за развој (ГИЗ) у којима је учествовало 11 жена и 7 мушкараца. Циљна вредност у 2026. години је 1 едукација.

Предлаже се мала измена у називу циља **Циљ 4: Јачање и унапређење кадровских капацитета лица ангажованих у туризму** што би омогућило да пратимо шири кадровски капацитет од етно туризма. Тако и измену у називу индикатора: Индикатор 1: Број одржаних едукација у области етно туризма и присутност лица на едукацији по полу.

-

Циљ 6: Јачање и оснаживање жена на селу и понуде домаће радиности

- Индикатор 1: Број заједничких наступа на сајмовима Туристичке организације општине Ражањ и Удружење жена са територије општине Ражањ.
- Образложење: Вредност наведеног индикатора мери се бројем заједничких наступом ТОО Ражањ и Удружења жена са територије општине Ражањ. Очекивана вредност 2024. године су 3 нова заједничка наступа на сајмовима, догађајима и манифестацијама ТОО Ражањ и Удружења жена са територије општине Ражањ. Циљана вредност је остварена, 9 заједничких наступа. Вредност која се очекује у 2025.години је 2 нова заједничка наступа. До половине 2025.године остварено је 8 наступа.

Предлаже се измена назива циља који би обухватио ширу заједницу на селу: Циљ 5: Јачање и оснаживање становника на селу и понуде домаће радиности. Тако да назив индикатора сада гласи: **Индикатор 1: Број заједничких наступа на сајмовима и сличним догађајима Туристичке организације општине Ражањ и удружења, задруга предузетника и физичких лица са територије општине Ражањ.** Вредност која се очекује у 2026.години је 6 заједничких наступа удружења, задруга предузетника и физичких лица.

На основу Предлога финансијског плана за 2026. годину Туристичке организације општине Ражањ и постављених циљева, у наставку је образложена расхода трошкова за 2026. годину.

- Кonto 411000 Плате, додац и накнаде запослених 1.605.000,00 РСД

Образложење: Са овог конта вршиће се исплата зарада запослених у Туристичкој организацији општине Ражањ. Тренутно је запослен један радник на месту директора ТОО Ражањ (VII-16 степен са коефицијентом 19,80). Систематизовано радно место - Административни помоћник је упражњено. Одлуком о буџету обезбеђена су средства за зараде једног запосленог радника за 2026.

- Кonto 412000 Социјални доприноси на терет послодавца 250.000,00 РСД (412100 Допринос за пензијско и инвалидско осигурање 163.000,00 РСД, 412200 Допринос за здравствено осигурање 80.000,00 РСД)

Образложење: Са овог конта вршиће се исплата доприноса за пензијско, инвалидско и здравствено осигурање. Одлуком о буџету обезбеђена су средства за зараде једног запосленог радника за 2026. годину.

- Кonto 415000 Накнада трошкова за запослене 200.000,00 РСД

Образложење: Са овог конта планирана је исплата путног трошка за једног радника.

- Кonto 421000 Стални трошкови 256.000,00 РСД (421100 Трошкови платног промета и банкарских услуга 93.000,00 РСД, 421200 Енергетске услуге 28.000,00 РСД, 421300 Комуналне услуге 5.000,00 РСД, 421400 Услуге комуникација 130.000,00 РСД)

Образложење: Са овог конта вршиће се исплате провизије трезору, енергетске услуге, плаћање комуналних услуга које се односе на услуге чишћења и одржавања хигијене у пословним просторијама Туристичке организације и плаћање услуга мобилне телефоније.

- Кonto 422000 Трошкови путовања 120.000,00 РСД (422100 Трошкови службених путовања у земљи 120.000,00 РСД)

Образложење: Са овог конта вршиће се исплата трошкова службених путовања запослених у земљи, а који се односе на трошкове превоза, паркинга и путарине.

- Кonto 423000 Услуге по уговору 1.787.000,00 РСД (423200 Компјутерске услуге 20.000,00 РСД, 423300 Услуге образовања и усавршавања запослених 100.000,00 РСД, 423400 Услуге информисања 110.904,00 РСД, 423500 Стручне услуге 94.096,00 РСД, 423600 Услуге за домаћинство и угоститељство 300.000,00 РСД, 423700 Репрезентација 980.000,00 РСД, 423900 Остале опште услуге 183.000,00 РСД)

Образложење:

Са конта 423- Компјутерске услуге, планирано је плаћање поправки и сличних услуга.

Са конта **423300** – Услуге образовања и усавршавања запослених, планирано је плаћање усавршавања запосленог и едукације у земљи у недостатку стручног кадра на обукама и форумима које организује Туристичка организација Србије као кровна институција свих туристичких организација у Србији, али и других едукативних центара за једног запосленог.

Са конта **423400** – Услуге информисања планирано је плаћање медијског оглашавања и информисања у часописима, новинама, радио станицама, телевизијама, порталима и слично о активностима, постигнућима, манифестацијама/догађајима које организује/суорганизује Туристичка организација општине Ражањ.

Са конта **423500** – Стручне услуге планирано је плаћање стручних услуга – водитеља, веб дизајнера, едукатора, чланова комисије, презентера њихов путних трошкова, превозилачке услуге и сл.

Са конта **423600** – Услуге за домаћинство и угоститељство планирана је набавка угоститељских услуга којима се обезбеђује преноћиште и ручак за предаваче на обукама, едукацијама и форумима, које ће Туристичка организација општине Ражањ организовати за понуђаче угоститељско-смештајних услуга са територије општине, локално становништво – потенцијалне пружаоце туристичких услуга, чланове Удружења и Задруге са циљем унапређења туристичке понуде општине Ражањ. Планирано је плаћање угоститељских услуга за запослене ТОО Ражањ приликом службених путовања (наступа на сајмовима и форумима). Такође угоститељске услуге се односе на преноћиште и храну за извођаче и госте на манифестацијама које организује ТОО Ражањ.

Са конта **423700** - Репрезентација обезбеђују се поклони и награде за учеснике свих манифестација које организује/суорганизује ТОО Ражањ: „Чаролије у црепуљи“, „Дани Саве Јеремића“, „Међународни студентски дани фолклора“, „Дан општине Ражањ“, „Фолклор у прекограничном региону“, „Дани купина“, „Михољски сусрети села“, „Прелазак Послонских планина“, „Видовданско коло“, Смотра народног стваралаштва у Витошеву, „Дечији фестивал фолклора“ у Смиловцу, Обележавање Буковичке битке, Обележавање Св. Трифуна, обележавање градске славе, и Дана младих. Врши се набавка безалкохолних напитака и хране за конзумацију учесника за све манифестације које организује/суорганизује ТОО Ражањ, кетериг, набавка репрезентативних поклона и хране приликом представљања гастро-туристичке понуде на многобројним сајмовима, изложбама, догађајима, манифестацијама, службених сусрета и осталих званичних прилика.

Са конта **423900** - Остале опште услуге плаћаће се котизација за учешће на сајмовима и манифестацијама у Србији и пратећи трошкови организовања манифестације. Обезбедиће се набавка услуге штампаног материјала у виду билборда, постера великих и мањих формата, брошура, флајера, захвалница, диплома, роковника, оловки, фасцикла, позивница, кеса, мапе града и осталих штампаних реквизита који имају сврху промоције туристичких потенцијала општине Ражањ и манифестација које организује Туристичка организација општине Ражањ. Промотивни материјал користи се и на сајмовима, као и на промотивним активностима где Туристичка организација није директни организатор већ суорганизатор. Затим је планирано плаћање

- **Кonto 425000 Текуће поправке и одржавање 20.000,00 РСД (425100 Текуће поправке и одржавање зграда и објеката 10.000,00 РСД, 425200 Текуће поправке и одржавање опреме 10.000,00 РСД)**

Образложење: Са наведеног конта 425000 плаћаће се текуће поправке, одржавање зграда, објеката и опреме.

- **Кonto 42600 Материјал 385.000,00 РСД (426100 Административни материјал 10.000,00 РСД, 426900 Материјали за посебне намене 375.000,00 РСД)**

Образложење: Кonto 426000 намењен је за куповину административно-канцеларијског материјала, материјала посебне намене, реквизите за манифестације и сл..

- **Кonto 512000 Машине и опрема 80.000,00 РСД (Административна опрема 200.000,00 РСД)**

Образложење: Са овог конта планирана је набавка потребне административне опреме.

Милена Јанковић
Директор ТОО Ражањ

Туристичка организација
општине Ражањ
Ул. Страхиње Симоновића бр. 6,
37215 Ражањ
Бр.: 370-166/25
Датум: 19.11.2025.

На основу члана 36. став 1. такча 15. и члана 41. став 3. Закона о туризму („Службени гласник РС“ бр. 17/19), члана 18. и 22 став 1. алинеја 3. и 4. Статута Туристичке организације Општине Ражањ (01.12.2017. бр. 6/17) и члана 2. став 3. Пословника о раду Управног одбора Туристичке организације општине Ражањ (од 01.12.2017. године) Управни одбор Туристичке организације општине Ражањ, на Седници одржаној дана 19.11.2025. године, доноси

О Д Л У К У

1.

УСВАЈА СЕ Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације Општине Ражањ за 2026. годину са Финансијским планом за 2026. годину на основу претходно добијене Сагласности Туристичке организације Србије бр. 3270 од 17.11.2025. године.

2.

Програм рада и план промотивних активности Туристичке организације општине Ражањ са Финансијским планом за 2026. годину из тачке 1. ове одлуке доставити на сагласност Општинском већу и и Скупштини општине Ражањ.

Образложење

Чланом 36. став 1. такча 15. и чланом 41. став 3. Закона о туризму („Службени гласник РС“ бр. 17/19), члана 18. и 22 став 1. алинеја 3. и 4. Статута Туристичке организације Општине Ражањ (01.12.2017. бр. 6/17) и члана 2. став 3. Пословника о раду Управног одбора Туристичке организације општине Ражањ (од 01.12.2017. године) предвиђено је да Управни одбор Туристичке организације општине Ражањ усваја Програм рада и план

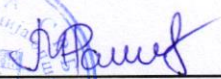
промотивних активности Туристичке организације општине Ражањ са Финансијским планом уз Сагласност Туристичке организације Србије.

Програмом рада и планом промотивних активности Туристичке организације општине Ражањ са финансијским планом за 2026. годину обухваћене су активности Туристичке организације општине Ражањ које ће се реализовати у 2026. години, а у оквиру расположивих средстава предвиђених Финансијским планом Туристичке организације општине Ражањ за 2026. годину.

УПРАВНИ ОДБОР ТУРИСТИЧКЕ
ОРГАНИЗАЦИЈЕ ОПШТИНЕ РАЖАЊ

ПРЕДСЕДНИЦА:

Марија Ракић

СРБИЈА
Зоживи!

ТУРИСТИЧКА
ОРГАНИЗАЦИЈА
СРБИЈЕ

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ
БЕОГРАД, ЧИКА ЉУБИНА 8

Бр. 3270

Датум 17.11.2025 г.

На основу члана 36. став 1. тачка 15), а у вези са чланом 39. став 2. и чланом 41. став 4. Закона о туризму („Службени гласник РС“ број 17/2019) и члана 16. Статута Туристичке организације Србије, даје се

ПРЕТХОДНА САГЛАСНОСТ

Туристичкој организацији општине Ражањ на доношење Програма рада и плана промотивних активности, у делу плана промотивних активности, за 2026. годину.

Образложење

Туристичка организација општине Ражањ се обратила Туристичкој организацији Србије захтевом за давање претходне сагласности на Програм рада и план промотивних активности, у делу плана промотивних активности, за 2026. годину, број 3136/03.11.2025 године, у прилогу којег је доставила неопходну документацију.

Поступајући по предметном захтеву, Туристичка организација Србије је констатовала да Програм рада и план промотивних активности, у делу плана промотивних активности, за 2026. годину Туристичке организације општине Ражањ, нису у супротности са плановима и програмима промотивних активности Туристичке организације Србије, на основу чега је претходна сагласност дата.

План промотивних активности ЛТО у делу организације манифестација које се односе на специфичности појединих ЛТО, није био предмет разматрања, обзиром да исти нису саставни део плана и програма Туристичке организације Србије.

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ
БЕОГРАД
В.Д. ДИРЕКТОР
Марија Лабовић
мр Марија Лабовић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА РАЖАЊ
ОПШТИНСКО ВЕЋЕ

Датум: 24.10.2025.г.

Број: 004270934 2025 07013 004 000 380 001 04 002

На основу члана 46 став 1 тачка 8 Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон), члана 69. став 1. тачка 19, Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 1/19)

Општинско веће општине Ражањ, на седници одржаној 24.10.2025. године доноси

ЗАКЉУЧАК

1. Усваја се Извештај о спроведеној јавној расправи нацрта Локалног плана управљања отпадом општине Ражањ за период 2020–2030. године (Ревизија), у којем се констатује да је јавна расправа спроведена у прописаном року и да су пристигли коментари у потпуности прихваћени и уграђени у документ.
2. **Закључак доставити:** Канцеларији за локални економски развој и послове заштите животне средине, СО – е Ражањ и архиви.

Општинско веће општине Ражањ
Председник,
Добрица Стојковић,с.р.

На основу члана 12. Став 2. Тачка 2. Статута Општине Ражањ („Сл.лист Општине Ражањ“, бр. 1/19 и 2/21) и члана 28. Одлуке о јавним расправама („Сл.лист Општине Ражањ“, бр. 20/19) Канцеларија за локални економски развој и послови заштите животне средине објављује

**Извештај о спроведеној јавној расправи
Нацрта Локалног плана управљања отпадом општине Ражањ за период 2020 – 2030
године (Ревизија)**

У процесу израде Локалног плана управљања отпадом општине Ражањ за период 2020 – 2030 године (Ревизија), Канцеларија за локални економски развој и послови заштите животне средине ОУ Ражањ спровела је расправу о Нацрту Локалног плана управљања отпадом општине Ражањ за период 2020 – 2030 године (Ревизија) (у даљем тексту: Нацрт плана).

Јавна расправа о Нацрту плана спроведена је у периоду од 6.10.2025. закључно са 21.10.2025. године.

Јавни позив за учешће у јавној расправи са програмом јавне расправе и Нацртом плана објављен је на сајту општине Ражањ 6.10.2025. године.

Грађани, удружења, стручна и остала јавност позвани су да доставе примедбе, предлоге и сугестије Канцеларији за локални економски развој на е-маил адресу projekti@razanj.org или поштом на адресу: Општинска управа општине Ражањ, Канцеларија за локални економски развој, Трг Светог Саве 33, 37215 Ражањ.

Рок за достављање примедби, предлога и сугестија био је до 21.10.2025. године.

У наведеном року достављене су следеће примедбе, предлози и сугестије на објављен Нацрт Локалног плана управљања отпадом општине Ражањ за период 2020 – 2030 године (Ревизија):

– Невена Ненадовић, испред БОШ-а доставила је примедбу да је потребно исправити период важења Локалног плана управљања отпадом општине Ражањ за период 2020. – 2030 године. Будући да су у Нацрту плана употребљени нови подаци и документи након 2020. године предлог је да се промени период важења плана тако да стоји Локални план управљања отпадом општине Ражањ за период 2025 – 2030. године (Ревизија). Дати су коментари да се додају додатни описи на почетку код подтачака 3.1., 3.2., 3.3., 3.4. Сви пристигли коментари су усвојени и имплементирани у Нацрт плана.

На отвореном састанку на коме је представљен Нацрт Локалног плана управљања отпадом општине Ражањ за период 2020 – 2030 године (Ревизија) а који је одржан дана 15.10.2025. године у малој сали Општине Ражањ са почетком у 11:00 часова, поред представника испред Општине Ражањ, нису присуствовали заинтересовани представници грађана, удружења, стручне и остале јавности. У току презентације Нацрта плана није било предлога, сугестија ни коментара.

У Ражању,
22.10.2025. године

Канцеларија за локални економски развој и
послови заштите животне средине

Рената Бајкић, с.р.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА РАЖАЊ
ОПШТИНСКО ВЕЋЕ

Датум: 24.10.2025.г.

Број: 004251545 2025 07013 004 000 016 013 01 004

На основу члана 46 став 1 тачка 8 Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон), члана 69. став 1. тачка 19, Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 1/19 и 2/21)

Општинско веће општине Ражањ, на седници одржаној 24.10.2025. године доноси

ЗАКЉУЧАК

о давању сагласности на Предлог Уговор о вансудском поравнању са Светланом Дишић из Ражња

1. Даје се сагласност на предлог Уговора о вансудском поравнању између Општине Ражањ и Светлане Дишић из Ражња, као и на његов садржај, којим се мирно решава спор о накнади штете настале услед уједа пса луталице дана 01.07.2025. године, утврђивањем накнаде у износу од 35.000,00 динара.
2. Председник Општине Ражањ, Добрица Стојковић, као законски заступник Општине Ражањ, сходно одредби члана 44. став 1. тачка 3. Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон), овлашћује се да у име и за рачун Општине Ражањ закључи и потпише Уговор о вансудском поравнању из става 1. овог закључка са Светланом Дишић из Ражња.
3. Овај закључак ступа на снагу даном доношења.
4. Закључак доставити: Служби буџета, Одељењу за привреду и финансије општине Ражањ, СО-е Ражањ и архиви.

Општинско веће општине Ражањ
Председник,
Добрица Стојковић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА РАЖАЊ
ОПШТИНСКО ВЕЋЕ

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е:

Доношење овог закључка неопходно је с обзиром на чињеницу да је Светлана Дишић из Ражња поднела тужбу против Општине Ражањ пред Основним судом у Алексинцу, Судска канцеларија у Ражњу, због накнаде штете настале услед уједа пса луталице.

Захтевом Општинске управе општине Ражањ утврђено је да је постигнут споразум о мирном решавању спора, којим је оштећена пристала на вансудско поравнање у износу од 35.000,00 динара, уз обавезу повлачења тужбе.

Закључивањем овог Уговора о вансудском поравнању, окончава се спор и избегава даљи судски поступак, што је у функцији уштеде времена и средстава Општине. Исплатом договореног износа, све обавезе Општине Ражањ према оштећеној по овом основу сматрају се у потпуности измиреним.

Чињеница да накнада штете представља буџетски издатак захтева да на закључење Уговора претходно да сагласност Општинско веће, као орган надлежан за буџетске послове, у складу са Законом о локалној самоуправи и Статутом општине.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА РАЖАЊ
ОПШТИНСКО ВЕЋЕ

Број: 004250090 2025 07013 004 000 1230019 04 002

Датум: 24.10. 2025. године

Р а ж а њ

На основу 46 став 1 тачка 8 Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон) и члана 69. став 1. тачка 19. Статута општине Ражањ ("Службени лист општине Ражањ", број 1/19 и 2/21)

Општинско веће општине Ражањ, на седници одржаној 24.10.2025. године доноси

Р Е Ш Е Њ Е

1. **УСВАЈА СЕ** позив и одобрава председнику општине и заменику председника општине Ражањ да службено одпутују, службеним аутом шкода супер б, 4х4, регистарских ознака NI 436 ZZ у Бугарску, општина Бобов Дол поводом присуствовања манифестацији „BOBOV DOL Day - Town's 58th Anniversary“, која ће се одржати 26. и 27. октобра 2025. године
2. **ОДОБРАВАЈУ СЕ** новчана средства на име путног здравственог осигурања.
3. Служба благајне ће на основу овог решења извршити уплату путног здравственог осигурања на рачун „Компаније Дунав Осигурања“ а исплату путарина и осталих трошкова извршиће по завршетку службеног пута а по приложеним рачунима.
4. Средства исплатити са позиције раздела 2 глава 2.0, програм 16, програмска активност 2101-0002 - функционисање локалне самоуправе и градске општине, функција 111 – Извршни и законодавни органи, економска класификација - 422 трошкови путовања.
5. Решење доставити: Подносиоцу захтева, председнику општине, заменику председника општине, служби буџета и трезора и архивџи.

Општинско веће општине Ражањ
Председник
Добрица Стојковић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА РАЖАЊ
ОПШТИНСКО ВЕЋЕ

Број: 004385443 2025 07013 004 000 020 271 04 003

30.10.2025. године

Р а ж а њ

На основу члана 22. став 1. и члана 24. став 1. Правилника о раду тела за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, број 16/24), члана 46. став 1. тачка 8. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон), члана 69. став 1. тачка 18, Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 1/19)

Општинско веће општине Ражањ, на седници одржаној 30.10.2025. године доноси

ЗАКЉУЧАК

Члан 1.

Усваја се Програм за рад тела за координацију послова безбедности саобраћаја на подручју локалне самоуправе Ражањ за 2025. годину, у целини.

Члан 2.

Овај закључак ступа на снагу даном доношења.

Образложење

Доношење овог Програма је од стратешког значаја за унапређење безбедности саобраћаја на подручју општине Ражањ. Програм је усклађен са Националним програмом и Стратегијом безбедности саобраћаја Републике Србије, а његовом реализацијом тежи се стратешком циљу – смањењу броја погинулих и тешко повређених у саобраћају, посебно деце.

Планом су предвиђене конкретне мере и активности у кључним областима: раду тела, саобраћајном образовању и васпитању, као и превентивно-промотивним активностима, са укупним буџетом од 1.200.000,00 динара. Усвајањем овог Програма, Општина Ражањ омогућава приступ значајним државним средствима намењеним за побољшање безбедности свих учесника у саобраћају на својој територији, што представља директну корист за становништво и јавни интерес.

Општинско веће општине Ражањ

Председник

Добрица Стојковић, с.р.

На основу члана 22. став 1. и члана 24. став 1. Правилника о раду тела за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, број 16/24), на предлог тела за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима на територији локалне самоуправе Ражањ, Општинско веће општине Ражањ на седници одржаној дана 30.10.2025. године, доноси

ПРЕДЛОГ ПРОГРАМА

за рад тела за координацију послова безбедности саобраћаја на подручју локалне самоуправе Ражањ за 2025. годину

I УВОД

Програмом за рад тела за координацију послова безбедности саобраћаја на подручју локалне самоуправе Ражањ за 2025. годину (у даљем тексту: Програм) утврђују се циљеви, мере и активности у оквиру одређених области рада, рокови, финансијска средства и одговорни субјекти за спровођење истих, предвиђени законским и подзаконским прописима о безбедности саобраћаја на путевима у циљу унапређења безбедности саобраћаја на путевима.

У складу са Одлуком о распореду и коришћењу средстава за финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима у 2025. години (у даљем тексту: Одлука) чији је саставни део Национални годишњи програм унапређења безбедности саобраћаја на путевима за 2025. годину, Агенција за безбедност саобраћаја објавила је Први јавни позив за финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима у 2025. години (број: 011-434/25-13, од дана 24.10.2025. године, у даљем тексту: Јавни позив).

Средства која се додељују Јавним позивом, имају за циљ повећање безбедности учесника у саобраћају уз транспарентну и ефикасну расподелу и коришћење средстава за финансирање мера и активности за унапређење безбедности саобраћаја на путевима у Републици Србији, чиме се тежи достизању стратешког циља - да се смањи број погинулих и тешко телесно повређених лица за 50% до 2030. године, у односу на 2019. годину, као и без погинуле деце у саобраћају од 2030. године.

Програм јединице локалне самоуправе, у складу са Јавним позивом, садржи следеће области рада:

- 1) унапређење саобраћајне инфраструктуре са становишта унапређења безбедности саобраћаја на путевима;
- 2) рад тела за координацију;
- 3) унапређење саобраћајног васпитања и образовања;
- 4) превентивно-промотивне активности из области безбедности саобраћаја на путевима; и
- 5) научно-истраживачки рад у области безбедности саобраћаја.

Средства која се додељују по Јавном позиву јесу наменска средства, која се опредељују у складу са Националним програмом и могу се користити искључиво за реализацију појединачних мера и активности утврђених Стратегијом безбедности саобраћаја Републике Србије за период од 2023. до 2030. године, са Акционим планом за период од 2023. до 2025. године („Службени гласник РС”, број 84/23) које спроводе јединице локалних самоуправа или су партнери у спровођењу мера и активности.

II ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ ТЕЛА ПО ОБЛАСТИМА

Област: Унапређење саобраћајне инфраструктуре					
Р. бр.	Мера/Активност	Рокови *	Финансијска средства (РСД)	Одговорни субјекти	Веза са активностима у АП**
1.					
* рокове дефинисати квартално (нпр. I,II,III или IV квартал)					
**навести редни број активности из Акционог плана за период од 2023. до 2025. године („Службени гласник РС”, број 84/23)					

Област: Рад тела					
Р. бр.	Мера/Активност	Рокови *	Финансијска средства (РСД)	Одговорни субјекти	Веза са активностима у АП**
1.	Стручно усавршавање чланова савета	II квартал	100.000,00	Општинска управа, Савет	1.4.8.
* рокове дефинисати квартално (нпр. I,II,III или IV квартал)					
**навести редни број активности из Акционог плана за период од 2023. до 2025. године („Службени гласник РС”, број 84/23)					

Област: Унапређење саобраћајног образовања и васпитања					
Р. бр.	Мера/Активност	Рокови *	Финансијска средства (РСД)	Одговорни субјекти	Веза са активности у АП**
1.	Организација активности са децом– представа, пажљивкова смотра, едукација	II квартал	400.000,00	Савет, Предшколска установа, Основна школа	4.1.4. и 4.1.8.
* рокове дефинисати квартално (нпр. I,II,III или IV квартал)					
**навести редни број активности из Акционог плана за период од 2023. до 2025. године („Службени гласник РС”, број 84/23)					

Област: Превентивно-промотивне активности из области безбедности саобраћаја					
Р. бр.	Мера/Активност	Рокови *	Финансијска средства (РСД)	Одговорни субјекти	Веза са активности у АП**
1.	Набавка преносивог саобраћајног полигона за едукацију деце	II квартал	300.000,00	Савет, Предшколска установа, Основна школа	4.1.4. и 4.1.8.
2.	Набавка и подела дечијих ауто-седишта	II квартал	400.000,00	Савет, Дом здравља	4.2.3.
* рокове дефинисати квартално (нпр. I,II,III или IV квартал)					
**навести редни број активности из Акционог плана за период од 2023. до 2025. године („Службени гласник РС”, број 84/23)					

Област: Научно-истраживачки рад у области безбедности саобраћаја					
Р. бр.	Мера/Активност	Рокови *	Финансијска средства (РСД)	Одговорни субјекти	Веза са активности у АП**
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
* рокове дефинисати квартално (нпр. I,II,III или IV квартал) **навести редни број активности из Акционог плана за период од 2023. до 2025. године („Службени гласник РС”, број 84/23)					

Области	Финансијска средства	Проценат по областима
Унапређење саобраћајне инфраструктуре		
Рад тела	100.000,00	8,3%
Унапређење саобраћајног образовања и васпитања	400.000,00	33,3%
Превентивно-промотивне активности из области безбедности саобраћаја	700.000,00	58,4%
Научно-истраживачки рад у области безбедности саобраћаја		
Укупно:	1.200.000,00	100%

ОПШТИНСКО ВЕЋЕ
ОПШТИНЕ РАЖАЊ
Број:004385443 2025 07013 004 000 020 271 04 004
Датум: 30.10.2025.г.
Место: Ражањ

ПОТПИС

М.П.

Председник општинског већа
Добрица Стојковић,с.р.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА РАЖАЊ
ОПШТИНСКО ВЕЋЕ

Број: 004379747 2025 07013 004 000 400 043 04 003

30.10.2025. године

Р а ж а њ

На основу чл. 46. став 1. тачка 8. Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон), члана 69. став 1. тачка 18, Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 1/19)

Општинско веће општине Ражањ, на седници одржаној 30.10.2025. године доноси

ЗАКЉУЧАК

Члан 1.

Упућује се на јавну расправу Нацрт одлуке о буџету општине Ражањ за 2026. годину.

Члан 2.

Јавна расправа о Нацрту одлуке о буџету општине Ражањ за 2026. годину спроводи се у складу са Законом о буџетском систему, почев од 30. октобра 2025. године, а завршава се 13. новембра 2025. године.

Члан 3.

У току јавне расправе, грађани и правна лица могу подносити предлоге, примедбе и сугестије на Нацрт одлуке о буџету, на следеће начине:

1. путем електронске поште на адресу: budzetrazanj@gmail.com,
2. у писаном облику, на адреси: Општина Ражањ, Трг Светог Саве бр. 33.

Члан 4.

Рок за достављање предлога, примедби и сугестија је до 12. новембра 2025. године.

Члан 5.

Презентација Нацрта одлуке о буџету одржаће се 13. новембра 2025. године у 10:00 часова у малој сали општине Ражањ.

Члан 6.

О току и резултатима јавне расправе, Руководилац Одељења за привреду и финансије дужан је да сачини Извештај о јавној расправи у року од 7 дана од завршетка расправе.

Члан 7.

Овај закључак ступа на снагу даном доношења и објављује се на интернет презентацији општине Ражањ

Општинско веће општине Ражањ

Председник

Добрица Стојковић, с.р.

Република Србија

Општина Ражањ

Општинско веће

Број: 004379747 2025 07013 004 000 400 043 01 001

Датум: 30.10.2025

Р а ж а њ

ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЈАВНОЈ РАСПРАВИ О
НАЦРТУ ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ОПШТИНЕ РАЖАЊ ЗА
2026. ГОДИНУ

Предлагач Одлуке: Општинско веће општине Ражањ

Предмет јавне расправе: Одлука о буџету Општине Ражањ за 2026.годину

Област планирања и спровођења јавних политика: јавне финансије

Поштовани и драги суграђани,

Општина Ражањ је у процесу планирања буџета и јавних инвестиција за 2026.годину и желимо да вас укључимо у предлагање и избора пројеката који ће бити финансирани јавним средствима како би обезбедили бољи и квалитетнији живот у нашој општини.

Предлоге можете доставити путем електронске поште на адресу budzetrazani@gmail.com, као и у писаном облику на адреси Општине Ражањ, Трг Светог Саве бр.33.

Капитални пројекти су део Плана развоја општине Ражањ, Средњорочног плана општине Ражањ и Стратегије одрживог развоја Општине Ражањ

Одлуком о буџету предвиђени су следећи капитални пројекти:

За измену плана генералне регулације и израду планова детаљне регулације издвојено је 500.000 динара

За набавку земљишта у спроведеном поступку експропријације (накнадна исплата власницима земљишта) у селу Прасковчу, издвојено је 50.000 динара

За суфинансирање изградње рециклажног дворишта са компостаном издвојено је 37.495.000 динара (преузета обавеза)

За унапређење енергетске ефикасности зграде ОШ "Вук Караџић" Витошевац, издвојено одељење у Скорици, опредељено је 15.000.000 динара (преузета обавеза)

За капитално одржавање зграда општинске управе опредељено је 800.000 динара.

Код Буџетског фонда за заштиту животне средине издвојено је 1.550.000 динара за набавку опреме (контејнери и слично), неопходне за проширење активности прикупљања комуналног отпада на већи број насељених места.

Капитална улагања у 2026. години, у великој мери зависиће од одобрених пројеката које ће општина Ражањ кандидовати по конкурсима надлежних министарстава, страних донатора и европских фондова и расположивих вишкова средстава

Очекујемо да ваше предлоге, сугестије и идеје доставите на већ поменути адресу како би узели у обзир приликом разматрања могућности финансирања у 2026. години. Приликом разматрања ваших идеја и предлога имаћемо у обзир постављене стратешке циљеве, приоритете и сврсисходност реализације истих.

Рок за достављање ваших предлога је 12. Новембар 2025.године.

Презентација нацрта Одлуке о буџету одржаће се 13. новембра у малој сали општине Ражањ са почетком у 10 часова.

Пратеће материјале који се односе на Нацрт одлуке о буџету општине Ражањ, образложење Нацрта, као и Грађански водич кроз нацрт Одлуке о буџету можете да погледате на сајту општине Ражањ <https://www.razanj.ls.gov.rs/> у делу „Буџет 2026“.

Председник општинског већа
Добрица Стојковић,с.р.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА РАЖАЊ
ОПШТИНСКО ВЕЋЕ

Датум: 13.11.2025.г.

Број: 004379747 2025 07013 004 000 400 043 04 006

На основу члана 46 став 1 тачка 8 Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон), члана 69. став 1. тачка 19, Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 1/19)

Општинско веће општине Ражањ, на седници одржаној 13.11.2025. године доноси

ЗАКЉУЧАК

1. Усваја се Извештај о спроведеној јавној расправи нацрта Одлуке о буџету општине Ражањ за 2026. годину, у којем се констатује да је јавна расправа спроведена у прописаном року и да су пристигли коментари и предлози размотрени и укључени у коначни нацрт документа.
2. Ревидирани Нацрт Одлуке о буџету општине Ражањ за 2026. годину упућује се Скупштини Општине Ражањ на усвајање.
3. Закључак доставити: Скупштини Општине Ражањ, Одељењу за привреду и финансије и архиви Општине Ражањ.

Општинско веће општине Ражањ
Председник,
Добрица Стојковић,с.р.

На основу члана 12. Став 2. Тачка 2. Статута Општине Ражањ („Сл.лист Општине Ражањ“, бр. 1/19) и члана 28. Одлуке о јавним расправама („Сл.лист Општине Ражањ“,бр 20/19) Општинско веће Општине Ражањ објављује

**Извештај о спроведеном процесу јавне расправе
Нацрта Одлуке о буџету општине Ражањ за 2026.годину**

У процесу израде Одлуке о буџету Општине Ражањ за 2026.годину, Општинско веће општине Ражањ донело је Закључак број 004379747 2025 07013 004 000 400 043 04 003 од 30.10.2025.године којим је упутило на јавну расправу нацрт Одлуке о буџету општине Ражањ за 2026.годину. Јавна расправа о нацрту Одлуке спроведена је у периоду од 30.10.2025.године до 13.11.2025.године.

Јавни позив за учешће у јавној расправи са програмом јавне расправе објављен је на сајту општине Ражањ 30.10.2025.године. Поред тога, посебан позив за учешће у јавној расправи достављен је корисницима буџетских средстава и јавним предузећима путем електроснке поште као и удружењима грађана.

Дата је могућност достављања примедби, предлога и сугестија Одељењу за привреду и финансије путем е-маил адресе budzetrazanj@gmail.com, као и путем поште на адресу Општине Ражањ, Трг Светог Саве бр. 33.

Рок за достављање примедби, предлога и сугестије био је до 12.11.2025.године.

- У наведеном року, тачније 12.11.2025.године, нису достављени предлози везани за нацрт Одлуке о буџету Општине Ражањ за 2026.годину.

Презентација израђеног нацрта Одлуке о буџету спроведена је за 13.11.2025.године са почетком у 10 часова у малој сали Скупштине Општине Ражањ.

Овлашћени представници ЈЛС на овом скупу су били:

Начелник Општинске управе – Ивана Здравковић

Руководилац Одељења за привреду и финансије-Александар Војиновић

Поред представника ЈЛС, остали учесници скупа су били представници следећих субјеката:

- Удружење сунчев зрак-1 представник
- Задруга “Ражањке”-1 представник
- Спортски савез општине Ражањ-1 представник
- КУД “Видовдански вез” Смиловац-1 представник
- 1 представник из редова грађана

Скуп је отворила Ивана Здравковић, Начелник Општинске управе Ражањ, и указала на стратешке циљеве и правце развоја одређених документима јавних политика. Затим је Александар Војиновић, руководилац Одељења за привреду и финансије представио нацрт Одлуке о буџету за 2026. годину

На самој презентацији није било предлога, сугестија ни коментара за објављени нацрт Одлуке о буџету за 2026.годину.

Презентација се завршила у 10:30 минута.

Министарство финансија је 4.новембра доставило ревидирано Упутство за израду буџета локалних власти за 2026.годину. У вези са тим Одељење за привреду и финасије доставило је и ревидирани текст Нацрта Одлуке о буџету у складу са наведеним изменама.

Како су сагледане све могућности у погледу расположивих финансијских средстава и обавеза које општинска управа по закљученим уговорима преузима у наредној години, изнетим предлозима руковоиоца одељења за привреду и финасије у складу са новонасталом ситуацијом због насталих промена у ревидираном Упутству општинско веће је мишљења да да предлог да се ревидирани Нацрт Одлуке о буџету усвоји и у форми предлога упути Скупштини Општине на усвајање.

Председник Општинског већа

Добрица Стојковић,с.р.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА РАЖАЊ
ОПШТИНСКО ВЕЋЕ

Датум: 13.11.2025.г.

Број: 004539099 2025 07013 004 000 020 271 04 002

На основу 46 став 1 тачка 8 Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон) и члана 69. став 1. тачка 19. Статута општине Ражањ ("Службени лист општине Ражањ", број 1/19 и 2/21)

Општинско веће општине Ражањ, на седници одржаној 13.11.2025. године доноси

Р Е Ш Е Њ Е

1. **ОДОБРАВАЈУ СЕ** средства у износу од **36.000,00** динара по Предрачуну број ЕК 3316/2025 од 10.11.2025.г. „еКарџа.ком” Београд, за претплату на инвестициони портал еКарџа.ком у трајању од 12 месеци.
2. Средства су обезбеђена из буџета Општине Ражањ са раздела 3, програм 15 – локална самоуправа, програмска активност 0602-0001 – функционисање локалних самоуправа и градских општина, функција 130 – опште услуге, економска класификација 423 – Услуге по уговору.
3. Одлуку доставити подносиоцу захтева, служби буџета и трезора и архиви.

Општинско веће општине Ражањ
Председавајући
Добрица Стојковић, с.р.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА РАЖАЊ
ОПШТИНСКО ВЕЋЕ

Датум: 20.11.2025.г.

Број: 004630498 2025 07013 004 000 020 271 04 003

На основу члана 46 став 1 тачка 8 Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон), члана 69. став 1. тачка 19, Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 1/19 и 2/21)

Општинско веће општине Ражањ, на седници одржаној 20.11.2025. године доноси

ЗАКЉУЧАК

1. Усваја се Пословник о раду Општинског већа општине Ражањ у приложеном тексту.
2. Овај закључак ступа на снагу даном доношења.
3. Закључак доставити: Скупштини Општине Ражањ и архиви Општине Ражањ.

Општинско веће општине Ражањ
Председник,
Добрица Стојковић,с.р.

Општинско веће општине Ражањ, на седници одржаној 20.11.2025. године, на основу члана 47. став 6. Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон) и члана 69. став 1. тачка 18 и члана 72 Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ" број 1/19 и 2/21) доноси

ПОСЛОВНИК ОПШТИНСКОГ ВЕЋА ОПШТИНЕ РАЖАЊ

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим пословником уређује се организација, начин рада и одлучивања Општинског већа општине Ражањ(у даљем тексту: Веће), његових радних тела и друга питања од значаја за рад Већа.

Члан 2.

Веће је извршни орган општине Ражањ (у даљем тексту: Општина), са надлежностима утврђеним законом и Статутом Општине Ражањ (у даљем тексту:Статут).

Члан 3.

Веће представља председник општине, као председник Већа.

У одсуству председника општине, Веће представља заменик председника општине, односно члан Већа кога одреди председник општине.

Члан 4.

Веће има печат округлог облика који садржи грб Републике Србије и текст: „Република Србија – Општина Ражањ, Општинско веће“ исписан на српском језику, ћириличним писмом.

Текст печата исписује се у концентричним круговима око грба Републике Србије, у складу са законом.

Члан 5.

II - НАДЛЕЖНОСТ ОПШТИНСКОГ ВЕЋА:

- 1) предлаже Статут, буџет и друге одлуке и акте које доноси Скупштина;
- 2) непосредно извршава и стара се о извршавању одлука и других аката Скупштине општине;

- 3) доноси одлуку о привременом финансирању у случају да Скупштина општине не донесе буџет пре почетка фискалне године;
- 4) врши надзор над радом Општинске управе, поништава или укида акте Општинске управе који нису у сагласности са законом, статутом и другим општим актом или одлуком које доноси Скупштина општине;
- 5) решава у управном поступку у другом степену о правима и обавезама грађана, предузећа и установа и других организација у управним стварима из надлежности Општине;
- 6) прописује посебне елементе процене ризика и учесталост вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика из изворне надлежности Општине, као и посебне елементе плана одређеног инспекцијског надзора из изворне надлежности Општине;
- 7) прати реализацију програма пословања и врши координацију рада јавних предузећа чији је оснивач Општина;
- 8) подноси тромесечни извештај о раду јавних предузећа Скупштини општине, ради даљег извештавања у складу са законом којим се уређује правни положај јавних предузећа;
- 9) предлаже акта које доноси Скупштина општине ради заштите општег интереса у јавном предузећу и друштву капитала чији је оснивач Општина;
- 10) одлучује решењем о употреби средстава текуће и сталне буџетске резерве;
- 11) стара се о извршавању поверених надлежности из оквира права и дужности Републике;
- 12) поставља и разрешава начелника Општинске управе;
- 13) доноси План одбране Општине који је саставни део Плана одбране Републике Србије, усклађује припреме за одбрану правних лица у делатностима из надлежности Општине са Планом одбране Републике Србије, доноси одлуку о организовању и функционисању цивилне заштите и јединица опште намене;
- 14) доноси Процену угрожености и План заштите и спасавања у ванредним ситуацијама и План заштите од удеса;
- 15) образује жалбену комисију;
- 16) образује стручна саветодавна радна тела за поједине послове из своје надлежности;
- 17) информише јавност о свом раду;
- 18) доноси пословник о раду на предлог председника Општине;
- 19) врши и друге послове, у складу са законом.

Одлуку из тачке 3) овог члана, Општинско веће доноси већином гласова од укупног броја чланова Општинског већа.

Рад Већа доступан је јавности.
За јавност рада Већа одговоран је председник општине, као председник Већа.

Члан 6.

Веће ради и одлучује на седници.

Члан 7.

Организационе и административно-техничке послове за потребе Већа обавља секретар Општинског већа (у даљем тексту: надлежна служба).

III - ОРГАНИЗАЦИЈА ВЕЋА

1.Састав Већа

Члан 8.

Веће чине председник општине, заменик председника општине и 5 чланова Већа.

Председник општине је председник Већа.

Заменик председника општине је члан Већа по функцији.

Чланове Општинског већа бира Скупштина општине, на период од четири године, тајним гласањем, већином од укупног броја одборника.

Кандидате за чланове Општинског већа предлаже кандидат за председника Општине.

Када одлучује о избору председника Општине, Скупштина општине истовремено и обједињено одлучује о избору заменика председника Општине и чланова Општинског већа.

Чланови Општинског већа могу бити на сталном раду у Општини.

Чланови Општинског већа не могу истовремено бити и одборници, а могу бити задужени за једно или више одређених подручја из надлежности Општине. Одборнику који буде изабран за члана Општинског већа престаје одборнички мандат.

Члан 9.

Председник општине (у даљем тексту: председник Већа), сазива и председава седницама Већа, потписује акте Већа, даје члановима Већа посебна задужења, заступа ставове Већа на седницама Скупштине општине (у даљем тексту: Скупштина), стара се о јавности рада Већа и врши друге послове у складу са Статутом, општим актима Општине и овим пословником.

Члан 10.

Чланови Већа обављају послове у областима одређеним актом о избору, а уколико актом о избору то није учињено, Веће одређује области за чије праћење су задужени, полазећи од њихове стручности и стеченог искуства.

Члан 11.

Чланови Већа одговорни су за праћење стања и спровођење ставова Већа у областима за које су задужени, као и за благовремено покретање иницијатива пред Већем за разматрање питања из надлежности Већа у одговарајућој области.

Чланови Већа, по својој иницијативи или на захтев Већа, обавештавају Веће о извршавању закључака Већа и реализацији других задатака које им повери Веће.

IV СЕДНИЦА ВЕЋА

1.Припрема материјала

Члан 12.

Материјале који се разматрају на седници Већа припремају организационе јединице Општинске управе у чијем делокругу су питања на која се материјал односи.

Материјале могу припремати и установе, јавна предузећа и друге организације чији је оснивач Општина, и то:

- на захтев председника Већа,
- на захтев организационе јединице Општинске управе у чијем делокругу је област, односно делатност за коју је Општина основала установу, јавно предузеће и другу организацију или
- по сопственој иницијативи, када је питање на које се материјал односи од значаја за обављање делатности установе, јавног предузећа и друге организације чији је оснивач Општина.

Организационе јединице Општинске управе и установе, јавна предузећа и друге организације чији је оснивач Општина, дужне су да материјале које разматра, односно о којима одлучује Веће, припреме у форми и на начин утврђен овим пословником.

Члан 13.

Обрађивачи материјала дужни су да материјале припремају у складу са

обавезама утврђеним прописима и у зависности од конкретних питања која су од значаја за обављање послова из делокруга организационе јединице.

Обрађивачи су дужни да припреме материјал на захтев председника Већа, члана Већа задуженог за област из делокруга послова обрађивача, помоћника председника општине и начелника Општинске управе, у року који одреди лице на чији захтев се материјал припрема.

Обрађивачи припремају материјал и на захтев надлежног министарства, када се исти односи на обављање поверених послова из надлежности Републике.

Члан 14.

Материјали у смислу овог правилника су: прописи и други општи акти, појединачни акти и студијско-аналитички материјали.

Прописи и други општи акти су: одлуке, просторни и урбанистички планови, правилници, упутства, и други општи акти, укључујући аутентична тумачења и амандмане на предлоге тих аката, које организационе јединице Општинске управе достављају Већу ради утврђивања предлога за Скупштину или ради доношења.

Појединачни акти су решења, закључци и други појединачни акти, које организационе јединице Општинске управе припремају и достављају Већу ради утврђивања предлога за Скупштину, односно ради одлучивања.

Студијско-аналитички материјали су програми, извештаји, студије, пројекти, анализе, информације и други материјали које организационе јединице Општинске управе, односно установе, јавна предузећа или друге организације које је основала Општина, припремају за разматрање и одлучивање у Скупштини, односно за Веће.

Члан 15.

Одлуку и други општи или појединачни акт који Веће предлаже Скупштини, обрађивач припрема у форми нацрта и доставља га Већу ради утврђивања предлога за Скупштину.

Нацрт општег акта из става 1. овог члана припрема се у форми у којој се акт доноси и садржи:

- нормативни део,
- образложење, чији су обавезни елементи: правни основ за доношење акта; разлози за доношење; образложење појединачних предложених решења; назначена висина и начин обезбеђивања потребних средстава; разлози због

којих акт треба донети по хитном поступку; разлози због којих се предлаже да општи акт ступи на снагу пре осмог дана од дана објављивања и

- преглед одредаба које се мењају.

Нацрт појединачног акта припрема се у форми у којој се акт доноси.

Члан 16.

Акт из надлежности Већа обрађивач припрема и доставља Већу у форми предлога.

Предлог општег акта садржи елементе наведене у члану 15. овог пословника.

Предлог закључка, када се њиме налаже обавеза чињења, садржи:

- правни основ за доношење,
- назив субјекта који се обавезује – овлашћује,
- мере, односно задатак који треба да буде реализован,
- средства за реализацију, уколико су потребна,
- рок у којем задатак треба да буде реализован и
- по потреби, наведен начин реализације (у сарадњи са одређеним субјектима и сл.).

Члан 17.

Студијско-аналитички материјали припремају се у форми и са садржајем који одреди Веће.

Члан 18.

У припреми акта који упућује на разматрање Већу, а којим се уређују питања која су од интереса за остваривање надлежности и других организационих јединица Општинске управе, обрађивач је дужан да пре упућивања акта Већу прибави мишљење тих организационих јединица.

У припреми општег акта обрађивач обавезно прибавља мишљење надлежне организационе јединице Општинске управе о усклађености акта са законом и другим прописима, односно са правним системом у целини.

Када се актом предвиђа или предлаже обезбеђење финансијских средстава, обрађивач обавезно прибавља мишљење организационе јединице Општинске управе надлежне за финансије.

Члан 19.

По прибављању мишљења, односно сагласности из члана 18. овог

пословника, обрађивач усклађује садржину акта са ставовима изложеним у тим мишљењима.

У случају да обрађивач не усагласи садржину акта са ставовима, организационих јединица Општинске управе чије је мишљење тражено, дужан је да то образложи и да добијено мишљење заједно са актом достави Већу.

Члан 20.

Када Веће утврђује предлог општег или појединачног акта после спроведене јавне расправе, обрађивач је дужан да уз нацрт акта Већу достави извештај о спроведеној јавној расправи са образложењем разлога због којих није прихватио одређене примедбе и сугестије.

Члан 21.

Амандмане које подноси Веће на предлог одлуке чији је предлагач Веће, обрађивач припрема у облику у коме га усваја Скупштина.

Амандмане из става 1. овог члана Веће доставља Скупштини са предлогом да их разматра као саставни део предлога одлуке на који се односе.

Члан 22.

О амандманима које подносе други предлагачи на предлог одлуке чији је предлагач Веће, Веће се изјашњава прихватањем или не прихватањем амандмана и о томе обавештава Скупштину.

О амандманима које подносе други предлагачи на предлог одлуке чији предлагач није Веће, Веће даје мишљење Скупштини.

Члан 23.

Надлежна служба евидентира све приспеле материјале и проверава да ли је материјал припремљен у складу са одредбама овог пословника.

Уколико материјал није припремљен у складу са овим пословником, надлежна служба ће у року од 2 дана од дана пријема материјала, обавестити о томе обрађивача и вратити материјал ради кориговања.

Уколико обрађивач не прихвати разлоге из којих је надлежна служба вратила материјал, обавестиће о томе начелника Општинске управе, који даје коначну оцену подобности материјала за разматрање на седници Већа.

Члан 24.

Надлежна служба доставља председнику Већа извештај о свим приспелим материјалима подобним за разматрање, ради утврђивања предлога дневног реда.

2. Сазивање седнице и дневни ред

Члан 25.

Председник Већа сазива седницу Већа, предлаже дневни ред и председава седницом по правилу, писаним путем.

Седница се може сазвати и у краћем року, као и на начин којим се обезбеђује хитност одлучивања (телефонским путем, електронским путем и слично,) када за то постоје оправдани разлози.

У случају одсуства или спречености председника Већа, седницу може сазвати и њоме председавати, по овлашћењу председника Већа, заменик председника општине или други члан Већа кога одреди председник Већа.

Члан 26.

Седница Већа сазива се најкасније два дана пре њеног одржавања. У случају ванредних и хитних ситуација, седница се може сазвати и одржати у року од 24 часа, односно истог дана.

Уз позив за седницу, члановима Већа доставља се предлог дневног реда, записник са претходне седнице, материјали за разматрање и одлучивање.

Члан 27.

Предлог дневног реда може се допунити на седници и материјал уз такав предлог уручити на самој седници.

3. Одржавање, ток седнице и одлучивање

Члан 28.

Веће ради и одлучује на седници којој присуствује већина чланова Већа.

Члан 29.

У раду Већа, по позиву, учествују без права одлучивања, руководећи радници организационих јединица Општинске управе и представници предузећа, односно јавних служби чији је оснивач Општина, као и представници месних заједница, удружења грађана и других организација заинтересованих за

питања о којима се на седници расправља.

Члан 30.

Председник Већа отвара седницу и приступа утврђивању дневног реда.

Пре усвајања дневног реда, члан Већа има право да предложи измене и допуне дневног реда.

По утврђивању дневног реда, приступа се усвајању записника са претходне седнице.

Члан Већа има право да стави примедбе на записник, о којима одлучује Веће приликом усвајања записника.

Члан 31.

Разматрање и одлучивање на седници Већа врши се по тачкама утврђеног дневног реда.

Претрес се отвара о свакој тачки дневног реда о којој се расправља и одлучује у редовном поступку.

Пре почетка расправе, представник обрађивача даје кратко образложење материјала који се разматра, ако председник Већа оцени да је то потребно.

Члан 32.

О предлозима за измену и допуну акта датим на седници, односно о питањима која поставе чланови Већа у вези са материјалом који је на дневном реду, изјашњава се представник обрађивача.

Када прихватање предлога из става 1. овог члана захтева обезбеђивање финансијских средстава, претрес се може одложити, како би била размотрена могућност за обезбеђење потребних средстава.

Члан 33.

Веће одлучује већином гласова присутних чланова, ако законом или Статутом за поједина питања није предвиђена друга већина.

Члан 34.

На седници Већа води се записник.

У записник се уносе: име председавајућег седницом када не председава председник Већа, имена одсутних чланова Већа, имена лица која по позиву учествују на седници, дневни ред седнице, питања која су разматрана на седници и закључци донети по тим питањима, као и издвојено мишљење члана Већа који то затражи.

О вођењу и чувању записника стара се надлежна служба.
Записник потписују председавајући седницом и овлашћено лице надлежне службе.

4. Постављење и разрешење начелника Општинске управе

Члан 35.

Веће поставља начелника Општинске управе (у даљем тексту: начелник) на основу јавног огласа, на пет година.

Јавни оглас обавезно садржи: услове које кандидат треба да испуњава, документацију која се подноси, рок за подношење пријава са документацијом и назив и адресу надлежне службе Општинске управе којој се пријаве подносе.

Члан 36.

Надлежна служба Општинске управе, по спроведеном јавном огласу, доставља Већу извештај о спроведеном јавном огласу са подацима о кандидатима који испуњавају све услове јавног огласа и подацима о кандидатима који не испуњавају услове.

Члан 37.

Веће одлучује о постављењу начелника након расправе о свим кандидатима који испуњавају услове јавног огласа.

Изузетно од става 1. овог члана, Веће, у зависности од броја кандидата који испуњавају услове, може одлучити да образује комисију од 3 члана Већа са задатком да обави разговор са кандидатима и предложи Већу за постављење начелника најмање два кандидата.

Члан 38.

На акт о постављењу начелника сваки учесник јавног огласа може поднети приговор Већу у року од 8 дана од дана пријема обавештења о постављењу начелника.

Веће је дужно да одлучи о приговору из става 1. овог члана у року од 15 дана од дана пријема приговора.

Одлука Већа по приговору је коначна.

Члан 39.

Веће може разрешити начелника на његов лични захтев или по предлогу за

разређење поднетом у складу са Статутом.

Веће је дужно да одлучи о захтеву, односно предлогу за разређење начелника у року од 15 дана од дана достављања захтева, односно предлога Већу.

V АКТИ ВЕЋА

Члан 40.

Веће доноси: решење, закључак, мишљење, препоруку, план и програм, извештаје, наредбе и друге акте у складу са Законом.

Веће може донети одлуку или други пропис само када је на то овлашћено законом или Статутом.

Акт који доноси Веће потписује председник Већа, односно председавајући седницом на којој је акт донет.

Члан 41.

Председавајући седницом потписује изворник акта.

Изворник потписан од стране председавајућег седницом и оверен печатом Већа чува се у документацији коју води надлежна служба.

О изради изворника аката и њихових отправака, достављању субјектима на које се односе, чувању изворника аката и њиховој евиденцији и објављивању, стара се надлежна служба.

Члан 42.

Општи акти које доноси Веће објављују се у „Службеном листу општине Ражањ“.

О објављивању аката из члана 40. став 1. овог пословника одлучује Веће.

VI ЈАВНОСТ РАДА

Члан 43.

Рад општинског већа је доступан јавности.

Члан 44.

Представници средстава јавног информисања имају право да присуствују седницама општинског већа, ради обавештавања јавности о њиховом раду.

VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 45.

Даном ступања на снагу овог пословника престаје да важи Пословник Општинског већа општине Ражањ број 110-56/19-01 од 21.03.2019.г.

Члан 46.

Овај пословник ступа на снагу даном доношења и објављује се у „Службеном листу“ општине Ражањ.

ОПШТИНСКО ВЕЋЕ ОПШТИНЕ РАЖАЊ

Број: 004630498 2025 07013 004 000 020 271 04 002

У Ражњу: 20.11.2025.године

ПРЕДСЕДНИК

Добрица Стојковић,с.р.

САДРЖАЈ :

АКТИ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ РАЖАЊ

1. Одлука о буџету општине Ражањ за 2026.годину	1
2. Кадровски план Општинске управе општине Ражањ за 2026. г.....	42
3. Одлука о утврђивању просечних цена квадратног метра одговарајућих непокретности за утврђивање пореза на имовину за 2026.г.....	47
4. Одлука о измени и допуни Одлуке о буџету општине Ражањ за 2025.г.	49
5. Одлука о измени Одлуке о радноправном статусу и коефицијентима за обрачун и исплату плата изабраних и постављених лица	77
6. Одлука о отуђењу непокретности из јавне својине	79
7. Одлука о усвајању Локалног плана управљања отпадом за период 2025-2030. године.....	80
8. Решење о усвајању Извештаја о извршењу Одлуке о буџету општине Ражањ за период јануар-септембар 2025.г.	197
9. Решење о усвајању Програма рада и плана промотивних активности Туристичке организације општине Ражањ са финансијским планом за 2026.године и са пројекцијама за 2027. и 2028.годину.....	222

АКТИ ОПШТИНСКОГ ВЕЋА ОПШТИНЕ РАЖАЊ (од 24.10.2025., 30.10.2025., 13.11.2025.г и 20.11.2025.г.):

1. Закључак о усвајању Извештаја о спроведеној јавној расправи нацрта Локалног плана управљања отпадом општине Ражањ за период 2020–2030. године	252
2. Закључак о давању сагласности на Предлог Уговора о вансудском поравнању са Светланом Дишић из Ражња.....	254
3. Решење о усвајању и одобравању председнику општине и заменику председника општине Ражањ да службено одпутују, службеним аутом, у општину Бобов Дол поводом присуствовања манифестацији „BOBOV DOL Day - Town's 58th Anniversary“, која ће се одржати 26. и 27. октобра 2025. Године	256
4. Закључак о усвајању Програма за рад тела за координацију послова безбедности саобраћаја на подручју локалне самоуправе Ражањ за 2025. годину	257
5. Закључак о упућивању на јавну расправу Нацрт одлуке о буџету општине Ражањ за 2026. годину.....	263
6. Јавни позив за учешће у јавној расправи о нацрту одлуке о буџету општине Ражањ за 2026. годину.....	264
7. Закључак о усвајању Извештаја о спроведеној јавној расправи нацрта Одлуке о буџету општине Ражањ за 2026. годину.....	266
8. Решење о одобравању средства у износу од 36.000,00 динара по Предрачуну број ЕК 3316/2025 од 10.11.2025.г. „еКарџа.ком” Београд	269
9. Закључак о усвајању Пословника о раду Општинског већа општине Ражањ	270